

PROGRAMMABEGROTING 2027

Colofon

Programmabegroting 2027
Gemeente Oosterhout

Samenstelling

Gemeente Oosterhout
Postbus 10150
4900 GB Oosterhout

Inlichting

Telefoon 14 0162
Internet www.oosterhout.nl

1 Inhoud

2	Klaar voor de toekomst	3
3	Leeswijzer	4
4	Samenstelling college.....	5
5	Beeld begroting.....	6
5.1	Kaders en uitgangspunten	6
5.2	Financieel beeld.....	7
6	Programma's	9
6.1	Zorg en welzijn	9
6.2	Arbeidsmarkt, economie en onderwijs	15
6.3	Sport en cultuur	20
6.4	Duurzaamheid en klimaat	22
6.5	Wonen en mobiliteit	26
6.6	Veiligheid	30
6.7	Meer voor elkaar	32
6.8	Financieel solide	35
6.9	Gemeentelijke organisatie	37
6.10	Equalit	39
7	Paragrafen.....	40
7.1	Lokale heffingen	40
7.2	Weerstandsvermogen en risicobeheersing.....	42
7.3	Onderhoud kapitaalgoederen	54
7.4	Financiering	60
7.5	EMU-saldo	62
7.6	Bedrijfsvoering	63
7.7	Verbonden partijen	65
7.8	Grondbeleid	77
7.9	Wet open overheid.....	80
7.10	Reserves en voorzieningen	81
7.11	Subsidies	83
8	Begroting.....	85
8.1	Overzicht van lasten en baten	85
8.2	Toelichting op het overzicht van lasten en baten	86
8.3	Personele lasten	98
8.4	Kapitaallasten.....	100
8.5	Toegerekende rente	100
8.6	Algemene uitkering	101
8.7	Structureel begrotingssaldo.....	102
8.8	Structurele exploitatieruimte	104
8.9	Investerings	104
9	Bijlagen.....	108
9.1	Kerngegevens	108
9.2	Overzicht investeringen 2027	109
9.3	Overzicht taakvelden per programma	110
9.4	Sustainable Development Goals.....	112
9.5	Reserves en voorzieningen.....	118
9.6	Staat van geldleningen	120
9.7	Afkortingenlijst	121

2 Basis voor de toekomst

Begrotingen die worden opgesteld in het verkiezingsjaar zijn altijd net anders dan anders. De nu voorliggende begroting is een beleidsarme begroting. Dat wil zeggen dat in de begroting alleen financiële aanpassingen zijn meegenomen die nodig zijn om het huidige beleid te kunnen voortzetten. De ambities uit het bestuursakkoord 'Thuisbasis voor vooruitgang' en ook ander nieuw beleid zijn nog niet verwerkt in de voorliggende begroting. Dat kan ook niet in zo'n kort tijdsbestek. Deze worden uitgewerkt in een uitvoeringsprogramma en een bijbehorende begrotingswijziging. De thans voorliggende begroting is daarmee feitelijk alleen een voortzetting van hetgeen reeds eerder was afgesproken.

Ruimte voor noodzakelijke investeringen

Dat betekent niet dat dit een nietszeggende begroting is. Met deze beleidsarme begroting 2027-2030 wordt een stevige basis neergelegd voor de toekomst. Het financieel beleid van de afgelopen jaren heeft mede bijgedragen aan een structureel sluitende meerjarenbegroting met alle jaren een positief begrotingssaldo. Op deze manier wordt een basis geboden om de noodzakelijke investeringen en ambities uit het nieuwe bestuursakkoord 'Thuisbasis voor vooruitgang' uit te werken.

Zoals gezegd is de voorliggende begroting beleidsarm. Op één punt na. In het bestuursakkoord staat opgenomen dat wij de komende jaren richting het landelijk gemiddelde aan OZB-heffing gaan groeien, maar wel in de groene zone willen blijven. De groene zone betekent dat de OZB stijgt tot maximaal 95% van het landelijk gemiddelde. Met deze groei willen we in 2027 beginnen. Zonder dit besluit ontstaat er geen financiële ruimte om de koers uit het bestuursakkoord uit te kunnen voeren.

Belangrijkste actualisaties

De grootste actualisaties van de begroting 2027 zitten ook dit jaar weer op het sociaal domein. Vanaf 2027 starten we met het nieuw ingerichte jeugdhulpstelsel. Om de transitie te kunnen maken dient er aan de voorkant geïnvesteerd te worden om later hiervan de financiële vruchten te kunnen plukken. Dit vraagt om eenmalige investeringen in 2027 en 2028. Deze middelen worden gedekt uit de vrije reserve. De afgelopen jaren zijn de kosten voor jeugd moeilijk voorspelbaar gebleken. Ook in 2027 zijn er weer veel veranderingen op het gebied van jeugd, zoals de nieuwe inkoop, vorming van de SLT's etc. Hoewel de begroting 2027 is geactualiseerd naar de laatste inzichten, blijft de budgettaire ontwikkeling hiervan omgeven met onzekerheden. Daarnaast was er in de begroting 2025 nog een structurele taakstelling opgenomen op het sociaal domein, oplopend tot € 2,5 miljoen in 2028. De laatste tranche van € 500.000, welke nog gerealiseerd moest worden, wordt niet realistisch geacht voor de korte termijn. Deze is daarom uit de begroting gehaald.

Het kabinet heeft besloten dat huishoudelijke hulp niet langer via de Wmo wordt vergoed voor mensen die dit zelf kunnen betalen. Deze maatregel gaat in op 1 januari 2029. Het gevolg is dat gemeenten minder kosten hebben voor deze voorziening. Omdat gemeenten minder hoeven uit te geven, wordt dit geld uit het gemeentefonds gehaald. Het Rijk heeft becijferd dat dit voor Oosterhout € 3,75 miljoen aan kosten scheelt. Wij zijn met hetzelfde bedrag gekort. Hierin schuilt echter nog een financieel risico voor Oosterhout op het moment dat de kosten niet zo hard blijken te dalen.

Thuisbasis voor vooruitgang

Momenteel worden de (financiële) consequenties van de ambities en noodzakelijke investeringen in beeld gebracht. Dit moet leiden tot een begrotingswijziging voor 2027 en de jaren erna. Keuzes hierin willen we graag samen met uw raad integraal maken en tegen elkaar afwegen bij de behandeling van de begrotingswijziging 2027.

Wij doorlopen dit proces op deze wijze om uw raad zo goed mogelijk in positie te brengen, zodat uw raad op een zorgvuldige, weloverwogen en inhoudelijk goed onderbouwde manier een afweging kan maken ten aanzien van de keuzes die aan uw raad worden voorgelegd.

Na het vaststellen van de eerste begrotingswijziging 2027 kijken we elk jaar opnieuw hoe we er financieel voor staan. Zo zien we wat mogelijk is, hoe snel we plannen kunnen uitvoeren en of we keuzes moeten maken of plannen moeten aanpassen.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS VAN OOSTERHOUT,

, burgemeester,

, secretaris.

3 Leeswijzer

Samenstelling college

Het vierde hoofdstuk geeft de samenstelling van het college en de bijbehorende portefeuillevverdeling aan.

Samenvattend beeld begroting

In hoofdstuk vijf is op hoofdlijnen het financiële beeld uit de begroting geschetst.

Programmabegroting

Hoofdstuk zes bevat de programma's. Ieder programma omvat een beschrijving van de algemene doelstelling en van de belangrijkste beleidsontwikkelingen en de daarbij behorende werkzaamheden. Verder zijn de beleidsindicatoren, de Sustainable Development Goals (SDG's), beleidskaders en relevante verbonden partijen opgenomen. Daarnaast worden de meerjarig beschikbare middelen in beeld gebracht bij ieder programma.

Paragrafen

De paragrafen in hoofdstuk zeven geven gebundeld informatie over bepaalde thema's, die anders te gefragmenteerd aan de orde zouden komen. Deze informatie wordt voor zowel bestuurders als toezichthouders van belang geacht om de financiële positie van de gemeente te kunnen beoordelen. Een achttal paragrafen is verplicht voorgeschreven door het BBV, namelijk Lokale heffingen, Weerstandvermogen en risicobeheersing, Onderhoud kapitaalgoederen, Financiering, het EMU-saldo, Bedrijfsvoering (inclusief informatiebeveiliging en privacy), Verbonden partijen en Grondbeleid. De paragrafen Wet Open Overheid, Reserves en Voorzieningen en het Subsidieoverzicht zijn aanvullend opgenomen.

Financiële begroting

In hoofdstuk acht is de financiële begroting opgenomen, waarin een uitgebreide financiële toelichting is opgenomen omtrent de verschillen tussen de begroting 2027 en 2026.

Bijlagen

In de bijlagen zijn een aantal cijfermatige overzichten opgenomen. Als laatste bijlage is een afkortingenlijst opgenomen.

4 Samenstelling college

Burgemeester Gerdo van Grootheest

- *Openbare orde en veiligheid*
- *Algemeen bestuurlijke aangelegenheden en presentatie*
- *Integriteit*
- *Bedrijfsvoering*
- *Participatie*
- *Dienstverlening*
- *Coördinatie asiel en migratie*
- *Wijkgericht werken*

Wethouder Anne Lossez (1ste locoburgemeester)

- *Volksgezondheid*
- *Wet maatschappelijke ontwikkeling*
- *Jeugd*
- *Sport*
- *Openbare ruimte*
- *Mobiliteit*

Wethouder Marie-Louise van Mook (2de locoburgemeester)

- *Bestaanszekerheid*
- *Wonen*
- *Financiën*
- *Ruimtelijke ordening*
- *Kunst en cultuur*

Wethouder Dominique Hopmans (3de locoburgemeester)

- *Onderwijs*
- *Economie*
- *Vastgoed*
- *Landbouw en buitengebied*
- *Arbeidsmarkt*
- *Grondzaken*
- *Monumenten en erfgoed*

Wethouder Job Basting (4de locoburgemeester)

- *Duurzaamheid*
- *Energietransitie*
- *Klimaatadaptatie*
- *Circulariteit*
- *Natuur en milieu*
- *Water en riolering*
- *Inclusie*
- *Evenementen*
- *Vergunningsverlening, toezicht en handhaving*
- *Dierenwelzijn*

5 Beeld begroting

De begroting wordt opgesteld op basis van het door de gemeenteraad vastgestelde bestaande beleid. Voor zover besluitvorming over toevoeging c.q. onttrekking aan reserves al heeft plaatsgevonden is deze eveneens in de exploitatie verwerkt.

5.1 Kaders en uitgangspunten

Voor de samenstelling van de begroting 2027 en de meerjarenramingen 2028-2030 zijn de volgende financiële uitgangspunten gehanteerd.

Algemeen begrotingsuitgangspunt

Jaarlijkse begrotingen worden gepresenteerd in het perspectief van structureel sluitende meerjarenramingen. Dit kan in het eerste begrotingsjaar zijn, of het laatste begrotingjaar. In dat laatste geval zijn tussentijdse beperkte tekorten aanvaardbaar mits en voor zover deze kunnen worden gedekt uit reserves. Uiterlijk in het laatste jaar dient dan sprake te zijn van een structureel sluitende begroting.

Algemene uitkering

Bij de berekening van de algemene uitkering voor de meerjarenraming is uitgegaan van de uitkeringsfactor op basis van constante prijzen. De algemene uitkering is gebaseerd op de meicirculaire van 2026.

Tarieven en leges

Zoals gebruikelijk zullen de tarieven in de raad van december 2026 worden voorgelegd ter besluitvorming. Waarbij de tarieven waarvoor landelijk een maximum is vastgesteld uiteraard in ogenschouw worden genomen.

- *De inkomsten uit de onroerendezaakbelastingen zijn verhoogd met 2,1% indexatie, de groei richting 95% van het landelijke gemiddelde en de verwachte areaaluitbreiding van woningen.*
- *De leges worden niet in algemene zin verhoogd met de prijsinflatie, tenzij blijkt dat op basis van kostendekkendheid de tarieven verhoogd c.q. verlaagd moeten worden.*
- *De opbrengsten uit hoofde van de afvalstoffenheffing en de rioolheffing zijn berekend op basis van een kostendekkend tarief. Zie hiervoor paragraaf 7.1 Lokale heffingen.*

Prijs- en loonstijging

- *In de begroting 2027 is rekening gehouden met een stijging van de gemiddelde loonkosten met 4,5 %;*
- *Voor de materiële prijsontwikkeling is uitgegaan van een prijsinflatie van 2,1% volgens de IMOC en de indexatie van 3,5% op basis van de cao-loon marktsector. Op een aantal posten zijn de*

budgetten verhoogd voor prijsinflatie die gedekt zijn uit deze stel-post. Zie hiervoor de paragraaf 8.2 Toelichting op het overzicht van baten en lasten;

- *De subsidies zijn geïndexeerd met 4,2% voor de loonkosten, 2,1% voor de materiële kosten en 2,1% voor de huren;*
- *De actualisaties vanwege hoeveelheidsverschillen zijn verwerkt in de begroting 2027.*

Doeluitkeringen

Aan doelen waarvoor de gemeente van het rijk een doeluitkering ontvangt, wordt in beginsel niet meer uitgegeven dan het bedrag van de doeluitkering. Bezuinigingen vanuit het rijk zullen daarbij in principe niet gecompenseerd worden door de gemeente.

Rekenrente

Bij het bepalen van de kapitaallasten op investeringen wordt een interne rekenrente van 0,5% gehanteerd. De rente zal de komende jaren onder druk van enerzijds de verwachte stijging van de marktrente de komende jaren en anderzijds de grote financieringsbehoefte vanwege de ambities, de komende jaren sterk stijgen.

In 2027 wordt er geen rente bijgeschreven op de aanwezige reserves, met uitzondering van de reserve investeringsprojecten. Conform voorschriften uit het BBV wordt ook aan voorzieningen geen rente toegevoegd.

Rente grondexploitatie

Vanaf 2025 wordt bij de rentetoerekening aan grondexploitaties gebruik gemaakt van de reguliere omslagrente (of rekenrente zoals hierboven verwoord). Deze mag berekend worden over zowel het vreemd vermogen als het eigen vermogen. Dit laatste onderdeel is een keuze, geen verplichting.

Door de BBV genoemde aandachtspunten die hier relevant zijn:

- *De toegerekende rentelasten betreffen de begrote (bij de begroting) of toegerekende werkelijke (bij de jaarrekening) rentelasten op basis van het rente-omslagpercentage.*
- *De rentetoerekening op basis de rente-omslag vindt plaats over de bruto-boekwaarden van de grondexploitaties van de BIE per 1 januari. Ook over grondexploitaties waarbij de verantwoorde opbrengsten hoger zijn dan de kosten, waardoor de boekwaarde van een BIE negatief is, wordt rente (in dit geval een baat) toegerekend.*

Post onvoorzien

In de begrotingen en meerjarenramingen wordt jaarlijks een realistische raming opgenomen voor "onvoorzien". Voor 2027 bedraagt dit een bedrag van €

250.000. Voorstellen worden streng getoetst aan de criteria onvoorzienbaar, onuitstelbaar en onontkoombaar.

Investerings

In de Kadernota 2026 is besloten tot een structureel investeringsvolume van € 6.014.000, exclusief investeringen op het gebied van riolering en afvalverwijdering (deze worden afzonderlijk beschouwd en worden gedekt via een kostendekkend tarief), het Integraal Huisvestingsplan Onderwijs (IHP) en de tractiemiddelen. Het investeringsniveau is tevens exclusief specifieke investeringen ten laste van reserves en exclusief de apparaatskosten. Vanaf 2028 is een investeringsplafond van € 2 miljoen opgenomen voor het Huisvestingsplan Onderwijs.

Bij het opstellen van de begroting 2026 is het investeringsplafond voor de openbare ruimte verhoogd met € 500.000 in 2026, € 750.000 in 2027 oplopend tot € 1.000.000 in 2028. Uit het Integraal Maatschappelijk Beheerkader is gebleken dat het beschikbare en benodigd budget voor het onderhoud van verhardingen niet is evenwicht is. Om het onderhoud van de verhardingen op gemiddeld B-niveau te onderhouden is het investeringsplafond verhoogd.

Bij de uitgangspunten voor de begroting 2027 is besloten het investeringsplafond te indexeren met 2,1%.

- *Het investeringsplan wordt jaarlijks opgesteld in de vorm van een uitvoeringsplanning, waarbij aangegeven wordt wanneer investeringen daadwerkelijk worden uitgevoerd.*
- *Met het activeren van de eigen apparaatskosten wordt rekening gehouden met een bedrag van € 1.373.000 (incl. overhead). Deze activering vindt plaats via een standaardopslag op het investeringsbedrag.*
- *In het investeringsplan worden de investeringen in principe bruto verantwoord, dat wil zeggen exclusief inkomsten (bijdragen derden en/of inzet reserves).*

Reserves

De reserves van de gemeente Oosterhout vormen de eerste linie in het opvangen van onverwachte tegenvallers en risico's. In het kader van risicomanagement houden wij vast aan het eerder bepaalde uitgangspunt dat de weerstandratio minimaal 1,5 moet bedragen. Deze lijn is in de nota Reserves en voorzieningen 2024 bekrachtigd.

Toerekening overhead

Op basis van de BBV wordt overhead op een apart product inzichtelijk gemaakt. Er is een landelijke definitie van het begrip overhead, die alle gemeenten moeten hanteren. De overhead mag alleen, binnen de administratie, worden toegerekend aan de grondexploitatie en investeringen. Voor producten waar een tarief voor geldt, wordt de overhead extracomptabel, buiten de administratie, toegerekend.

De verdeling doen we op basis van de (directe) personele kosten (inclusief inhuur) per product. De directe personele kosten worden verdeeld over de producten op basis van een inschatting van de benodigde capaciteit.

5.2 Financieel beeld

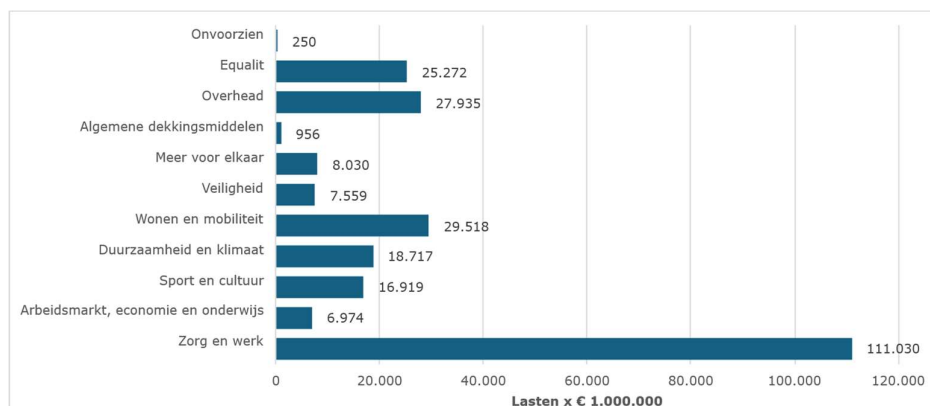
In de begroting staat wat we volgend jaar willen bereiken, wat we daarvoor gaan doen en wat dit gaat kosten. De begroting gaat vooral over het jaar 2027. Wanneer de gemeenteraad deze begroting vaststelt, wordt daarmee formele goedkeuring gegeven tot het doen van uitgaven in het jaar 2027. Naast informatie over het jaar 2027 bevat deze begroting ook ramingen voor de jaren 2028 tot en met 2030. Dit wordt de 'meerjarenbegroting' genoemd. De meerjarenbegroting gaat ter kennisname naar de gemeenteraad en geeft context bij de vaststelling van de begroting 2027.

Bedragen x € 1.000

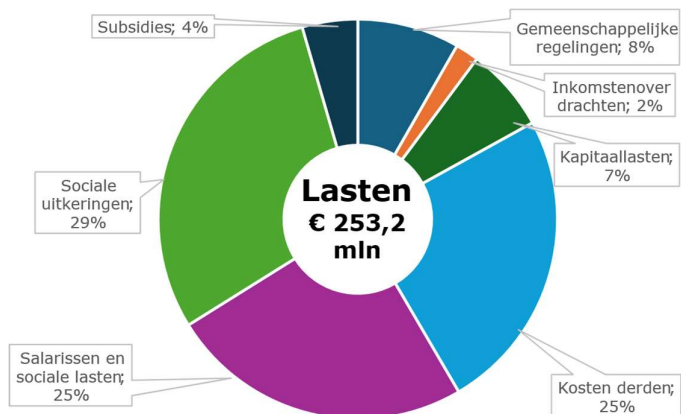
Omschrijving	Rekening 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Raming 2028	Raming 2029	Raming 2030
Zorg en welzijn	71.906	76.471	83.525	82.343	77.232	76.637
Arbeidsmarkt, economie en onderwijs	6.414	6.152	6.478	6.959	8.695	8.919
Sport en cultuur	10.068	10.403	11.216	11.835	11.633	11.565
Duurzaamheid en klimaat	11.520	14.545	15.688	16.114	16.208	16.335
Wonen en mobiliteit	16.126	18.302	20.192	21.787	22.442	22.661
Veiligheid	5.435	6.368	7.028	7.054	7.040	7.038
Meer voor elkaar	7.522	5.748	5.884	5.828	6.310	6.301
Subtotaal programma's	128.991	137.989	150.011	151.920	149.560	149.456
Financieel solide	-172.231	-170.032	-178.525	-178.041	-176.095	-176.091
Gemeentelijke organisatie	25.856	26.408	27.497	30.466	30.320	29.820
Equalit	2.871	1.252	590	-221	-446	-646
Onvoorzien	-	-	250	250	250	250
Vennootschapsbelasting	186	2	2	2	2	2
Resultaat voor bestemming	-14.327	-4.381	-175	4.376	3.591	2.791
Mutaties reserves	14.418	4.403	-2.919	-4.903	-3.840	-4.989
Resultaat na bestemming	91	22	-3.094	-527	-249	-2.198
	nadeel	nadeel	voordeel	voordeel	voordeel	voordeel

Lasten

De totale lasten bedragen in 2027 € 253,2 miljoen (excl. stortingen in de reserves). De lasten worden gemaakt om de beleidsdoelstellingen van het college en de gemeenteraad. De begroting is opgedeeld in zeven beleidsprogramma's. Daarnaast zijn er de zogenoemde algemene dekkingsmiddelen (financieel solide), de gemeentelijke organisatie, Equalit, onvoorzien en de mutaties in de reserves. De zeven beleidsprogramma's vormen samen met de vijf overige onderdelen het totaal van de begroting. In onderstaande grafiek is aangegeven hoe de uitgaven over de verschillende beleidsprogramma's zijn verdeeld.

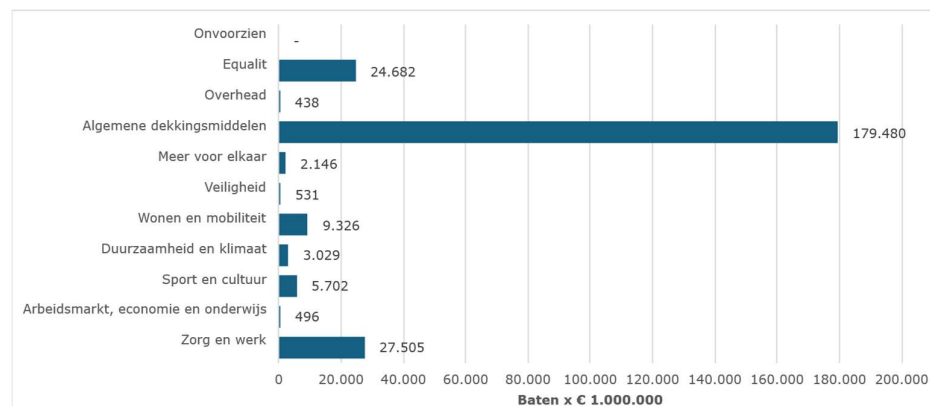

In de onderstaande grafiek wordt inzicht gegeven van de verschillende soort lasten die er in de begroting zijn opgenomen.

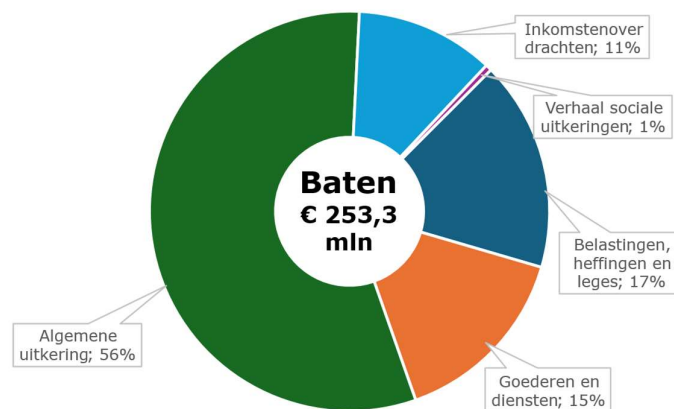

Baten

Het is de bedoeling dat we een structureel sluitende begroting presenteren. Dat betekent dat onze lasten gedekt moeten worden door onze baten. In het jaar 2027 worden de uitgaven in totaal voor € 253,3 miljoen (excl. onttrekkingen aan de reserves) dus gedekt door inkomsten. In onderstaande figuur is de verdeling van de inkomsten opgenomen. Het overige wordt gedekt van de reserves. De inkomsten per programma worden grafisch zichtbaar gemaakt in de onderstaande grafiek.

In de onderstaande grafiek wordt inzicht gegeven van de verschillende soort baten die er in de begroting zijn opgenomen.

6 Programma's

6.1 Zorg en welzijn

Portefeuillehouder(s)

G. van Grootheest, A. Lossez, M. van Mook, J. Basting

6.1.1 Jeugd

We willen dat alle kinderen en jongeren zich kunnen ontwikkelen tot zelfstandige volwassenen, die actief deelnemen aan het maatschappelijke leven. Hiervoor gaan we een gunstig opgroei-klimaat voor jeugdigen bevorderen door de sociale basis van jeugdigen, ouders, opvoeders en hun sociale netwerk te versterken. Het vergroten van kansen en het voorkomen van uitval zijn daarbij leidend. Wanneer jeugdhulp noodzakelijk is, organiseren we de juiste en beste jeugdhulp nabij en zo thuis mogelijk voor de jeugdige. Het continu verbeteren van de verbinding tussen jeugdhulp en het onderwijs is daarbij essentieel. Om dit alles te bereiken werken we zowel lokaal als (boven)regionaal verder aan de transformatie naar een jeugdhulpstelsel waarbinnen wij met onze (strategische) partners continu samen de jeugdhulp, processen en beheersing optimaliseren.

6.1.1.1 Verbonden partijen

De GGD West-Brabant gevestigd te Breda is betrokken bij dit thema. Voor de verbonden partijen vindt uitwerking plaats in de paragraaf Verbonden partijen.

6.1.1.2 Wat gaan we hiervoor doen in 2027?

Heringericht jeugdzorglandschap

De afgelopen jaren hebben we gewerkt aan de herinrichting van ons jeugdzorglandschap. Per 1 januari 2027 treedt dit in werking. De spil binnen dit her-nieuwde jeugdzorglandschap wordt gevormd door het Stevig Lokaal Team (SLT). Vanwege de omvang van de transformatie en relatief korte implementatietijd is gekozen voor een gefaseerde invoering. Dat betekent dat voor de overgang per 1 januari vooral de focus ligt op het inrichten van processen om in ieder geval de zorgcontinuïteit per 1 januari te kunnen borgen. Bestaande zorgtrajecten zullen daarom nog doorlopen tot uiterlijk september 2027. In 2027 en de jaren erna zal de focus vooral liggen op het verder inrichten en optimaliseren van de werking van het stelsel. Hiervoor zal vooral in 2027 en 2028 nog flink geïnvesteerd moeten worden, zodat we de jaren erna de vruchten kunnen gaan plukken.

Onderdeel van de opdracht binnen het nieuwe jeugdzorglandschap is de inzet op een samenhangende aanpak voor kinderen en jongeren dicht bij huis, waarin onderwijs en jeugdhulp nauw met elkaar verbonden zijn. Veel ondersteuningsvragen van jongeren vragen om een integrale benadering. Tegelijkertijd staat de

jeugdzorg onder druk door een stijgende vraag, oplopende kosten en personeelstekorten, wat vraagt om effectievere samenwerking en inzet van middelen.

In dit kader verschuift de nadruk in het nieuwe stelsel van individuele, curatieve zorg naar collectieve en preventieve inzet, gericht op het versterken van de pedagogische sociale basis. Door te investeren in een sterke omgeving rondom kinderen – thuis, op school en in de wijk – worden problemen eerder voorkomen en wordt de noodzaak voor zwaardere jeugdhulp verminderd.

Scholen spelen een belangrijke rol in het tijdig signaleren van problematiek en vormen een essentiële schakel in het versterken van de pedagogische basis. Deze inzet sluit aan bij de ontwikkelingen binnen het onderwijsbeleid gericht op passend en inclusief onderwijs (zie paragraaf Onderwijsbeleid), waarin eveneens meer nadruk ligt op ondersteuning in en rond de school en op collectieve, preventieve interventies.

Hiermee werken wij aan een toekomstbestendig en betaalbaar stelsel voor jeugd en gezin, waarin een sterke pedagogische sociale basis het fundament vormt.

Oprichting Gemeenschappelijke regeling Zorgregio WBO

Eén van de onderdelen binnen de Norm voor opdrachtgeverschap is het komen tot een niet-vrijblijvende vorm van samenwerking binnen de jeugdhulpregio's. In de regiovisie hebben we vastgesteld dat we beleidsrijk gaan samenwerken in een Gemeenschappelijke Regeling (GR). Dit sluit aan bij de vereisten zoals opgenomen in de Wet verbetering beschikbaarheid jeugdzorg. In 2025 hebben de colleges besloten om hierin te temporiseren en de focus eerst te leggen op de inkoop 2027. De colleges hebben besloten om te streven naar een ingangsdatum van 1 januari 2028 voor de GR. In 2027 zullen hiertoe de voorbereidingen worden getroffen, zoals het opstellen van een GR-tekst en een bedrijfsvoeringsplan en het doorlopen van de zienswijze procedure met de gemeenteraden.

Leerlingenvervoer

Een nieuwe verordening leerlingenvervoer wordt in 2026 voorbereid en treedt naar verwachting in kwartaal 2 2027 in werking. Daarnaast zal in deze periode een nieuw contact voor sociaal-medische advisering ingaan, dat ook betrekking heeft op de medische advisering binnen het leerlingenvervoer. Het aanvraag- en toewijzingsproces voor het leerlingenvervoer is voor het schooljaar 2026-2027 extern belegd. Voor het schooljaar 2027-2028 wordt nader bepaald op welke wijze dit wordt ingericht.

6.1.1.3 Beleidsindicatoren

Omschrijving	Score 2024	Score 2025	Prognose 2026	Prognose 2027	*
Jongeren (t/m 18 jaar) met jeugdhulp	13,6%	13,0%	12,0%	12,0%	L

Omschrijving	Score 2024	Score 2025	Prognose 2026	Prognose 2027	*
Jongeren (t/m 18 jaar) met jeugdbescherming	0,9%	0,9%	0,8%	0,8%	L
Jongeren (t/m 23 jaar) met jeugdreclassering	0,3%	0,3%	0,2%	0,2%	L
Waardering contact Sociaal Team	7,2	7,2	-	-	B
Melding (vermoeden van) huiselijk geweld en kindermishandeling	550	651	660	663	G
Kinderen waarmee het thuis beter gaat	69%	nbn	59%	65%	G
Kinderen waarmee het door hulp beter gaat op school, werk en andere omgeving	79%	nbn	60%	66%	G
Kinderen/ouders dat door de hulp meer vertrouwen heeft in zichzelf/het gezin	42%	nbn	43%	50%	G

* Landelijk - Burger - Gemeentelijk

6.1.1.4 Beleidskader(s)

Beleidsnota	Jaar
Beleidskader Jeugd, actualisatie 2023	2023
Lokale uitvoeringsagenda Jeugd 2023-2025	2023
Beleidskader jongerenwerk 2024	2024
Verordening Jeugdhulp gemeente Oosterhout 2025	2025
Uitvoeringsbesluit Jeugdhulp gemeente Oosterhout 2025	2025

6.1.2 Wet maatschappelijke ondersteuning

Sinds 2021 werken we vanuit de integrale visie sociaal domein. De gemeentelijke visie op het sociaal domein vormt het inhoudelijk kader voor het handelen binnen het sociaal team en dus ook binnen de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo). In de kern gaat de visie over:

- de beweging naar de voorkant en de daarmee gepaard gaande inzet op preventie;
- het bieden van passende ondersteuning door onder andere integrale samenwerking.

Voor de Wmo vormt het langer, prettig en veilig zelfstandig wonen voor (kwetsbare) inwoners de centrale opgave. Dit gaat met name om de oudere generaties inwoners en ook om inwoners met een psychische kwetsbaarheid. We willen dat deze inwoners zo lang mogelijk hun eigen mentale, sociale en lichamelijke kracht benutten. Dit willen we bereiken door naast een breed aanbod van maatschappelijke voorzieningen ook in te zetten op versterking van de sociale basis.

6.1.2.1 Verbonden partij(en)

De Regio West-Brabant (RWB) [gevestigd te Etten-Leur](#) is betrokken bij dit thema. Voor de verbonden partijen vindt uitwerking plaats in de paragraaf Verbonden partijen.

6.1.2.2 Wat gaan we hiervoor doen in 2027?

Vrij toegankelijke voorzieningen

De voorzieningen in het voorliggend veld in Oosterhout worden goed gevonden. Inmiddels in die mate dat er op een aantal plekken sprake is van wachttijd of knellende omstandigheden. Om optimaal te kunnen blijven inzetten op verschuiven naar het voorliggend veld en inwoners laagdrempelig te ondersteunen is op een aantal diensten versteviging noodzakelijk. We gaan in 2027 de nieuwe overeenkomsten voor vrij toegankelijke ontmoetingsplekken en vrij toegankelijke ondersteuning aan volwassenen met een beperking implementeren.

6.1.2.3 Beleidsindicator(en)

Omschrijving	Score 2024	Score 2025	Prognose 2026	Prognose 2027	*
Voorzieningen voor senioren	6,6	6,6	-	-	B
Is mantelzorger	23%	20%	-	-	B
Doet vrijwilligerswerk	26%	21%	-	-	B
Voorzieningen/toegankelijkheid voor mensen met een functiebeperking	6,3	6,4	-	-	B
Clënten die door ondersteuning beter de dingen kan doen die hij/zij wil	84%	79%	80%	80%	G
Clënten die door ondersteuning zichzelf beter kan redden	86%	83%	83%	83%	G

* Landelijk - Burger - Gemeentelijk

6.1.2.4 Beleidskader(s)

Beleidsnota	Jaar
Algemene Subsidieverordening Oosterhout 2018	2017
Verordening Sociale Adviesraad Oosterhout	2017
Mantelzorgbeleid gemeente Oosterhout	2019
Beleidskader welzijn: het nieuw welzijn	2020
Visie op dagbesteding en begeleiding	2020
Uitvoeringsbesluit maatschappelijke ondersteuning 2021	2021
Verordening maatschappelijke ondersteuning gemeente Oosterhout 2021	2021
Beleidskader regionale maatwerkvoorziening beschermd wonen regio Breda 2021 - 2025	2021
Visie Sociaal Domein	2021
Regionaal beleidskader geweld in afhankelijkheidsrelaties en meldpunt crisiszorg 2022 - 2025	2022
Beleidsregels voor subsidieverstrekking gemeente Oosterhout 2025	2024
Regionaal beleidskader maatschappelijke opvang OGGZ en verslavingspreventie	2023

6.1.3 Sociaal beleid

Binnen het sociaal beleid zetten we ons in voor het versterken van de bestaanszekerheid van inwoners van Oosterhout. We streven naar een samenleving waarin iedereen kan meedoen, voldoende inkomen heeft om van te leven en zich gesteund voelt waar dat nodig is. Werk en participatie vormen daarbij belangrijke

pijlers, omdat ze bijdragen aan financiële zelfstandigheid, eigenwaarde en sociale verbondenheid.

Tegelijkertijd erkennen we dat niet iedereen (direct) in staat is om volledig zelfstandig in zijn of haar levensonderhoud te voorzien. Daarom bieden we waar nodig passende ondersteuning, gericht op het voorkomen en verminderen van armoede en schulden en het bevorderen van volwaardige deelname aan de samenleving.

We willen dat inwoners in staat gesteld worden om via werk hun eigen inkomen te verwerven. Ook mensen met een arbeidsbeperking en groepen met een afstand tot de arbeidsmarkt moeten deze kansen krijgen.

Bij de uitvoering van regelingen staat de inwoner centraal.

Voor inburgeraars betekent dit dat we hen actief begeleiden naar een plek in onze samenleving, met kansen op werk, participatie en zelfredzaamheid. We willen dat zij zich welkom voelen en snel hun weg vinden, zodat ook zij een stabiele basis kunnen opbouwen.

6.1.3.1 Verbonden partijen

De verbonden partij MidZuid (WAVA) [gevestigd te Oosterhout](#), de GR Aanpak van geweld in afhankelijkheidsrelaties (GIA) gevestigd te Breda en de GR Beschermde wonen regio Breda gevestigd te Breda zijn betrokken bij dit thema. Voor de verbonden partijen vindt uitwerking plaats in de paragraaf Verbonden partijen.

6.1.3.2 Wat gaan we hiervoor doen in 2027?

Programmaplan Migratie

In 2027 wordt uitvoering gegeven aan het Programmaplan Migratie dat in april 2025 is vastgesteld door de raad. Wij voldoen nog niet aan onze taakstelling vanuit de Spreidingswet. In 2027 blijven we op zoek gaan naar passende locaties om deze taakstelling in te vullen. Voor 2027 zijn de volgende speerpunten:

- ✓ Het kabinet vernieuwt de tijdelijke bekostiging voor gemeentelijke opvang en huisvesting. Vanaf 1 juli 2026 vervangt 1 centrale regeling de verschillende losse regelingen voor Oekraïense ontheemden, asielzoekers en statushouders. De regeling geeft gemeenten meer financiële zekerheid voor de lange termijn en vergroot de mogelijkheden om te investeren. Met deze nieuwe regeling kunnen gemeenten 1 locatie flexibel inzetten voor verschillende doelgroepen. Dit vermindert het risico op leegstand. Gemeenten bepalen zelf welke doelgroep zij op welke locatie plaatsen.
- ✓ *Daarnaast verandert de manier van vergoeden. Op aanvraag vergoedt het Rijk voor meerdere jaren de werkelijke kosten voor zowel de investering als het beheer van een locatie. Ook ontvangen gemeenten een tegemoetkoming voor hun indirecte kosten, zoals administratie en begeleiding. Het Rijk stimuleert hiermee investeringen voor de lange termijn.*

- ✓ In het derde kwartaal van 2027 stoppen in ieder geval een tweetal opvanglocaties voor Oekraïners. Er is in 2027 vervolghuisvesting nodig voor deze Oekraïners.
- ✓ In gesprek gaan/ blijven met inwoners van Oosterhout hoe we alle opgaven uit het Programmaplan Migratie op een goede manier kunnen uitvoeren.
- ✓ Er worden ruimtelijke procedures gevoerd voor nieuwe locaties voor (tijdelijke) huisvesting/ opvang van aandachtsgroepen.
- ✓ Er worden projecten uitgevoerd voor nieuwe (tijdelijke) Oosterhouters gericht op participatie in de Oosterhoutse samenleving.

Participatiewet in balans

Met ingang van 1 januari 2027 wordt de tweede fase van Participatiewet in balans ingevoerd. Dit vraagt dat er naast de begeleiding naar werk meer aandacht is voor maatschappelijke participatie. Daarnaast is het de verwachting dat op 1 januari 2027 de Wet handhaving sociale zekerheid en de Wet proactieve dienstverlening SZW ingevoerd worden. Deze ontwikkelingen in de wetgeving vragen dat de verordeningen die de gemeenteraad in het kader van de Participatiewet heeft vastgesteld worden gewijzigd. Eind 2026 of begin 2027 zullen hiervoor voorstellen gedaan worden.

Doel van de hierboven genoemde wetten is om bij de uitvoering van de Participatiewet meer aandacht te geven aan de individuele omstandigheden van de inwoner en meer maatwerk toe te kunnen passen. De wet proactieve dienstverlening SZW maakt gegevensuitwisseling tussen gemeente, Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen (UWV) en Sociale Verzekeringsbank (SVB) mogelijk met als doel om het niet gebruik van voorzieningen terug te dringen. Het jaar 2027 zal in het teken staan van de implementatie van de hierboven genoemde wetten.

6.1.3.3 Beleidsindicator(en)

Omschrijving	Score 2024	Score 2025	Prognose 2026	Prognose 2027	*
Netto arbeidsparticipatiegraad (% werkzame beroepsbevolking t.o.v. beroepsbevolking)	73,0	72,5	-	-	L
Kinderen in uitkeringsgezin (% kinderen tot 18 jaar)	5%	-	-	-	L
Werkloze jongeren (% 16 t/m 22 jarigen)	-	-	-	-	L
Jongeren met een delict voor de rechter (% 12 t/m 21 jarigen)	-	-	-	-	L
Aantal personen met bijstandsuitkering (per 10.000 inwoners)	138,9	138,5	144	140	L
Aantal lopende re-integratie voorzieningen (per 1.000 inwoners 15-74 jaar)	13,2	13,1	15,0	15	L

Omschrijving	Score 2024	Score 2025	Prognose 2026	Prognose 2027	*
Aantal cliënten met maatwerkarrangement WMO (per 10.000 inwoners)	910	n.n.b	-	-	L
Demografische druk (%)	78,3%	79,3	-	-	L
Uitstroom naar werk in % van de totale uitstroom uit de uitkering	39,3%	41,1%	40,0%	40%	G
Aantal beëindigde uitkeringen door uitstroom naar werk	89	79	75	90	G
het aantal uitkeringsgerechtigden dat gestart is met een traject maatschappelijke participatie **				50	G
% mensen met een uitkering aan de slag in een traject arbeidsritme **	n.n.b	29,9	-	-	G

* Landelijk - Burger - Gemeentelijk

** de indicator krijgt een andere invulling a.g.v. aanpassing in de Participatiewet.

Hieronder zijn de onderliggende indicatoren van de SDG's opgenomen waarop de gemeente direct of indirect beleid op voert:

SDG	Indicator
	https://www.oosterhout.nl/bestuur-en-organisatie/over-de-gemeente/onderzoek/overige-onderzoeken
	https://www.oosterhout.nl/bestuur-en-organisatie/over-de-gemeente/onderzoek/overige-onderzoeken

6.1.3.4 Beleidskader(s)

Beleidsnota	Jaar
Participatie en sociale zekerheid:	
Visienota Participatiewet	2014
Beleidsnota Participatiewet 2015	2014
Verordening handhaving sociale zekerheid 2015	2014
Uitvoeringsbesluit CZM 2015	2014
Uitvoeringsbesluit uitkeringsverstrekking Sociale Zekerheid 2015	2015
Notitie toekomstige positie WAVA binnen participatiewet	2015
Uitvoering Participatiewet en toekomst Wava	2016
Beleidsregels boete Sociale Zekerheid 2018	2017
Beleidsregels terugvordering en verhaal 2018	2017

Beleidsnota	Jaar
Verordening op de Adviescommissie bezwaarschriften sociale zekerheid voor de gemeente Oosterhout 2018'	2017
Uitvoeringsbesluit Taaleis participatiewet 2016	2018
Re-integratie en activering Participatiewet 2019	2019
Beleidsplan Toezicht en Handhaving rechtmatigheid in het Sociaal Domein	2021
Afstemmingsverordening Sociale Zekerheid 2015 (wijziging 2022)	2022
Beleidsregels terug- en invordering bedrijfskapitaal Tozo Oosterhout	2022
Re-integratieverordening Participatiewet 2015 (wijziging 2023)	2023
Uitvoeringsbesluit re-integratievoorzieningen participatiewet 2024	2024
Privacy Protocol toegang Sociaal Domein 2024	2024
Minimabeleid:	
Minimabeleid 2016 en verder	2016
Verordening individuele inkomenstoeslag Participatiewet 2015 (wijziging 2017)	2017
Ondersteuning kinderen die opgroeien in een huishouden met een laag inkomen	2023
Beleidsregels bijzondere bijstand 2024	2024
Schuldhelpverlening:	
Beleidsplan schuldhelpverlening 2021-2024	2021
Verordening beschikkingstermijn schuldhelpverlening 2021	2021
Uitvoeringsplan schuldhelpverlening 2022-2025	2022
Beleidsregels schuldhelpverlening 2023	2023
Inburgering:	
Regionaal beleidskader veranderopgave inburgering	2021
Beleidsregels Wet inburgering 2022	2022
Programmaplan Migratie	2025

6.1.4 Volksgezondheid

Met volksgezondheidsbeleid wordt een gezonde leefstijl van de inwoners van Oosterhout bevorderd.

6.1.4.1 Verbonden partij(en)

De Regionale Ambulancevoorziening Brabant Midden-West-Noord (RAV) gevestigd te Tilburg en de GGD West-Brabant gevestigd te Breda zijn betrokken bij het thema. Voor de verbonden partijen vindt uitwerking plaats in de paragraaf Verbonden partijen.

6.1.4.2 Wat gaan we hiervoor doen in 2027 ?

Aanvullend Zorg- en Welzijnsakkoord (AZWA)

De 'opvolger' van het Integraal Zorgakkoord (IZA) en het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) is het Aanvullend Zorg- en Welzijnsakkoord (AZWA). De opgave vanuit het AZWA is het regionaal en lokaal organiseren van samenwerking en voorzieningen op vijf leefgebieden. Dit worden 'basisfunctionaliteiten' genoemd. De leefgebieden zijn: mentale gezondheid; vitaal ouder worden; gezonde leefstijl; kansrijk opgroeien en voorkomen van

gezondheidsachterstanden. Daarnaast moeten gemeenten de sociale basisinfrastructuur versterken. De samenwerking op de transformatie van zorg naar gezondheid in de regio en met het medisch domein blijft bestaan. Dit gebeurt via verschillende netwerken.

Voor het AZWA is een nieuwe SPUK-regeling van kracht. Verplichtend voor het verkrijgen van zowel de regionale als de lokale middelen is de zgn. Regionale werkagenda.

In 2027 werken we samen in de regio aan de regionale werkagenda. Hiervoor zetten we de regionale AZWA-middelen in. Veelal versterken we zo de bestaande samenwerking met daarbij vooral een krachtiger sturing en een meer verplichtende aanpak voor het leveren van een basaal niveau aan voorzieningen. Dit gaat onder andere over valpreventie, gezond gewicht bij kinderen en volwassenen; doorontwikkelen van Welzijn op Recept naar 'sociaal verwijzen'; voortzetten aanpak kansrijke start voor de eerste 100 dagen met daarin de aanpak Nu niet Zwanger en de integrale gezinspoli; en doorontwikkelen van de vrij toegankelijke ontmoetingsplek voor inwoners met een psychische kwetsbaarheid naar 'Laagdrempelige Steunpunten'.

Voor de inzet van de lokale AZWA-middelen voeren we het uitvoeringsplan (AZWA) gezond en actief leven in Oosterhout 2027 uit. Dit is de opvolger van het plan van aanpak GALA dat eind 2026 afloopt. Bij de evaluatie van het Oosterhoutse gezondheidsbeleid in 2027 is er een nieuw moment om een uitvoeringsplan te maken voor de jaren 2028 en 2029.

6.1.4.3 Beleidsindicator(en)

Omschrijving	Score 2024	Score 2025	Prognose 2026	Prognose 2027	*
Gezondheidszorg in de gemeente	7,3	7,4	-	-	B
Voldoet aan beweegnorm	39%	45%	-	-	B

* Landelijk - Burger - Gemeentelijk

Hieronder zijn de onderliggende indicatoren van de SDG's opgenomen waarop de gemeente direct of indirect beleid op voert:

SDG	Indicator
	https://www.oosterhout.nl/bestuur-en-organisatie/over-de-gemeente/onderzoek/overige-onderzoeken

6.1.4.4 Beleidskader(s)

Beleidsnota	Jaar
Beleidsnota Oosterhout Vitale Stad; gezond en actief leven 2023-2026	2023
Plan van aanpak Gezond en Actief Leven (GALA) in Oosterhout	2023

6.1.5 Inclusie

Vanuit het uitgangspunt dat iedereen mee moet kunnen doen en zich onderdeel voelt van de gemeenschap, ongeacht levensovertuiging, huidskleur, afkomst, gender en seksuele voorkeur (LHBTIQ+), handicap of beperking is het Ambitiekader Inclusief en Toegankelijk Oosterhout in 2025 vastgesteld. Als gemeente dragen we de inclusiegedachte actief uit en handelen hier samen met onze sociaal-maatschappelijke partners ook naar in de dagelijkse praktijk.

6.1.5.1 Verbonden partij(en)

Er zijn geen verbonden partijen betrokken bij dit thema.

6.1.5.2 Wat gaan we hiervoor doen in 2027 ?

We voeren in 2027 de Lokale Inclusieagenda 2025 - 2027 uit en gaan met de raad en partners in gesprek over de opvolgende inclusieagenda.

6.1.5.3 Beleidsindicator(en)

Er zijn voor dit thema geen beleidsindicatoren beschikbaar.

Hieronder zijn de onderliggende indicatoren van de SDG's opgenomen waarop de gemeente direct of indirect beleid op voert:

SDG	Indicator
	https://www.oosterhout.nl/bestuur-en-organisatie/over-de-gemeente/onderzoek/overige-onderzoeken
	https://www.oosterhout.nl/bestuur-en-organisatie/over-de-gemeente/onderzoek/overige-onderzoeken

6.1.5.4 Beleidskader(s)

Beleidsnota	Jaar
Ambitiekader Inclusief en Toegankelijk Oosterhout 2025 - 2030	2025
Lokale Inclusieagenda 2025 - 2027	2025

6.1.6 Dierenwelzijn

Het op een juiste wijze exploiteren van het Milieu Educatief Centrum en de bijbehorende kinderboerderij (MEK) op een manier die recht doet aan de huidige inzichten op het gebied van dierenwelzijn.

6.1.6.1 Verbonden partij(en)

Er zijn geen verbonden partijen betrokken bij dit thema.

6.1.6.2 Wat gaan we hiervoor doen in 2027 ?

MEK

In 2027 zal het in 2025 vastgestelde plan van aanpak MEK verder worden uitgewerkt, waarbij in 2026 is gebleken dat de aanpak goed is en zo voortgezet kan worden.

6.1.6.3 Beleidsindicator(en)

Er zijn voor dit thema geen beleidsindicatoren beschikbaar.

6.1.6.4 Beleidskader(s)

Er zijn voor dit thema geen beleidskaders vastgesteld.

6.1.7 Ontwikkelingen sociaal domein

We willen dat het goed gaat met de inwoners van Oosterhout. We vinden het belangrijk dat inwoners een waardevol bestaan kunnen opbouwen, hierin eigen keuzes kunnen maken en veerkrachtig zijn wanneer het leven (even) tegenzit. Met de visie Sociaal Domein zetten we sinds 2021 stevig in op de 'beweging naar de voorkant': zo veel mogelijk en zo vroeg mogelijk problemen opvangen en oplossen in de eigen directe omgeving en/of met inzet van (vrij toegankelijke) voorzieningen in de stad. Op deze wijze vermindert de druk op de niet vrij toegankelijke voorzieningen. Vanuit deze visie zijn de volgende maatschappelijke resultaten geformuleerd:

- een samenleving (stad, kerkdorp, wijk of buurt) waarin inwoners naar vermogen meedoen;
- een samenleving waarin inwoners naar vermogen op eigen kracht functioneren;
- een samenleving waarin inwoners in hun functioneren steun kunnen krijgen van de directe omgeving door de aanwezigheid van een sterke sociale basis, brede maatschappelijke voorzieningen en vrij toegankelijke voorzieningen.

Vanaf 2024 werken we opnieuw vanuit de integraliteit: uiteraard binnen het sociaal domein, maar ook meer richting het fysieke domein (wonen en openbare ruimte).

6.1.7.1 Verbonden partij(en)

Er zijn geen verbonden partijen betrokken bij dit thema.

6.1.7.2 Wat gaan we hiervoor doen in 2027 ?

Kansengelijkheid

Vanuit het principe van kansengelijkheid zetten we gericht middelen en inzet in voor buurten en doelgroepen waar de opgaven het grootst zijn. Hiermee verkleinen we de afstand tot voorzieningen en vergroten we het bereik van initiatieven.

Bestaanszekerheid Het beleidskader bestaanszekerheid wordt in 2027 opgeleverd. Dit brengt schuldhelpverlening, regelingen voor inwoners met een laag inkomen en initiatieven van maatschappelijke partners in samenhang bijeen. Aanleiding hiervoor zijn de groeiende zorgen over bestaansonzekerheid, onder andere als gevolg van stijgende kosten van levensonderhoud, woningtekorten, armoede en toenemende maatschappelijke ongelijkheid.

We zetten de bestaande kindregelingen onverminderd voort. We vinden het van groot belang dat kinderen in gezinnen met een laag inkomen blijvend ondersteuning ontvangen om volwaardig mee te kunnen doen in de samenleving. Daarom handhaven we niet alleen deze regelingen, maar ook het bijbehorende budget. Op deze manier waarborgen we de continuïteit van de ondersteuning.

6.1.7.3 Beleidsindicator(en)

Omschrijving	Score 2024	Score 2025	Prognose 2026	Prognose 2027	*
Score Sociale kracht	72	72	-	-	B
Score Participatie	68	76	-	-	B
Score mate van eenzaamheid	80	80	-	-	B
Score zelfredzaamheid	81	81	-	-	B
Score financiële zelfredzaamheid	73	69	-	-	B
Score collectieve zelfredzaamheid	61	59	-	-	B
Score sociale cohesie	68	66	-	-	B
Clënten dat wist waar ze terecht konden voor hulp	-	-	-	-	B

* Landelijk - Burger - Gemeentelijk

6.1.7.4 Beleidskader(s)

Beleidsnota	Jaar
Visie Sociaal Domein	2021
Beleidsplan Toezicht en Handhaving rechtmatigheid in het Sociaal Domein	2021
Verordening Sociale Adviesraad Oosterhout	2023

6.1.8 Programmakosten

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Rekening 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Raming 2028	Raming 2029	Raming 2030
Jeugd	31.950	30.725	36.807	35.196	33.538	33.538
Wet maatschappelijke ondersteuning	23.282	25.061	25.434	26.164	22.906	22.898
Sociaal beleid	13.168	15.513	16.585	16.468	16.473	16.185
Volksgezondheid	2.767	3.102	3.312	3.327	3.327	3.328
Dierenwelzijn	197	216	220	220	220	220
Beheerskosten sociaal domein	542	1.854	1.167	968	768	469
Resultaat voor bestemming	71.906	76.471	83.525	82.343	77.232	76.637
Storting reserves	500	-	-	-	-	-
Onttrekking reserves	-815	-276	-3.176	-1.678	-77	-77
Resultaat na bestemming	69.370	76.195	80.349	80.665	77.155	76.560

6.1.9 Taakvelden

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Rekening 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Raming 2028	Raming 2029	Raming 2030
1.0 Veiligheid	110	103	103	103	103	103
4.0 Onderwijs	1.100	1.480	2.276	2.278	2.220	2.220
6.0 Sociaal domein	67.842	71.648	77.693	76.494	71.441	70.845
7.0 Volksgezondheid en milieu	2.854	3.240	3.453	3.468	3.468	3.469
Resultaat voor bestemming	71.906	76.471	83.525	82.343	77.232	76.637

6.2 Arbeidsmarkt, economie en onderwijs

Portefeuillehouder(s)

M. van Mook, D. Hopmans, J. Basting

6.2.1 Arbeidsmarkt

Binnen het actieprogramma arbeidsmarkt en economie is de ambitie opgenomen om stappen te maken naar een betere weerbaarheid en flexibiliteit van inwoners en ondernemers, zodat zij goed kunnen meebewegen met de ontwikkelingen en transities die gaande zijn. Beroepen verdwijnen, de inhoud van het werk verandert en er komen nieuwe beroepen bij. Dit vraagt van inwoners om nieuwe vaardigheden eigen te maken en voor ondernemers om inzicht waar hun kracht ligt en te weten welke vaardigheden nu belangrijk zijn maar ook in de toekomst. Deze opgave draagt bij aan deze transformatie door voor inwoners/ werknemers in te zetten op een leven lang ontwikkelen en anders opleiden, en met ondernemers te verkennen wat acties zijn om de lokale economie te versterken en de juiste mensen te vinden en vast te houden. Dit zodat de toekomstvisie van Oosterhout: 'Iedereen moet mee kunnen doen. We moeten de kracht die we hebben benutten, zodat het hier prettig wonen, fijn werken en goed recreëren is.', gerealiseerd wordt.

6.2.1.1 Verbonden partij(en)

Er zijn geen verbonden partijen betrokken bij dit thema.

6.2.1.2 Wat gaan we hiervoor doen in 2027?

Samenwerking binnen de arbeidsmarktregio

We versterken de samenwerking binnen de arbeidsmarktregio. Via het inmiddels operationele Regionaal Werkcentrum wordt antwoord gegeven op arbeidsmarkt-vraagstukken van werkgevers, werknemers en werkzoekenden. Daarbij wordt sterker de verbinding gemaakt met het onderwijs. Op basis van de ervaringen met het organiseren van een Open Bedrijvendag in 2025 bepalen we of we deze opnieuw organiseren. Verder blijven we in verbinding met inwoners, ondernemers en externe samenwerkingspartners rondom activiteiten op het gebied van de arbeidsmarkt.

Wet structuur uitvoeringsorganisatie werk en inkomen

Met ingang van 1 januari 2027 wordt de Wet structuur uitvoeringsorganisatie werk en inkomen (Wet SUWI) gewijzigd. De wijziging regelt de wettelijke basis voor het Regionaal Werkcentrum (RWC) dat er in ieder arbeidsmarktregio moet komen. Het Werkgeversservicepunt (WSP) zal onderdeel uit gaan maken van dit RWC. In 2027 zal dit verder vorm gegeven worden.

6.2.1.3 Beleidsindicator(en)

Omschrijving	Score 2025	Score 2025	Prognose 2026	Prognose 2027	*
Aantal banen (aantal per 1.000 inwoners van 15 t/m 64 jaar)	703,4	703,4	714	-	L
Werkloosheidspercentage	3,1%	3,6%	4,0%	4,3%	G

* Landelijk - Burger - Gemeentelijk

Hieronder zijn de onderliggende indicatoren van de SDG's opgenomen waarop de gemeente direct of indirect beleid op voert:

SDG	Indicator
	https://www.oosterhout.nl/bestuur-en-organisatie/over-de-gemeente/onderzoek/overige-onderzoeken

6.2.1.4 Beleidskader(s)

Beleidsnota	Jaar
Oosterhout werkt!, meer voor elkaar	2022

6.2.2 Ruimte om te ondernemen

Behoud en versterking van de werkgelegenheid door het stimuleren van een duurzame economie, door het bevorderen van een goed ondernemersklimaat en door goed relatiebeheer. Versterken aantrekkelijkheid van het stadshart tot een bruisende, ondernemende binnenstad. Behoud en versterking van de werkgelegenheid door het faciliteren van nieuwvestiging of uitbreiding van bedrijven en het bevorderen van een goed ondernemersklimaat.

6.2.2.1 Verbonden partij(en)

Het bedrijvenpark Everdenberg Oost gevestigd te Oosterhout is betrokken bij het thema. Voor de verbonden partijen vindt uitwerking plaats in de paragraaf Verbonden partijen.

6.2.2.2 Wat gaan we hiervoor doen in 2027?

Agenda arbeidsmarkt en economie

Omdat de Agenda Arbeidsmarkt & Economie in 2026 afloopt, stellen we een nieuwe agenda op. Hierin worden de pijlers bedrijventerreinen, binnenstad, vrijetijdseconomie & ondernemersdienstverlening meegenomen. Ook worden verbindingen met andere thema's zoals duurzaamheid en mobiliteit benoemd.

Toekomstbestendig MKB

In afstemming met MKB-ondernemers zetten we in op verduurzaming, verhoging

van de collectiviteit op bedrijventerreinen, collectieve veiligheid, versterking van de arbeidsmarkt en circulair ondernemen. In 2027 zal er een nieuwe agenda Economie worden opgesteld waarin deze onderwerpen in opgenomen worden.

Samenwerking met bedrijventerreinen en toekomst

We versterken de bedrijventerreinen via inzet van de Subsidieregeling Bedrijven-terreinen & Kantorenparken. De regeling wordt vooral benut om de collectiviteit te verhogen, Parkmanagement te realiseren en professionele camerabeveiliging te financieren. Hierin trekken we gezamenlijk op met de bedrijvenverenigingen. De bedrijventerreinen Vijf Eiken/ Heihoef en Weststad zijn aangewezen als Grote Oogst terreinen. Vanuit Economie haken we aan op acties die hieruit voortvloeien.

Brabant Ports

Onder de noemer Brabant Ports wordt samengewerkt met andere gemeenten met een binnenhaven in Brabant. We voeren verschillende acties uit binnen de pijlers circulaire en multifunctionele haven, het professionaliseren van het havenbeheer en de aanpak van ondermijning en veiligheid. Onder andere de verkenning van een havengeldverordening en verkenning van mogelijkheden om watergebonden kavels te beschermen.

Everdenberg Oost

In het eerste kwartaal van 2027 wordt er gestart met de aanleg van de energiehub op het bedrijventerrein. In de loop van 2027 worden de eerste bedrijfskavels geleverd aan de nieuwe bedrijven die zich op Everdenberg Oost willen vestigen. Vervolgens zal gestart worden met de bouw van de bedrijfsgebouwen.

Opgave Bruisende Binnenstad

De aanpak moet leiden tot het creëren van een levendige, maar vooral ook toekomstbestendige binnenstad. Dit doen we middels het uitvoeren van het actieprogramma dat samen met de binnenstad is opgesteld. In het jaar 2027 worden de volgende acties uitgevoerd: vergroten van de verblijfskwaliteit in het centrum door meer groenvoorzieningen, waterelementen en zitgelegenheden in de openbare ruimte; actualiseren van het uitstallingsbeleid; aanmoedigen van het mogelijk maken van de transformatie van winkels naar andere functies, met name in Arendshof 1 en de Nieuwstraat; collectieve winkelontzegging.

Arendshof II

Met de aankoop van Arendshof II en het besluit tot huisvesten van het gemeentehuis in Arendshof II is een enorme stap gezet in de transitie van het overschot van winkeloppervlakte in de binnenstad. In 2026 is gestart met de fysieke realisatie van het nieuwe stadhuis in Arendshof II. In 2027 zal het stadhuis gerealiseerd zijn en zal de fysieke verhuizing van het Slotjesveld naar Arendshof II een feit zijn. Ook de buitenruimte rondom het stadhuis zal in 2027 ver gerealiseerd zijn.

Ontwikkelvisie Arendshof I

Na onttrekking van Arendshof II aan het aantal winkelloppervlakte, is er nog een opgave tussen de 2500-3500 m2 winkelloppervlakte te transformeren. De grootste kans hiervoor ligt in het gebied van Arendshof I.

Het in samenwerking tussen Vereniging van Eigenaren, provincie en gemeente afgeronde Programma van Uitgangspunten geeft voldoende richting aan een potentiële ontwikkeling van Arendshof I, waarin winkelen, wonen, werken en recreëren in een hernieuwde balans samenkomen. Deze keuze dient echter door de Vereniging zelf gemaakt te worden. Afhankelijk van de keuze die de Vereniging van Eigenaren eind 2026 heeft gemaakt, zal in 2027 verdere uitwerking plaatsvinden.

6.2.2.3 Beleidsindicator(en)

Omschrijving	Score 2024	Score 2025	Prognose 2026	Prognose 2027	*
Vestiging van bedrijven (aantal per 1.000 inwoners van 15 t/m 64 jaar)	182,6	n.n.b	-	-	L
Functiemenging (%)	53,4%	n.n.b	-	-	L
Waardering vestigingsklimaat gemeente (score 1-10)	7,2	7,2 **	7,2	7,2	G
Aantal hectare direct uitgeefbare bedrijventerrein	16,2	16,2	10,2	10,2	G
Organisatiegraad bedrijven op bedrijventerreinen. (Aangesloten bij bedrijventerreinvereniging of vallend onder BIZ)	45%	50%	50%	60%	G
Aantal oprichtingen van ondernemingen (per 1.000 vestigingen).	670	593	700	650	G
Aantal opheffingen van ondernemingen (per 1.000 vestigingen)	584	581	500	570	G
Leegstandsindicatoren:					
Kantoren (m2)	4.200	3.600	4.000	5.000	G
Bedrijven (m2)	12.900	13.200	13.000	11.000	G
Winkelruimte/horeca (%)	16,4%	17,2%	15,0%	14%	G
Waardering ondernemers gehele gemeentelijke dienstverlening (score 1-10)	6,7	6,7**	6,7	6,7	G
Gemiddeld aantal passanten in binnenstad per week	90.100	84.300	90.000	90.000	G
Winkelaanbod in de gemeente	6,8	7,0	-	-	B

* Landelijk - Burger - Gemeentelijk

** Betreft score ondernemingspeiling 2024

6.2.2.4 Beleidskader(s)

Beleidsnota	Jaar
Ondernemen algemeen:	
Oosterhout werkt! Meer voor elkaar	2022
Bedrijventerreinen:	

Beleidsnota

Actieplan bedrijventerreinen Oosterhout	2025
Detailhandel	
Beleid en beleidsregels standplaatsen in Oosterhout	2015
Visie op de boodschappenstructuur	2016
Detailhandelsvisie	2017
Verordening op de warenmarkten voor de gemeente Oosterhout 2019	2019
Marktregeling gemeente Oosterhout 2025	2025
Horeca:	
Horecavisie 2030 "De smaken van Oosterhout"	2022
Actieprogramma horecavisie 2030 "De smaken van Oosterhout"	2022
Beleidsregel Terrassen gemeente Oosterhout	2025
Binnenstad:	
Binnenstadvisie	2017
Actieprogramma Bruisende Binnenstad Oosterhout 2026-2030	2025

6.2.3 Onderwijs

Alle jeugdigen van 0-25 jaar in Oosterhout helpen wij op weg naar maatschappelijke zelfstandigheid en een positieve deelname aan het maatschappelijk leven. Het accent ligt daarbij op het vergroten van kansen en het voorkomen van (school)uitval.

6.2.3.1 Verbonden partij(en)

Het Regionaal Bureau Leren (RBL) [gevestigd te Breda](#) is betrokken bij dit thema. Voor de verbonden partijen vindt uitwerking plaats in de paragraaf Verbonden partijen.

6.2.3.2 Wat gaan we hiervoor doen in 2027?

Gelijke Kansen en tegengaan van onderwijsachterstanden

Vanaf 2027 start een nieuwe landelijke beleidsperiode voor het onderwijsachterstandenbeleid (GOAB) van start. In aansluiting daarop zal lokaal een nieuw uitvoeringsprogramma worden ontwikkeld, waarin de inzet en prioriteiten voor de komende jaren worden bepaald.

Verbinding passend onderwijs en jeugdhulp

Dit is een opgave waar de gemeente en het onderwijs gezamenlijk aan werken. Dit gebeurt zowel regionaal met de samenwerkingsverbanden passend onderwijs als lokaal met de schoolbesturen. Doel is om het stelstel zo in te richten dat het effectief, efficiënt en toekomstbesteding is en optimaal aansluit bij de ontwikkelbehoeften van kinderen en hun omgeving. Hierbij wordt ingezet op het verder versterken van de sociaalpedagogische basis binnen het onderwijs, waarbij nadruk ligt op een collectieve en preventieve aanpak. Regionaal worden in WBO-verband afspraken uitgewerkt tussen gemeenten en onderwijs- en jeugdhulporganisaties die vervolgens lokaal worden bekrachtigd in de Lokale Educatieve Agenda.

Lokaal werken we samen met schoolbesturen voor primair, voortgezet en speciaal onderwijs concreet uit hoe we komen tot een dekkend onderwijs- en

ondersteuningslandschap en de wijze waarop ontwikkelingen zoals inclusief onderwijs en veranderingen in de jeugdhulp hierin een plek krijgen. Deze opgave wordt verbonden aan de inrichting van de Stevige Lokale Teams en de herijking van het Integraal Huisvestingsplan Onderwijs (IHP). In 2027 wordt onderzocht wat de huisvestelijke consequenties zijn van onder andere de vormgeving van inclusief onderwijs. De uitkomsten ervan worden verder verwerkt in de herijking van het IHP.

Wet van school naar duurzaam werk

Op 1 januari 2026 is de Wet van school naar duurzaam werk in werking getreden. Dit betekent een intensivering van de samenwerking binnen de doorstroompuntregio bij de ondersteuning van kwetsbare jongeren. Vanuit deze wet is elke doorstroompuntregio verplicht een regionaal programma op te stellen waarin onderwijsinstellingen, arbeidsmarktregio, gemeenten, doorstroompunten en arbeidsmarktpartners gezamenlijk optrekken. Dit is het Jongerenprogramma West-Brabant 2026-2029 geworden. In 2027 gaan we dit verder uitwerken en uitbouwen.

Wet terugdringen schoolverzuim

Per 1-1-2027 wordt de Wet terugdringen schoolverzuim van kracht. Deze wet heeft als doel om schoolverzuim vroegtijdig te signaleren en effectiever aan te pakken, zodat jongeren onderwijs blijven volgen en voortijdige schooluitval wordt voorkomen. De wet versterkt de samenwerking tussen gemeenten, scholen en zorgpartners en zet in op een meer preventieve, samenhangende aanpak met passende ondersteuning voor leerlingen en hun ouders. Concreet betekent de invoering van de wet dat vanuit het Regionaal Bureau Leren West-Brabant een verschuiving plaatsvindt van handhaving achteraf naar preventie aan de voorkant.

Onderwijshuisvesting

Voor het jaar 2027 is vanuit het Integraal Huisvestingsplan Onderwijs gepland de aanvraag van de nieuwbouw van De Sterrendonk. Voor het jaar 2028 is de aanvraag gepland van de nieuwbouw De Toekomst. Begin 2027 wordt op basis van de Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs de indexatie van de investeringen bepaald. Deze kan afwijken van de begrotingsuitgangspunten. De indexatie wordt gedekt uit de bestemmingsreserve IHP. In 2027 wordt gewerkt aan een oplossing voor het ruimtetekort bij De Meander, De Pionier en De Westhoek. Dit ruimtetekort ontstaat door een toename van het aantal basisschoolleerlingen aan de westkant en in het centrum van Oosterhout. Tot slot wordt in 2027 gewerkt aan de herijking van het IHP.

6.2.3.3 Beleidsindicator(en)

Omschrijving	Score 2024	Score 2025	Prognose 2026	Prognose 2027	*
Absoluut verzuim (aantal per 1.000 leerlingen)	5,4	n.n.b	9,7	8	L
Relatief verzuim (aantal per 1.000 leerlingen)	21	n.n.b	32	30	L
Vroegtijdige schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv-ers, % deelnemers aan het VO en MBO onderwijs)	2,13%	n.n.b	2,5%	2,5%	L
% schoolverzuim	3,42%	3,7%	6,0%	3,8%	G
Verzuimpercentage RBL	4,51%	5,0%	5,5%	5,0%	G
Omvang voortijdig schoolverlaters 18-**	14	n.n.b	15	-	G
Omvang voortijdig schoolverlaters 18+**	86	n.n.b	85	-	G
Omvang relatief verzuim (aantal meldingen)	311	353	360	350	G
Omvang absoluut verzuim (aantal meldingen)	37	57	55	40	G
Omvang thuiszitters (aantal meldingen)**	13	n.n.b	4	-	G
Wet kinderopvang:					
Aandeel tijdig afgehandelde aanvragen	100%	89%	95%	100%	G
Aandeel geïnspecteerde locaties (KDV-BSO-GOB-PSZ)	98,48%	100%	100%	100%	G
Aandeel geïnspecteerde locaties (VGO nieuw)	100%	83,33%	95%	100%	G
Aandeel geïnspecteerde locaties (VGO bestaand)	58,54%	54,55%	50%	50%	G
Aandeel ingezette handhavingstrajecten	100%	100%	100%	100%	G
Aantal keer geen actie op tekortkomingen	1	3	-	2	G
Onderwijsvoorzieningen in de gemeente	7,6	7,6	-	-	B
Waardering basisonderwijs in de woonbuurt	7,4	7,5	-	-	B
Voorzieningen voor jongeren in de gemeente	5,9	n.n.b	-	n.n.b	B

* Landelijk - Burger - Gemeentelijk

** een aantal indicatoren worden anders ingevuld. Vanaf de begroting 2028 zullen deze worden meegenomen (wordt ontwikkeld bij Regio Bureau Leerplicht)

Hieronder zijn de onderliggende indicatoren van de SDG's opgenomen waarop de gemeente direct of indirect beleid op voert:

SDG	Indicator
	https://www.oosterhout.nl/bestuur-en-organisatie/over-de-gemeente/onderzoek/overige-onderzoeken

6.2.3.4 Beleidskader(s)

Beleidsnota	Jaar
Verordening materiële financiële gelijkstelling onderwijs gemeente Oosterhout 2015	2014
Pilot leerlingenvervoer leerlingen in het voortgezet speciaal onderwijs	2016
Harmonisatie voorschoolen en kinderopvang	2017
Beleidsregels peuteropvang en voorschoolse educatie 2019	2018
Verordening leerlingenvervoer gemeente Oosterhout 2022	2022
Beleidsregels voor het leerlingenvervoer gemeente Oosterhout 2022	2022
Integraal Huisvestingsplan	2022
Onderwijsvisie	2023
Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs	2023
Beleidsnotitie medegebruik en verhuur schoolgebouwen in de gemeente Oosterhout	2025

6.2.4 Toerisme en recreatie

Een goed toeristisch recreatief klimaat, waarbij de ligging van Oosterhout optimaal benut wordt. Daarnaast moet er voldoende vertier voor jonge gezinnen beschikbaar zijn.

Met stadspromotie willen we bereiken dat jonge mensen en jonge gezinnen in toenemende mate kiezen voor Oosterhout om te bezoeken, te wonen en te werken.

6.2.4.1 Verbonden partij(en)

Er zijn geen verbonden partijen betrokken bij dit thema.

6.2.4.2 Wat gaan we hiervoor doen in 2027?

We willen de samenwerking in de regio met streeknetwerken en partners uiteraard behouden, ook met het oog op het ontwikkelen van routes, arrangementen en activiteiten om Oosterhout op de kaart te zetten. Maar ook ondersteuning lokaal voor (grote) evenementen en grote kansrijke toeristische initiatieven, zoals storytelling (het beleefbaar maken van de geschiedenis/identiteit van Oosterhout). Een aantal initiatieven/organisaties kunnen rekenen op jaarlijkse ondersteuning.

6.2.4.3 Beleidsindicator(en)

Er zijn voor dit thema geen beleidsindicatoren beschikbaar.

6.2.4.4 Beleidskader(s)

Beleidsnota	Jaar
Toeristisch fonds	2016

6.2.5 Evenementen

Evenementen leveren een belangrijke bijdrage aan het vergroten van de aantrekkelijkheid van de gemeente Oosterhout. Alle inwoners en bezoekers kunnen genieten van allerlei verschillende evenementen. Het is belangrijk om initiatieven de ruimte te geven en te zorgen voor een breed aanbod aan evenementen.

6.2.5.1 Verbonden partij(en)

Er zijn geen verbonden partijen betrokken bij dit thema.

6.2.5.2 Wat gaan we hiervoor doen in 2027?

Evenementen

In Oosterhout worden veel evenementen georganiseerd. Hier komt het nodige bij kijken qua organisatie, vergunningen, veiligheid en promotie. Het huidige evenementenbeleid dateert uit 2012. In 2027 wordt daarom gewerkt aan een nieuwe nota evenementenbeleid. Dit zodat met de meest actuele kaders invulling kan worden gegeven aan de ambities. Onderwerpen zoals het evenemententerrein, kosten voor elektra en veiligheid komen hierin terug.

Kermis

In 2027 wordt de kermis georganiseerd op drie locaties: Slotjesveld, Slotlaan en Markt (nostalgische kermis). In 2027 wordt met de uitwerking van de stedenbouwkundige visie voor het Slotjesveld duidelijk wat nodig is om het evenemententerrein op het Slotjesveld volledig geschikt te maken voor het faciliteren van de kermis en/of evenementen.

6.2.5.3 Beleidsindicator(en)

Omschrijving	Score 2024	Score 2025	Prognose 2026	Prognose 2027	*
Evenementen en festivals in de gemeente	7,3	7,2	-	-	B

* Landelijk - Burger - Gemeentelijk

6.2.5.4 Beleidskader(s)

Beleidsnota	Jaar
Nota Evenementenbeleid "Evenementen maken de stad"	2012

6.2.6 Programmamakosten

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Rekening 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Raming 2028	Raming 2029	Raming 2030
Ruimte om te ondernemen	1.156	1.074	979	978	978	976
Onderwijs	4.466	4.152	4.612	5.090	6.826	7.052
Toerisme en recreatie	346	438	455	456	456	456
Evenementen	446	488	432	435	435	435
Resultaat voor bestemming	6.414	6.152	6.478	6.959	8.695	8.919
Storting reserves	421	500	-	-	-	-
Onttrekking reserves	-845	-452	-754	-867	-1.430	-1.677
Resultaat na bestemming	6.450	6.200	5.724	6.092	7.265	7.242

6.2.7 Taakvelden

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Rekening 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Raming 2028	Raming 2029	Raming 2030
0.0 Bestuur en ondersteuning	3	1	1	2	2	2
3.0 Economie	1.598	1.561	1.410	1.411	1.411	1.409
4.0 Onderwijs	4.360	4.149	4.607	5.085	6.821	7.047
5.0 Sport, cultuur en recreatie	346	438	455	456	456	456
6.0 Sociaal domein	107	3	5	5	5	5
Resultaat voor bestemming	6.414	6.152	6.478	6.959	8.695	8.919

6.3 Sport en cultuur

Portefeuillehouder(s)

A. Lossez, M. van Mook, D. Hopmans

6.3.1 Sport

Het bevorderen van sportdeelname door inwoners van Oosterhout, zowel uit het oogpunt van volksgezondheid als vanuit sociaal perspectief (voorkomen maatschappelijk isolement, bevorderen integratie, tegengaan overlast).

6.3.1.1 Verbonden partijen

Er zijn geen verbonden partijen betrokken bij dit thema.

6.3.1.2 Wat gaan we hiervoor doen in 2027?

Sfeerbeheer De Warande

In 2026 is Sfeerbeheer in pilotvorm ingezet op het recreatieoord de Warande. De eerste ervaringen met deze inzet zijn positief. Voorgesteld zal worden om vanaf 2027 Sfeerbeheer structureel in te zetten tijdens het zomerseizoen.

MOOVE/ 'Brede Buurt'

Sport blijft in 2027 een belangrijk middel voor de bevordering van gezondheid, welzijn en sociale cohesie. MOOVE is als onderdeel van het sportbedrijf met haar bewegingsactiviteiten belangrijk in de gezondheidsbevordering van onder andere de jeugd, jongeren en kwetsbare doelgroepen in relatie tot het sociaal domein. De sportcoaches richten zich door middel van activiteiten op het vlak van sporten en bewegen met name op het vergroten van de participatie van deze kwetsbare groepen.

Concrete nieuwe acties in 2027 zijn het specifiek inzetten op jongeren in samenwerking met het onderwijs middels onder andere gericht op mentale gezondheid. Er zal een verkenning zijn binnen sportverenigingen gericht op de kansen en mogelijkheden voor clubondersteuning.

6.3.1.3 Beleidsindicator(en)

Omschrijving	Score 2024	Score 2025	Prognose 2026	Prognose 2027	*
Niet sporters (%)	46,4%	n.n.b	-	-	L
Bezoekersaantallen zwembad	271.000	262.000	280.000	280.000	G
Aantal deelnemers (abbonementen) vanuit minimabeleid	604	634	720	720	G
Zwemles vanuit minimabeleid	92	79	110	110	G
Aantal bezoekers recreatieoord via samenwerkende partners	8.000	9.994	9.000	10.000	G
Aantal samenwerkingspartners recreatieoord	25	25	25	25	G
Sportvoorzieningen in de gemeente	7,6	7,6	-	-	B

Omschrijving	Score 2024	Score 2025	Prognose 2026	Prognose 2027	*
Aandeel 18-plussers dat in afgelopen 12 maanden minimaal één sport heeft beoefend	56%	56%	-	-	B

* Landelijk - Burger - Gemeentelijk

6.3.1.4 Beleidskader(s)

Beleidsnota	Jaar
Nota Sporten en Bewegen: "Samen werken aan sporten en bewegen"	2013
Algemene Subsidieverordening Oosterhout 2018	2017
Accommodatiebeleid buitensport	2018
Visie sportcluster de Warande	2022
Beleidskader Brede Buurt	2022
Beleidsregels voor subsidieverstreking gemeente Oosterhout 2025	2024

6.3.2 Cultuur

Het bevorderen van een gevarieerd en hoogwaardig aanbod van cultuur en evenementen, het ondersteunen van kwetsbare vormen van kunst en cultuur en ijveren voor het behoud van het cultureel erfgoed in de stad (inclusief het beheer van collecties). Net als sport wordt ook cultuur ingezet binnen de brede buurt en daarbuiten om de verbinding met het sociaal domein te leggen. Verenigingen en stichtingen vormen een belangrijke drager voor de sociale samenhang in onze dorpen en stad.

6.3.2.1 Verbonden partij(en)

Er zijn geen verbonden partijen betrokken bij dit thema.

6.3.2.2 Wat gaan er hiervoor doen in 2027?

Stichting Theek 5

Met Stichting Theek 5 is in 2026 een traject gestart ter totstandkoming van meerjarenaafspraken. In het kader van de vernieuwde Bibliotheekwet is gekozen om het traject om tot deze afspraken te komen in samenwerking met de Theek 5-gemeenten vorm te geven. Binnen de governance blijft er ruimte voor lokale keuzes en speerpunten. Uitgangspunt is dat de reeds gestelde financiële kaders voldoende ruimte bieden voor een bibliotheek die voldoet aan de wettelijke basisvoorwaarden. In Oosterheide wordt een versterkte bibliotheekvoorziening gerealiseerd in de nieuwe Bunthoef

Subsidie afspraken h19 en theater De Bussel

In 2027 komen de vernieuwde subsidieafspraken met h19 en Theater De Bussel tot uitvoering. Met andere partijen onderzoeken we of er ook meerjarenaafspraken kunnen worden gemaakt.

Museum aanbod

Het museale aanbod in Oosterhout is op orde, maar blijft op het gebied van bezoekersaantallen achter. De ontwikkelingen rond de vernieuwing van het

Speelgoedmuseum worden nauwlettend gevolgd, net als de ontwikkeling van MOYA als onderdeel van de culturele basis van Oosterhout.

6.3.2.3 Beleidsindicator(en)

Omschrijving	Score 2024	Score 2025	Prognose 2026	Prognose 2027	*
Percentage bevolking dat lid is van de bibliotheek	25,0%	25%	25%	25	G
Aantal ingeschreven leners	14.602	14.790	14.500	14.750	G
Aantal bezoekers	242.118	188.198	250.000	225.000	G
Aantal uitleningen	237.945	229.918	250.000	240.000	G
Aantal scholen met "De Bibliotheek op School"	15	15	13	15	G
Aantal activiteiten	535	559	500	550	G
Aantal deelnemers activiteiten	7.105	6.431	6.750	6.750	G
Aantal voorstellingen de Bussel:					
-professioneel	148	178	120	150	G
-amateur	81	87	70	75	G
Aantal kaarten Theater de Bussel	49.349	52.004	40.000	50.000	G
Aantal bezoekers musea:					
-Speelgoedmuseum	11.921	11.522	12.000	12.500	G
-Brabant Museum Oud Oosterhout	12.394	13.202	12.000	13.000	G
•MOYA (vanaf 1 mei 2025)	-	9.301	-	12.500	G
Aantal verleende activiteitsubsidies	51	43	35	40	G
Evenementen	7,3	7,2	-	-	B
Aandeel 18-plussers dat in de afgelopen 12 maanden een voorstelling heeft bezocht in Oosterhout	n.n.b.	n.n.b.	-	-	B
Culturele voorzieningen in de gemeente	7,3	7,3	-	-	B
Tevreden over de uitgaansmogelijkheden in de gemeente	7,3	7,2	-	-	B
Verenigingen/clubs in de gemeente	7,6	7,6	-	-	B

* Landelijk - Burger - Gemeentelijk

6.3.2.4 Beleidskader(s)

Beleidsnota	Jaar
Cultuurnota "Droom, durf en beleef"	2016
Algemene Subsidieverordening Oosterhout 2018	2017
Nota "Museumbeleid Gemeente Oosterhout"	2020
Beleidsregels voor subsidieverstreking gemeente Oosterhout 2025	2024

6.3.3 Programmakosten

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Rekening 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Raming 2028	Raming 2029	Raming 2030
Sport	4.503	4.572	5.311	5.884	5.699	5.809
Cultuur	5.565	5.831	5.905	5.951	5.934	5.756

Omschrijving	Rekening 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Raming 2028	Raming 2029	Raming 2030
Resultaat voor bestemming	10.068	10.403	11.216	11.835	11.633	11.565
Storting reserves	2.255	35	-	-	-	-
Onttrekking reserves	-3.797	-1.167	-1.297	-1.495	-1.463	-1.418
Resultaat na bestemming	8.669	9.271	9.919	10.340	10.170	10.147

6.3.4 Taakvelden

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Rekening 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Raming 2028	Raming 2029	Raming 2030
5.Sport, cultuur en recreatie	10.068	10.403	11.216	11.835	11.633	11.565
Resultaat voor bestemming	10.068	10.403	11.216	11.835	11.633	11.565

6.4 Duurzaamheid en klimaat

Portefeuillehouder(s)

J. Basting

6.4.1 Duurzaam

In de Toekomstvisie 2030 is beschreven wat we willen bereiken: goed op weg richting de doelen uit het klimaatakkoord van Parijs en naar een circulaire economie, maar ook meer groen en meer water, minder stress. Begin 2025 is de Routekaart Duurzaamheid 2025-2028 door de raad vastgesteld. De Routekaart geeft voor de komende vier jaar richting aan de uitvoering van de onderwerpen energietransitie, klimaatadaptatie, circulaire economie en de verduurzaming van de eigen organisatie.

6.4.1.1 Verbonden partij(en)

De Omgevingsdienst Midden- en West-Brabant [te Tilburg](#) en de Nazorg gesloten stortplaatsen Bavel-Dorst en Zevenbergen zijn betrokken bij dit thema. Voor de verbonden partijen vindt uitwerking plaats in de paragraaf Verbonden partijen.

6.4.1.2 Wat gaan we hiervoor doen in 2027?

Energietransitie

Begin 2027 ronden we beleidsnota Energie af waarin we de ontwikkelingen van de energievraag en het aanbod van duurzame energie richting 2050 schetsen en keuzes maken over de inrichting van een duurzaam energienetwerk. Verder zetten we in 2027 (afhankelijk van de uitkomsten van het potentieonderzoek) de volgende stappen richting een waterstof aansluiting op de Delta Rijn Corridor en een waterstof distributienetwerk op Weststad. Tenslotte lopen er in 2027 diverse projecten om de negatieve gevolgen van het gebrek aan ruimte op het elektriciteitsnet voor Oosterhout zoveel mogelijk te beperken.

Warmtetransitie

In 2027 ronden we het warmteprogramma af waarmee we in 2025 zijn gestart. Het programma heeft vanwege landelijke onduidelijkheid over o.a. de verplichting om een milieueffectstudie te doen, enige vertraging opgelopen. Deze tijd is gebruikt om een nog beter beeld van de warmtemogelijkheden in de toekomst te krijgen. In het warmteprogramma geven we per buurt/wijk aan welke alternatieven we voorzien voor aardgas en hoe we dit willen gaan organiseren. Verder onderzoeken we samen met het waterschap Brabantse Delta en Thuisvester de mogelijkheden om met warmte uit de rioolwaterzuiveringsinstallatie Dongemond een warmtenet in Dommelbergen en Strijen te voeden.

Nationaal Isolatie Programma en Energiearmoede

De landelijke SPUK-middelen van het Nationaal Isolatieprogramma en energiearmoede worden ingezet om inwoners met een slecht geïsoleerde koopwoning te helpen met het treffen van isolatiemaatregelen respectievelijk kleine energiebesparende maatregelen. Dit doen we door het bieden van inzicht in de woning en

het gedrag, het realiseren van kleine maatregelen en het verstrekken van subsidie voor isolatiemaatregelen.

Soortenmanagementplan

In 2027 ronden we het soortenmanagementplan (SMP) af. Het SMP is bedoeld om huis bewonende beschermde diersoorten zoals de huismus, de gierzwaluw en diverse vleermuissoorten te beschermen en het isoleren van woningen op een verantwoorde manier mogelijk te maken. In het SMP staan onder andere gedragsregels en afspraken voor installatie- en bouwbedrijven die de ruimtelijke ontwikkeling en bescherming van soorten bevorderen.

Verduurzaming bedrijventerreinen

In 2027 werken we samen met de ondernemers op bedrijventerrein Weststad in het kader van het 4-jarige Grote Oogst programma aan verduurzaming van het gebied. Verder wordt er voor verschillende bedrijventerreinen gekeken naar de mogelijkheid van energiehubbs zodat bedrijven energie kunnen delen en minder afhankelijk zijn van het landelijk elektriciteitsnetwerk.

Circulariteit

Consumptiegoederen

De gemeente Oosterhout is met afvalrecycling een van de koplopers van Nederland. Dit willen we verder uitbouwen. Dit sluit aan bij de ambities om te komen tot een circulaire samenleving in 2050. Met als tussendoel het gebruik van 50% minder nieuwe grondstoffen in 2030. Via het circulair ambachtsnetwerk (CAN) de Meerwaarde zetten we ons in voor een circulaire én inclusieve samenleving (zie 4.1.3.2 Circulair ambachtsnetwerk).

Bouw

De noodzaak en kansen om circulariteit te integreren in bouwprojecten wordt steeds groter. De beschikbaarheid van de benodigde grondstoffen is schaars en de vraag naar toekomstbestendige woningen neemt sterk toe. Als gemeente hebben we het Convenant Biobased bouwen & telen getekend. We stimuleren Biobased bouwmaterialen, zowel in eigen vastgoedprojecten als in projecten in de openbare ruimte. In 2027 werken we aan het integreren van de adviezen uit "Het Nieuwe Normaal (HNN) in de gemeentelijke praktijk.

Bedrijven

De circulaire transitie kan grote impact hebben op de toekomstige economie en werkgelegenheid.

In 2027 werken we verder aan het intensiveren van de regionale samenwerkingen (o.a. Brabant Ports en met de Provincie) op het gebied van circulariteit.

Klimaatadaptatie

In 2027 wordt de Uitvoeringsagenda klimaatadaptatie geactualiseerd. Deze zal gericht zijn op het borgen van klimaatadaptatie in ruimtelijke projecten en beheer. We benaderen projecten integraal, gericht op een gezonde, inclusieve leefomgeving en gekoppeld aan de energietransitie en mobiliteit. We gaan de Landelijke Maatlat voor een groene klimaatadaptieve gebouwde omgeving vertalen naar lokale richtlijnen. We streven naar minimaal 5% ontharding in 2050. We zullen

klimaatadaptatie meenemen in het verduurzamen van maatschappelijk vastgoed. Naast het hanteren van de groenblauwe structuurvisie gaan we ons bij her- en nieuwbouw ook richten op hittebestendig bouwen. Aansluitend hierop zal het Lokaal Hitteplan (2025), nu nog gericht op 'gezondheid', geactualiseerd gaan worden naar een Integraal Hitteplan, gericht op 'gebouw én gebied'.

6.4.1.3 Beleidsindicator(en)

Omschrijving	Score 2024	Score 2025	Prognose 2026	Prognose 2027	*
Hernieuwbare elektriciteit (%)	27,8%	n.n.b.	46,8%	-	L
Aantal zonnepanelen op bedrijfsdaken	149.285	151.105	155.000	160.000	G
Aantal zonnepanelen op veld	25.000	25.000	25.000	125.000	G
Aantal woningen met zonnepanelen	9.235	10.165	13.525	14.500	G

* Landelijk - Burger - Gemeentelijk

Hieronder zijn de onderliggende indicatoren van de SDG's opgenomen waarop de gemeente direct of indirect beleid op voert:

SDG	Indicator
	https://www.oosterhout.nl/bestuur-en-organisatie/over-de-gemeente/onderzoek/overige-onderzoeken
	https://www.oosterhout.nl/bestuur-en-organisatie/over-de-gemeente/onderzoek/overige-onderzoeken
	https://www.oosterhout.nl/bestuur-en-organisatie/over-de-gemeente/onderzoek/overige-onderzoeken

6.4.1.4 Beleidskader(s)

Beleidsnota	Jaar
Beleidsvisie externe veiligheid	2017
Geurverordening	2017
Ambitie energietransitie Oosterhout 2030	2019

Beleidsnota	Jaar
Transitie Visie Warmte 1.0	2021
Bodemkwaliteitskaart	2022
Nota bodembeheer	2022
Uitvoeringsagenda klimaatadaptatie 2024-2026	2023
Uitvoeringsstrategie Klimaatadaptatie 2024-2030	2023
Regionaal Plan Energiesysteem	2025
Routekaart Duurzaamheid 2025-2028	2025
Uitvoeringsplan Circulaire Economie 2025-2026	2025
Lokaal hitteplan	2025

6.4.2 Water en riolering

Het beschermen en waar mogelijk verbeteren van de kwaliteit van het milieu en het langs deze weg leveren van een bijdrage aan een veilige en mensvriendelijke leefomgeving. In het belang van de volksgezondheid wordt een adequate inzameling en transport van rioolwater naar de rioolwaterzuivering nagestreefd. Met klimaat adaptieve maatregelen wordt geprobeerd om overlast en/of schade door gevolgen van de klimaatverandering te voorkomen of in ieder geval te beperken.

6.4.2.1 Verbonden partij(en)

Er zijn geen verbonden partijen betrokken bij dit thema.

6.4.2.2 Wat gaan we hiervoor doen in 2027?

Grondwaterconvenant Noord-Brabant

Binnen Noord-Brabant is een grondwaterconvenant opgesteld tussen Provincie en Waterschappen. Dit om de verdroging van het grondwater tegen te gaan. We volgen de ontwikkelingen op dit gebied. Doelstelling is per jaar 150 miljoen m3 regen infiltreren in West-Brabant. In 2027 wordt de stap gezet om de verdrogingsproblematiek in beeld te brengen door het uitvoeren van grondwatermetingen en deze te registreren en monitoren.

KaderRichtlijn Water (KRW)

De Europese KaderRichtlijn Water (KRW) stelt dat het oppervlaktewater op 1 januari 2028 moet voldoen aan kwalitatieve normen. Vanuit een opgestelde quickscan wordt een impuls gegeven aan de restopgave die voor Oosterhout nog realistisch en effectief is. Om invulling te geven aan de gemeentelijke inspanning wil Gemeente Oosterhout een projectleider KRW aanstellen. Deze projectleider krijgt als taak het in beeld brengen van de stand van zaken van elk specifiek onderwerp of activiteit. Eind 2027 verwachten we daarmee inzicht te hebben in de overstortfrequentie riolering, hoeveelheden en impact/effect op de ecologie.

6.4.2.3 Beleidsindicator(en)

Er zijn voor dit thema geen beleidsindicatoren beschikbaar.

6.4.2.4 Beleidskader(s)

Beleidsnota	Jaar
Programma Water en Riolering 2024-2030	2023
Hemelwaterverordening 2023	2023

6.4.3 Afval

Het beschermen en waar mogelijk verbeteren van de kwaliteit van het milieu en het langs deze weg leveren van een bijdrage aan een veilige en mensvriendelijke leefomgeving. In het belang van de volksgezondheid wordt een adequate inzameling en verwijdering van afval nagestreefd.

De doelen voortvloeiend uit o.a. het Klimaatakkoord en de VANG-doelstellingen zijn een CO2-reductie van 55% en het terugbrengen van het aantal kilo restafval per persoon naar maximaal 50kg in 2030.

6.4.3.1 Verbonden partij(en)

De Nazorg gesloten stortplaatsen Bavel-Dorst en Zevenbergen is betrokken bij dit thema. Voor de verbonden partijen vindt uitwerking plaats in de paragraaf Verbonden partijen.

6.4.3.2 Wat gaan we hiervoor doen in 2027?

Circulair ambachtsnetwerk

Om invulling te geven aan de klimaatambities en het behalen van de afvaldoelstelling wordt samengewerkt in een circulair ambachtsnetwerk (CAN de Meerwaarde) in Oosterhout. Als gemeente werken we daarin samen met MidZuid, ondernemers, inwoners en maatschappelijke organisaties en geven we materialen en mensen een tweede kans, onder andere via de tweedehands kledingwinkel (Flinstering) en fietsenwerkplaats (Fietsfixers).

In 2027 wordt verder gewerkt aan hergebruik van materiaalstromen, waaronder meubels. In 2027 worden de mogelijkheden voor een sorteerlocatie op de milieustraat verder onderzocht en uitgewerkt. Doel is om herbruikbare, herstelbare en recyclebare materialen beter te benutten en via het circulair ambachtscentrum/netwerk terug te brengen in de kringloop. Samen met Oosterhout SDG Lokaal (OSDGL) als regiepartner wordt het netwerk verder ontwikkeld en uitgebreid met relevante partners.

Regionale samenwerking

De gezamenlijke missie is om een samenwerkingsverband te vormen dat zowel in de regio als daarbuiten impact en inspraak heeft. Doelstelling is om een regionale versnelling in de circulaire economie teweeg te brengen en de afhankelijkheid van anderen te verkleinen. Oosterhout werkt al samen met een aantal buurgemeente en verkent verdere samenwerking, onder andere via projecten rondom inzameling, circulaire ketens en aanbestedingen.

Verduurzaming wagenpark en energie

Als onderdeel van de mobiliteitstransitie heeft de gemeente Oosterhout als ambitie uitgesproken om het eigen wagenpark te verduurzamen. In deze transitie zijn al heel wat concrete stappen gezet zoals het neerzetten van een goede laadinfrastructuur en het nagenoeg volledig elektrificeren van de huis-aan-huis inzameling.

In 2027 wordt de verduurzaming van het wagenpark verder uitgewerkt. Daarnaast wordt gekeken naar de mogelijkheden en uitdagingen die op ons afkomen zoals weerbaarheid van de dienst, netcongestie en "energie"-samenwerking en de ERE-regeling.

6.4.3.3 Beleidsindicator(en)

Omschrijving	Score 2024	Score 2025	Prognose 2026	Prognose 2027	*
Omvang huishoudelijk restafval (kg/inwoner)	75	74	76	76	L
Waardering inzamelen huisafval in de woonbuurt	7,7	7,6	-	-	B
Waardering gemeentelijke milieustraat	8,0	7,8	-	-	B

* Landelijk - Burger - Gemeentelijk

Hieronder zijn de onderliggende indicatoren van de SDG's opgenomen waarop de gemeente direct of indirect beleid op voert:

SDG	Indicator
	https://www.oosterhout.nl/bestuur-en-organisatie/over-de-gemeente/onderzoek/overige-onderzoeken

6.4.3.4 Beleidskader(s)

Beleidsnota	Jaar
Beleidsregel handhaving verkeerd aangeboden huishoudelijk- en bedrijfsafval gemeente Oosterhout	2021
Afvalstoffenverordening 2022	2022
Uitvoeringsbesluit afvalstoffenverordening 2022	2022
Wijziging uitvoeringsbesluit afvalstoffenverordening 2022	2023

6.4.4 Programmakosten

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Rekening 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Raming 2028	Raming 2029	Raming 2030
Duurzaam	2.953	4.480	4.527	4.233	4.220	4.220
Water en riolering	4.764	5.516	5.944	6.570	6.701	6.816
Afval	3.803	4.549	5.217	5.311	5.287	5.299
Resultaat voor bestemming	11.520	14.545	15.688	16.114	16.208	16.335
Storting reserves	-	-	-	-	-	-
Onttrekking reserves	-54	-10	-10	-11	-11	-11
Resultaat na bestemming	11.257	14.535	15.678	16.103	16.197	16.324

6.4.5 Taakvelden

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Rekening 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Raming 2028	Raming 2029	Raming 2030
2. Verkeer, vervoer en waterstaat	53	81	86	79	79	79
7. Volksgezondheid en milieu	11.459	14.446	15.587	16.020	16.114	16.241
8. Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	8	18	15	15	15	15
Resultaat voor bestemming	11.520	14.545	15.688	16.114	16.208	16.335

6.5 Wonen en mobiliteit

Portefeuillehouder(s)

A. Lossez, M. van Mook, D. Hopmans

6.5.1 Openbare ruimte

Schone, hele en veilige buurten waarin het aantrekkelijk is om te wonen, te werken en te recreëren. Inwoners willen veilig en rustig wonen in een goed verzorgde, groene omgeving. Bedrijven vragen om kwaliteit in winkelcentra en op bedrijfsterrainen. Het bereiken van deze doelstelling is een gezamenlijke verantwoordelijkheid van gemeente, inwoners en ondernemers.

6.5.1.1 Verbonden partij(en)

Er zijn geen verbonden partijen betrokken bij dit thema.

6.5.1.2 Wat gaan we hiervoor doen in 2027?

Onderhoud wegen

Medio mei 2026 is het wegenbeheerplan Oosterhout 2027-2031 opgesteld naar aanleiding van de laatste visuele weginspectie in 2024 en bestaand beleid. In Oosterhout wordt het wegbeheer risico gestuurd uitgevoerd. Schades worden niet beoordeeld op basis van uiterlijk of comfort, maar op hun invloed op veiligheid, functionaliteit en de duurzaamheid van de verharding. Door het afgesloten convenant duurzaam bouwen passen we in toenemende mate toe het gebruik van emissieloze (elektrische) machines. In 2027 stellen we geen onderhoudswerkzaamheden meer uit waardoor we de verslechtering van het wegenareaal gaan doorbreken. Om dit te bereiken leggen we de focus op groot onderhoud in plaats van klein onderhoud. Klein onderhoud maatregelen zijn relatief duur en leiden op korte termijn uiteindelijk toch tot vervangingen Dit is mogelijk door de budgetverhoging van het wegenbudget.

6.5.1.3 Beleidsindicator(en)

Omschrijving	Score 2024	Score 2025	Prognose 2026	Prognose 2027	*
Aantal klachten en meldingen openbare ruimte:					
•wegen/verhardingen	1.784	1.673	1.800	1.700	G
•openbaar groen	2.962	2.507	3.000	3.000	G
•speelvoorzieningen (zie diversen)	123	165	125	125	G
•afval / ongedierte	3.158	2.227	3.250	2.750	G
•verkeer (straatmeubilair, verkeerslichten, parkeerautomaten, stadsafsluitingen)	1.162	1.164	1.250	1.200	G
•openbare verlichting	1.091	893	1.100	1.000	G

Omschrijving	Score 2024	Score 2025	Prognose 2026	Prognose 2027	*
•diversen (reiniging en onderhoud, speelvoorzieningen riolering en water, gladheidsbestrijding, evenementen)	2.152	2.663	2.350	2.350	G
Gemiddelde actietijd gladheidbestrijding	3,75 uur	2,5 uur	3 uur	2,5 uur	G
Waardering groenvoorzieningen in de woonbuurt.	7,4	7,5	-	-	B
Waarderen onderhoud groen in de woonbuurt	6,5	6,6	-	-	B
Waardering schoonhouden van de woonbuurt	6,6	6,8	-	-	B
Waardering onderhoud wegen en fietspaden in de woonbuurt	6,3	6,5	-	-	B
Waardering straatverlichting in de woonbuurt	7,5	7,5	-	-	B
Waardering speelplekken voor kinderen in woonbuurt	7,0	7,2	-	-	B
Waardering voor maatregelen regenwaterverwerking	6,9	7,1	-	-	B
Waardering afhandeling melding openbare ruimte	7,0	6,7	-	-	B

* Landelijk - Burger - Gemeentelijk

Hieronder zijn de onderliggende indicatoren van de SDG's opgenomen waarop de gemeente direct of indirect beleid op voert:

SDG	Indicator
	https://www.oosterhout.nl/bestuur-en-organisatie/over-de-gemeente/onderzoek/overige-onderzoeken
	https://www.oosterhout.nl/bestuur-en-organisatie/over-de-gemeente/onderzoek/overige-onderzoeken

6.5.1.4 Beleidskader(s)

Beleidsnota	Jaar
<i>Openbare ruimte:</i>	
Honden uitloopplaatsen beleid	2007
Kwaliteitsvisie Openbare Ruimte	2008
Rapport PRIO-buurt	2011
Meerjarenperspectief Openbare Ruimte 2016-2026	2015
Integraal Maatschappelijk Beheerkader (IMBK)	2023
<i>Groen:</i>	
Monumentale bomenbeleid	2000
Beleidskader Blauw-Groen Structuurvisie 2023	2023
Beleidskader bomencompensatie 2023	2023
Richtlijn Bomenhinder	2025
<i>Wegen en openbare verlichting:</i>	
Mobiliteitsvisie Oosterhout vooruit	2019
Uitvoerings- en beheersplan openbare verlichting 2023-2026	2022
Gladheidsbestrijdingsplan	2026
Uitvoeringsagenda Mobiliteitsvisie 2025-2029	2025
<i>Spelen:</i>	
Nota Buiten Spelen	2016

6.5.2 Wonen

Onze gemeente is gebaat bij gezonde groei. Dat is geen doel op zichzelf, maar het is van cruciaal belang om Oosterhout goed toegerust te laten zijn voor de toekomst. Dit om het draagvlak voor onze voorzieningen – van scholen tot het theater, van sportaccommodaties tot de bibliotheek – te behouden en waar mogelijk te vergroten. Om onze lokale sterke economie sterk te houden. Maar ook om ervoor te zorgen dat we ook in de toekomst in onze gemeente voldoende mensen hebben die de groeiende zorgvraag, als gevolg van de toenemende vergrijzing, kunnen beantwoorden. Zoals in de, bestuurlijk en maatschappelijk breed onderschreven, Toekomstvisie 2030 al is aangegeven, betekent dit dat we met name jonge categorieën inwoners (jongeren en gezinnen met kinderen) moeten binden en boeien. Dat betekent dat we de komende periode extra gaan inzetten op het bouwen van woningen voor die categorieën: voor gezinnen en betaalbare woningen voor starters op de woningmarkt.

6.5.2.1 Verbonden partij(en)

Verbonden partijen zijn de regionale samenwerking Stedelijke regio Breda-Tilburg (SRBT) en Regio De Baronie.

6.5.2.2 Wat gaan we hiervoor doen in 2027?

Omgevingswet

De komende periode moet gekomen worden tot één omgevingsplan, om uiterlijk eind 2031 een volledig nieuw omgevingsplan te hebben dat voldoet aan de eisen van de nieuwe Omgevingswet. Keuzes die de komende periode in het kader van het Warmteprogramma worden gemaakt, kunnen aanleiding zijn voor versnelling van het proces. Met de vaststelling van de Toekomstvisie eind 2026 zal een

doorvertaling in de Omgevingsvisie nodig zijn. Daarbij kunnen ook wijzigingen in het lokale, regionale, provinciale en/of nationale beleid en de impact daarvan op de koers die door de raad voor het Oosterhoutse grondgebied worden meegenomen.

Woningbouw(projecten)

Met het jaarlijks vastgestelde meerjaren Woningbouwprogramma geeft de gemeente inzicht in de voorgenomen woningbouwprojecten en de planning daarvan. Dit programma bevat de projecten en de voortgang daarvan, uitgedrukt in de *verwachte* jaren van oplevering van woningen.

Wet versterking regie volkshuisvesting

De Wet versterking regie Volkshuisvesting is per 1 juli 2026 in werking getreden. Met deze wet stuurt de rijksoverheid nadrukkelijker op o.a. hoeveel, waar en voor wie er moet worden gebouwd. Met als inzet meer tempo en betaalbaarheid en een betere kans op de woningmarkt voor urgent woningzoekenden. De wet schrijft voor dat iedere gemeente (binnen 1 jaar na datum inwerkingtreding wet) een 'programma onder de Omgevingswet' moet vaststellen dat het (lokale) volkshuisvestingsbeleid vertaald naar concrete plannen en maatregelen. Daarnaast zal de gemeente een urgentieverordening voor de huisvesting van diverse doelgroepen moeten vaststellen (uiterlijk 1 januari 2028 afgerond). Beide wettelijke verplichte documenten worden tijdig in 2027 afgerond.

Voor de implementatie werken we samen met de regio SRBT, de provincie en de VNG.

6.5.2.3 Beleidsindicator(en)

Omschrijving	Score 2024	Score 2025	Prognose 2026	Prognose 2027	*
Aantal nieuwgebouwde woningen (aantal per 1.000 inwoners)	13,8	n.n.b	-	-	L
Verhouding aantal koop- en huurwoningen	60-40	61-39	61-39	61-69	G
Aantal nieuw toe te voegen woningen	312	262	500	400	G
Aantal aanvragen tegemoetkoming planschade	2	2	1	1	G
Aantal gehonoreerde aanvragen tegemoetkoming planschade	0	0	0	0	G
Aantal anterieure overeenkomsten	8	4	10	10	G
Taakstelling en daadwerkelijke gehuiste verblijfsrechtigen per jaar:					
- taak		95	120	100	
- feitelijk	122	118			G
Waardering eigen woning	8,3	8,1	-	-	B

* Landelijk - Burger - Gemeentelijk

Hieronder zijn de onderliggende indicatoren van de SDG's opgenomen waarop de gemeente direct of indirect beleid op voert:

SDG	Indicator
	https://www.oosterhout.nl/bestuur-en-organisatie/over-de-gemeente/onderzoek/overige-onderzoeken

6.5.2.4 Beleidskader(s)

Beleidsnota	Jaar
<i>Ruimtelijke ordening:</i>	
Omgevingsvisie Oosterhout	2021
<i>Wonen:</i>	
Woningbouwstrategie Oosterhout 2030	2021
Woondeal Stedelijke Regio Breda Tilburg (SRBT)	2023
Volkshuisvestingsprogramma 'Goed wonen in Oosterhout'	2025
Uitvoeringsagenda Volkshuisvestingsprogramma 2025-2030	2025
<i>Erfgoed en ruimtelijke kwaliteit</i>	
Beleidsnota Cultuurhistorie, Monumenten en Archeologie 2008-2018	2009
Erfgoedverordening Oosterhout 2024	2024
Visie Heilige Driehoek	2025
Nota uiterlijk van bouwwerken Oosterhout 2025	2025
<i>Grondbeleid en kostenverhaal:</i>	
Programma Kostenverhaal en financiële bijdragen	2025
Nota grondbeleid 2026 en verder	2025
Addendum woondeal SRBT	2026
Nota snippergroen 2026	2026

6.5.3 Verkeer en mobiliteit

Het bereikbaar maken en houden van woningen, winkels en bedrijven (voor alle doelgroepen) op een zo efficiënt en veilig mogelijke wijze. Op deze manier de kwaliteiten van Oosterhout als woon- en werkstad minimaal waarborgen en waar mogelijk verbeteren. In de in 2019 vastgestelde mobiliteitsvisie is dat verder concretiseerd in een aantal doelstellingen op het gebied van bereikbaarheid, leefbaarheid, verkeersveiligheid en duurzaamheid én gezondheid en een aantal bijbehorende mobiliteitsopgaven.

6.5.3.1 Verbonden partij(en)

Er zijn geen verbonden partijen betrokken bij dit thema.

6.5.3.2 Wat gaan we hiervoor doen in 2027?

In 2027 zullen voor de onderstaande projecten uit de mobiliteitsvisie kredieten worden aangevraagd:

- *Reconstructie rotonde Strijenstraat - Pasteurlaan - Amphia*

De huidige rotonde wordt omgebouwd tot een verkeersgeregeld kruispunt in samenhang met de ontwikkeling van de toekomstige OV-hub op het Amphia-terrein. Het definitief ontwerp is vastgesteld en voor de uitvoering van de kruispuntaanpassingen in de periode 2027-2029 wordt krediet aangevraagd. De voorbereidende fase is afgerond en het project is gereed voor verdere technische uitwerking.

- *Herinrichting Abdus van Thornstraat*

In combinatie met noodzakelijk groot onderhoud wordt de straat opnieuw ingericht volgens de uitgangspunten van de mobiliteitsvisie. Het project maakt onderdeel uit van de uitvoeringsagenda 2025-2029 en bevindt zich momenteel in de programmerings- en voorbereidingsfase.

- *Snelheidsremmende maatregelen Warandelaan*

Ter verbetering van de verkeersveiligheid, met name voor fietsers, worden maatregelen voorbereid op basis van het verkeersonderzoek Wilhelminakanaal Zuid e.o. De voorkeursvariant gaat uit van een sobere inrichting als fietsstraat. Om beschikbare subsidie veilig te stellen, dient de uitvoering in 2027 te starten.

- *Maatregelen Wilhelminakanaal Zuid e.o.*

Naar aanleiding van het afgeronde verkeersonderzoek worden de komende jaren diverse verkeersmaatregelen gefaseerd uitgevoerd. Deze maatregelen dragen bij aan een goede verkeersafwikkeling, verkeersveiligheid en leefbaarheid rond de gebiedsontwikkelingen Galvanitas, Parck Warande, Lievenshove en Paterserf.

- *30 km-zone Leijzenhoek - Mathildastraat - Keiweg*

Het laatste 50 km-traject in het centrum wordt omgevormd naar een 30 km-zone. Hiermee wordt invulling gegeven aan een door de gemeenteraad aangenomen motie en wordt de verkeersveiligheid in het centrum verder versterkt.

- *OV-hub Amphia-terrein*

De toekomstige OV-hub vervangt het huidige busstation Leijzenhoek en vormt een belangrijke schakel in de bereikbaarheid van Oosterhout. De locatiekeuze is vastgesteld en de realisatie is gekoppeld aan de herontwikkeling van het Amphia-terrein en de reconstructie van het kruispunt Strijenstraat - Pasteurlaan.

- *Kruispunt Abdus van Thornstraat - Leijzenhoek - Veerseweg*

Om de verwachte verkeersgroei rondom de herontwikkeling van het Amphia-terrein en de OV-hub op te vangen, wordt dit kruispunt aangepast. Het definitief ontwerp is vastgesteld en uitvoering is voorzien in de periode 2027-2029.

- *Provincialeweg Oosteind*

De lopende herinrichting van de Provincialeweg wordt mogelijk uitgebreid richting de Wilhelminalaan/verlengde Provincialeweg. De huidige reconstructie tussen de N629 en de Hoge Dijk is in uitvoering en loopt naar verwachting door tot eind 2027. Tegelijkertijd wordt de aanvullende uitwerking van de aansluiting richting Wilhelminalaan voorbereid.

6.5.3.3 Beleidsindicator(en)

Omschrijving	Score 2024	Score 2025	Prognose 2026	Prognose 2027	*
Parkeertarieven:					
• Hoog tarief (per uur)	€ 1,50	€ 1,90	€ 2,00	€ 1,90	G
• Dagtarief laag op diverse locaties	€ 3,00	€ 3,80	€ 4,00	€ 3,80	G
• Dagtarief hoog op diverse locaties	€ 7,50	€ 9,50	€ 10,00	€ 9,50	G
Waardering openbaar vervoer in de woonbuurt	6,4	6,9	-	-	B
Openbaar vervoer in de gemeente	6,6	6,9	-	-	B
Waardering verkeersveiligheid in de woonbuurt	6,8	6,8	-	-	B
Waardering parkeergelegenheid in de woonbuurt	6,6	6,7	-	-	B
Parkeermogelijkheden in de gemeente	6,5	6,7	-	-	B
Fietsmogelijkheden in de gemeente	7,4	7,4	-	-	B
Verkeersveiligheid in de gemeente	6,6	6,7	-	-	B

* Landelijk - Burger - Gemeentelijk

Hieronder zijn de onderliggende indicatoren van de SDG's opgenomen waarop de gemeente direct of indirect beleid op voert:

SDG	Indicator
	https://www.oosterhout.nl/bestuur-en-organisatie/over-de-gemeente/onderzoek/overige-onderzoeken

6.5.3.4 Beleidskader(s)

Beleidsnota	Jaar
<i>Mobiliteit</i>	
Mobiliteitsvisie Oosterhout vooruit	2019
Uitvoeringsagenda mobiliteitsvisie 2022-2027	2022
<i>Openbaar vervoer:</i>	
Uitgangspuntendocument transitie gedeelde mobiliteit West-Brabant	2020
<i>Parkeren</i>	
Beleidsnota "Stilstaan in de toekomst"	2009
Tussentijdse evaluatie parkeerbeleid	2013
Nota parkeernormen 2022	2022
Nadere regeling voor het terugbetalen van parkeerbelasting	2023
Verordening parkeerbelastingen Oosterhout 2026	2025
Aanwijzingsbesluit betaald parkeren Oosterhout 2026	2025

6.5.4 Programmakosten

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Rekening 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Raming 2028	Raming 2029	Raming 2030
Openbare ruimte	11.787	12.906	14.319	15.499	16.142	16.444
Wonen	3.669	4.485	4.989	5.539	5.568	5.543
Verkeer en mobiliteit	579	911	884	749	732	674
Resultaat voor bestemming	16.126	18.302	20.192	21.787	22.442	22.661
Storting reserves	6.967	-	-	-	-	-
Onttrekking reserves	-11.468	-679	-747	-1.508	-1.858	-1.870
Resultaat na bestemming	14.664	17.623	19.445	20.279	20.584	20.791

6.5.5 Taakvelden

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Rekening 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Raming 2028	Raming 2029	Raming 2030
0. Bestuur en ondersteuning	338	597	562	395	345	345
1. Veiligheid	376	358	375	378	378	378
2. Verkeer, vervoer en waterstaat	7.866	8.659	9.300	10.390	10.942	11.138
5. Sport, cultuur en recreatie	4.850	5.448	6.215	6.351	6.465	6.508
8. Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	2.771	3.240	3.740	4.273	4.312	4.292
Resultaat voor bestemming	16.201	18.302	20.192	21.787	22.442	22.661

6.6 Veiligheid

Portefeuillehouder(s)

G. van Grootheest, A. Lossez, J. Basting

6.6.1 Veiligheid

Een veilig Oosterhout houdt in dat mensen zich in de eigen woon- en leefomgeving veilig voelen en zijn. Een veilige gemeente is onlosmakelijk verbonden met leefbare wijken, sterke buurten en een samenleving waarin inwoners naar elkaar omzien. Daarom zetten we samen met inwoners, maatschappelijke organisaties en veiligheidspartners in op preventie, sociale samenhang, weerbaarheid en het vroegtijdig signaleren van problemen. Zo werken we aan een veilig én leefbaar Oosterhout, waarin inwoners prettig kunnen wonen, werken en ontmoeten.

Dit zou vanzelfsprekend moeten zijn, maar de realiteit is weerbarstig. De criminaliteitscijfers fluctueren en de complexiteit van de problematiek is groter geworden. Als middelgrote gemeente worden we geconfronteerd met complexe uitdagingen op het gebied van ondermijning, maatschappelijke spanningen en zorgproblematiek die vergelijkbaar zijn met grootstedelijke problematieken. Daarnaast worden we door geopolitieke spanningen en hybride dreigingen geconfronteerd met onverwachte uitdagingen. Het ontbreekt aan dezelfde middelen en capaciteit om deze vraagstukken het hoofd te bieden.

6.6.1.1 Verbonden partij(en)

De Veiligheidsregio Midden- en West-Brabant [🔗](#) gevestigd te Tilburg is betrokken bij dit thema. Voor de verbonden partijen vindt uitwerking plaats in de paragraaf Verbonden partijen.

6.6.1.2 Wat gaan we hiervoor doen in 2027?

Integrale leefbaarheidsaanpak

In 2026 is vanuit veiligheid gestart met een integrale leefbaarheidsaanpak (ILA). Dit is een structurele en integrale aanpak met als doel het versterken van de leefbaarheid en veiligheid. De focus ligt op de versterking van de wijken, gezags- en normherstel en het vergroten van de samenwerkingskracht van ketenpartners. De aanpak richt zich op Oosterheide en Slotjes- Midden. Aanleiding hiervoor is dat deze wijken de grootste uitdagingen hebben op leefbaarheid, veiligheid en sociaal- economische ontwikkeling. Alle partners zien vanuit eigen expertise zorgen en signalen over diverse vormen van criminaliteit. De aanpak richt zich op de pijlers perspectief, preventie, vroeg signalering en repressie. De aanpak vraagt geduld, vasthoudendheid en jarenlang inzet. Preventie met gezag is onderdeel van de ILA.

Integrale aanpak ondermijning

Ondermijnende criminaliteit is niet altijd zichtbaar in criminaliteitscijfers, omdat deze vorm van criminaliteit zich juist kenmerkt door verborgenheid, verwevenheid met de bovenwereld en een lage meldings- en aangiftebereidheid.

Voorbeelden zijn drugshandel, witwassen, fraude, mensenhandel, illegale bewoning en misbruik van gemeentelijke vergunningen of voorzieningen. Als gemeente hebben we een belangrijke rol in het signaleren en tegengaan van dergelijke fenomenen.

We versterken de weerbaarheid van onze organisatie volgens de Brabantse norm Weerbare Overheid met als doel in 2030 een structurele aanpak ondermijning geborgd hebben binnen de organisatie. In 2027 zetten we hiervoor de eerste stappen door het lokaal informatieoverleg te actualiseren en bewustwording bij alle teams te vergroten. Met de RIEC partners worden in 2027 nieuwe thema's toegevoegd aan de aanpak, denk hierbij aan bijvoorbeeld jonge aanwas en onverklaarbaar vermogen.

Maatschappelijke weerbaarheid

We hebben in toenemende mate te maken met dreigingen zoals natuurbranden, droogte, overstromingen, stroomuitval en cyberaanvallen. We moeten ons voorbereiden op langdurige en grootschalige uitval van kritieke voorzieningen zoals elektriciteit, water en telecommunicatie. Enerzijds is deze opdracht nieuw, maar er wordt ook gekeken naar waar raakvlakken zijn met bestaand beleid zoals het natuurbrandbeheersplan. Samen met partners en belanghebbenden werken we samen aan het voorkomen, beheersen en bestrijden van natuurbranden, met als doel de risico's voor mens, natuur en omgeving te beperken.

Jeugd & Veiligheid

Ook het komende jaar blijft jeugd één van onze speerpunten. Door in te zetten op deze doelgroep komen we aan de voorkant van de criminaliteit en voorkomen we dat jongeren al vroeg op het criminele pad komen. Dit thema omvat aandacht voor overlastgevende jongeren, criminele jeugd, probleemjongeren, veiligheid in en om scholen en middelengebruik onder jongeren. Er is in 2027, in relatie met de aanpak ondermijning en de ILA, specifiek aandacht voor jonge aanwas.

Zorg & Veiligheid

We worden steeds vaker geconfronteerd met complexe zorg problematiek die de veiligheid en leefbaarheid aantast. We zetten in op een integrale aanpak, waarbij preventie, vroegsignalering en samenwerking centraal staan. Samen met partners uit het sociaal domein, de zorg, het onderwijs en de veiligheidsketen werken we aan het tijdig signaleren en aanpakken van complexe problematiek. Door bij meervoudige zorg- en ondersteuningsbehoeften passende hulp te bieden, versterken we de zelfredzaamheid, voorkomen we escalatie en dragen we bij aan een veilige en leefbare gemeente voor alle inwoners. In 2027 starten we met een top 5 aanpak voor overlast gevende personen. De aanpak start bij het beperken van overlast maar kijkt ook naar onderliggende problematiek zoals verslaving of schulden. Door in te zetten op meerdere leefgebieden wordt getracht niet alleen de overlast te stoppen, maar ook herhaling te voorkomen. Deze aanpak start in het ILA gebied.

6.6.1.3 Beleidsindicator(en)

Omschrijving	Score 2024	Score 2025	Prognose 2026	Prognose 2027	*
Aantal verwijzingen Halt leeftijd 12-17 (per 10.000 jongeren)	1,0	1,2	-	-	L
Aantal winkeldiefstallen (per 1.000 inwoners)	1,3	0,9	-	-	L
Aantal geweldsmisdrijven (per 1.000 inwoners)	4	4,2	-	-	L
Aantal diefstallen uit woningen (per 1.000 inwoners)	1,5	1,1	-	-	L
Aantal vernielingen en beschadigingen in de openbare ruimte (per 1.000 inwoners)	3,5	5,1	-	-	L
Aantal meldingen MMA (Meld misdaad Anoniem)	88	101	90	90	G
Aantal integrale acties	13	13	13	13	G
Aantal (E33) meldingen persoon met verward gedrag (per 1.000 inwoners)	8,6	6,2	8,6	8,6	G
Veiligheidsgevoel in de eigen woonbuurt (sociale veiligheid)	7,1	6,9	-	-	B
Veiligheidsgevoel fysieke veiligheid	7,2	7,0	-	-	B
Algemeen gevoel van veiligheid (veiligheidsbeleving)	76%	74%	-	-	B
Aandeel inwoners dat vaak bepaalde plekken in de gemeente mijdt die ze als onveilig beschouwen	2,6%	n.n.b	-	-	B
Waardering voor inzet politie	5,3	6,2	-	-	B

* Landelijk - Burger - Gemeentelijk

Hieronder zijn de onderliggende indicatoren van de SDG's opgenomen waarop de gemeente direct of indirect beleid op voert:

SDG	Indicator
	https://www.oosterhout.nl/bestuur-en-organisatie/over-de-gemeente/onderzoek/overige-onderzoeken

6.6.1.4 Beleidskader(s)

Beleidsnota	Jaar
Verordening inrichting anti-discriminatievoorziening gemeente Oosterhout	2011
Visie Integrale Veiligheid 2019 en verder	2019
Regionaal beleidsplan Zeeland-West-Brabant (2023-2026)	2023
Regionaal Crisisplan 2023-2027	2023
Beleidsplan 2023-2027 Veiligheidsregio MWB	2023
Algemene plaatselijke verordening 2024	2023
Uitvoeringsprogramma vergunningverlening, toezicht en handhaving Fysieke Leefomgeving 2025	2024
Terugblik vergunningverlening, toezicht en handhaving Fysieke Leefomgeving 2024	2025
Uitvoeringsprogramma Integrale veiligheid 2025 & 2026	2025

6.6.2 Programmakosten

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Rekening 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Raming 2028	Raming 2029	Raming 2030
Veiligheid	5.435	6.368	7.028	7.054	7.040	7.038
Resultaat voor bestemming	5.435	6.368	7.028	7.054	7.040	7.038
Storting reserves	-	-	-	-	-	-
Onttrekking reserves	-254	-175	-174	-193	-179	-178
Resultaat na bestemming	4.887	6.193	6.854	6.861	6.861	6.860

6.6.3 Taakvelden

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Rekening 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Raming 2028	Raming 2029	Raming 2030
0. Bestuur en ondersteuning	-312	-133	-133	-133	-133	-133
1. Veiligheid	5.747	6.501	7.161	7.187	7.173	7.171
6. Sociaal domein	-	-	-	-	-	-
Resultaat voor bestemming	5.435	6.368	7.028	7.054	7.040	7.038

6.7 Meer voor elkaar

Portefeuillehouder(s)

G. van Grootheest

6.7.1 Dienstverlening

We zetten de situatie van onze inwoners en ondernemers centraal. Dat betekent onder meer dat we onze klanten benaderen op een manier die hen het beste uitkomt: digitaal is praktisch, ontmoeten is prettig. Het betekent ook dat we vragen van inwoners en ondernemers zo breed mogelijk oppakken. Waar dit nodig is doen we dat met collega's uit meerdere teams. We doen dit op een betrokken en gelijkwaardige manier. Waar dit mogelijk is zetten we een stapje extra.

6.7.1.1 Verbonden partij(en)

Er zijn geen verbonden partijen betrokken bij dit thema.

6.7.1.2 Wat gaan we hiervoor doen in 2027?

Gemeentelijke diensten en producten willen we op excellente manier aan inwoners, bedrijven en instellingen aanbieden. We zetten in op procesoptimalisatie om de effectiviteit en efficiency van de organisatie te verbeteren door middel van:

- individuele klantprocessen optimaliseren;
- digitaal en zaakgericht werken;
- invoer en beheer Basisregistraties.

Stadhuis

De ambitie is het realiseren van een toekomstbestendig stadhuis voor Oosterhout. Het stadhuis faciliteert de gemeente en de gemeentelijke organisatie en is een voorbeeld voor Oosterhout op het gebied van duurzaamheid. Het stadhuis is een centraal gelegen en laagdrempelige ontmoetingsplek voor inwoners, ondernemers, bestuur, organisaties en ambtenaren waarin gezamenlijk wordt gewerkt aan de kwaliteit van Oosterhout en haar omgeving zoals onder andere verwoord in Oosterhout 2030.

6.7.1.3 Beleidsindicator(en)

Omschrijving	Score 2024	Score 2025	Prognose 2026	Prognose 2027	*
Waardering inwoners algehele gemeentelijke dienstverlening (score 1-10)	7,1	7,0	-	-	B
Behandeling aan de telefoon	7,1	7,3	-	-	B
Snelheid inhoudelijke afdoening brief	7,0	6,7	-	-	B
Wachttijd balies in de publiekshal	8,7	8,8	-	-	B
Behandeling in het stadhuis	8,4	8,3	-	-	B
Behandeling aan de balie/ het loket	7,7	7,7	-	-	B
Beoordeling gemeentelijke regels	7,1	7,0	-	-	B

Omschrijving	Score 2024	Score 2025	Prognose 2026	Prognose 2027	*
Waardering aanbod en kwaliteit van gemeentelijke info	7,0	7,2	-	-	B
Waardering website gemeente	7,1	7,1	-	-	B

* Landelijk - Burger - Gemeentelijk

6.7.1.4 Beleidskader(s)

Beleidsnota	Jaar
Reglement Basisregistratie personen 2017	2018
Reglement Burgerlijke stand 2023	2023
Algemene verordening ondergrondse infrastructuur Oosterhout en aanpassing Leges- en Algemene plaatselijke verordening	2025
Nadeelcompensatieregeling kabels en leidingen Oosterhout	2025

6.7.2 Regionale samenwerking

De maatschappelijke opgaven waar we in Oosterhout voor staan – van woningbouw en bereikbaarheid tot economie, duurzaamheid en zorg – overstijgen de grenzen van onze gemeente. In een steeds meer verweven regio, waarin inwoners en ondernemers zich dagelijks over gemeentegrenzen bewegen, is samenwerking geen keuze, maar een randvoorwaarde voor succes.

Door onze krachten regionaal te bundelen en gezamenlijk op te trekken, versterken we onze uitvoeringskracht en onze positie in het Brabantse en landelijke speelveld. Tegelijkertijd vraagt dit om een krachtige strategische lobby richting Rijk en provincie: alleen door gezamenlijk en doelgericht op te treden vergroten we onze invloed en het vermogen om onze ambities daadwerkelijk te realiseren.

6.7.2.1 Verbonden partij(en)

De Regio West-Brabant (RWB) [gevestigd te Etten-Leur](#) en Regio De Baronie zijn betrokken bij dit thema. Voor de verbonden partijen vindt uitwerking plaats in de paragraaf Verbonden partijen.

6.7.2.2 Wat gaan we hiervoor doen in 2027?

Stedelijke Regio Breda-Tilburg (SRBT)

De SRBT is een netwerksamenwerking van 19 gemeenten, provincie en waterschappen gericht op gemeentegrens overstijgende opgaven op het gebied van wonen, mobiliteit, economie en leefomgeving.

In 2027 staat de uitvoering en versnelling van regionale afspraken centraal. De focus ligt op de realisatie van de regionale woondeal, het verbeteren van de bereikbaarheid via het Meerjarig Multimodaal Mobiliteitspakket (MMMP) en het versterken van landschap en waterkwaliteit.

Regio De Baronie

Regio De Baronie is een samenwerkingsverband van tien gemeenten dat zich richt op gezamenlijke opgaven zoals wonen, economie, mobiliteit en duurzaamheid. Sinds 2026 is deze samenwerking formeel georganiseerd in een

gemeenschappelijke regeling (GR). In 2027 staat de verdere doorontwikkeling van een faciliterende naar een meer regisserende samenwerking centraal, met name op het thema economie. Gemeenten blijven verantwoordelijk voor beleid en uitvoering, terwijl de Baronie de regionale afstemming en gezamenlijke inzet organiseert. Daarnaast wordt gewerkt aan een nieuwe kernagenda 2027-2031. Een belangrijke ontwikkeling is de ontvlechting van de economie- en arbeidsmarkt taken van de Regio West-Brabant (RWB) per 1 januari 2027, waarmee taken en middelen dicht bij gemeenten en De Baronie worden belegd.

MidStad Brabant

De middelgrote Brabantse steden vervullen een belangrijke rol in het stedelijk netwerk van Brabant. Onder de noemer *MidStad Brabant* werken acht gemeenten samen aan het versterken van de positie en slagkracht van middelgrote steden. De samenwerking richt zich op het bundelen van kennis en kunde, het gezamenlijk agenderen van vraagstukken en het leren van elkaar. In 2027 wordt uitvoering gegeven aan de MidStad-agenda 2026-2027. De samenwerking richt zich onder meer op kennisdeling en gezamenlijke positionering rond centrum- en binnenstedelijke transformatie, levendige steden en regionale voorzieningen en brede welvaart.

6.7.2.3 Beleidsindicator(en)

Er zijn voor dit thema geen beleidsindicatoren beschikbaar.

6.7.2.4 Beleidskader(s)

Beleidsnota	Jaar
Nota verbonden partijen	2024

6.7.3 Relatie inwoner en bestuur

Wij willen de vorming en uitvoering van gemeentelijk beleid zoveel als mogelijk in samenspraak met inwoners, ondernemers, organisaties en verenigingen vormgeven. Daarbij willen wij optimaal gebruik maken van de kennis en kunde die in de Oosterhoutse samenleving aanwezig is. Ook willen we ruim baan bieden voor initiatieven vanuit de samenleving. Het doel: vergroting van draagvlak voor (uitvoering van) gemeentelijk beleid en meer ruimte voor nieuwe plannen en ideeën.

6.7.3.1 Verbonden partij(en)

Er zijn geen verbonden partijen betrokken bij dit thema.

6.7.3.2 Wat gaan we hiervoor doen in 2027?

Toekomstvisie

In 2027 krijgt dit een extra impuls vanuit de Toekomstvisie Oosterhout 2050. In dit kader gaan we op regelmatige basis het gesprek aan met de gemeenschap en bouwen we verder aan een gezamenlijke koers voor de toekomst.

6.7.3.3 Beleidsindicator(en)

Omschrijving	Score 2024	Score 2025	Prognose 2026	Prognose 2027	*
Vertrouwen in de manier waarop de gemeente wordt bestuurd (score 1-10)	6,3	6,7	-	-	B

* Landelijk - Burger - Gemeentelijk

Hieronder zijn de onderliggende indicatoren van de SDG's opgenomen waarop de gemeente direct of indirect beleid op voert:

SDG	Indicator
	https://www.oosterhout.nl/bestuur-en-organisatie/over-de-gemeente/onderzoek/overige-onderzoeken

6.7.3.4 Beleidskader(s)

Beleidsnota	Jaar
Nota voorzieningen politieke ambtsdragers	2010
Nota representatiebeleid gemeente Oosterhout	2010
Verordening onderscheidingen gemeente Oosterhout 2012	2011
Beleidsnota Verbindend bestuur "Van meedenken tot meedoen"	2016
Toekomstvisie Oosterhout 2030	2018
Visie wijkgericht werken	2020

6.7.4 Wijkgericht werken

De gemeente Oosterhout wil nog meer in verbinding staan met bewoners, maatschappelijke partners, organisaties, instellingen en de gemeente. Een 'beweging naar de voorkant' noemen we dat ook wel. Het kennen en vertrouwen van je buren, helpt bij integratie en sociale cohesie. Mooie initiatieven mogelijk maken, leefbaarheid vergroten en problemen voorkomen. De gemeente heeft daarbij afhankelijk van de situatie een andere rol: dan weer regisserend, soms regisserend en vaak faciliterend. We maken daarbij ook verschil tussen de buurten: elke buurt is anders en heeft iets anders nodig. Voor al deze opgaven is een sterkere oriëntatie op de buitenwereld nodig en dient ingezet te worden op verbinding in de buurten, wijken en dorpen. Bovendien is deze manier van werken de basis voor de Integrale Leefbaarheids-aanpak voor Oosterheide en Slotjes en de visie Dommelbergen. De wijkmakelaars zijn hierbij het vliegwiel met een aanjagende en uitvoerde factor.

6.7.4.1 Verbonden partij(en)

Er zijn geen verbonden partijen betrokken bij dit thema.

6.7.4.2 Wat gaan we hiervoor doen in 2027?

Het stimuleren van fysieke en sociale buurtinitiatieven. Hierbij heeft Wijkgericht Werken een faciliterende rol, maar ook het plegen van nazorg bij bestaande initiatieven. Ook worden er andere activiteiten georganiseerd zoals buurtbakkies, spreekuren en andere activiteiten om bewoners en wijkpartners samen te brengen of na incidenten. In 2027 richten we ons hierbij specifiek op buurten waar nog geen buurtgroepen actief zijn.

In 2027 worden bestaande netwerken in buurten en wijken verder uitgebreid, waarbij de nadruk ligt op het nader verbinden van de bewoners en de MeerVoorElkaar-teams.

Wijkgericht Werken is in 2027 betrokken bij de totstandkoming van de Integrale Leefbaarheidsaanpak voor Oosterheide en Slotjes en is ook betrokken bij de uitvoering van de plannen. Wijkgericht Werken werkt in 2027 ook samen met diverse teams aan de Visie Dommelbergen, met name aan het deel buurtparticipatie en de inbreng van stakeholders.

6.7.4.3 Beleidsindicator(en)

Omschrijving	Score 2024	Score 2024	Prognose 2026	Prognose 2027	*
Fysieke Buurtinitiatieven	15	23	15	15	G
Actieve buurtgroepen	32	32	32	30	G
Meer voor Elkaar teams	5	5	5	5	G
Verbindende activiteiten	60	60	75	75	G

* Landelijk - Burger - Gemeentelijk

6.7.4.4 Beleidskader(s)

Beleidsnota	Jaar
Oosterhout Ontwikkelt (visie op organisatieontwikkeling gemeente Oosterhout)	2019
Visie Wijkgericht Werken	2020

6.7.5 Programmamakosten

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Rekening 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Raming 2028	Raming 2029	Raming 2030
Dienstverlening	2.236	2.030	2.249	2.187	2.669	2.675
Regionale samenwerking	575	626	650	650	650	650
Relatie burger en bestuur	4.711	3.092	2.985	2.991	2.991	2.976
Resultaat voor bestemming	7.522	5.748	5.884	5.828	6.310	6.301
Storting reserves	1	-	-	-	-	-
Onttrekking reserves	-565	-14	-14	-14	-14	-
Resultaat na bestemming	5.024	5.734	5.870	5.814	6.296	6.301

6.7.6 Taakvelden

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Rekening 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Raming 2028	Raming 2029	Raming 2030
0.Bestuur en ondersteuning	7.326	5.702	5.747	5.686	6.168	6.159
2.Verkeer, vervoer en waterstaat	196	46	137	142	142	142
Resultaat voor bestemming	7.522	5.748	5.884	5.828	6.310	6.301

6.8 Financieel solide

Portefeuillehouder(s)

M. van Mook

6.8.1 Algemene lasten en baten

Binnen de algemene baten en lasten zijn stelposten en overige posten opgenomen die nog niet nader toegedeeld kunnen worden naar de programma's. Indien toekenning hiervan gedaan wordt, zullen hiervoor begrotingswijzigingen voorgelegd worden aan de gemeenteraad.

6.8.1.1 Verbonden partij(en)

Er zijn geen verbonden partijen betrokken bij dit thema.

6.8.1.2 Wat gaan we hiervoor doen in 2027?

Niet van toepassing voor dit thema.

6.8.1.3 Beleidsindicator(en)

Er zijn voor dit thema geen beleidsindicatoren beschikbaar.

6.8.1.4 Beleidskader(s)

Beleidsnota	Jaar
Nota Investerings- en afschrijvingsbeleid 2025	2024
Nota Risicomanagement 2025	2024
Nota Reserves en voorzieningen 2024	2024
Verordening financieel beleid, beheer en organisatie (212)	2025
Verordening controle op het financiële beheer en op de inrichting van de financiële organisatie (213)	2025

6.8.2 Beleggingen

Onder de beleggingen wordt de bespaarde rente verantwoord. Dit betreft de intern aan de financiering toegerekende rente over het eigen vermogen. Dit is de rente die bespaard wordt door het inzetten van eigen vermogen ter financiering van de activa. Het rentepercentage wordt berekend door de gemiddeld verwachte rente op de externe financiering te delen door het totaal van de verwachte financieringsmiddelen.

Om op korte- en middellange termijn het eigen vermogen "vrij" besteedbaar te houden wordt niet de totale bespaarde rente meegenomen als voordeel binnen de exploitatie.

6.8.2.1 Verbonden partij(en)

Er zijn geen verbonden partijen betrokken bij dit thema.

6.8.2.2 Wat gaan we hiervoor doen in 2027?

Niet van toepassing voor dit thema.

6.8.2.3 Beleidsindicator(en)

Er zijn voor dit thema geen beleidsindicatoren beschikbaar.

6.8.2.4 Beleidskader(s)

Beleidsnota	Jaar
Treasurystatuut 2025	2024

6.8.3 Belastingen en heffingen

Hieronder worden belastingen en lokale heffingen verantwoord. Voor een uitgebreide toelichting wordt verwezen naar de paragraaf 7.1 Lokale heffingen.

6.8.3.1 Verbonden partij(en)

De Belastingssamenwerking West-Brabant (BWB) [gevestigd te Etten-Leur](#) is betrokken bij dit thema. Voor de verbonden partijen vindt uitwerking plaats in de paragraaf Verbonden partijen.

6.8.3.2 Wat gaan we hiervoor doen in 2027?

Niet van toepassing voor dit thema.

6.8.3.3 Beleidsindicator(en)

Omschrijving	Score 2024	Score 2025	Prognose 2026	Prognose 2027	*
Gemiddelde WOZ -waarde (x € 1.000)	366	387	-	-	L
Gemeentelijke woonlasten eenpersoonshuishoudens (€)	882	959	-	-	L
Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishoudens (€)	951	1.014	-	-	L

* Landelijk - Burger - Gemeentelijk

6.8.3.4 Beleidskader(s)

Beleidsnota	Jaar
Gemeentelijke belastingverordeningen 2025	2024

6.8.4 Algemene uitkering

De algemene uitkering is de uitkering die de gemeente ontvangt uit het gemeentefonds, het betreft hier met name het algemene deel, de specifieke uitkeringen worden opgenomen binnen de programma's waarvoor deze uitkeringen worden verstrekt. Voor een nadere toelichting en specificatie wordt verwezen naar paragraaf 7.10 Algemene uitkering.

De ontwikkeling van de algemene uitkering uit het gemeentefonds blijft ook richting 2027 met onzekerheden omgeven. Hoewel het Rijk de financiële terugval voor gemeenten gedeeltelijk heeft verzacht, is het zogenoemde ravijnjaar feitelijk

verschoven naar latere jaren. Hierdoor blijft onduidelijk hoe de structurele financiële positie van gemeenten zich na 2027 zal ontwikkelen.

Daarnaast bestaat nog steeds onzekerheid over de verdere herverdeling van het gemeentefonds. De voorgenomen aanpassingen van het verdeelmodel zijn door de Raad voor het Openbaar Bestuur (ROB) als onvoldoende uitgewerkt beoordeeld, waarna het Rijk heeft besloten vervolgonderzoek uit te voeren en het huidige ingroeipad voor 2027 en 2028 te bevriezen. Hierdoor is nog niet duidelijk welke gevolgen een toekomstig verdeelmodel voor individuele gemeenten zal hebben.

Ook de financiële doorwerking van de adviezen van de commissie-Van Ark over de jeugdzorg vormt een relevante onzekerheid. De commissie heeft vastgesteld dat gemeenten structureel onder druk staan door de ontwikkeling van de jeugdzorgkosten en heeft gewezen op de noodzaak van een duurzaam financieel kader. De mate waarin het Rijk deze adviezen vertaalt in aanvullende middelen voor gemeenten is nog niet bekend.

Gezien deze ontwikkelingen blijft de omvang van de algemene uitkering voor de komende jaren afhankelijk van landelijke besluitvorming. De gemeente Oosterhout volgt deze ontwikkelingen nauwgezet en houdt in haar financiële planning rekening met de daarmee samenhangende risico's en onzekerheden.

6.8.5 Onvoorzien

Het budget wordt ingezet voor uitgaven die als onvoorzien, onuitstelbaar en onvermijdbaar worden aangemerkt en waarvoor in de begroting verder geen raming is opgenomen.

6.8.6 Programmakosten

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Rekening 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Raming 2028	Raming 2029	Raming 2030
Algemene baten en lasten	-741	-1.153	-817	-1.386	-800	-649
Beleggingen	-2.454	-	-	-	1	1
Belastingen en heffingen	-31.653	-32.968	-35.474	-38.145	-38.281	-38.377
Algemene uitkering	-137.382	-135.911	-142.234	-138.510	-137.015	-137.066
Onvoorzien	-	-	250	250	250	250
Resultaat voor bestemming	-172.230	-170.032	-178.275	-177.791	-175.845	-175.841
Storting reserves	7.956	8.290	4.453	2.543	2.614	1.084
Ottrekking reserves	-1.368	-	-	-	-	-
Resultaat na bestemming	-152.072	-161.742	-173.822	-175.248	-173.231	-174.757

6.8.7 Taakvelden

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Rekening 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Raming 2028	Raming 2029	Raming 2030
0. Bestuur en ondersteuning	-157.137	-152.743	-159.763	-158.108	-156.026	-155.926

Omschrijving	Rekening 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Raming 2028	Raming 2029	Raming 2030
3. Economie	-1.360	-1.710	-1.710	-1.710	-1.710	-1.710
7. Volksgezondheid en milieu	-13.733	-15.579	-16.802	-17.973	-18.109	-18.205
Resultaat voor bestemming	-172.230	-170.032	-178.275	-177.791	-175.845	-175.841

6.9 Gemeentelijke organisatie

Portefeuillehouder(s)

G. van Grootheest, D. Hopmans

6.9.1 Gemeentelijke organisatie

In de toekomstvisie 2030 wordt een beeld geschetst van Oosterhout in 2030. Dat beeld is niet bedacht in het stadhuis, maar samen met inwoners, ondernemers en maatschappelijke partners ontwikkeld door het voeren van gesprekken, ontmoetingen en workshops, door het invullen van enquêtes en door te reageren op de gemeentelijke website. De maatschappij is steeds meer netwerk georiënteerd en vraagt van ons dat ook te zijn. Netwerken en participeren bepalen steeds meer het bestaansrecht van de gemeente.

Het creëren van breed draagvlak is van groot belang. Want in de komende jaren staat de gemeente Oosterhout nog voor grote opgaven op gebied van bijvoorbeeld duurzaamheid, woningbouw, arbeidsmarkt en onderwijs. Voor deze opgaven staat de gemeente niet alleen aan de lat, maar moet zij samen optrekken met inwoners, ondernemers en maatschappelijke partners. Een goede informatievoorziening is ondersteunend aan het succesvol uitvoeren van deze opgaven.

Het gemeentelijk vastgoed zetten we in als strategisch middel om beleidsdoelstellingen te bereiken en (ruimtelijke) opgaven in te vullen. Het hebben van vastgoed is hierbij geen doel op zich. De voorzieningen zijn toekomstbestendig en duurzaam, passen bij wensen en behoeften van inwoners, en voldoen aan de eisen van deze tijd. De gemeente Oosterhout wil graag haar voorbeeldrol pakken bij het verduurzamen van vastgoed.

De gemeente Oosterhout groeit qua omvang maar ook met haar ambities. Door haar groei in omvang is meerjarig meer uitvoerend personeel en materieel nodig. Denk bijvoorbeeld aan de reguliere onderhoudswerkzaamheden, de afvalinzameling/milieustraat, calamiteitendienst, evenementen en de gladheidsbestrijding. De ondersteuning zal mee moeten groeien met de stad.

6.9.1.1 Verbonden partij(en)

De Regio West-Brabant (RWB) [gevestigd te Etten-Leur](#) is betrokken bij dit thema. Voor de verbonden partijen vindt uitwerking plaats in de paragraaf Verbonden partijen.

6.9.1.2 Wat gaan we hiervoor doen in 2027?

Om de bovenbeschreven doelstellingen tot een succes te maken is het belangrijk dat de interne organisatie zich blijft doorontwikkelen: een moderne, op resultaatgerichte verzameling van wendbaar opererende teams, die elkaar goed weten te vinden en samenwerken. We zullen nog explicieter inzetten op de thema's "van buiten naar binnen": de inwoners staan centraal, ons beleid wordt gevormd door in participatie- en onderzoekstrajecten zorgvuldig op te halen wat er leeft in

de stad en de kerkdorpen en wat de behoeften zijn van raad en college.

Projectmatig werken

We zullen tevens inzetten op integraal, domein- en team overstijgend werken door vraagstukken en opgaven projectmatiger op te zetten en door bij elk project de vraag "op welke manier moeten we hier andere teams in andere domeinen bij betrekken" als uitvoeringscriterium te hanteren. In 2027 zal de manier van projectmatig werken gelijk worden getrokken in de organisatie door beschrijving en, waar nodig, training van medewerkers.

Ontwikkelagenda

In een maatschappij waarin netwerk-georiënteerd werken een hoofdthema is, is streven naar brede integraliteit een voorwaarde voor succes. Wat betreft de werkprocessen en werkattitude in de gemeentelijke organisatie, zullen we het komende jaar gestaag en zorgvuldig bewegen van een informele organisatie naar een organisatie waar de opdracht is om in alles danwel in zoveel mogelijk "visie-gedreven, contracterend en resultaatgericht" aan de slag te zijn. Op die manier kunnen we onze doelen beter monitoren en de balans tussen investeringen en opbrengsten beter beheersen. Dat zijn de uitgangspunten van de ontwikkelagenda die het afgelopen half jaar in breed gedragen consensus voor en door de gemeentelijke organisatie is vastgesteld. We werken in 2027 doel- en afspreekgericht en na verstrijken van de projecttijd evalueren we en sturen we waar nodig bij.

6.9.1.3 Beleidsindicator(en)

Omschrijving	Score 2024	Score 2025	Prognose 2026	Prognose 2027	*
Formatie (aantal fte per 1.000 inwoners)	10,0	10,1	-	-	L
Bezetting (aantal fte per 1.000 inwoners)	9,3	9,4	-	-	L
Apparaatskosten (kosten per inwoner)	€ 1.241	€ 1.397	-	-	L
Externe inhuur (%loonsom+ kosten inhuur externen/kosten per inwoner)	17,5%	21,7%	-	-	L
Overhead (% van de totale kosten)	17,5%	18,4%	-	-	L
Ziekteverzuim gemeente Oosterhout	5,3%	4,8%	4,8%	4,8%	G
Percentage bezwaarschriften dat binnen 18 weken na afloop van de termijn voor het indienen van bezwaar is afgedaan (binnen wettelijke termijn)	83%	69%	85%	85%	G
% Afgehandelde zaken vóórdat de commissie deze behandelt (informele afhandeling):			35%	35%	G
Zaken waarbij het bezwaar wordt ingetrokken (door uitleg of overleg door behandelaars bezwaar en beroep)			20%	20%	G

Omschrijving	Score 2024	Score 2025	Prognose 2026	Prognose 2027	*
Zaken waarbij het besluit wordt herzien, zodat wordt tegemoetgekomen aan de bezwaren			15%	15%	G
% Afgehandelde zaken nádat de commissie deze heeft behandeld:			65%	65%	G
Zaken waarbij het besluit niet in stand kan worden gehouden			10%	10%	G
Zaken waarbij het besluit in stand wordt gehouden met aanvulling van de motivering			20%	20%	G
Zaken waarbij het besluit in stand blijft			25%	25%	G
Niet-ontvankelijkverklaring			10%	10%	G
Toetsen en evalueren kwaliteitssysteem voor het bewaren van archiefbescheiden, voor het laatst uitgevoerd in het jaar (verantwoording wordt tweejaarlijks opgesteld).	2024	2025	2026	2026	G
•% Van de te bewaren archiefbescheiden dat is opgenomen in het overzicht:					
•Papier	100%	100%	100%	100%	G
•Digitaal	80%	80%	85%	85%	G
% Archiefbescheiden dat is geregistreerd op basis van het metadatasysteem:					
•Papier	90%	90%	100%	100%	G
•Digitaal	90%	90%	90%	90%	G
Aanwezigheid veilige opslag:					
•Papier	100%	100%	100%	100%	G
•Digitaal	90%	90%	90%	90%	G
% Van alle archiefbescheiden waarvan de bewaartermijn is geregistreerd o.b.v. Selectielijst gemeentelijke en intergemeentelijke organen	90%	90%	90%	90%	G
•Toepassing van vervangingsbesluit van papieren door digitale archiefbescheiden:					
•is het besluit (college) aanwezig	Ja	Ja	Ja	Ja	G
is de werkwijze conform besluit	Ja	Ja	Ja	Ja	G
% Van archiefbescheiden dat tijdig is overgebracht naar de archiefdienst	100%	100%	100%	100%	G
•Aanwijzing archief bewaarplaats die aan de eisen voldoet van de Archiefbesluit- en regeling	Ja	Ja	Ja	Ja	G
•In hoeverre voldoet de aangewezen archief bewaarplaats aan de eisen van Archiefbesluit- en regeling (%)	100%	100%	100%	100%	G

Omschrijving	Score 2024	Score 2025	Prognose 2026	Prognose 2027	*
Correcte toepassing van openbaarheidsbeperkingen door gemeentearchivaris	Ja	Ja	Ja	Ja	G

* Landelijk - Burger - Gemeentelijk

6.9.1.4 Beleidskader(s)

Beleidsnota	Jaar
Organisatievisie	2019
Dienstverleningsvisie	2020
Verordening onderzoeken doelmatigheid en doeltreffendheid bestuur (213a)	2023
Beleidsnota risicomanagement 2025	2024

6.9.2 Programmakosten

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Rekening 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Raming 2028	Raming 2029	Raming 2030
Gemeentelijke organisatie	25.856	26.408	27.497	30.456	30.320	29.820
Resultaat voor bestemming	25.856	26.408	27.497	30.466	30.320	29.820
Storting reserves	2.672	-	-	-	-	-
Onttrekking reserves	-650	-396	-489	-1.779	-1.748	-1.368
Resultaat na bestemming	25.469	26.012	27.008	28.687	28.572	28.452

6.9.3 Taakvelden

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Rekening 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Raming 2028	Raming 2029	Raming 2030
0.Bestuur en ondersteuning	25.856	26.408	27.497	30.456	30.320	29.820
Resultaat voor bestemming	25.856	26.408	27.497	30.456	30.320	29.820

6.10 Equalit

Portefeuillehouder(s)

G. van Grootheest

6.10.1 Equalit

Equalit is een ICT-dienstverlener van en voor lokale overheden. In 2005 gestart als samenwerking tussen de gemeente Oosterhout en Oisterwijk. Inmiddels zijn er negen bilaterale regelingen met tien gemeenten en MidZuid. Voor deze dienstverlening krijgt de gemeente Oosterhout van de deelnemers een vergoeding.

6.10.1.1 Verbonden partij(en)

Er zijn geen verbonden partijen betrokken bij dit thema.

6.10.1.2 Wat gaan we hiervoor doen in 2027?

Naast de reguliere beheerwerkzaamheden werkt Equalit ook in 2027 verder aan de laatste fase van de overgang naar de cloud en aan het ondersteunen van de digitalisering (zoals AI) bij de deelnemende gemeenten en MidZuid binnen de wettelijke kaders.

De colleges van de deelnemende gemeenten en MidZuid hebben formeel de gemeente Oosterhout opdracht gegeven met de voorbereidingen tot de oprichting van een Gemeenschappelijke regeling te starten. Bij de verdere uitwerking kijken we niet alleen naar de huidige dienstverlening, maar ook naar de gezamenlijke visie op informatievoorziening en digitalisering voor de komende jaren.

Deze ontwikkelingen vragen de komende jaren extra inzet van medewerkers en externe ondersteuning. Hierdoor staan de kosten tijdelijk onder druk en is dit zichtbaar in het financiële resultaat. Tegelijkertijd zijn deze investeringen nodig om de dienstverlening toekomstbestendig, veilig en efficiënt te houden.

6.10.1.3 Beleidsindicator(en)

Er zijn voor dit thema geen beleidsindicatoren beschikbaar.

6.10.1.4 Beleidskader(s)

Beleidsnota	Jaar
Contract Shared Service center ICT en Gemeente Oosterhout	2007

6.10.2 Programmakosten

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Rekening 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Raming 2028	Raming 2029	Raming 2030
Equalit	2.871	1.252	590	-221	-446	-646
Resultaat voor bestemming	2.871	1.252	590	-221	-446	-646

Omschrijving	Rekening 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Raming 2028	Raming 2029	Raming 2030
Storting reserves	-	-	-	221	446	646
Onttrekking reserves	2.871	-1.52	-590	-	-	-
Resultaat na bestemming	-	-	-	-	-	-

6.10.3 Taakvelden

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Rekening 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Raming 2028	Raming 2029	Raming 2030
0.Bestuur en ondersteuning	2.871	1.252	590	-221	-446	-646
Resultaat voor bestemming	2.871	1.252	590	-221	-446	-646

7 Paragrafen

De paragrafen geven een dwarsdoorsnede van de begroting gezien vanuit een bepaald perspectief. Het gaat hierbij om onderdelen van de financiële functie die betrekking hebben op de beleidslijnen van beheersmatige aspecten. Gezien het belang van de betrokken onderwerpen en vanwege het feit dat de raad in het duale stelsel kaders stelt en controleert, is het van belang dat de raad een overzicht heeft van de betrokken onderwerpen en voor die onderwerpen een instrument heeft om de kader stellende en controlerende taak uit te voeren.

7.1 Lokale heffingen

Over de onroerendezaakbelasting en overige belastingen en heffingen is het volgende opgenomen in het bestuursakkoord 2026-2030. Dit betreffen de beleidsmatige uitgangspunten voor de komende periode.

De tarieven voor de onroerendezaakbelasting verhogen wij jaarlijks minimaal met het geldende inflatiepercentage, op deze manier houden we deze inkomsten voor de gemeente op hetzelfde reële niveau.

De afgelopen jaren is er met de strategische heroriëntatie fors gesneden in de eigen uitgaven. De OZB is de afgelopen jaren nauwelijks gestegen, waardoor Oosterhout momenteel behoort tot de 20% gemeenten met de laagste OZB van Nederland. Verdere bezuinigingen op de uitgaven lijken momenteel nauwelijks reëel zonder door het ijs te zakken.

De komende jaren zijn wij daarom genooddaakt meer richting het landelijk gemiddelde aan OZB heffing gaan groeien. Wij blijven hierbij echter wel onder het landelijk gemiddelde (de groene zone van het Coelo), en houden hierbij oog voor de lasten van inwoners en ondernemers. Dit is nodig om de komende jaren de benodigde investeringen in Oosterhout te kunnen blijven uitvoeren en de voorzieningen op peil te houden voor inwoners en ondernemers.

Het algemene uitgangspunt is dat alle overige belastingen en heffingen kosten-dekkend zijn.

7.1.1 Overzicht gemeentelijke heffingen

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Rekening 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Belastingen op huishoudens	24.855	24.818	26.902
01. Onroerendezaakbelastingen	9.118	8.954	9.945
02. Rioolrecht	7.378	7.598	7.964
03. Afvalstoffenheffing	7.771	7.651	8.378
04. Hondenbelasting	215	182	182
05. Parkeerbelasting	373	433	433
Belastingen op producenten	10.848	10.193	10.560

Omschrijving	Rekening 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
01. Onroerende zaakbelastingen	8.192	7.636	7.905
02. Rioolrecht	942	667	765
03. Toeristenbelasting	1.359	1.710	1.710
04. Precariorechten	311	133	133
05. Marktgelden	44	47	47
Leges titel 1 Algemene dienstverlening	1.403	1.137	1.755
01 Burgerlijke stand	129	77	77
02 Reisdocumenten	850	694	1.217
03 Rijbewijzen	248	197	292
04 Verstrekkingen in het kader van de basisregistratie personen	40	26	26
08 Vastgoedinformatie	-	1	1
09 Overige publiekszaken	72	59	59
11 Huisvestingswet	5	3	3
12 Leegstandwet	-	3	3
16 Kansspelen	4	19	19
17 Ondergrondse Infrastructuren	-	-	-
19 Verkeer en vervoer	55	58	58
Leges titel 2 Dienstverlening en besluiten in het kader van de Omgevingswet	1.775	1.881	1.673
02 Activiteiten	1.770	1.879	1.671
03 Overige tarieven	1	-	-
04 Modaliteiten	4	2	2
Leges titel 3 Dienstverlening vallend onder Europese dienstenrichtlijn	26	32	32
01 Horeca	8	-	-
02 Organiseren evenementen	5	9	9
04 Kinderopvang	1	2	2
07 Archeologie	12	21	21
08 Diversen	-	-	-
Totaal	38.907	38.061	40.922

7.1.2 Afvalstoffenheffing

De afvalstoffenheffing wordt berekend op basis van gedifferentieerde tarieven (diftar). Afvalstoffenheffing vormt een gesloten systeem, de tarieven worden in de decembervergadering vastgesteld. Uitgangspunten is tarieven vast te stellen waarmee 100% van de kosten gedekt worden vanuit de heffing.

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Rekening 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
(Meer) jarenplan afvalverwijdering	77	42	39
Inzamelen Huisvuil	2.563	2.653	3.002
Inzameling via Milieustraat	979	1.072	1.243
Inkomsten milieustraat en bedrijfsafval	-1.731	-1.708	-1.772
Subtotaal beïnvloedbare kosten	1.888	2.059	2.512
Kapitaallasten	393	460	434

Omschrijving	Rekening 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Compostering	11	12	12
Tractie	1.193	1.348	1.391
Veegkosten	397	428	524
Subtotaal kosten activiteiten	3.882	4.307	4.873
Concernoverhead	1.701	1.659	1.667
Kosten gemeentewerf	239	194	293
Omzetbelasting	799	925	983
Kosten van aanslagoplegging en -inning	203	212	208
Doorberekende invorderingskosten	-60	-	-
Kwijtschelding	413	329	329
Kosten van oninbaarheid	56	25	25
Totale kosten te verhalen via tarieven	7.233	7.651	8.378
Netto opbrengst	7.766	-7.651	-8.388
Mutatie voorziening (- = onttrekking)	533	-	-
Percentage kostendekking	107,4%	100,0%	100,0%

7.1.3 Rioolheffing

De Wet gemeentelijke watertaken voorziet in de mogelijkheid om gemeentelijke rioolheffing te heffen en regelt ook 3 gemeentelijke zorgplichten ten aanzien van hemelwater, afvalwater en grondwater. Ook rioolheffing vormt een gesloten systeem, waarvan de tarieven ook in de raadsvergadering van december worden vastgesteld. Uitgangspunten is tarieven vast te stellen waarmee 100% van de kosten gedekt worden vanuit de heffing.

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Rekening 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Jaarplan riolering en water	603	1.041	1.412
Verzamelen rioolbeheergegevens	285	590	208
Monitoring en telemetrie	15	32	25
Onderhoud pompen en gemalen	478	475	587
Onderhoud riolering	197	199	214
Reiniging riolering	227	227	274
Zakelijke lasten CWA	30	20	20
Subtotaal beïnvloedbare kosten	1.835	2.584	2.740
Kapitaallasten	2.006	1.758	1.895
Kosten van water	473	644	722
Tractie	10	12	13
Veegkosten	397	428	524
Subtotaal kosten activiteiten	4.721	5.426	5.894
Concernoverhead	1.054	1.733	1.650
Kosten gemeentewerf	8	5	19
Omzetbelasting	540	671	753
Kosten van aanslagoplegging en -inning	95	100	98
Doorberekende invorderingskosten	-46	-	-
Kosten van kwijtschelding	371	300	300
Kosten van oninbaarheid	40	30	15

Omschrijving	Rekening 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Onttrekking egalisatie voorziening voor matiging tarief	-	-	-
Totale kosten te verhalen via tarieven	6.783	8.265	8.729
Netto opbrengst	8.360	-8.265	-8.729
Mutatie voorziening (- = onttrekking)	1.577	-	-
Percentage kostendekking	123,2%	100,0%	100,0%

7.1.4 Kwijtschelding

Voor mensen uit de lagere inkomensgroepen, die te maken hebben met bijzondere omstandigheden, bestaat de mogelijkheid om gehele of gedeeltelijke kwijtschelding aan te vragen van riool- en afvalstoffenheffing. De gemeenteraad heeft besloten dat bij de beoordeling de 100%-bijstandsnorm wordt gehanteerd. Dit in afwijking van de landelijke norm van 90%. Hierdoor kan iemand met nagenoeg geen vermogen en een inkomen op bijstandsniveau volledige kwijtschelding krijgen van de gemeentelijke heffingen. Heffingen van inwoners die bekend zijn bij de gemeente worden automatisch kwijtschelding, zij ontvangen dan ook geen aanslagbiljet.

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Rekening 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Afvalstoffenheffing	413	329	329
Rioolheffing	371	300	300
Hondenbelasting	6	6	6
Totaal	649	635	635

7.1.5 Gemeentelijke belastingcapaciteit in percentage

In de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing zijn een aantal kengetallen opgenomen om inzicht te krijgen in de financiële positie van de gemeente. Eén van deze kengetallen betreft de belastingcapaciteit van de gemeente. Onderstaande berekening hiervan is gebaseerd op de in de begroting opgenomen bedragen en huidige aantallen.

Omschrijving	Rekening 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
A OZB-lasten voor gezin bij gemiddelde WOZ-waarde	342,88	318,04	353,34
B Rioolheffing voor gezin bij gemiddelde WOZ-waarde	288,00	276,00	298,00
C Afvalstoffenheffing voor een gezin	282,00	279,00	314,00
D Eventuele heffingskorting voor een gezin	-	-	-
E Totale woonlasten voor gezin bij gemiddelde WOZ-waarde (A+B+C-D)	912,88	873,04	965,34

Omschrijving	Rekening 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
F Woonlasten landelijk gemiddeld gezin in T-1	994,00	1.053,00	1.095,00
Belastingcapaciteit (E/F) x 100%	91,8%	82,9%	88,2%

7.1.6 Kostendekking leges

In de onderstaande paragrafen is de kostendekking van de leges opgenomen per titel opgenomen.

Titel 1 Algemene dienstverlening

Hoofdstuk	Netto taakveld	Overhead	Totale lasten	Baten leges	% dekking
1 Burgerlijke stand	81.056	46.257	127.313	77.030	60,5%
2 Reisdocumenten	1.233.996	376.842	1.610.838	2.433.786	151,1%
3 Rijbewijzen	442.599	267.792	710.391	292.170	41,1%
4 Verstrekkingenbasisregistratieperso- nen	218.632	144.896	363.528	26.265	7,2%
8 Vastgoedinformatie	144.366	96.261	240.627	639	0,3%
9 Overige publieksza- ken	122.629	59.247	181.876	58.588	32,2%
10 Gemeentearchief	40.000	-	40.000	-	0,0%
11 Huisvestingswet	3.156	2.280	5.436	3.150	57,9%
12 Leegstandwet	-	-	-	2.625	0,0%
16 Kansspelen	174.426	125.129	299.555	1.500	0,0%
17 Ondergronds infra- structuren	-	-	-	-	0,0%
19 Verkeer en vervoer	5.000	-	5.000	57.870	1157,4%
Totaal	2.465.860	1.118.704	3.584.564	2.953.623	82,4%

Titel 2 Dienstverlening vallend onder fysieke leefomgeving/omgevingsvergunning

Hoofdstuk	Nettotaak- veld	Overhead	Totale lasten	Baten leges	%dek- king
2 Activiteiten	822.259	591.953	1.414.212	1.627.750	115,1%
3 Overige tarieven	-	-	-	-	-
4 Modaliteiten	-	-	-	2.000	-
Totaal	822.259	591.953	1.414.212	1.629.750	115,2%

Titel 3 Dienstverlening vallend onder Europese dienstenrichtlijn

Hoofdstuk	Nettotaak- veld	Overhead	Totalelas- ten	Baten leges	%dek- king
1 Horeca	-	-	-	8.250	0,0%
2 Organiseren evenementen	160.888	45.472	206.360	9.000	4,4%
4 Kinderopvang	7.000	-	-	2.000	-
7 Archeologie	30.793	7.794	38.587	21.105	54,7%
8 Diversen	174.426	125.129	299.555	9.250	0,0%
Totaal	373.107	178.395	544.502	49.605	9,1%

Marktgelden

Hoofdstuk	Nettotaak- veld	Overhead	Totalelas- ten	Baten leges	%dek- king
Marktgelden	71.284	23.656	94.940	46.605	49,1%

7.2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

In de paragraaf weerstandsvermogen wordt de financiële robuustheid weergegeven. Onder weerstandsvermogen wordt in algemene zin verstaan de mogelijkheid om tegenvallers op te vangen. De paragraaf weerstandsvermogen dient volgens artikel 11 van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) ten minste de volgende inhoud te bevatten:

inventarisatie van de weerstandscapaciteit, zijnde de middelen en mogelijkheden waarover de gemeente beschikt of kan beschikken om niet begrote kosten te dekken;

inventarisatie van risico's, waarvoor geen maatregelen zijn getroffen en die van materiële betekenis zijn in relatie tot de financiële positie;

het beleid betreffende de weerstandscapaciteit en de risico's en de realisatie daarvan.

7.2.1 Beleid

Het beleid van de gemeente Oosterhout ten aanzien van risicomanagement is nader uitgewerkt in de nota risicomanagement.

De doelstellingen die de gemeente met risicomanagement nastreeft zijn:

- *Risicobewustzijn in de organisatie stimuleren en vergroten om daarmee de advisering aan het college en de raad te versterken;*
- *Het systematisch inzichtelijk maken van alle significante risico's die de gemeente loopt;*
- *Het maken van expliciete keuzes in het al dan niet aanvaarden van risico's;*
- *Zorgdragen dat het optreden van risico's zo weinig mogelijk effect heeft op de uitvoering van beleid;*
- *Het blijven voldoen aan de wettelijke eisen voor het weerstandsvermogen in het BBV.*

Risicomanagement is een onderdeel van de reguliere verantwoordelijkheid van het (lijn)management. We maken hierbij zoveel mogelijk gebruik van bestaande instrumenten en methoden voor risico-identificatie en -beheersing. Het toepassen van risicomanagement betekent overigens niet dat we alle risico's kunnen voorkomen. Risico's hangen vaak samen met externe factoren, waarop we als gemeente niet altijd invloed hebben. Daarom is het ook lastig om deze risico's betrouwbaar te kwantificeren en bovendien ontwikkelen risico's zich voortdurend.

7.2.2 Weerstandscapaciteit

Met de weerstandscapaciteit wordt bedoeld de aanwezige middelen en mogelijkheden waarover de gemeente beschikt om niet begrote kosten, die onverwachts

en substantieel zijn, te dekken. De beleidslijn voor het bepalen van de weerstandscapaciteit is vastgelegd in de nota risicomanagementbeleid. Hierbij wordt onderscheid gemaakt tussen structurele en incidentele weerstandscapaciteit. Met het eerste worden de middelen bedoeld die permanent kunnen worden ingezet om tegenvallers in de lopende exploitatie op te vangen, zonder dat dit ten koste gaat van de uitvoering van de programma's. Met de incidentele weerstandscapaciteit wordt bedoeld het vermogen om calamiteiten en andere eenmalige tegenvallers op te kunnen vangen zonder dat dit invloed heeft op de voortzetting van taken op het geldende niveau.

De structurele weerstandscapaciteit bestaat uit de post onvoorzien en de onbenutte belastingcapaciteit.

De incidentele weerstandscapaciteit bestaat uit de reserves van de gemeente Oosterhout.

7.2.2.1 De post onvoorzien

In de begroting is jaarlijks een post onvoorzien opgenomen van € 250.000.

7.2.2.2 Onbenutte belastingcapaciteit

De onbenutte belastingcapaciteit geeft een indicatie van de mogelijkheden, die een gemeente heeft om haar inkomsten via extra belastingopbrengsten te verhogen. De belangrijkste inkomstenbronnen van de gemeente Oosterhout zijn OZB-inkomsten, afvalstoffen- en rioolheffing. De afvalstoffen- en rioolheffing zijn beiden begroot op een kostendekkend niveau. Dit betekent dat hierin geen onbenutte capaciteit aanwezig is.

De onbenutte belastingcapaciteit wordt berekend door de verwachte taxatiewaarde van het totale areaal woningen te vermenigvuldigen met het verschil tussen het gemiddeld OZB-tarief woningen en niet-woningen in Oosterhout en het landelijk normtarief OZB voor beroep op artikel 12 van de Financiële verhoudingswet. Het normtarief is door het Rijk in de meicirculaire 2026, voor het jaar 2027, bepaald op 0,1595%. Dit tarief is voor woningen hoger dan ons tarief. Onderstaand is berekend dat er een onbenutte belastingcapaciteit is van circa € 7,5 miljoen. Dit is de ruimte ten opzichte van de tarieven die landelijk vastgesteld zijn om te kunnen worden toegelaten als artikel 12 gemeente.

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Waarde	Tarief 2026	Tarief art. 12 (2027)	Begrote baten 2027	Baten art. 12 (2027)	Onbenutte capaciteit
Eigendom woning	11.458.949	0,0781%	0,1595%	9.945	18.277	8.322
Eigendom niet-woning	1.930.998	0,2304%	0,1595%	4.622	3.080	-1.542
Gebruik niet-woning	1.685.564	0,1891%	0,1595%	3.283	2.688	-595
Totaal				17.850	24.045	6.195

Uiteraard is het goed om te beseffen dat het gebruiken van de onbenutte belastingcapaciteit echt een noodmaatregel is in geval de gemeente in financieel zwaar weer terecht komt. Het gebruik van deze onbenutte belastingcapaciteit betekent namelijk een zeer forse verhoging van de huidige OZB voor woningen.

7.2.2.3 Algemene reserve

De doelstelling van de algemene reserve is:

Tijdelijk opvangen van negatieve exploitatieresultaten. De benodigde omvang is sterk afhankelijk van de interne beheersing van de bedrijfsprocessen. Als de planning- en control cyclus goed functioneert dan zullen via bijsturing tekorten/overschotten in de uitvoering van de begroting met behulp van een aanpassingsproces in uiterlijk 2 à 3 jaar weer worden gecorrigeerd.

Onvoorzienbare externe ontwikkelingen op te vangen.

7.2.2.4 Vrije reserve/bestemmingsreserves

De vrije reserves en bestemmingsreserves - met uitzondering van de reserve investeringprojecten en de reserve Equalit - zijn vrij te besteden voor de diverse doeleinden.

In berekening van de weerstandscapaciteit kunnen vrijwel alle reserves meegenomen; dat is toegestaan bij het bepalen van het weerstandsvermogen; de raad kan immers bepalen de reserves voor een ander doel in te zetten. Het is echter zo dat er reeds bestedingsdoelen aan de bestemmingsreserves hangen en dat geldt ook voor een groot deel van de vrije reserve.

In het onderstaande overzicht wordt de weerstandscapaciteit daarom gezuiverd van deze 'claims' weergegeven. In deze stand wordt reeds rekening gehouden met het voorstel tot de inzet van deze reserves.

Bedragen x € 1.000

Incidentele weerstandscapaciteit	Rekening 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Algemene reserves	17.183	17.183	17.183
Vrije reserve	18.425	19.122	19.788
Algemene Reserve Grondexploitaties	9.325	10.000	9.200
Overige bestemmingsreserves	-	-	-
Totaal	44.933	46.305	46.171

Bedragen x € 1.000

Weerstandscapaciteit	Rekening 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Structurele weerstandscapaciteit	8.359	5.290	6.195
Incidentele weerstandscapaciteit	44.933	46.305	46.171
Totaal	53.292	51.595	52.366

7.2.2.5 Conclusie

De gemeente Oosterhout beschikt hiermee over een weerstandscapaciteit van € 53,6 miljoen. Deze stijging wordt deels veroorzaakt door de stijging van de structurele weerstandscapaciteit. Dit komt doordat de OZB in Oosterhout minder hard gestegen is dan de landelijke stijging en er dus sprake is van een grotere onbenutte belastingcapaciteit. De incidentele weerstandscapaciteit wordt grotendeels gevormd door de vrije reserve. Deze capaciteit zal echter bij plannen tot de besteding van de vrije reserve weer lager worden.

7.2.3 Risico's

Tegenover de hierboven geïnventariseerde weerstandscapaciteit staan de risico's die de gemeente loopt. Reguliere risico's – risico's die zich regelmatig voordoen en die veelal vrij goed meetbaar zijn – maken geen deel uit van deze paragraaf. Hiervoor zijn immers verzekeringen afgesloten of voorzieningen gevormd. De risicoparagraaf geeft een inventarisatie van de risico's waarvoor geen maatregelen zijn getroffen en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie.

Mogelijke voor- of nadelen op exploitatieposten worden hier niet als risico gedefinieerd. De onderstaande risico-inschatting is gestoeld op diverse aannames. De globale inschatting van kans en omvang is tijdsgebonden, waarbij het (voortschrijdend) inzicht sterk afhankelijk is van vele onzekere toekomstige factoren. Onder dergelijke risico's verstaan wij derhalve: alle redelijk voorzienbare onzekerheden die niet direct vooraf kwantificeerbaar zijn. Daarom kunnen er geen voorzieningen voor worden gevormd.

7.2.3.1 Energiebudgetten

De stijgende netwerkkosten is één van de grootste risico's voor het jaar 2027. De netbeheerder verwacht dat de transporttarieven vanaf 2027 weer structureel stijgen door grote investeringen in het elektriciteitsnet. De energietransitie vraagt om forse uitbreidingen van hoogspannings- en distributienetten, waarvan de kosten uiteindelijk via transporttarieven worden doorberekend. Diverse prognoses verwachten dat congestie vanaf 2026 en daarna in vrijwel alle regio's een probleem blijft.

	Toelichting
Impact	De netkosten, schommelende prijzen en de congestieproblematiek leidt tot het niet goed kunnen ramen van de totale energielasten.
Financiële impact	De energiebudgetten in 2025 zijn overschreden met € 70.000. De verwachting is dat het totale energiebudget van € 2,4 mln voor 2026 en 2027 toereikend is.
Maatregelen	De ontwikkeling van de energiemarkt wordt gemonitord en gerapporteerd met de producten in de P&C cyclus. Bij materiële overschrijding wordt dekking gevonden in de onderhoudsbudgetten.

7.2.3.2 Brandstofkosten

De recente ontwikkelingen in het Midden-Oosten hebben een directe impact op de internationale energiemarkt. Hierdoor zijn de brandstofprijzen in korte tijd aanzienlijk gestegen. Ook onderhoudsmaterialen waarin olie als grondstof dient zijn in prijs flink gestegen

	Toelichting
Impact	Brandstof- en energiekosten vormen een belangrijk onderdeel van de operationele kosten. Deze kosten hebben niet alleen invloed op de inzameling en het natransport van afvalstromen, maar ook op onze verwerkingsprocessen, leveranties en het gebruik van recycling- en verwerkingsinstallaties.
Financiële impact	Stijgende brandstofkosten leiden tot een nadeel op het product Tractie. Daarnaast zien bedrijven zich genooddacht tijdelijk een brandstof- en energietoeslag toe te passen door de uitzonderlijke en snelle stijging van de energie- en brandstofkosten. Ook worden producten duurder waarin olie als grondstof dient.
Maatregelen	De benodigde actualisatie van de budgetten wordt meegenomen bij het opstellen van de nieuwe begroting.

7.2.3.3 Algemene uitkering

De berekeningen van het gemeentefonds zijn voor een groot deel gebaseerd op prognoses en inschattingen van diverse maatstaven. Het Rijk compenseert de gemeente Oosterhout hiervoor met een structureel bedrag van € 3 miljoen. De ervaring is dat afgelopen jaren de werkelijke inflatie en indexering hoger was dan de vergoeding vanuit het Rijk. Dit verschil wordt door het Rijk niet gecompenseerd. Het kabinet heeft besloten dat huishoudelijke hulp niet langer via de Wmo wordt vergoed voor mensen die dit zelf kunnen betalen. Deze maatregel gaat in op 1 januari 2029. Hierdoor stopt huishoudelijke hulp als maatwerkvoorziening binnen de Wmo. De verwachting vanuit het Rijk is dat gemeenten minder kosten hebben voor deze voorziening. Het Rijk heeft de gemeente Oosterhout voor een bedrag van € 3,3 miljoen gekort. De schommelende energieprijzen, geopolitieke spanningen, internationale handel/ importheffingen en de snelle ontwikkelingen van kunstmatige intelligentie en digitalisering hebben effect op de groei van het Bruto Binnenlands Product (BBP) welke de basis vormt voor de groei van het Gemeentefonds. Valt deze groei tegen, dan wordt er achteraf gekort op dit gemeentefonds.

	Toelichting
Impact	Het gemeentefonds is de grootste inkomstenbron voor een gemeente.
Financiële impact	€ 5 miljoen - € 7 miljoen.
Maatregelen	Het kabinet heeft begin 2026 voor de bijstelling van het verdeelmodel van het gemeentefonds een aantal aanpassingsvoorstellen voorgelegd aan de Raad voor het Openbaar Bestuur. Vanuit het Rijk is nog geen definitieve verdeling vastgesteld. Wij monitoren de maatstaven "huishoudens met lage inkomens" en de OZB-capaciteit zodat we tijdig de effecten herkennen en melden in de bekende P&C documenten. Daarnaast nemen wij een stelpost op in 2029 en 2030 voor de prijsontwikkeling. Voorzichtigheidshalve gaan wij ervan uit dat deze lager is dan waar de meircirculaire nu vanuit gaat.

7.2.3.4 Specifieke uitkeringen

Gemeenten kunnen van het Rijk aanvullende middelen ontvangen voor de uitvoering van specifiek beleid. Deze middelen worden verstrekt via specifieke uitkeringen (SPUK's), waarbij het Rijk bepaalt welke gemeenten uitkeringen ontvangen, voor welke doelen deze moeten worden ingezet en op welke wijze hierover verantwoording moet worden afgelegd. De verantwoording van deze middelen legt een druk op de ambtelijke inzet van de gemeenten. Het gaat om extra taken waar de formatie niet op is afgestemd. Daardoor moeten keuzes worden gemaakt in welke taken daarmee niet worden uitgevoerd. Het aantal Specifieke uitkeringen (SPUK's) nam tussen 2018 en 2024 toe. Op landelijk niveau van 16 (2018) naar 185 (in 2024). In Oosterhout zijn we gestegen van 4 SPUK's in 2018 naar 35 in 2025.

In het Regeerprogramma is opgenomen dat specifieke uitkeringen (SPUK's) in 2026 moeten zijn omgezet in fondsuitkeringen, om autonomie van medeoverheden te vergroten en administratieve- en controlelasten te verminderen. Het kabinet heeft een aantal gronden gehanteerd om SPUK's, al dan niet tijdelijk, te behouden. Het aantal specifieke uitkeringen dat in 2026 omgezet kan worden is beperkt, maar het streven en de verwachting is dat het mogelijk is om meer SPUK's over te hevelen vanaf 2027. De 10%-korting door taakvermindering blijft in stand maar het uitgangspunt is dat deze korting niet wordt afgewenteld op medeoverheden. De afschaffing verloopt gefaseerd. Enerzijds worden SPUK's worden, ten einde lopen of worden gekort, zoals de IZA-doelen (2023-2026) en de Brede SPUK 2023-2036 (GALA), anderzijds komen ook nieuwe SPUK's bij, zoals de SPUK AZWA en HLO (2027-2029). Dit maakt de exacte financiële impact lastig te begroten.

	Toelichting
Impact	Gemeenten ontvangen van het rijk op dit moment jaarlijks ongeveer € 6,5 miljard aan specifieke uitkeringen van het rijk. Het gaat om geormerkte bedragen, gelden die alleen

	Toelichting
	besteed mogen worden aan een specifiek vooraf vastgesteld doel. Het kabinet heeft voor het afschaffen van de SPUK's een korting van € 638 miljoen ingerekend. Het is momenteel echter nog onbekend hoe deze korting verdeeld / toegerekend gaat worden.
Financiële impact	Het Oosterhoutse aandeel in deze korting is naar verwachting ongeveer € 1,8 miljoen
Maatregelen	De beheersing rondom deze geldstromen is onderdeel van onze P&C-cyclus. Hiervoor maken we periodiek (na elke circulaire) een analyse op van de gevolgen voor de gemeente Oosterhout. Eventuele tekorten worden in het financiële beeld van het eerstvolgend P&C-product meegenomen.

7.2.3.5 Kostenontwikkeling jeugdzorg

Het geld wat we van het Rijk ontvangen voor jeugdzorg is niet voldoende voor uitvoering van deze taken, dit in combinatie met oplopende kosten. Er zijn diverse maatregelen die moeten leiden tot demping van de kosten voor jeugdzorg. Desondanks blijft de kostenontwikkeling van jeugdzorg voor alle gemeenten een belangrijk aandachtspunt. In 2025 is het advies van de deskundigencommissie Van Ark inzake het budget voor jeugdzorg gepubliceerd en omarmt door het kabinet Schoof. In het nieuwe landelijke bestuursakkoord doen de coalitiepartijen echter niets aan de dreigende tekorten in de jeugdzorg. Die lopen op van € 2,6 miljard in 2028 tot € 2,9 miljard in 2030, ten opzichte van het financieel kader dan de commissie van Ark adviseerde. Daarnaast stijgen de kosten voor de jeugdzorg en de wijkteams veel harder dan de compensatie die gemeente krijgen voor inflatie.

	Toelichting
Impact	Ondanks dat we zo realistisch mogelijk begroten zijn de kosten Jeugdzorg moeilijk te voorspellen en te beheersen. De kosten voor jeugdzorg blijven nog steeds verder oplopen. Dit wordt deels veroorzaakt door een hoge inflatie. Maar ondanks een daling van het aantal jongeren met jeugdzorg in de laatste 2 jaar, zien we de kosten verder toenemen. Zo hebben we o.a. te maken met een aantal zeer zware casussen die vragen om dure maatwerkoplossingen. Ook het aantal crisissen is toegenomen. Ook is het gemiddeld aantal trajecten per cliënt en de gemiddelde kosten per cliënt toegenomen. Dit duidt op een verzwaring van de zorgvraag die zorgen voor hogere kosten. Zonder maatregelen staat de houdbaarheid van ons jeugdhulpstelsel onder druk en komt onze financiële positie als gemeente in het gedrang. Om die reden zijn we lokaal en regionaal een andere koers aan het uitzetten. Actuele wet- en regelgeving

	(Hervormingsagenda Jeugd, Toekomstscenario Kind- en Gezinsbescherming), inflatie, de ontwikkelingen in de samenleving en de vraag/noodzaak naar inzet van hulp maken deze hervorming wenselijk en noodzakelijk.
Financiële impact	Het Oosterhoutse aandeel van een landelijk tekort van € 2,9 miljard, zou volgens de normaalverdeling zo'n € 7,9 miljoen zijn.
Maatregelen	Om te voorkomen dat de kosten nog verder zullen stijgen sturen we binnen de regio WBO op de transformatie en het nemen van beheersmaatregelen bij de nieuwe inkoop van jeugdhulp en de toegang per 1 januari 2027. De transformatie van gemeentelijke toegang naar stevige lokale teams zorgt ervoor dat hulp/ondersteuning dichterbij de inwoner wordt georganiseerd. Ook maken we de veel voorkomende vormen van jeugdhulp vrij toegankelijk en collectief waar mogelijk. We verwachten dat we hierdoor opschaling naar (en vroegtijdige inzet van) dure, individuele specialistische trajecten kunnen voorkomen. In de transformatie is tevens aandacht voor kostenbewustzijn bij personeel en partners, normaliseren en de beweging naar de voor-kant (versterken sociale basis). De Visie Sociaal Domein, het Beleidskader Jeugd, de Regiovisie WBO en het Strategieplan vormen hiervoor onze leidraad. Daarnaast stappen we per 2027 grotendeels over van inspanningsgerichte financiering naar taakgerichte financiering, wat bij moet dragen aan een betere voorspelbaarheid van de kosten jeugdzorg.

7.2.3.6 Hulp bij Huishouden

Het kabinet heeft besloten dat huishoudelijke hulp niet langer via de Wmo wordt vergoed voor mensen die dit zelf kunnen betalen. Deze maatregel gaat in op 1 januari 2029. Hierdoor stopt huishoudelijke hulp als maatwerkvoorziening binnen de Wmo. Het gevolg is dat gemeenten minder kosten hebben voor deze voorziening. Omdat gemeenten minder hoeven uit te geven, wordt er geld uit het gemeentefonds gehaald. Het effect voor de gemeente Oosterhout is € 3.245.000 per jaar met ingang van 2029. Dit budget is onttrokken uit het budget.

Toelichting	
Impact	De gemeente loopt het risico dat de werkelijke kosten voor de HbH minder hard dalen dan dat de Algemene uitkering is gekort op dit onderdeel.
Financiële impact	€ 3.245.000.

Toelichting

Maatregelen	De ontwikkeling van de kosten zal nauwgezet worden gemonitord.
-------------	--

7.2.3.7 Verbonden partijen en gemeenschappelijke regelingen

In de paragraaf verbonden partijen wordt inzicht gegeven in de aard, omvang en betekenis van de privaatrechtelijke en publiekrechtelijke organisaties waarin de gemeente Oosterhout een bestuurlijk en/of financieel belang heeft en daarmee ook risico's loopt.

Toelichting	
Impact	Verbonden partijen zijn verplicht om in hun begroting en jaarstukken een risicoparagraaf op te nemen waarin de door de verbonden partij onderkende risico's zijn opgenomen. Over het algemeen is de afspraak gemaakt dat verbonden partijen er geen eigen reserves op na houden, maar dat men zich, in geval een risico zich daadwerkelijk voor doet, wendt tot de deelnemende gemeenten om dit op te vangen. Hiermee loopt de gemeente Oosterhout een direct financieel risico.
Financiële impact	Voor een overzicht van de verbonden partij wordt verwezen naar de paragraaf verbonden partijen (paragraaf 7.7). De verbonden partijen hebben in hun begroting weliswaar risico's benoemd, maar deze zijn veelal niet gekwantificeerd. Hierdoor is het niet mogelijk voor de gemeente Oosterhout om te bepalen hoe hoog het financiële risico is dat wij vanuit de verbonden partijen lopen. De totale bijdrage van de gemeente Oosterhout in 2027 aan de verbonden partijen bedraagt zo'n € 13,8 miljoen. Omdat de gemeenschappelijke regelingen de risico's veelal nog niet hebben gekwantificeerd wordt nu 5% (€ 690.000) van dit begrotingstotaal als risicopost opgenomen.
Maatregelen	De ontwikkeling van de risicoparagraaf van alle verbonden partijen zal worden gemonitord via vertegenwoordiging in het AB/DB. Gedurende het kalenderjaar zijn er verschillende momenten (bestuursrapportage) om (bij) te sturen op een verbonden partij.

7.2.3.8 Ontwikkeling WSW-bedrijf WAVA/MidZuid

Het budget dat wij van het Rijk ontvangen voor de uitvoering van de Wet sociale werkvoorziening (Wsw) maakt onderdeel uit van de integratie-uitkering sociaal domein. De middelen die hierin zitten voor uitvoering van de Wsw zijn onvoldoende om de uitvoering hiervan door MidZuid te dekken. Dit betekent dat er sprake is van een aanvullende gemeentelijke bijdrage.

In 2024 en 2025 heeft MidZuid verschillende maatregelen genomen om de kosten te beperken. Als gevolg van de inflatie en hieraan gekoppeld de stijging van het minimumloon en de Cao-lonen heeft MidZuid te maken met stijgende kosten. Hierdoor zien we ook de komende jaren een stijging van de gemeentelijke bijdrage.

In 2025 hebben de in WAVA deelnemende gemeenten zich beraden op de toekomstige rol en positie van WAVA. Hierbij zijn een aantal keuzes gemaakt over de basistaken van WAVA/MidZuid. Uiteindelijk moet dit ook leiden tot een keuze over de huisvestingssituatie.

De Participatiewet kent de participatievoorziening beschut werk. Op dit moment is WAVA hiervoor onze belangrijkste uitvoerder. Via het BUIG-budget en het participatiebudget ontvangen wij hiervoor middelen van het Rijk die voor de uitvoering aan WAVA beschikbaar gesteld worden. Het Rijk bepaalt jaarlijks een aantal plaatsen beschut werk dat de gemeente moet realiseren voor zover er personen een indicatie hebben.

Toelichting	
Impact	Groot.
Financiële impact	De gemeentelijke bijdrage 2027 WAVA bedraagt € 1.703.272
Maatregelen	MidZuid heeft in 2024 en 2025 verschillende maatregelen genomen om kosten te besparen.

7.2.3.9 Afvalinzameling en inkomsten recycling

De afvalbegroting is geen statische begroting. Veel is afhankelijk van niet of moeilijk beïnvloedbare factoren zoals de afvalverbrandingsbelasting, CO2-belasting, kwantitatieve en kwalitatieve afvalscheiding door bewoners (afvalgedrag), marktwerking van verwerkingstarieven of prijzen voor de inname van waardevolle recyclebare producten (PMD, papier, metaal, textiel, etc.). Doorlopend zullen nieuwe contracten afgesloten moeten worden voor de verwerking van verschillende afvalstromen. De verwerkingstarieven zijn aan marktwerking onderhevig. Er kan dus moeilijk een betrouwbare inschatting worden gegeven over de daadwerkelijke toekomstige tarieven. De huidige tendens is dat de marktwerking erg grillig verloopt. De inkomsten uit grondstoffen zijn dalend en de kosten voor afvoer/verwerking stijgen fors.

Toelichting	
Impact	Het risico is interen op de egalisatievoorziening en een hogere afvalstoffenheffing. Onverwachte prijswijzigingen zetten de egalisatievoorziening verder onder druk. De voorziening mag niet negatief zijn, in dat geval moet worden bijgestort uit de algemene middelen.
Financiële impact	Aan inkomsten uit recyclebare stromen is in de begroting 2026 zo'n € 1,16 miljoen opgenomen. Het totale risico van

Toelichting

deze post wordt ingeschat op zo'n 10% hiervan. Daarnaast zijn de afgelopen jaren de kosten voor kwijtschelding en oninbaar fors gestegen, en kunnen ook niet alle ledigingen daadwerkelijk opgelegd worden bij inwoners. Hierin bestaat echter momenteel nog weinig inzicht, maar de inschatting is dat het percentage oninbaar stijgt. Deze effecten worden totaal ingeschat op zo'n € 200.000 per jaar.

Maatregelen	• Meedoen aan grote (regionale) aanbestedingen om gunstige tarieven in contracten vast te leggen; • Geen eenmalige tarief matiging; • Blijven investeren voor verdere reductie van restafval en het voorkomen van afval; • Afvalscheiding zowel kwalitatief als kwantitatief bevorderen; • Grip op bedrijfsvoering houden (efficiencyverbetering continue opgave).
-------------	--

7.2.3.10 Afvalinzameling en verwijdering algemeen

Het kabinet heeft ervoor gekozen om de plasticaks op een andere manier op te halen aan het einde van de keten, via bestaande belastingknoppen bij afvalverwerkers. Dit heeft als gevolg dat deze via de Europese CO2-heffing en verbrandingsbelasting bij de afvalstoffenheffing en dus onze inwoners terecht komt. De implicaties van deze belastingmaatregel zijn nog niet te overzien voor de komende jaren.

Toelichting	
Impact	Het risico is interen op de egalisatievoorziening en een hogere afvalstoffenheffing. De CO2-heffing zet de egalisatievoorziening verder onder druk. De voorziening mag niet negatief zijn, in dat geval moet worden bijgestort uit de algemene middelen.
Financiële impact	De financiële impact is op dit moment nog onbekend.
Maatregelen	Vinger aan de pols houden. Via de VNG worden we op de gehouden van de ontwikkelingen in dit dossier.

7.2.3.11 Rente en financiering

De gemeente Oosterhout heeft geld vanuit de markt aangetrokken om de gewenste investeringen te kunnen realiseren. Ten opzichte van vorig jaar is rente afgelopen jaar stabiel gebleven. Een stijgende rente heeft een negatief effect op de financiële ruimte binnen de exploitatie. Momenteel is er totaal € 56 miljoen aan vreemd vermogen aanwezig. Een rentestijging van 1% betekent dus al een extra rentebetaling van € 560.000 op jaarbasis.

Toelichting	
Impact	Jaarlijks wordt in de begroting een inschatting gemaakt van het budgettaire effect van de rente. Omdat de gemeente Oosterhout de komende jaren veel extra investeringen gepland heeft, betekent dit dat het totaal aan vreemd vermogen met de daarbij behorende rentekosten mogelijk fors zullen gaan oplopen, waardoor er nadelen ontstaat in de exploitatie.
Financiële impact	€ 560.000
Maatregelen	Er zijn intern maatregelen genomen om deze risico's te beheersen en te mitigeren. Deze zijn veelal vastgelegd in het treasury statuut. Deze risico's worden beperkt door de renteontwikkeling voortdurend te volgen en verschillende rentevisies naast elkaar te leggen. Daarnaast zorgen we in de leningenportefeuille voor een goede spreiding in looptijd van de leningen.

7.2.3.12 Achtervang gewaarborgde geldleningen

De gemeente staat – via een achtervang constructie – samen met het rijk borg/garant voor de betaling van rente en aflossing van een afgesloten geldlening voor woningbouw die aan corporaties zijn verstrekt via het waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW). Daarnaast staan gemeente en Rijk garant voor hypotheekleningen die aan particulieren zijn verstrekt via het Nationale Hypotheek Garantie (NHG). Het primaire risico ligt bij de betreffende corporaties c.q. de particulieren zelf.

Met betrekking tot de WSW betreft het een getrappt systeem waarbij de eerste lijn is: als een corporatie niet langer beschikt over voldoende geld, en dus niet meer aan rente- en aflossingsverplichting kan voldoen, kan deze een beroep doen op het saneringsfonds van Autoriteit Woningcorporaties al dan niet met extra geborgde financiering via WSW.

Daarna (tweede lijn) kan de corporatie een beroep doen op aanvullende steun vanuit de buffers van het WSW en de gezamenlijke corporaties. Als deze tweede lijn ook niet toereikend is, kunnen rijk en de gezamenlijke gemeenten worden aangesproken op hun achtervang functie (derde lijn). Deze achtervangfunctie bestaat uit het verstrekken van renteloze leningen aan het WSW. Het WSW zal deze leningen te zijner tijd terugbetalen. Daarbij geldt de volgende verdeelsleutel: 50% voor rekening van het rijk, 25% voor rekening van de schadegemeenten en 25% voor rekening van de gezamenlijke Nederlandse Gemeenten. Het verlies blijft door deze constructie beperkt tot een klein aandeel in de rente van de extra geldleningen.

Ten aanzien van per 1 januari 2011 afgegeven borgtochten wordt de volledige achtervang functie door het Rijk vervuld. Bij dreigende liquiditeitsstekorten in verband met tot en met 31 december 2010 afgegeven borgtochten kan het WSW een beroep doen op achtergestelde, renteloze leningen van het Rijk (50%) en van de

gemeenten (50%). Dit is per 2024 enigszins gewijzigd, waardoor de verdeelsleutel voor de leningen na 1-8-2021 voor het jaar 2025 52,3% is tlv de gemeente be- droeg, waarvoor de garantstelling dan weer 50% bedraagt.

Toelichting	
Impact	Het totaal aan gewaarborgde geldleningen met achtervang constructie bedraagt € 700,7 miljoen (per 31 december 2025). Dit bestaat uit leningen geborgd door Waarborgfonds Sociale Woningbouw en waarbij de gemeente een achtervangfunctie vervuld. Over het totale bedrag staat de gemeente voor circa 35% (op basis van gewogen gemiddelde) dit is € 245 miljoen borg.
Financiële impact	€ 2.450.000
Maatregelen	Het WSW heeft ten doel woningbouwcorporaties tegen een zo laag mogelijke rente geld te laten lenen op de kapitaalmarkt, om zo de kosten van sociale woningbouw te kunnen drukken. Door het risico met andere gemeenten te delen, wordt hierbij het risico van individuele gemeenten beperkt. Bij opzegging van de overeenkomst met WSW zal de gemeente Oosterhout of zelf leningen moeten gaan verstrekken of zelf direct garant moeten gaan staan in de richting van (vooral) Thuisvester dat het risico vergroot. De claim op WSW dient nauwlettend te worden gemonitord. Gezien het feit dat er sprake is van een getrappt systeem is het risico niet theoretisch, maar ook niet groot.

7.2.3.13 Garantstellingen

De gemeente staat garant voor de betaling van rente en aflossing van geldleningen aan instellingen, stichtingen of verenigingen die een doel nastreven met een maatschappelijk belang. In alle gevallen geldt dat er sprake moet zijn van bijzondere omstandigheden. Die bijzondere omstandigheid bestaat veelal daarin dat de instelling geen of onvoldoende zekerheid aan de bank kan verstrekken. Daar waar mogelijk vestigt de gemeente zekerheidsrechten.

Toelichting	
Impact	Samenstelling van de gewaarborgde geldleningen bestaat uit de volgende hoofdposten: • <i>Zorgsector;</i> • <i>Volkshuisvesting particulieren (door langdurige aflossing op geldleningen en stijging huizenprijzen risico nagenoeg nihil)</i> • <i>Volkshuisvesting Thuisvester;</i> • <i>Milieu;</i> • <i>Sport en welzijn.</i>

Toelichting	
	Tezamen vertegenwoordigen deze (31 december 2025) een waarde van € 5,6 miljoen.
Financiële impact	€ 560.000
Maatregelen	Aan elke garantstelling gaat een draagkrachttoets vooraf en worden waar mogelijk zekerheidsrechten gevestigd. Voorts wordt bedongen dat op leningen wordt afgelost waardoor het risico voor de gemeente geleidelijk afneemt.

7.2.3.14 Starters-, blijvers-, duurzaamheids- en stimuleringsleningen via Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederlandse gemeenten

Wanneer de partij die een starters-, blijvers- en duurzaamheidslening via de SVn (stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederlandse gemeenten) heeft opgenomen niet in staat is om deze terug te betalen, dan zal deze direct afgeboekt moeten worden van de vordering. Hierdoor treedt er een direct verlies op voor Oosterhout.

Bij de starterslening kan men na drie jaar een hertoetsing aanvragen indien men op basis van het inkomen na de maandelijkse rente en aflossing niet kan voldoen. Bij de stimuleringsregeling is de gemeente drager van het risico als een vereniging/stichting of midden- en kleinbedrijf (MKB) niet aan terugbetaling kan voldoen.

Toelichting	
Impact	De totale omvang van de door Oosterhout weggezette leningen bedraagt per 31-12-2025 € 10,90 miljoen. Dit bedrag is uitgesplitst over de volgende vijf leningen: • <i>starterslening: € 7.800.000;</i> • <i>duurzaamheidslening: € 2.900.000;</i> • <i>blijvers lening: € 70.000;</i> • <i>stimuleringslening zakelijk gemeente Oosterhout – maatschappelijk vastgoed: €160.000</i> • <i>stimuleringslening MKB gemeente Oosterhout - MKB bedrijven: €23.000.</i> De leningen zijn revolverend, dat wil zeggen dat terugbetaalde leningen opnieuw worden ingezet om nieuwe leningen van te verstrekken.
Financiële impact	De startersleningen zijn NHG geborgd. De overige leningen zijn dat niet.
Maatregelen	Door SVn wordt bij de starters-, duurzaamheids- en blijvers lening een toets naar kredietwaardigheid uitgevoerd op de gevraagde lening. Daarnaast liggen er voor de starters- en blijversleningen veelal hypothecaire zekerheden aan ten

Toelichting	
	grondslag. De starterslening wordt met NHG (Nationale Hypotheek Garantie) verstrekt.

7.2.3.15 Informatiebeveiliging en privacy

Als gemeente werken we op grote schaal met waardevolle en privacygevoelige informatie. Mondiale cybercriminaliteit is de afgelopen jaren gegroeid en neemt nog steeds toe. Informatiebeveiliging, en dus ook het nemen van allerlei beveiligingsmaatregelen om de risico's te beperken, worden daarom steeds belangrijker. Vanaf 1 januari 2020 zijn de normenkaders van het rijk, de waterschappen, de gemeenten en de provincies gebundeld in de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO). De baseline is het normenkader voor alle overheden geworden en dus ook voor de gemeente Oosterhout. Sinds 15 augustus 2026 is de cyberbeveiligingswet (Cbw) van kracht. Hierbij zijn gemeenten als essentiële entiteit aangezien en is de naleving van de BIO wettelijk verankerd.

Het zorgvuldig omgaan met persoonsgegevens staat hoog in het vaandel bij zowel de organisatie als de medewerkers. In de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) en de Wet politiegegevens (Wpg) is beschreven welke plichten wij hebben als gemeente en welke rechten onze burgers hebben.

Toelichting	
Impact	Als er een inbreuk plaatsvindt op de beschikbaarheid, integriteit of vertrouwelijkheid van informatie kan de continuïteit van de bedrijfsvoering in gevaar komen en kunnen bedrijfsprocessen uitvallen. Zo kan een beveiligingsincident grote impact hebben op de dienstverlening van de gemeente aan inwoners en ondernemers. De veiligheid en privacy van inwoners, ondernemers en andere betrokkenen kunnen in gevaar komen op het moment dat de informatievoorziening van de gemeentelijke organisatie onbetrouwbaar is. Als gemeente verwerken wij veelal gevoelige informatie. Als zich een incident voordoet waarbij persoonsgegevens onrechtmatig worden verwerkt (bv gelekt of verloren) kan dit ernstige nadelige gevolgen hebben voor de privacy van onze inwoners, met als gevolg (forse) imago schade voor de gemeente. In dit kader is het relevant om de mogelijke boetes, opgelegd door de Autoriteit Persoonsgegevens, te benoemen. Het herstel van beveiligingsincidenten brengt grote kosten met zich mee, denk aan de inhuur van cyberspecialisten voor langere periode(n), herstelkosten, etc.

Toelichting

Financiële impact Boetes opgelegd door de AP wegens overtreding van de AVG kunnen oplopen tot maximaal € 20.000.000. De afgelopen jaren heeft de AP diverse gemeenten gewaarschuwd en/of beboet voor overtredingen van de AVG. De financiële impact van een dergelijke boete voor een gemeentelijke organisatie wordt geschat op € 500.000 op basis van diverse voorbeelden.

De financiële impact van een cyberincident wordt op basis van de grootte van de gemeente ingeschat op € 7.000.000. Deze schatting van de kosten voor schade en herstel bij een grootschalig incident is gebaseerd op de herstelkosten bij de gemeenten Hof van Twente (35.000 inw) en Antwerpen (550.000 inw), die waren respectievelijk 4 en 70 miljoen.

Het gezamenlijke risicobedrag voor informatieveiligheid en privacy komt hiermee op € 7.500.000 euro.

Maatregelen In de begroting zijn extra investeringskosten voor het nemen van extra beveiligingsmaatregelen opgenomen. Het risico op een cyberincident is helaas niet helemaal uit te sluiten, om die reden is een risicoreserve noodzakelijk.

7.2.3.16 Ontwikkeling kosten

De loon- en prijsontwikkeling is in specifieke gevallen/sectoren hoger dan de gemeentelijke indexering. Door de langere doorlooptrajecten van de grote projecten in de openbare ruimte en vastgoed constateren we een prijsstijging die hoger is dan de gemeentelijke indexering. In het afgelopen jaar hebben we geconstateerd dat de orderportefeuilles in de grond-, water- en wegenbouw nog steeds goed zijn gevuld. Door aanhoudende personeelstekorten blijven de tarieven van installateurs, elektriciens en gebouwonderhoudsbedrijven stijgen. De prijsstijgingen van de projecten in de openbare ruimte konden worden opgevangen binnen de uitvoeringsplanning Openbare Ruimte, maar voor projecten binnen Vastgoed is dit niet mogelijk. Hiervoor zijn de exploitatiebudgetten aangepast met indexering.

Toelichting

Impact Geïndexeerde budgetten komen onder druk te staan. Dit leidt tot overschrijdingen en/ of noodzaak tot bijsturing.

Financiële impact Door hogere kostenontwikkelingen moeten aanvullende keuzes gemaakt worden in de uit te voeren werkzaamheden.

Maatregelen a. Hanteren van eenduidige indexeringssystematiek op basis van de (bijgestelde) inflatieverwachting van het CPB in het CEP voor het lopende begrotingsjaar en het komende begrotingsjaar.

Toelichting

- b. In alle fasen van het planproces kostenraming zo goed mogelijk actualiseren op basis van de marktontwikkelingen (gemeentebreed).
- c. Bijsturen op het kwaliteitsniveau/ fasering.
- d. Ramen aanvullend budget om eventuele prijsstijgingen op te vangen.

7.2.3.17 Netcongestie

Netcongestie is één van de grootste ruimtelijke en economische risico's voor de gemeente Oosterhout. De vraag naar elektriciteit groeit sneller dan de beschikbare transportcapaciteit van de elektriciteitsnetten van Enexis en met name TenneT. Waardoor onzekerheid over aansluitmogelijkheden verder toeneemt. Dit raakt zowel lopende projecten als nieuwe ontwikkelingen.

Toelichting

Impact De impact van de schaarse transportcapaciteit neemt steeds verder toe. Wachttijden voor nieuwe of zwaardere aansluitingen lopen op en in grote delen van Brabant is het hoogspanningsnet volledig benut. De investeringsplannen van de netbeheerders voor de verzwaring van de capaciteit laten zien dat in een groot deel van Oosterhout de netcongestieproblemen de komende 10 jaar nog niet opgelost zijn. Hierdoor nemen de risico's op vertraging van woningbouw, maatschappelijke voorzieningen en grootverbruikers toe.

Vanaf 1 juli 2026 wordt er door Enexis géén capaciteit meer gereserveerd voor kleinverbruikers waaronder een groot deel van de woningbouwopgave en maatschappelijk vastgoed. Op 1 oktober 2026 heeft de gemeente voor alle geplande woningbouw en maatschappelijk vastgoedprojecten voor de komende 10 jaar een aanvraag ingediend voor transportcapaciteit en prioritering. Eind 2026 wordt duidelijk of er voldoende transportcapaciteit beschikbaar is en of er nog ruimte overblijft voor andere aanvragen waaronder bedrijven die op de wachtlijst staan.

Financiële impact € 3.000.000 - € 4.000.000

Maatregelen Op 1 oktober 2026 hebben we bij Enexis een aanvraag voor transportcapaciteit en prioritering ingediend voor woningbouw en maatschappelijk vastgoedprojecten voor de komende 10 jaar. Ondertussen wordt al voor enkele bedrijventerreinen onderzocht wat de mogelijkheden zijn rondom energiehubs, meer flexibiliteit en slimme lokale oplossingen. En tenslotte

Toelichting

bevat de beleidsnota energie die in het voorjaar van 2027 door de raad wordt vastgesteld kaders om meer sturing te kunnen geven aan de ontwikkeling van het energie-/elektriciteitssysteem.

7.2.3.18 Grondexploitatie algemeen

Via scenarioanalyses en het periodiek doorrekenen van alle grondexploitaties projecten ontstaat er goed inzicht in de risico's. Daarnaast wordt in het MPG per project en totaal specifieke berekeningen gemaakt inzake risico's en weerstandsvermogen.

Everdenberg Oost is financieel het grootste project binnen onze gemeente met een boekwaarde (geïnvesteed bedrag per 31-12-2025) van € 12,82 miljoen. Van de overige projecten zijn de risico's in de startende projecten Bloemenhof en Ruiterspoor gezien de fase van de ontwikkeling het grootst.

Ook zijn de stijgende kosten voor de infrastructuur een groter risico geworden, en dit is met name bij de projecten Slotjes Midden, Bloemenhof en Ruiterspoor.

Het risico dat de inkomsten uit grondverkoop onder druk komen te staan is nu met name voor het project Everdenberg Oost en Ruiterspoor relevant. De schrikbarende stijging van de kosten voor de aanleg van infrastructuur zoals civiele werken, groen- en speelvoorzieningen, openbare verlichting, nutsvoorzieningen, is binnen alle projecten een zorg. Alle projecten worden hieronder specifiek toegevoegd.

Toelichting	
Impact	Het benodigde weerstandsvermogen is berekend op basis van zowel de zogenoemde IFLO-methode als de risicokaart-methode.
Financiële impact	Op basis van de actualisatie ten behoeve van de jaarrekening 2025 blijkt het benodigde weerstandsvermogen bijna € 2,0 miljoen.
Maatregelen	€ 2,0 miljoen (risico grondexploitaties totaal)

7.2.3.19 Everdenberg Oost

Voordat de bedrijfskavels medio 2027 daadwerkelijk uitgegeven kunnen gaan worden, is het realiseren van een energievoorziening op Everdenberg Oost noodzakelijk. Hiervoor is overeenstemming met Enexis bereikt om ter plaatse een energie hub te realiseren. Het realiseren van een dergelijke voorziening, op een nieuw te realiseren bedrijventerrein, is nieuw voor Enexis. Door de energie hub kunnen alle toekomstige bedrijven aangesloten worden en van voldoende elektriciteit worden

voorzien. Samen met Enexis en een marktpartij wordt er gezorgd dat er een goedwerkende energievoorziening op Everdenberg Oost komt. De bedoeling is dat door de te vestigen bedrijven een marktconforme energieprijis betaald gaat worden. Wanneer dit niet mogelijk is, kan de huidige grote belangstelling voor de bedrijfskavels afnemen. Dit betekent dat het langer kan duren voordat alle bedrijfskavels zijn uitgegeven. Dit kan financiële consequenties hebben.

Toelichting	
Impact	De energievoorziening moet goedwerkend zijn en de energieprijis marktconform. Wanneer dit niet het geval is, dan is het risico dat de belangstelling voor de bedrijfskavels afneemt. Ook bestaat de kans dat er gezocht moeten worden naar een alternatieve energievoorziening. Het uitgeven van de kavels gaat dan langer duren. Hetgeen financiële consequenties kan hebben.
Financiële impact	Onderdeel van de impact grondexploitaties totaal
Maatregelen	Zoeken naar een alternatief als energievoorziening.

7.2.3.20 Zwaairom

In 2026 zijn de laatste woningen opgeleverd, en is het gebied grotendeels woonrijp gemaakt. Voor de woonstraten is dit de verantwoordelijkheid van de ontwikkelaar. De gemeente heeft de ontsluitingsweg (Korenbocht) woonrijp gemaakt. In 2026 is door de gemeente een ontwerptraject voor de oostzijde en de parkheuvel opgestart. Dit wordt in 2027 feitelijk uitgevoerd.

Toelichting	
Impact	Met de handboogvereniging wordt een nieuwe huurovereenkomst opgesteld. De handboog blijft huur betalen zij krijgen ook het recht om op enig moment in de toekomst de opstal te kunnen kopen, zoals eerder al overeengekomen. • <i>De feitelijke kosten voor de inrichting van de oostzijde en parkheuvel kunnen gezien de sterke kostenstijgingen, mogelijk afwijken van de budgetten.</i>
Financiële impact	Onderdeel van de impact grondexploitaties totaal.
Maatregelen	Kritisch zijn op ontwerp om onnodige kosten te voorkomen.

7.2.3.21 Herontwikkeling Slotjes-Midden

De herontwikkeling van Slotjes Midden bevindt zich in de afrondende fase. Een deel van het bestaande woningbestand is gesloopt en vervangen door nieuwbouw. Daarnaast wordt het openbaar gebied heringericht en gerevitaliseerd.

De herstructurering wordt uitgevoerd in nauwe samenwerking met woningcorporatie Thuisvester en draagt bij aan de duurzame toekomstwaarde van het gebied voor huidige en toekomstige bewoners.

Toelichting	
Impact	Thuisvester is in het tweede kwartaal van 2026 gestart met de realisatie van deelplan 7, het laatste deelplan binnen de herontwikkeling van Slotjes Midden. De inrichting van de openbare ruimte behorende bij dit deelplan wordt momenteel uitgewerkt tot een definitief ontwerp (DO). Op basis van de huidige kostenraming worden geen afwijkingen ten opzichte van het beschikbare budget verwacht. De herinrichting van de openbare ruimte aan de Heinsiusstraat is in het tweede kwartaal van 2026 uitgevoerd. De resterende risico's hebben voornamelijk betrekking op eventuele afwijkingen in planning, uitvoeringskosten en de afstemming tussen betrokken partijen tijdens de afrondende fase van het project.
Financiële impact	Onderdeel van de impact grondexploitaties totaal.
Maatregelen	- Periodieke afstemming met Thuisvester over voortgang, planning en uitvoering van de werkzaamheden. - Vastlegging en monitoring van gemaakte afspraken tussen betrokken partijen. - Structurele bewaking van budgetten en plannen voor de herinrichting van de openbare ruimte, met waar nodig tijdige bijsturing.

7.2.3.22 Ontwikkeling Arendsplein

Nadat eind 2025 het laatste van de drie nieuwe woongebouwen is opgeleverd is in de eerste helft van 2026 de inrichting van het openbaar gebied grotendeels afgerond. Alleen het deel dat nodig is als bouwstraat voor het gemeentehuis wordt niet definitief ingericht. De hiervoor beschikbare budgetten worden eind 2026 apart gezet zodat de grondexploitatie afgesloten kan worden per 31-12 2026. Dit is bij het aanbieden van de tweede concernrapportage (inclusief meerjaren programma grondexploitaties MPG) als besluitpunt voorgelegd aan de raad. Ook voor deze werkzaamheden blijft het risico van budgetoverschrijding bij uitvoering nog aanwezig.

Financiële impact	Met name hogere stijging van kosten dan in budget opgenomen. Bij een marge van 10% betekent dit een risico marge van € 100.000.
-------------------	---

7.2.3.23 Bloemenhof 2 (Bunthoef)

De grond is eind 2024 aan Thuisvester geleverd. Het activiteitencentrum Bunthoef is begin 2025 gesloopt en inmiddels is er gestart met de nieuwbouw, leidend tot een nieuw activiteitencentrum met daarboven 75 sociale huurwoningen.

Toelichting	
Impact	Het is mogelijk dat door vertraging van de start van de bouw de kosten die gemaakt moeten worden voor de afronding hoger worden. In dat geval zal dat leiden tot een lager resultaat van de grondexploitatie en de hieraan gekoppelde dekking van het krediet voor het activiteitencentrum.
Financiële impact	Onderdeel van de impact grondexploitaties totaal.
Maatregelen	Kritisch zijn op alle kostenonderdelen zowel van de kosten die nog ten laste van de grondexploitatie komen als de kosten die gedekt dienen te worden uit bovengenoemd krediet.

7.2.3.24 Ruiterspoor Den Hout

Inmiddels heeft de Raad van State uitspraak gedaan en is het bestemmingsplan vernietigd. Tevens is tegen de in maart 2026 verleende vergunning voor flora- en fauna bezwaar aangetekend.

Toelichting	
Impact	De vernietiging betekent vertraging van het project. Het bestemmingsplan wordt nu zo snel mogelijk aangepast en in de raad van december 2026 ter vaststelling aangeboden. De vergunning voor flora- en fauna is verleend door de provincie, zij behandelen bezwaar en beroep. Er vindt wel overleg plaats met de provincie over het verweer van de provincie.
Financiële impact	Onderdeel van de impact grondexploitaties totaal.
Maatregelen	De grondexploitatie sluit positief af. Het kan echter blijken dat dit saldo niet voldoende is om het tekort op het krediet voor de verplaatsing van vv Irene af te dekken. Dan moet er een optimalisatie in de grondexploitatie plaatsvinden.

7.2.3.25 Totaaloverzicht van de onderkende risico's

	Maximaal risico	Kans	I/S	Impact
Energiecrisis	200	Groot	S	160
Brandstofkosten	100	Groot	S	80
Algemene uitkering	7.500	Middel	S	3.750
Specifieke uitkeringen	1.800	Groot	S	1.440
Jeugdzorg	7.975	Groot	S	6.380
Hulp bij Huishouden	3.245	Groot	S	2.596
Verbonden partijen	690	Gemiddeld	I/S	345
MidZuid	1.703	Gemiddeld	I/S	1.351

	Maximaal risico	Kans	I/s	Impact
Afvalverwijdering – inkomsten recycling	200	Groot	S	160
Afvalverwijdering – CO2-heffing	PM	Groot	S	PM
Rente / treasury	560	Gemiddeld	S	280
Achtervang gewaarborgde geld-leningen	2.450	Zeër klein	I	25
Garantstellingen	5.600	Zeër klein	I	56
Starters-, blijvers- en duurzaamheidsleningen	10.900	Zeër klein	I	109
Informatiebeveiliging & privacy	7.500	Klein	I	750
Conjuncturele ontwikkelingen bouwkosten	6.906	Groot	I	5.525
Netcongestie	3.000	Groot	S	2.400
Benodigde weerstandscapaciteit exclusief grondexploitaties				25.407
Risico grondexploitaties				2.000
Totaal benodigde weerstandscapaciteit				27.407

Wanneer de risico's maal de kans berekend wordt ontstaat er een benodigd weerstandsvormogen van € 27,4 miljoen om de onderkende risico's af te dekken.

7.2.4 Confrontatie weerstandsvormogen en risico's

Om te bepalen of het weerstandsvormogen toereikend is, leggen we de relatie tussen de financieel gekwantificeerde risico's en de daarbij benodigde weerstandscapaciteit enerzijds en de beschikbare weerstandscapaciteit anderzijds. De relatie wordt weergegeven in onderstaand figuur.

De benodigde weerstandscapaciteit die uit de risico-inventarisatie voortkomt, zetten we af tegen de beschikbare weerstandscapaciteit. De uitkomst van die berekening vormt het weerstandsvormogen. In de beleidsnota risicomanagement is vastgesteld dat deze zogenoemde ratio weerstandsvormogen minimaal 1,5 moet zijn.

Bedragen x € 1.000

§	Omschrijving	Rekening 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
7.2.1.5	Beschikbare weerstandscapaciteit	53.292	51.595	52.366
7.2.2.2	Benodigde weerstandscapaciteit	24.240	19.712	27.407
	Weerstandratio	2,2	2,6	1,9

We kunnen concluderen dat we momenteel met dit ratio over voldoende weerstandscapaciteit beschikken. Het is echter wel zo dat er een aantal risico's benoemd zijn welke een structurele doorwerking hebben en ook is er sprake van

risico welke nog niet is doorgerekend in financiële zin. Wanneer we er, indien deze risico's zich voordoen, niet in slagen deze snel genoeg door te vertalen in beleid drukken de structurele risico's langer op het weerstandsvormogen.

7.2.5 Kengetallen

Onderstaande kengetallen behoren tot een set die landelijk verplicht is gesteld in het BBV. Deze set maakt het de leden van de gemeenteraad gemakkelijker om inzicht te krijgen in de financiële positie van hun gemeente (zowel in ontwikkeling over de tijd, alsook – zij het beperkter – in vergelijking met andere gemeenten). In de tabel is tevens aangegeven in welke paragraaf een nadere berekening van deze kengetallen is opgenomen.

§	Omschrijving	Rek 2025	Begr 2026	Begr 2027	Begr 2028	Begr 2029	Begr 2030
7.4	Netto schuldquote incl verstrekte leningen	18,6%	20,0%	35,7%	45,4%	46,7%	50,9% ▼
7.4	Netto schuldquote excl verstrekte leningen	12,6%	13,8%	29,8%	39,5%	40,9%	45,1% ▼
7.4	Solvabiliteitsratio	60,4%	65,1%	63,2%	58,6%	57,6%	55,9% ▼
8.10	Structurele exploitatieruimte	7,34%	5,16%	4,45%	2,91%	3,03%	3,10% ▲
7.8	Grondexploitatie	4,7%	5,2%	4,7%	4,2%	2,4%	3,0% ▲
7.1	Belastingcapaciteit	91,8%	82,9%	88,2%	88,2%	88,2%	88,2% ▲

▲ Verbetering van de ratio ▼ Verslechtering van de ratio

Aan de kengetallen zijn geen normen verbonden door de toezichthouder, maar ze hebben wel een signaleringswaarde. Deze zijn als volgt:

Omschrijving	Laag	Gemiddeld	Hoog
Netto schuldquote	<90%	90%-130%	>130%
Solvabiliteit	>50%	20%-50%	<20%
Structurele exploitatieruimte	>0%	0%	<0%
Grondexploitatie	<20%	20%-35%	>35%
Belastingcapaciteit	<95%	95%-105%	>105%

De **netto schuldquote** wordt berekend door het vreemd vermogen te delen door het begrotingstotaal. In de VNG-publicatie 'Houdbare gemeentefinanciën' is aangegeven dat wanneer een schuld lager is dan het begrotingstotaal (<100%) dit als 'normaal' kan worden beschouwd en boven de 100% is voorzichtigheid geboden. De komende jaren zal er, vanwege de geplande investeringen, meer vreemd vermogen aangetrokken moeten worden. Hierdoor zie je wel een verslechtering (stijging van de netto schuldquote en daling van de solvabiliteit) van

deze kengetallen optreden.

De **solvabiliteitsratio** wordt berekend door het eigen vermogen te delen door het balanstotaal. Dit geeft de mate aan waarmee het bezit van de gemeente is gefinancierd met eigen vermogen. In de VNG-publicatie 'Houdbare gemeentefinanciën' is aangegeven dat wanneer een solvabiliteitsratio tussen 20 en 50% ligt wordt dit als normaal beschouwd. Bij een ratio onder de 20% is voorzichtigheid geboden.

De **structurele exploitatieruimte** is een maatstaf voor het verschil tussen structurele baten en lasten met inachtneming de dotaties aan de reserves. Dit kengetal geeft aan hoeveel structurele ruimte de gemeente heeft om de eigen lasten te dragen. Dit kengetal dient idealiter groter van 0% te zijn.

Het percentage **grondexploitatie** geeft informatie over de boekwaarde van de GREX in verhouding tot de totale gemeentelijke inkomsten. Er is geen norm voor de hoogte van deze ratio. Hoe lager de ratio hoe minder de relevantie van negatieve waardeontwikkeling van de GREX voor de begroting en daarmee een lager risico voor de gemeente. Het kengetal grondexploitatie is ten opzichte van vorig jaar licht gedaald, en kent een dalende trend. Dit betekent dat de totale boekwaarde van de grondexploitatie ten opzichte van onze jaarlijkse inkomsten afneemt. Hierdoor nemen de risico's voor de gemeente ook licht af. Nieuwe grondexploitaties in de toekomst zullen voor een stijgende lijn gaan zorgen.

De **belastingcapaciteit** geeft de gemiddelde lasten uit hoofde van de onroerendesaakbelastingen, rioolheffing en afvalstoffenheffing weer ten opzichte van het landelijke gemiddelde. Hier is geen norm voor. Een ratio hoger dan 100% betekent dat de lasten hoger zijn dan landelijk gemiddeld.

7.3 Onderhoud kapitaalgoederen

Deze paragraaf gaat in op de onderhoudstoestand en de kosten van groen, wegen, riolering, gebouwen, kunstwerken, etc. Onderhoud van kapitaalgoederen beslaat een substantieel deel van de begroting. Een goed overzicht is daarom van belang voor een juist inzicht in de financiële consequenties ervan. De hieronder genoemde bedragen zijn de in de exploitatie opgenomen bedragen exclusief investeringen.

7.3.1 Groen

De doelstelling is zorgen voor een aantrekkelijke, gezonde en overzichtelijke, groene leefomgeving en het bieden van recreatieve gebruiksmogelijkheden.

Beleidskader

Het beleidskader voor het onderhoud groen is opgenomen in de onderstaande documenten.

Beleidsnota	Jaar
Beleidskader Blauw-Groen Structuurvisie 2025	2025
Beleidskader bomencompensatie 2023	2023
Monumentale bomenbeleid	2000
Nota 'beheer kruidachtige beplanting'	2021
Richtlijn Bomenhinder	2025

Financiën

Het totale budget van groen is met het opstellen van de begroting 2027 opgehoogd met prijsinflatie € 265.000 en areaaluitbreiding € 146.000. De beschikbare exploitatiemiddelen voor groenwerkzaamheden zijn totaal € 3.425.000.

Stand van zaken

We maken onze wijken groener, koeler en gezonder. We gebruiken daarbij de 3-30-300 richtlijn als uitgangspunt. Dat betekent dat inwoners vanuit hun woning groen kunnen zien, dat er voldoende bomen in de buurt zijn en dat er altijd een groene plek dichtbij is. Dit helpt tegen de hitte en maakt buurten prettiger om in te wonen. We zorgen voor minder tegels en meer groen.

Het bomenbestand van de gemeente Oosterhout wordt cyclisch geïnspecteerd met een gemiddelde frequentie van vier jaar. Het college heeft begin december 2025 de Richtlijn Bomenhinder vastgesteld. Doel van deze richtlijn is duidelijkheid bieden wanneer de gemeente wel en niet iets met hinder klachten over haar bomen doet en waarom. De gemeente kiest voor een strikte bescherming van gemeentelijke bomen en bomenlanen. Het monumentale bomenbeleidsplan blijft staan. De monumentale bomenkaart wordt in de loop van 2026 geactualiseerd.

Het dagelijks onderhoud van beplantingen in het openbaar groen wordt uitgevoerd op basis van een (RAW-)onderhoudsbestek, waarvan de hoeveelheden jaarlijks

worden geactualiseerd. Gazons worden in eigen beheer gemaaid. Het maaien van kruidenrijke vegetaties en bermen wordt aanbesteed en door een aannemer uitgevoerd.

In juli 2023 is de Blauw-Groenstructuurvisie vastgesteld als beleidskader. Om het beleid eenduidig en actueel te houden, is de bijbehorende kaart in 2025 op enkele onderdelen aangepast. De actualisatie van de kaart vloeit voort uit inmiddels genomen raadsbesluiten en uit administratieve correcties.

Sinds de komst van onze stadsecoloog in 2025 werken we weer gericht aan het realiseren van de ambities uit het beleidskader voor kruidachtige beplanting. In het kader van het beleid kruidenrijke vegetaties is bepaald dat alle bermen gemaaid en geruimd moeten worden om zo een maximale bijdrage aan biodiversiteit te kunnen leveren. De bermen in de noordelijk poldergebieden zijn zo voedselrijk dat van het afruimen van maaisel nauwelijks tot geen rendement mag worden verwacht. Dit zal worden verwerkt in het maaibestek.

Kengetallen

Omschrijving	Rekening 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Cultuurrijke beplanting	325.070 m ²	317.651 m ²	323.604 m ²
Natuurlijke beplanting	881.826 m ²	829.639 m ²	877.200 m ²
Hagen	79.480 m ²	79.663 m ²	79.586 m ²
Gazon (met bollen)	763.978 m ²	755.374 m ²	761.863 m ²
Bermen en natuurlijke gras	2.374.687 m ²	2.156.449 m ²	2.332.902 m ²
Dierenweide	11.035 m ²	11.024 m ²	7.953 m ²
Hondenuitlaatplaatsen	27.475 m ²	27.774 m ²	26.749 m ²
Bomen	34.830	34.062	35.013

7.3.2 Wegen

Een duurzame ontwikkeling en instandhouding van wegen, paden en pleinen voor een veilige en comfortabele bereikbaarheid van woningen en voorzieningen.

Beleidskader

Het beleidskader voor het onderhoud wegen is opgenomen in de onderstaande documenten.

Beleidsnota	Jaar
Integraal Maatschappelijk Beheerkader (IMBK)	2023
Kwaliteitsvisie Openbare Ruimte	2008
Rapport PRIO-buurt	2011
Meerjarenperspectief Openbare Ruimte 2016-2026	2015
Honden uitloopplaatsen beleid	2007
Gladheidbestrijdingsplan	2020

Financiën

Het totale budget van groen is met het opstellen van de begroting 2027 opgehoogd met prijsinflatie € 547.000. De beschikbare exploitatiemiddelen voor wegen zijn totaal € 2.949.000. In de meerjarenbegroting 2026 is besloten om het investeringsplafond stapsgewijs te verhogen van € 500.000 in 2026, oplopend tot € 1.000.000 in 2028. Het investeringsplafond van de uitvoeringsplanning openbare ruimte is hiervoor in het boekjaar 2027 met € 250.000 verhoogd doordat uit het Integraal Maatschappelijk Beheerkader is gebleken dat het beschikbare en benodigd budget voor het onderhoud van verhardingen niet in evenwicht is. Dit is dus een uitwerking van het besluit programmabegroting 2026 waarin het plafond geleidelijk wordt verhoogd met € 1 miljoen in 2028.

Stand van zaken

Het wegenbeheerplan is in het voorjaar van 2026 geactualiseerd. Dit plan geldt voor de periode 2026 tot en met 2030 en geeft inzicht in:

- de doelen van de gemeente voor het beheer en onderhoud van wegen;
- de huidige staat van de wegen;
- de werkzaamheden die de komende jaren worden uitgevoerd;
- de financiële middelen die hiervoor nodig zijn.

De gemeente streeft ernaar onderhoudswerkzaamheden zoveel mogelijk integraal uit te voeren. Daarom worden bij de planning ook andere vastgestelde beleidskaders betrokken, zodat werkzaamheden op het juiste moment en in samenhang kunnen worden uitgevoerd.

Voor het beoordelen van de kwaliteit van de verhardingen en het opstellen van het onderhoudsprogramma maakt de gemeente gebruik van de landelijk toegepaste CROW-systematiek voor wegbeheer. Deze methodiek geeft inzicht in de technische staat van de verhardingen.

De meest recente visuele wegininspectie is uitgevoerd in 2024. Hieruit blijkt dat een aanzienlijk deel van de verhardingen met een onvoldoende beoordeling bestaat uit elementenverhardingen in woonstraten en verblijfsgebieden. Het gaat daarbij met name om rijbanen, parkeerterreinen en voetpaden. Daarnaast blijkt uit de inspectie dat circa 30% van de schades aan elementenverhardingen wordt veroorzaakt door boomwortels.

Het geactualiseerde wegenbeheerplan wordt in het najaar van 2026 ter vaststelling aangeboden aan het college. Om stijgende kosten op te vangen en achterstallig onderhoud aan onvoldoende scorende verhardingen aan te pakken, is het exploitatiebudget vanaf 2027 structureel verhoogd met € 500.000 per jaar.

Vooruitlopend hierop zijn in 2025 en 2026 al diverse straten aangepakt die op basis van de wegininspectie als onvoldoende waren beoordeeld.

Kengetallen

Omschrijving	Rekening 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Verharde rijbanen	368 km	368 km	376 km
Fietspaden	126 km	124 km	126 km
Andere verharde oppervlakken zoals pleinen, bus havens, voetpaden et cetera	1.445.065 m ²	1.447.976 m ²	1.487.270 m ²

7.3.3 Riolering

De gemeente Oosterhout streeft een duurzame, doelmatige en toekomstgerichte invulling van de rioleringszorg na, waarin bescherming van de volksgezondheid, behoud van droge voeten en goede kwaliteit van grond- en oppervlaktewater gewaarborgd zijn.

Beleidskader

Het beleidskader voor het onderhoud riolering is opgenomen in de onderstaande documenten.

Beleidsnota	Jaar
Programma Water en Riolering (PWR) 2024-2030	2023
Afvalwaterverordening 2021	2021
Hemelwaterverordening 2023	2023

Financiën

In de begroting voor 2027 zijn de budgetten conform Programma Water en Rioleringszorg 2024-2030 (PWR) aangepast waardoor de rioleringszorg op termijn betaalbaar blijft. Aangesloten contracten zijn geïndexeerd en daarmee is het exploitatiebudget riolering aangepast met € 117.000 inclusief de gestegen energiekosten ad € 54.000. Door een nieuwe aanbesteding voor het reinigen van kolken is het exploitatiebudget riolering verhoogd met € 33.000. Om uitvoering te geven aan het grondwaterconvenant en de Europese Richtlijn Water (KRW) is het exploitatiebudget verhoogd met € 27.500.

Stand van zaken

In het Programma Water en Rioleringszorg 2024-2030 (PWR), dat eind 2023 is vastgesteld door de gemeenteraad, zijn 3 belangrijke pijlers benoemd die bepalend worden voor de langjarige ambities of doelstellingen. Dit zijn de oplopende ouderdom van de riolering, de klimaat adaptieve maatregelen en de personele kwetsbaarheid. In de begroting voor 2025 zijn de budgetten conform PWR aangepast waardoor de rioleringszorg op termijn betaalbaar blijft.

Het beheer, onderhoud, storingen en renovaties van pompen en gemalen is voor 15 jaar aanbesteed aan een marktpartij. Hiermee is de personele kwetsbaarheid teruggebracht met als gevolg een betere bewaking van het functioneren van het rioolstelsel.

Kengetallen

Omschrijving	Rekening 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Vrijverval riolering			
• Gemengde riolering	244 km	244 km	244 km
• Vuilwaterriool	69 km	69 km	69 km
• Regenwaterriool	129 km	129 km	129 km
• Infiltratieriool	15 km	15 km	15 km
• Vuilwater overstorten naar oppervlaktewater	30	30	30
• Regenwater overstorten naar oppervlaktewater	60	60	71
• Bergbezinkbassins	6	6	6
• Bergingsbak	1	1	1
Mechanische riolering			
• Drukrioleringspompen	232	232	228
• Gemalen vuilwater	42	42	46
• Gemalen hemelwater	34	34	34
• Drukriolering	52 km	52 km	52 km
• Persleiding	32 km	32 km	32 km
Overige voorzieningen			
• Hydraulische schuiven	2	2	2
• Straat- en trottoirkolken – kolkenzuiger	22.500	22.500	22.654
• Straat- en trottoirkolken – handmatig	1.500	1.500	1.535

7.3.4 Water

Gemeente Oosterhout beschouwt oppervlaktewater als belangrijke pijler om de uitdagingen op het gebied van klimaatverandering aan te pakken. Het waarborgen van een goede afwatering en doorstroming en het handhaven van een minimum waterkwaliteit is van groot belang. Daarnaast is water een drager van de kwaliteit van de openbare ruimte omdat water bijdraagt aan de identiteit en sfeer van parken, straten en wijken. Samen met de waterpartners wordt gewerkt aan schoon en veilig oppervlaktewater met genoeg bergend vermogen voor de toeneemende regenval.

Beleidskader

Het beleidskader voor het onderhoud water is opgenomen in het onderstaande document.

Beleidsnota	Jaar
Programma Water en Rioleringszorg (PWR) 2024-2030	2023

Financiën

Het structurele exploitatiebudget van € 210.000 is voor het jaar 2027 incidenteel opgehoogd met € 75.000 voor extra geplande onderhoudskosten voor onderhoud sloten en duikers. Na inspectie is gebleken dat de doorstroming op de locaties

Achterstraat, Florijnstraat, Seterseweg, Vijf Eiken en Steenovensebaan moet worden verbeterd. Ook van deze middelen wordt de insteekhaven baggerd.

Stand van zaken

Binnen Noord-Brabant is een grondwaterconvenant opgesteld tussen Provincie en Waterschappen. Dit om de verdroging van het grondwater tegen te gaan. We volgen de ontwikkelingen op dit gebied. Doelstelling is per jaar 150 miljoen m³ regen infiltreren in West-Brabant. Mogelijk dat er een bijdrage voor Oosterhout gesteld wordt als bijdrage aan de verdrogingsproblematiek. Binnen Oosterhout wordt echter al veel gedaan aan regeninfiltratie in de bodem. Nog niet duidelijk is of er een extra opgave voor Oosterhout komt boven de gemeentelijke ambities vanuit het Programma Water en Riolerings.

De Europese Kader Richtlijn Water (KRW) stelt dat het oppervlaktewater op 1 januari 2028 moet voldoen aan kwalitatieve normen. Er wordt vanuit een opgestelde quickscan een impuls gegeven aan de restopgave die voor Oosterhout nog realistisch en effectief is.

Kengetallen

Omschrijving	Rekening 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Watergangen stedelijk gebied	25 km	25 km	25 km
Watergangen buitengebied	53 km	53 km	53 km
Waterlopen (niet watervoerend) in gemeentelijk beheer	79 ha	79 ha	79 ha
Waterlopen in beheer Waterschap	85 ha	85 ha	85 ha
Waterlopen (watervoerend) in gemeentelijke beheer	8 km	8 km	8 km
Duikers (waterverbinding)	38 km	38 km	38 km
Gemalen oppervlaktewater	5 st	5 st	5 st
Hydraulische schuiven	2 st	2 st	2 st
Uitstroomvoorzieningen	135 st	140 st	135 st

7.3.5 Speelvoorzieningen

Buitenspelen is goed voor de ontwikkeling van kinderen en jongeren. Maar een voldoende en aantrekkelijke speelruimte draagt ook bij aan de positieve beleving en leefbaarheid van een wijk en de sociale integratie van haar bewoners. Hiermee krijgen sport- en speelplekken ook een belangrijke ontmoetingsfunctie. Hoe beter deze ontmoetingsfunctie wordt gefaciliteerd en gestimuleerd, hoe beter de sport- en speelplekken worden gebruikt. Het beheer en onderhoud aan deze ontmoetingsplekken draagt hieraan bij.

Beleidskader

Het beleidskader voor het onderhoud spelen is opgenomen in het onderstaand document. De maatschappij verandert, de huidige beleidsnota heeft een te smalle doelgroep, het beleid informele speelplekken roept vragen op in de praktijk, het huidige beleid sluit niet aan op wensen inwoners, er is meer behoefte aan

inclusieve speelplekken en aan bewegen en ontmoeten in de buitenruimte. Na uitwerking van het bestuursakkoord wordt een nieuwe beleidsnota opgesteld.

Beleidsnota	Jaar
Buiten spelen in Oosterhout	2016

Financiën

Het structurele exploitatiebudget van € 225.800 is opgehoogd met € 7.000 voor de indexering van het contract MidZuid en andere leveranciers. Voor reconstructie is in het JOR 2027 € 155.000 opgenomen aan krediet voor uitvoering van het jaarlijkse programma spelen.

Stand van zaken

In het bestuursakkoord 2026-2030 heeft de gemeente Oosterhout de ambitie uitgesproken om een leefomgeving te creëren die inwoners stimuleert om te bewegen. Een beweegvriendelijke openbare ruimte draagt bij aan de gezondheid, het welzijn en de sociale ontmoeting van inwoners. Tegelijkertijd neemt de druk op de beschikbare openbare ruimte toe, waardoor de mogelijkheden om te spelen en te bewegen onder druk staan. Om hierop in te spelen wil de gemeente extra ruimte en mogelijkheden creëren voor spelen, waaronder natuurlijk spelen in een groene omgeving. Om deze ambities te realiseren wordt het beleidskader voor buitenspelen in Oosterhout geactualiseerd. Hiermee wordt richting gegeven aan de toekomstige inrichting en ontwikkeling van speel- en beweegvoorzieningen binnen de gemeente.

Kengetallen

Omschrijving	Rekening 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Speel- en sportplekken	163	158	159
Speeltoestellen	536	570	573
Spel – en speelaanleiding objecten	77	81	86
Sporttoestellen	158	150	175
Ballenvangers	22	22	22
Ondergronden	35.732 m ²	35.159 m ²	34.377 m ²

7.3.6 Openbare verlichting

Openbare verlichting heeft als belangrijkste doel het openbare leven bij duisternis zo goed mogelijk te laten functioneren. Het moet bijdragen aan de algehele veiligheid, verkeersveiligheid, sociale veiligheid en de leefbaarheid. Daarnaast kan openbare verlichting sfeer verhogend werken door het bijzondere karakter van een gebouw of plek te benadrukken.

Beleidskader

Beleidsnota	Jaar
Beleidsplan Openbare Verlichting 2023-2026	2022

Financiën

De budgetten zijn een financiële uitwerking van het beleidsplan Openbare Verlichting en zijn meerjarig verhoogd door geplande en onderbouwde areaaluitbreiding. Dit leidt tot een verhoging van het exploitatiebudget € 292.000 in de jaren 2027: € 6.000, 2028: € 12.000, 2029: € 18.000 en in 2030 € 24.000.

Stand van zaken

De gemeente Oosterhout heeft de afgelopen jaren belangrijke stappen gezet in de verduurzaming van de openbare verlichting. Inmiddels is circa 75% van het areaal voorzien van LED-verlichting en worden nieuwe installaties standaard uitgevoerd met LED-technologie. Hierdoor is het energieverbruik aanzienlijk afgenomen en zijn onderhoudskosten en CO₂-uitstoot verminderd.

Tegelijkertijd staat de gemeente voor een substantiële vervangingsopgave. Tot en met 2030 bereiken 418 lichtmasten en 2.555 armaturen het einde van hun technische levensduur. Uitstel van vervanging leidt tot een groter risico op storingen, hogere onderhoudskosten en een toenemende kans op aansprakelijkheid als gevolg van onvoldoende functionerende openbare verlichting.

Aan het nieuwe college wordt het Uitvoerings- en Beheerplan Openbare Verlichting 2027-2030 aangeboden ter vaststelling.

Kengetallen

Omschrijving	Rekening 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Lichtpunten	14.734	14.440	14.800

7.3.7 Verkeerstechnische installaties

Een duurzame ontwikkeling en instandhouding van verkeerstechnische installaties voor een veilige en comfortabele bereikbaarheid van woningen en voorzieningen.

Beleidskader

Beleidsnota	Jaar
Mobiliteitsvisie "Oosterhout Vooruit" Sturingsstrategie Oosterhout	2019
Kwaliteitsslag openbaar vervoer (Provinciaal beleid) 2025-2035	2025
Parkeerverordening en bijbehorende aanwijzingsbesluiten 2025	2025

Financiën

In de uitvoeringsplanning openbare ruimte is jaarlijks € 150.000 krediet opgenomen voor vervanging van VRI's. De exploitatiebudgetten voor het onderhoud aan verkeersregelininstallaties zijn verhoogd ter dekking van indexering, storingen en de uitbreiding van twee installaties.

Stand van zaken

Op basis van leeftijd en prioritering vervangen wij de verkeersregelininstallaties (VRI's). We gaan uit van een vervangingscyclus van 12 tot 15 jaren. Met het vervangen wordt gekozen voor e-VRI's. Deze worden gekoppeld aan de beheercentrale. In het JOR zijn jaarlijks middelen opgenomen voor het vervangen van VRI's. Deze worden aan het begin van het kalenderjaar ingepland.

Kengetallen

Omschrijving	Rekening 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Parkeerautomaten in de openbare ruimte	32	32	32
Parkeerautomaten op voorraad	3	3	0
Verkeersregelininstallaties in eigendom en beheer van de gemeente	23	23	23
Verkeersregelininstallaties in beheer van de provincie waaraan de gemeente een financiële bijdrage levert voor verbruiks- en onderhoudskosten	5	5	5
Geregelde oversteekplaatsen (GOP) waarvan 1 in beheer is bij de provincie	5	5	5
Dynamische markering bij fietsoversteken	2	2	2
Dynamische markering bij rotonde	1	1	1
Dynamische Route Informatie Displays (DRIS) bij de bushaltes	14	14	14
Dynamische Route Informatie Displays ten behoeve van routeverwijzing als de sluisen open staan	3	3	3
Dynamisch parkeerverwijssysteem	1	1	0
Camera's voor kentekenregistratie	9	9	9
Beweegbare fysieke afsluiting	1	0	1

7.3.8 Civieltechnische kunstwerken

Een duurzame ontwikkeling en instandhouding van civieltechnische kunstwerken voor een veilige en comfortabele bereikbaarheid van woningen en voorzieningen.

Beleidskader

Beleidsnota	Jaar
Uitvoering op basis van inspectie kwaliteitsniveau B	2023

Financiën

Het structurele onderhoudsbudget van € 74.000 is opgehoogd met € 22.000 om de onvermijdelijke prijsstijging van beton op te vangen.

Stand van zaken

Eind 2023 is een inspectie uitgevoerd van de civieltechnische kunstwerken binnen de gemeente, waaronder bruggen, tunnels, viaducten en geluidsschermen. Uit deze inspectie is gebleken dat voor een aantal objecten onderhoudsmaatregelen noodzakelijk zijn om de veiligheid, functionaliteit en levensduur te waarborgen.

De gemeente wil het beheer en onderhoud van deze kunstwerken voortaan planmatig en structureel uitvoeren. Daarom is eind 2025 een extern adviesbureau opdracht gegeven een uitvoeringsplan op te stellen en te ondersteunen bij het opzetten van een raamovereenkomst voor de uitvoering van de werkzaamheden.

Het uitvoeringsplan wordt nader uitgewerkt in de meerjarenplanning en aangeboden aan het college in het najaar van 2026.

Kengetallen

Omschrijving	Rekening 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Tunnels	3	3	3
Kleine bruggen	39	39	39
Bruggen	9	9	9
Viaducten	2	2	2
Geluidschermen	3	3	3

7.3.9 Gebouwen

Alle gemeentelijke panden worden geactiveerd en afgeschreven volgens onze verordening Nota investerings- en afschrijvingsbeleid 2025. De gemeentelijke panden worden geregistreerd in de applicatie VBS. VBS is een online-applicatie waar de vastgoedgegevens en documenten centraal worden geadministreerd. De gemeentelijke panden zijn opgenomen in O-prognose. O-prognose is een applicatie waarin de meerjarenonderhoudsplanung voor bouwkundige en installatietechnische werkzaamheden worden geregistreerd per pand.

Beleidskader

Beleidsnota	Jaar
Nota investerings- en afschrijvingsbeleid	2025
Integraal Huisvestingsplan Onderwijs	2022

Financiën

Voor de gemeentelijke panden is een meerjarenonderhoudsplanung opgesteld. Dit plan is in het voorjaar van 2026 geactualiseerd. Voor het jaar 2027 is volgens dit plan een onderhoudsbudget noodzakelijk van € 3 mln. Deze middelen zijn in de begroting opgenomen en verdeeld onder de panden. Het budget is met € 40.000 geïndexeerd.

Stand van zaken

Meerdere factoren beïnvloeden de uitvoering van de planning. In het jaar van uitvoering wordt geïnspecteerd of de geplande werkzaamheden ook daadwerkelijk nodig zijn. Ontvangen klachten hebben ook een leidende rol in de werkzaamheden. Ook de politieke keuzes kunnen leiden tot een wijziging van de onderhoudsplanung. Leidend blijft de taakstellende budgetten waar geschoven kan worden binnen het financiële product waar het gebouw is aan gekoppeld. Financiële afwijkingen worden gemonitord binnen de bekende planning en control cyclus.

Uitgesteld onderhoud wordt gecorrigeerd met een groot onderhoud dat wordt uitgewerkt binnen het beschikbare plafond van de uitvoeringsplanung beleidsterrein accommodatiebeheer.

Kengetallen

Omschrijving	Rekening 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Scholen	29 st	29 st	29 st
Activiteitencentra en dorpshuizen	5 st	5 st	5 st
Culturele gebouwen	2 st	2 st	2 st
Parkeergarages	2 st	2 st	2 st
Buitensport accommodaties	11 st	11 st	11 st
Binnensport accommodaties	8 st	8 st	8 st
Zwembad	1 st	1 st	1 st
Bibliotheek/ Theater	1 st	1 st	1 st
Brandweerkazernes	3 st	3 st	3 st

7.4 Financiering

Beleidskader

De uitgaven en de inkomsten van de gemeente lopen niet synchroon in de tijd. De gemeente leent soms geld om tijdig betalingen te kunnen verrichten en soms heeft ze (tijdelijk) overtollige liquide middelen.

De treasury functie voert de taken financiering, cashmanagement en renterisico-beheer uit. Het doel is de organisatie te voorzien in vreemd vermogen tegen zo laag mogelijke kosten en te beschermen tegen ongewenste financiële risico's. De gemeente Oosterhout maakt gebruik van de mogelijkheid financieringsmiddelen met een korte looptijd aan te trekken of met een lange looptijd. Het rentetarief op kortlopende leningen (geldmarkt) is normaal lager dan bij langlopende leningen (kapitaalmarkt). Daarbij worden de wettelijke kaders voor renterisico beheer (kasgeldlimiet en renterisico norm) in acht genomen.

Omslagrente

De gemeente Oosterhout hanteert een systeem van centrale financiering. In dit systeem bestaat er geen direct verband tussen een bepaalde investering en het aantrekken van financieringsmiddelen. Alle rentelasten en rentebaten worden verzameld en daarna toegekend aan de gemeentelijke producten op basis van een zogenoemde omslagrente. In de begroting 2027 is gerekend met een omslagrente van 0,5%. Alle geldstromen van de gemeente lopen via de centrale treasuryfunctie. Deze werkwijze zorgt ervoor dat de gemeentelijke rentelasten zo laag mogelijk blijven.

Rentebeeld

Tot begin van 2022 was er sprake van zeer lage rentestanden, daarna zijn de rentepercentages echter fors gestegen. Voor 2026 zijn de rentepercentages licht gewijzigd. Kortlopende rente is iets gestegen. Rentepercentages op langlopende leningen werden daarentegen weer iets lager.

Looptijd	1-1-2025	1-1-2026	31-07-2026
één maand	2,95%	1,98%	2,20%
drie maanden	2,85%	2,07%	2,50%
zes maanden	3,65%	2,11%	2,70%
vijf jaar	2,74%	3,04%	3,17%
tien jaar	2,99%	3,58%	3,49%
vijftien jaar	3,18%	3,86%	3,78%
Dertig jaar	3,18%	4,08%	3,93%

Rentetoerekening

In de paragraaf financiering (treasury) dient inzicht gegeven te worden in de rentelasten, het renteresultaat, de financieringsbehoefte en de wijze waarop rente aan investeringen, grondexploitaties en taakvelden wordt toegerekend. Door

onderstaand schema in de begroting op te nemen wordt invulling gegeven aan dit inzicht.

Omschrijving	Rekening 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
A Externe rentelasten over de korte en lange financiering	1.065	1.362	1.398
B Externe rentebaten	-695	-174	-153
Totaal door te rekenen externe rente	370	1.188	1.245
C Rente die aan de grondexploitatie moet worden doorberekend	-156	-69	-62
Rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld moet worden doorberekend	-	-	-
Saldo door te rekenen rente	214	1.119	1.183
D ₁ Rente over eigen vermogen	2.455	-	-
D ₂ Rente over voorzieningen (gewaardeerd op constante waarde)	-	-	-
De aan taakvelden toe te rekenen rente	2.669	1.119	-1.440
E Werkelijk aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag)	-2.863	-1.223	-
Resultaat	-194	-104	-257
Rekenrente	1,30%	0,50%	0,50%

Financieringsrisico's

Bij het risicobeheer op de gemeentelijke financiering wordt onderscheid gemaakt in kortlopende financiering en langlopende financiering. Kortlopende financiering (ook wel vlottende schuld genoemd) heeft betrekking op leningen met een looptijd korter dan één jaar. Leningen met een looptijd van langer dan één jaar vallen onder de langlopende financiering.

Renterisico's op korte financiering (kasgeldlimiet)

Het renterisico op kortlopende financiering wordt beperkt door de kasgeldlimiet. De totale omvang van de kortlopende schuld mag maximaal 8,5% van het begrotingstotaal bedragen. De kasgeldlimiet voor Oosterhout bedraagt voor 2027 € 21,5 miljoen (8,5% van € 253,1 miljoen). Gemiddeld per kwartaal mag de gemeente geen grotere kortlopende schuld hebben dan deze kasgeldlimiet.

Artikel 4.2. van de wet Fido schrijft voor dat bij het derde achtereenvolgende kwartaal overschrijding van de kasgeldlimiet de toezichthouder op de hoogte wordt gesteld. Bij overschrijding van de kasgeldlimiet dient de kortlopende schuld omgezet te worden in een langlopende financiering. In onderstaand overzicht wordt de stand van de korte schuld weergegeven ten opzichte van de kasgeldlimiet.

Omschrijving	3 ^e kwartaal 25	4 ^e kwartaal 25	1 ^e kwartaal 26	2 ^e kwartaal 26
A Vlottende schuld	-	-	-	-
B Vlottende middelen	27,6	21,7	7,1	21,7
C Netto vlottende schuld (1 -/- 2)	-27,6	-21,7	-7,1	-21,7

Omschrijving	3 ^e kwar- taal 25	4 ^e kwar- taal 25	1 ^e kwar- taal 26	2 ^e kwar- taal 26
D Kasgeldlimiet	20,1	20,1	20,3	20,3
E Onder- of overschrijding	47,7	41,8	27,4	42,0

Alle kwartalen is sprake van (ruim) voldoende ruimte onder de kasgeldlimiet.

Renterisico's op lange financiering (renterisiconorm)

De maximale toegestane omvang van langlopende financiering is gekoppeld aan de renterisiconorm. De renterisiconorm geeft het maximale geleende bedrag aan dat per jaar onderhevig mag zijn aan rentewijzigingen. De renterisiconorm bevordert de spreiding van de afloop van aangegane leningen en daarmee de renterisico's over de jaren. De renterisiconorm is 20% van het begrotingstotaal. Voor 2027 bedraagt de renterisiconorm voor Oosterhout € 50,6 miljoen.

Omschrijving	Rekening 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
A Begrotingstotaal	243,4	238,3	253,1
B Percentage	20%	20%	20%
C Renterisiconorm (1 x 2 /100)	48,7	47,7	50,6
D Renteherziening	-	-	-
E Aflossing	3,3	8,3	7,3
F Bedrag waarover renterisico wordt gelopen (4+5)	3,3	8,3	7,3
G Ruimte onder de renterisiconorm (C -/- F)	45,4	39,4	43,3

Lening portefeuille

Onderstaand overzicht laat het verloop zien van de aangetrokken lange financieringen. Dit is mede gebaseerd op de investeringen welke zijn opgenomen in de meerjarenbegroting 2027-2030. Vanwege de geplande investeringen zal de hoeveelheid geleend geld de komende jaren fors toenemen.

Omschrijving	Rek 2025	Begr 2026	Begr 2027	Begr 2028	Begr 2029	Begr 2030
Saldo 1 januari	63,8	60,5	52,2	69,9	92,6	95,3
Aflossing	3,3	8,3	7,3	2,3	7,3	2,3
Nieuwe leningen	0	0	25,0	25,0	10,0	10,0
Saldo 31 december	60,5	52,2	69,9	92,6	95,3	103,0

De lening portefeuille is in 2026 verder afgenomen, dit omdat grote geplande investeringen pas later zijn gestart. Bij betaling van deze investeringen wordt eerst het saldo schatkistbankieren aangesproken en vervolgens zullen er nieuwe leningen moeten worden afgesloten, dit zal leiden tot een toename van de lening portefeuille.

Verantwoord schuldenniveau

Om te sturen op een verantwoord schuldenniveau kan het kengetal schuld ratio gehanteerd worden. Dit kengetal geeft de netto schuld weer als aandeel van de

exploitatie. Bij het bepalen van de exploitatie zijn de baten exclusief de inzet van reserves het uitgangspunt. Een schuld ratio kleiner dan 100% is wenselijk.

Omschrijving	Rek 2025	Begr 2026	Begr 2027	Begr 2028	Begr 2029	Begr 2030
A Vaste schulden	60,5	52,2	69,9	92,6	95,3	103,0
B Vlottende schulden	12,4	14,0	14,0	14,0	14,0	14,0
C Overlopende passiva	43,1	30,0	30,0	30,0	30,0	30,0
D ₁ Financiële vaste activa excl kapitaalverstrekking en leningen	3,6	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
D ₂ Financiële vaste activa incl kapitaalverstrekking en leningen	19,1	15,2	14,9	14,6	14,3	14,1
E Kortlopende uitzettingen	33,5	25,2	1,5	1,5	1,5	1,5
F Liquide middelen	1,6	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0
G Overlopende activa	29,2	20,0	20,0	20,0	20,0	20,0
H Saldo baten	257,9	244,5	253,3	249,1	248,0	242,4
Netto-schuldquote (A+B+C-D1-E-F-G)/H*100%	18,6%	20,0%	35,7%	45,4%	46,7%	50,9%
Netto schuldquote excl. versterkte leningen (A+B+C-D2-E-F-G)/H*100%	12,6%	13,8%	29,8%	39,5%	40,9%	45,1%

Solvabiliteitsratio

Een ander verplicht kengetal betreft de solvabiliteitsratio. Dit kengetal geeft de mate aan waarin het bezit van de gemeente gefinancierd is met eigen vermogen. In de VNG-publicatie 'Houdbare gemeentefinanciën' is aangegeven wanneer deze ratio hoger is dan 30% dit als voldoende kan worden bestempeld. Lager dan 20% is onvoldoende. De gemeente Oosterhout scoort voldoende op dit vlak.

Omschrijving	Rek 2025	Begr 2026	Begr 2027	Begr 2028	Begr 2029	Begr 2030
A Eigen vermogen	203.152	206.808	209.531	204.616	200.083	196.452
B Passiva (balanstotaal)	336.455	317.531	331.698	349.008	347.175	351.244
C Solvabiliteitsratio A / B x 100%	60,4%	65,1%	63,2%	58,6%	57,6%	55,9%

Verstrekte leningen

Het saldo aan verstrekte leningen bestaat uit nog één enkele lening verstrekt aan woningbouwcorporatie Thuisvester. Het saldo van deze lening is in 2026 afgenomen met de jaarlijks door Thuisvester te betalen aflossing.

De overige langlopende leningen zijn leningen verstrekt via Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederlandse gemeenten (SVn), dit betreft onder andere Duurzaamheidsleningen en startersleningen. In 2026 zijn vooral nieuwe startersleningen aangevraagd en toegekend, hierdoor is het saldo SVn-leningen verder gestegen.

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Rekening 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Woningbouwcorporaties	4.528	4.245	3.962
Overige langlopende leningen	10.939	12.500	13.500
Totaal	15.467	16.745	17.462

Gegarandeerde leningen

De gemeente heeft in het verleden – onder voorwaarden – geldleningen gegarandeerd van derden, met name voor woningbouw door corporaties of het kopen van woningen door particulieren. De leningen van woningcorporaties worden gegarandeerd door het Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW). De leningen van particulieren worden gegarandeerd door het Waarborgfonds Eigen Woningen (WEW). Samen met het Rijk en andere gemeenten zit Oosterhout in de zogenoemde achtervang. Dit betekent dat de gemeente pas wordt aangesproken als de genoemde waarborgfondsen hun verplichtingen niet kunnen nakomen. In de praktijk is dit nog niet voorgekomen. Een overzicht van de gewaarborgde geldleningen is opgenomen in de toelichting op de balans.

Schatkistbankieren

Tijdelijke overschoten aan liquide middelen worden verplicht gestort op een rekening bij de Nederlandse schatkist. Het positieve saldo zal gebruikt gaan worden voor het opvangen van schommelingen in liquiditeit behoefte en het voldoen van lopende aflossingsverplichtingen op onze lening portefeuille.

7.5 EMU-saldo

Het EMU-saldo is het saldo van de inkomsten en uitgaven van de totale overheid; de Rijksoverheid, provincies, gemeenten, waterschappen en de sociale fondsen. In het Besluit Begroting en Verantwoording is de verplichting vastgesteld dat de gemeenten ramingen van het EMU-saldo dienen te verstrekken.

De begroting van gemeenten is opgesteld conform een stelsel van baten en lasten. Het EMU-saldo gaat niet uit van baten en lasten, maar gaat uit van ontvangsten en uitgaven van de gemeente; de kasstroom. Het verschil tussen het exploitatiesaldo en het EMU-saldo is bijvoorbeeld dat in het EMU-saldo de investeringsbedragen zijn opgenomen en geen afschrijvingen.

Daardoor kan het voorkomen dat de gemeente bij een sluitende begroting toch een negatief EMU-saldo kan hebben.

Als gevolg van Europese regelgeving mogen EU-lidstaten een begrotingstekort (EMU-saldo) hebben van maximaal 3% van het bruto binnenlands product (BBP). Aan dit maximale tekort van 3% hebben, naast de Rijksoverheid, ook de decentrale overheden een aandeel. Het jaarlijkse aandeel in het EMU-saldo van de decentrale overheden is voor de periode tot 2030 ongewijzigd vastgesteld op -0,50% van het Bbp. Het aandeel van de gemeenten hierbinnen is gesteld op -0,34% van het BBP. Het aandeel in het EMU-tekort betreft een inspanningsverplichting, er staat momenteel geen sanctie op een eventuele overschrijding van het toegestane EMU-tekort.

De onderstaande tabel geeft aan op welke wijze vanuit het exploitatieresultaat het EMU-saldo wordt berekend.

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Rek 2025	Begr 2026	Begr 2027	Begr 2028	Begr 2029	Begr 2030
+ Resultaat voor mutaties in reserves	14.513	-4.381	-174	4.376	3.591	2.791
- Mutaties (im)materiele activa	16.416	16.009	31.331	2.398	-7.664	-158
+ Mutatie voorzieningen	3.130	-2.827	-6.256	-475	0	0
- Mutatie voorraden (incl. bouwgronden in expl)	162	665	-800	-1.500	-4.500	1.320
- Verwachte boekwinst bij verkoop	0		700	700		
Berekend EMU-saldo	-1.065	-23.882	-37.661	2.303	15.755	1.692

Hieruit volgt voor begroting 2027 een EMU-tekort van zo'n € 37,7 miljoen. Dit tekort wordt vooral veroorzaakt door de geplande investeringen op het gebied van mobiliteit, onderwijshuisvesting en het nieuwe stadhuis. In EMU-termen betekent dat dat de uitgaven groter zijn dan de inkomsten. Het tekort wordt vooral

veroorzaakt doordat wij veel meer investeren in activa dan het bedrag aan kapitaallasten i.v.m. investeringen uit het verleden.

Geprognosticeerde balans 2027-2030

Het BBV vereist ook dat er met een geprognosticeerde meerjarige balans van het betreffende begrotingsjaren wordt gegeven. Deze is hieronder weergegeven. De weergegeven balansen betreffen prognoses op basis van de bij het opstellen van de bij de begroting 2027 bekende omstandigheden en uitgangspunten.

Bedragen x € 1.000

ACTIVA	31-12-'25	31-12-'26	31-12-'27	31-12-'28	31-12-'29	31-12-'30
Vaste activa	259.998	257.503	296.198	315.008	317.675	320.424
• Voorraden	12.135	12.800	12.000	10.500	6.000	7.320
• Uitzettingen	33.528	25.228	1.500	1.500	1.500	1.500
• Liquide middelen	1.552	2.000	2.000	2.000	2.000	2.000
• Overlopende activa	29.242	20.000	20.000	20.000	20.000	20.000
Viottende activa	76.457	60.028	35.500	34.000	29.500	30.820
Totaal activa	336.455	317.531	331.698	349.008	347.175	351.244

Bedragen x € 1.000

PASSIVA	31-12-'25	31-12-'26	31-12-'27	31-12-'28	31-12-'29	31-12-'30
Algemene reserves	34.496	35.782	35.631	36.795	38.295	38.295
Reserves grondexploitatie	9.200	9.200	7.250	7.250	7.250	7.250
Overige bestemmings-reserves	159.547	161.848	163.556	160.044	154.289	148.709
Gerealiseerd resultaat	-91	-22	3.094	527	249	2.198
Eigen vermogen	203.152	206.808	209.531	204.616	200.083	196.452
Voorzieningen	17.350	14.523	8.267	7.792	7.792	7.792
Vaste schulden	60.528	52.200	69.900	92.600	95.300	103.000
Kortlopende schulden	12.374	14.000	14.000	14.000	14.000	14.000
Overlopende passiva	43.051	30.000	30.000	30.000	30.000	30.000
Totaal passiva	336.455	317.531	331.698	349.008	347.175	351.244

7.6 Bedrijfsvoering

7.6.1 Bedrijfsvoering

De ambitie van de gemeente Oosterhout is dat de mensen die hier wonen en werken hun leven, hun bedrijf, hun activiteiten kunnen inrichten op een manier die bij hen past. Met ons Human Resource Managementbeleid (HRM-beleid) proberen we aan deze ambitie bij te dragen met een organisatievisie die een helder eenvoudig uitgangspunt heeft: de inwoners staan centraal. Dit betekent concreet dat alles wat wij doen relevant moet zijn voor Oosterhouters. We werken van buiten naar binnen, van uitvoering naar beleid, voor elkaar, met elkaar. Onze dienstverleningshouding is betrokken en oplossingsgericht. En als het even kan, proberen we onze inwoners positief te verrassen. Ons HRM-beleid is erop gericht om deze uitgangspunten te toetsen en steeds verder te ontwikkelen. Dit is een proces wat continu de aandacht blijft vragen, immers, 'zo buiten, zo binnen'.

Een belangrijk principe dat hoort bij de inwoners centraal-logica is dat we in onze organisatiestructuur onnodige bureaucratie proberen te vermijden. We hopen extra effectief te kunnen zijn in de uitvoering van beleid door de lijnen kort te houden en problemen samen, met elkaar, aan te pakken. Zo kunnen we effectief reageren op relevante vragen en wensen van inwoners, ondernemers, college en raad. De komende jaren geven we dit extra vorm door in de doorontwikkeling van de organisatie speciale aandacht te hebben voor contracterend, resultaatgericht werken. We werken doelgericht en we monitoren en evalueren constant de wegen naar onze doelen

In 2026 hebben we de sturingsprincipes op basis van de organisatie-visionaire uitgangspunten van 2025 verder aangescherpt. De leidende richtingaanwijzers zijn nu: warme zakelijkheid, zorg voor personeel door extra aandacht voor rolduidelijkheid, contracterend werken en integraal, verbindend, samen problemen oplossen. In 2026 hebben we verdere kaders uitgewerkt voor het inrichten en vormgeven van een personeel volg- en ontwikkelmethodiek die door de gehele organisatie (digitaal) kan worden gebruikt. De komende jaren zal deze methodiek verder worden uitgerold en verfijnd, zodat we steeds makkelijker en beter een "lerende organisatie" worden,

De verdere ontwikkeling van strategische personeelsplanning heeft in 2026 geleid tot zogenaamde "teamschouws" om te kijken of personeel effectief kan worden ingezet op alle taken en opgaven, nu en in de toekomst. De ambitie is om deze "teamschouws" (wat speelt er in elk team, wat zijn knelpunten, uitdagingen, hoe kunnen we leren van "best" en "not so good" "practices"? Hoe verbeteren we de sturingscapaciteit van teams?) regelmatig (de ambitie is: 1 keer per jaar) uit te voeren en onderdeel te maken van een reguliere organisatie-evaluatie-cyclus.

AI gaat een belangrijke rol spelen in hoe we het werk gaan doen. Hiervoor zullen randvoorwaarden moeten worden gecreëerd.

De Oosterhoutse manier van werken brengen we blijvend onder de aandacht van huidige en nieuwe medewerkers, zowel structurele als tijdelijke krachten. Organisatiecompetenties blijven: omgevingsbewustzijn, resultaatgerichtheid, samenwerkingsgerichtheid, flexibiliteit en verantwoordelijkheid. Ook integriteit is een blijvend aandachtspunt, waarbij we uitvoering geven aan de Brabantse norm weerbare overheid.

Op weg naar het nieuwe stadhuis blijven we experimenteren en leren rondom flexibel en hybride (samen)werken.

Omschrijving	Score 2024	Score 2025	Prognose 2026	Prognose 2027	*
Ziekteverzuimpercentage Oosterhout	5,3 %	5,3%	5,3%	5,3 %	L
Ziekteverzuimpercentage landelijk	6,7 %	7,2%	-	-	L

7.6.2 Informatieveiligheid

Als gemeente hebben we de wettelijke taak om een groot aantal diensten te leveren aan onze inwoners en ondernemers. Deze dienstverlening vindt steeds vaker digitaal plaats, waarmee informatiebeveiliging een belangrijke randvoorwaarde is voor de te gebruiken systemen en te verwerken gegevens. Om die reden worden beveiligingsmaatregelen toegepast, om de kans op verlies en/of compromitatie van privacy- en bedrijfsgevoelige gegevens van onze inwoners, ondernemers en onszelf te verkleinen.

Sinds 1 januari 2020 is de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO) van toepassing. De BIO is het basisnormenkader voor informatiebeveiliging binnen alle overheidslagen (Rijk, gemeenten, provincies en waterschappen). Sinds 15 augustus 2026 is de Cyberbeveiligingswet van kracht, hiermee is de BIO wettelijk verankerd. Om aan de BIO te voldoen is een PDCA-cyclus (Plan Do Check Act) rond informatiebeveiliging ingericht. De evaluatie hiervan vindt jaarlijks plaats op basis van de ENSIA-systematiek. In het vierde kwartaal heeft op basis van de ENSIA de zelfevaluatie plaatsgevonden en geeft het resultaat inzicht in de status van informatiebeveiliging. Deze rapportage wordt gedeeld met de rijksoverheid en de gemeenteraad.

Bewustwording over informatiebeveiliging en privacy heeft ook in 2026 veel aandacht gehad. Want de mens is nog steeds een cruciale schakel in het voorkomen van beveiligingsincidenten.

7.6.3 Privacy

Gemeenten verzamelen en gebruiken heel veel persoonsgegevens. Deze gegevens zijn simpelweg nodig om de veelheid aan gemeentelijke taken uit te voeren. Vaak zijn inwoners dan ook verplicht om hun persoonsgegevens aan de gemeente af te geven. Daarom moet iedereen erop kunnen vertrouwen dat de gemeente

Oosterhout zorgvuldig met deze gegevens omgaat. De Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) stelt wettelijke eisen aan het verwerken van persoonsgegevens en het realiseren van waarborgen.

Oosterhout heeft sinds januari 2025 vier centraal gepositioneerde privacy-officers in dienst, die de gehele organisatie ondersteunen bij operationele privacyvraagstukken, dpia's, datalekken, etc. Daarnaast heeft Oosterhout een Functionaris Gegevensbescherming ('FG') in dienst. De FG is onafhankelijk en houdt toezicht op de naleving van de AVG binnen de gemeente en adviseert alle bestuursorganen van de gemeente gevraagd en ongevraagd over gegevensbescherming.

De risico's die worden signaleerd op het gebied van privacy en informatiebeveiliging zijn onderdeel van de planning en controlcyclus van de gemeente Oosterhout.

7.7 Verbonden partijen

De gemeente Oosterhout participeert in verschillende verbonden partijen. Een verbonden partij is een partij waarin de gemeente een bestuurlijke én financieel belang hebben. Het uitgangspunt hierbij is dat de samenwerking moet resulteren in het opstellen en/of uitvoeren van beleid wat voor een individuele gemeente als de gemeente Oosterhout niet zelfstandig mogelijk is (vanwege financiën, kwaliteitsniveau, expertise etc.). Hier staat tegenover dat bepaalde vormen van samenwerking ook risico's met zich brengen. Over het algemeen betreft het hier financiële en/of bestuurlijk/politieke risico's.

In een samenvattend overzicht staan de bijdragen aan de samenwerkingsverbanden in de vorm van een rechtspersoon en gemeenschappelijke regelingen weergegeven, zodat in één oogopslag inzichtelijk is welke opbrengsten worden verkregen uit de deelnemingen (gemeente als aandeelhouder) en wat de jaarlijkse bijdragen zijn voor taken die door derden worden uitgevoerd (mede) namens de gemeente Oosterhout.

		Toelichting
Doel (openbaar belang)		De levering van drinkwater van hoge kwaliteit, water op maat en watergerelateerde producten en diensten.
Wijziging belang in begrotingsjaar		n.v.t.
Betrokkenen		Vrijwel alle gemeenten in Noord-Brabant en de provincie Noord-Brabant.
Bestuurlijke betrokkenheid		Medeaandeelhouder en woont in die hoedanigheid de jaarlijkse Algemene Vergadering van Aandeelhouders bij (portefeuillehouder financiën).
Financieel belang		De gemeente Oosterhout bezit 77.295 aandelen, wat overeenkomt met 2,78%.
Dividend 2025		€ 0
Eigen vermogen	01-01-'25	€ 716.350.000
	31-12-'25	€ 767.239.000
Vreemd vermogen	01-01-'25	€ 694.860.000
	31-12-'25	€ 713.961.000
Risico's		Brabant Water is als drinkwaterbedrijf primair verantwoordelijk voor het waarborgen van de continuïteit en kwaliteit van de drinkwaterlevering in ons voorzieningsgebied. Deze zorgplicht van bron tot kraan is het kader voor de belangrijkste risico's.
Ontwikkelingen (jaarverslag 2025)		2025 was het jaar van oogsten. De visie "Op Pad" is naar de finish gebracht en in vier jaar tijd zijn enorme ambitieuze doelen gerealiseerd. En dat in een periode waarin de omgeving steeds complexer werd. De drinkwatersector staat merkbaar onder druk door regelgeving, schaarste en maatschappelijke verwachtingen.

Toelichting

Juist in die context liet Brabant Water zien dat ontwikkeling en betrouwbare dienstverlening hand in hand kunnen gaan. Vanaf 2026 is de visie "Op Reis". Vier routes vormen daarbij samen het kompas: het Waterbedrijf van de toekomst, de kwaliteit en kwantiteit van Water, de manier waarop wij als professionals samenwerken en de Wendbaarheid die daarbij nodig is. In 2025 is een nettoresultaat gerealiseerd van € 50,9 miljoen. Het nettoresultaat steeg met € 33,8 miljoen ten opzichte van 2024. Deze stijging van de winst is nodig om in de komende jaren de investeringsopgave te kunnen financieren.

Doel (openbaar belang)

Toelichting

De BNG is de bank van en voor overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang. Met gespecificeerde financiële dienstverlening draagt de BNG bij aan zo laag mogelijke kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger. De strategie van de bank is gericht op het behouden van substantiële marktaandelen in het Nederlands maatschappelijk domein en het handhaven van een excellente kredietwaardigheid (AAA). Daarnaast streeft zij naar een redelijk rendement voor haar aandeelhouders.

Wijziging belang in begrotingsjaar		n.v.t.
Betrokkenen		Overheden en instellingen op het gebied van volkshuisvesting, gezondheidszorg, onderwijs, cultuur en openbaar nut (publieke sector).
Bestuurlijke betrokkenheid		De gemeente Oosterhout heeft geen zetel in het bestuur of in de raad van commissarissen van de BNG. De gemeente heeft als aandeelhouder wel stemrecht in de algemene vergadering van aandeelhouders.
Financieel belang		De Nederlandse staat is houder van de helft van de aandelen, de andere helft is in handen van gemeenten, provincies en een waterschap. De gemeente Oosterhout heeft 35.100 aandelen.
Dividend 2024, ontvangen in 2025		€ 74.886 (€ 2,13 per aandeel)
Eigen vermogen	01-01-'25	€ 4.777 miljoen
	31-12-'25	€ 4.863 miljoen
Vreemd vermogen	01-01-'25	€ 123.614 miljoen
	31-12-'25	€ 110.701 miljoen
Risico's		De hoogte van de nettowinst is met onzekerheden omgeven, omdat de bank geen voorspelling kan doen over de

	Toelichting
	ontwikkeling van de ongerealiseerde marktwaardeveranderingen.
Ontwikkelingen (jaarverslag 2025)	Vanaf 2026 start de BNG met een driejarig transitieprogramma dat gericht is op het vergroten van de maatschappelijke waarde. Dit wordt gedaan door de lening portefeuille te vergroten, partnerschappen met de klanten te intensiveren en tegelijkertijd de kosten te verlagen.

Doel (openbaar belang)

	Toelichting
	In november 2017 is tussen de gemeente Oosterhout en HG Groep B.V. en Roozen Oosterhout B.V. een samenwerkingsovereenkomst getekend. Hierin is opgenomen dat de partijen een samenwerking aangaan die gericht is op de uitvoering van de gebiedsontwikkeling door en voor rekening en risico van de C.V. gebaseerd op gronduitgifte tegen marktconforme prijzen. Hiervoor zijn in 2020 enkele rechtspersonen opgericht: - Participatie stille vennoot gemeente Oosterhout Everdenberg Oost B.V. - Everdenberg Oost Beheer B.V. Daarnaast zijn de bepalingen van de Commanditaire vennootschap Everdenberg Oost C.V. gelijktijdig vastgesteld.
Wijziging belang in begrotingsjaar	Niet van toepassing.
Betrokkenen	Gemeente Oosterhout, HG groep B.V. en Roozen Oosterhout B.V.
Bestuurlijke betrokkenheid	De gemeente heeft als aandeelhouder stemrecht in de algemene vergadering van aandeelhouders.
Financieel belang	Beide participanten hebben een aandeel in zowel Everdenberg Oost Beheer B.V als de Commanditaire vennootschap Everdenberg Oost C.V. De gemeente heeft daarnaast de Participatie stille vennoot gemeente Oosterhout Everdenberg Oost B.V opgericht, een private rechtspersoon die in de bovengenoemde vennootschappen participeert.
Dividend 2026	Niet van toepassing
Beheer B.V.	<i>De laatst bekende gegevens zijn over 2025 en deze zijn hier gebruikt.</i>
Eigen vermogen	01-01-'25 € -14.943 31-12-'25 € -18.783
Vreemd vermogen	01-01-'25 € 17.650 31-12-'25 € 22.650

	Toelichting
Commanditaire vennootschap	<i>De laatst bekende gegevens zijn over 2025 en deze zijn hier gebruikt.</i>
Eigen vermogen	01-01-'25 € 116.875 31-12-'25 € 89.515
Vreemd vermogen	01-01-'25 € 3.989.681 31-12-'25 € 6.763.007
Participatie B.V.	<i>De laatst bekende gegevens zijn over 2025 en deze zijn hier gebruikt.</i>
Eigen vermogen	01-01-'25 € -11.104 31-12-'25 € -14.362
Vreemd vermogen	01-01-'25 € 2.777.000 31-12-'25 € 4.462.000
Risico's	Het realiseren van een energie HUB voor een nieuw te realiseren bedrijventerrein is vrijwel nieuw. Samen met Enexis en een marktpartij wordt er gezorgd dat er een goedwerkende energievoorziening op Everdenberg Oost komt. Er wordt er naar gestreefd dat er een marktconforme energieprijis betaald kan worden door de te vestigen bedrijven. Wanneer dit niet mogelijk is, kan de huidige grote belangstelling voor de bedrijfskavels afnemen. Dit betekent dat het langer kan duren voordat alle bedrijfskavels zijn uitgegeven. Dit kan financiële consequenties hebben.
Ontwikkelingen 2027	Er is overeenstemming met Enexis om een energie HUB te realiseren, zodat de uitgifte in de loop van 2026 gestart wordt. De feitelijk levering van de eerste bedrijfskavels vindt in 2027 plaats.

	Toelichting
Doel (openbaar belang)	Versterken van de regionale economie door bedrijven te stimuleren in West-Brabant te investeren.
Wijziging belang in begrotingsjaar	n.v.t.
Betrokkenen	De aandeelhouders zijn de 16 gemeenten in West-Brabant te weten: Altena, Alphen-Chaam, Baarle-Nassau, Bergen op Zoom, Breda, Drimmelen, Etten-Leur, Geertruidenberg, Halderberge, Moerdijk, Oosterhout, Roosendaal, Rucphen, Steenbergen, Woensdrecht en Zundert.
Bestuurlijke betrokkenheid	Aandeelhouder
Financieel belang	Boekwaarde van de aandelen is € 9.000
Dividend 2026	n.v.t.
Ontwikkelingen 2026	De gemeentelijke bijdragen verlopen via de GR RWB.

7.7.1 Gemeenschappelijke regelingen

Doel (openbaar belang)	Toelichting Per 1-1-2027 heeft de RWB een aantal bedrijfsvoeringstaken die uitgevoerd worden voor de deelnemende gemeenten (mobiliteitscentrum, kleinschalig collectief vervoer, regioarcheologie en cultuurhistorie).
Wijziging belang in begrotingsjaar	Niet van toepassing.
Betrokkenen	Altena, Alphen-Chaam, Baarle-Nassau, Bergen op Zoom, Breda, Drimmelen, Etten-Leur, Geertruidenberg, Halderberge, Moerdijk, Oosterhout, Roosendaal, Rucphen, Steenbergen, Woensdrecht en Zundert.
Bestuurlijke betrokkenheid	De burgemeester is lid van het AB. De Oosterhoutse vertegenwoordiging is verder gebaseerd op de portefeuilleverdeling.
Financieel belang	Deelnemende gemeenten dragen bij naar inwonertal.
Betaalde bijdrage 2025	Bijdrage 2025 € 1.695.518 Afrekening voorgaand jaar €-30.849
Financiële bijdrage 2027	€ 1.870.707
Eigen vermogen	01-01-'27 € 1.506.000 31-12-'27 € 1.506.000
Vreemd vermogen	01-01-'27 € 9.405.000 31-12-'27 € 9.401.000
Procedure begroting	Standaardprocedure.
Uittredingsbepalingen	De RWB regelt na overleg met de betrokken gemeenten, onder mededeling aan Gedeputeerde Staten, de financiële verplichtingen, alsmede de overige gevolgen van de uittreding. In de drie jaren na uittreding betaalt de gemeente een afnemend percentage van de algemene bijdrage in de volgorde van: 100%, 66%, 33%. Het AB kan in overeenstemming met de uittredende gemeente in voorkomende gevallen afwijken hiervan.
Risico's	Eén van de belangrijkste risico's is uitval of vertrek van personeel. Bij de RWB staan de deelnemende gemeenten financieel garant. Dat betekent dat zij financiële gevolgen van de risico's dragen. Voor een aantal specifieke onderdelen zijn er met instemming van het algemeen bestuur, reserves gevormd. In de begroting 2027 is opgenomen dat de ratio weerstandsvermogen op dit moment beoordeeld wordt als onvoldoende (ratio weerstandsvermogen: 0,6).
Ontwikkelingen 2027	Het samenwerkingslandschap in onze regio verandert. We werken steeds vaker samen in De Baronie en de Stedelijke Regio Breda-Tilburg (SRBT). De RWB ontwikkelt zich intussen door, waarbij in 2026 het besluit is

Toelichting

genomen om de economische taken die bij de RWB waren belegd over te dragen aan REWIN, SRWB en Baronie. Daarnaast is gestart met de voorbereiding om de GR RWB om te vormen, waarbij uitgangspunt is dat de dienstverlenende en bedrijfsvoeringstaken in deze gewijzigde GR blijven (mobiliteitscentrum, kleinschalig collectief vervoer en regioarcheologie, met de mogelijkheid om zich op termijn door te ontwikkelen met andere bedrijfsmatige taken). Deze beweging zal ook in 2027 nog leiden tot verdere stappen en besluitvorming in de deelnemende gemeenten.

Brabant Midden-West-Noord

Doel (openbaar belang)	Toelichting Het verlenen of doen verlenen van ambulancezorg.
Wijziging belang in begrotingsjaar	Niet van toepassing.
Betrokkenen	Alphen-Chaam, Altena, Baarle-Nassau, Bergen op Zoom, Bernheze, Boekel, Boxmeer, Boxtel, Breda, Dongen, Drimmelen, Etten-Leur, Geertruidenberg, Gilze en Rijen, Goirle, Halderberge, 's Hertogenbosch, Heusden, Hilvarenbeek, Land van Cuijk, Loon op Zand, Maashorst, Meierijstad, Moerdijk, Oisterwijk, Oosterhout, Oss, Roosendaal, Rucphen, Sint-Michielsgestel, Steenbergen, Tilburg, Vught, Waalwijk, Woensdrecht en Zundert.
Bestuurlijke betrokkenheid	Het Algemeen Bestuur bestaat uit zoveel leden als het aantal deelnemende gemeenten. Ieder lid heeft een plaatsvervanger. Het college heeft als lid de portefeuillehouder gezondheidszorg aangewezen.
Financieel belang	De deelnemende gemeenten dragen bij in het nadelig saldo, vanaf 2012 is de jaarlijkse bijdrage komen te vervallen.
Betaalde bijdrage 2025	Niet van toepassing. De ambulance voorzienig wordt betaald vanuit de zorgverzekeringswet. De RAV ontvangt geen gemeentelijke financiële bijdrage.
Financiële bijdrage 2027	€-
Eigen vermogen	01-01-'27 € 17.474.000 31-12-'27 € 17.474.000
Vreemd vermogen	01-01-'27 € 25.684.000 31-12-'27 € 31.560.000
Procedure begroting	Standaardprocedure.
Uittredingsbepalingen	Elke gemeente kan bij eensluidende besluiten van raad en college de deelname aan deze regeling opzeggen met ingang van twee kalenderjaren na het

Brabant Midden-West-Noord

Toelichting

jaar waarin deze besluiten zijn genomen. De gemeente brengt deze besluiten terstond ter kennis van het dagelijks bestuur. Het Algemeen bestuur regelt de financiële verplichtingen en de overige gevolgen van de uittreding.

Risico's

Deesignaleerde risico's kunnen in principe allemaal worden opgevangen binnen de reguliere begroting, omdat er bijv. een voorziening voor is getroffen. Het gaat om de volgende risico's (hoog en midden):

- Het toegereikte budget van de NZA zou lager kunnen zijn dan de daadwerkelijke kosten;
- Het RAV zou mogelijk niet kunnen voldoen aan prestatiecontracten;
- Tijdspar-regeling;
- Onvoldoende binden en boeien van medewerkers;
- Hoog ziekteverzuim;
- Aansprakelijkheid post COVID.

Ontwikkelingen 2027

De RAV heeft een meerjarenbeleidsplan opgesteld. De begroting 2027 geeft invulling aan het meerjarenbeleidsplan met de volgende hoofdthema's.

- 'A Great Place to Work'

De RAV wil aantrekkelijk zijn voor huidige en nieuwe collega's. Functiedifferentiatie, innovatie met bv AI, doorgroeimogelijkheden, een eigen opleiding en duobanen met o.a. het Bravis Ziekenhuis worden hiervoor ingezet.

- *Netwerksamenwerking*

Zorgcoördinatie vraagt van de zorgaanbieders in de regio dat ze optimaal samenwerken in een netwerk van acute zorgaanbieders waarin de patiënt centraal staat.

- *Organisatieontwikkeling*

Zowel de eigen interne organisatie als de buitenwereld verandert snel. De RAV past haar organisatie en processen hierop aan met als doel de interne en externe samenwerking te verbeteren.

Duurzaamheid staat bij de RAV hoog in het vaandel en is onderdeel van de strategie. De organisatie is verweven met duurzaamheid. De RAV verwacht twee nieuwe vestigingen op te leveren in 2027. Naast gebruiksgemak voor de rijdienst en moderne voorzieningen voor kantoor, staan eisen rondom duurzaamheid hierbij centraal.

De RAV heeft de ambitie om in 2027, onder normale omstandigheden, bij minimaal 95% van de hulpverleningen met urgentie A0 binnen 15 minuten na

Toelichting

melding ter plaatse te zijn (gemeten op regioniveau RAV en niet per kern of gemeente).

West-Brabant

Doel (openbaar belang)

Toelichting

Inhoud geven aan de voor de deelnemende gemeenten noodzakelijke en de door de deelnemende gemeenten gewenste samenwerking op het terrein van de openbare gezondheidszorg en de preventieve gezondheidszorg

Wijziging belang in begrotingsjaar

Niet van toepassing.

Betrokkenen

Alphen-Chaam, Altena, Baarle-Nassau, Bergen op Zoom, Breda, Drimmelen, Etten-Leur, Geertruidenberg, Halderberge, Moerdijk, Oosterhout, Roosendaal, Rucphen, Steenbergen, Woensdrecht en Zundert.

Bestuurlijke betrokkenheid

De portefeuillehouder volksgezondheid is lid van het Algemeen bestuur en het Dagelijks bestuur.

Financieel belang

De deelnemende gemeenten dragen bij in het nadelig saldo naar rato van het aantal inwoners.

Betaalde bijdrage 2025

Bijdrage 2025 € 2.469.217
Afrekening voorgaand jaar € -13.004
BTW € -28.804

Financiële bijdrage 2027

€ 2.797.788

Eigen vermogen

01-01-'27 € 7.729.000

31-12-'27 € 7.354.000

Vreemd vermogen

01-01-'27 € 14.330.000

31-12-'27 € 14.167.000

Procedure begroting

Standaardprocedure.

Uittredingsbepalingen

Voor uittreding geldt een opzegtermijn van een kalenderjaar. De uittredende gemeente is gedurende 3 achtereenvolgende jaren na afloop van het begrotingsjaar waarin de uittreding plaatsvindt een bijdrage ter grootte van resp. 100%, 66% en 33% verschuldigd.

Risico's

De grootste risico's in kans (50 % of meer) zijn:

- Friciekosten als gevolg van de afbouw van subsidie-inkomsten of -projecten;
- Hogere kosten uitvoeren basistaken;
- Niet aantoonbaar juist toepassen van fiscale wet- en regelgeving;
- Kostenstijging actualisatie functieboek;
- Verlies aanbesteding arrestantenzorg;
- Hoger kostenniveau HSC (Het Service Centrum);

West-Brabant

Toelichting

	- Friciekosten door vermindering afname plustaken; - Friciekosten vermindering gemeentelijke bijdrage basistaken.
Ontwikkelingen 2027	De GGD heeft een <i>nieuw beleidsplan</i> opgesteld voor de periode 2027-2030. Het jaar 2027 is het eerste jaar van uitvoering van het nieuwe beleidsplan. De doelen in de beleidsbegroting 2027 zijn gebaseerd op de het beleidsplan. Voor de GGD ligt de focus op het vergroten van de impact op kansrijk opgroeien, gezonde leefomgeving en mentale veerkracht. Met het <i>Aanvullend Zorg- en Welzijnsakkoord</i> (AZWA) wordt de ingezette beweging van ziekte en zorg naar gezondheid en gedrag doorgezet. Binnen de SPUK AZWA ontvangt de GGD rechtstreeks middelen ten behoeve van mentaal gezonde scholen en de versterking van de kennis- en adviesrol. Er is veel aandacht voor het versterken van <i>weerbaarheid</i>. Een stevige publieke gezondheid maakt inwoners weerbaarder in tijden van crisis en onzekerheid. <i>Traject Samen sterker - een toekomstbestendige GGD</i> In 2025 is de GGD gestart, met het verkennen van de versterking van de samenwerking met de GGD Hart voor Brabant. Naar aanleiding van de vastgestelde bestuurlijke kaderstelling, de richting van samenvoeging met een districtelijk model als 'stip op de horizon' en de daarbij behorende uitwerking zal het bestuur naar verwachting in 2026 een besluit nemen tot een vervolg. In 2027 zal de GGD uitvoering geven aan dit besluit en de daarbij behorende werkzaamheden.

Doel (openbaar belang)

Toelichting

MidZuid heeft tot doel in haar rechtsgebied de Wet sociale werkvoorziening uit te voeren en daarnaast zo doelmatig mogelijk taken en bevoegdheden op het terrein van werkgeversdienstverlening, beschut werk, gesubsidieerde arbeid en arbeidsre-integratie, die voortvloeien uit de Participatiewet uit te voeren.

Toelichting

Wijziging belang in begrotingsjaar	Niet van toepassing.
Betrokkenen	Altena, Drimmelen, Geertruidenberg, Oosterhout.
Bestuurlijke betrokkenheid	Het Algemeen Bestuur vergadert separaat van het Dagelijks Bestuur zo dikwijls als de voorzitter of het dagelijks bestuur dit nodig oordeelt of tenminste één lid van het algemeen bestuur zulks schriftelijk, onder opgave van de te behandelen onderwerpen, verzoekt. In het AB is de gemeente met twee collegeleden vertegenwoordigd. Het dagelijks bestuur vergadert tenminste zesmaal per jaar en voorts zo dikwijls als de voorzitter of één van de leden dit nodig oordeelt. Een van de gemeentelijke vertegenwoordigers uit het AB heeft zitting in het DB.
Financieel belang	De gemeente ontvangt als onderdeel van de integratie-uitkering sociaal domein een participatiebudget van het Rijk. Een deel van dit participatiebudget is bedoeld voor de uitvoering van de Wet sociale werkvoorziening (Wsw). Dit deel wordt volledig doorbetaald aan MidZuid. Daarnaast ontvangt de gemeenten in de integratie-uitkering participatie middelen voor de begeleiding van personen met een arbeidsovereenkomst beschut werk. Deze middelen worden op basis van het aantal plaatsingen aan MidZuid betaald. Op grond van de Participatiewet wordt loonkostensubsidie verstrekt aan MidZuid, hiervoor ontvangt de gemeente middelen via het Buig-budget.
Betaalde bijdrage 2025	€ 1.325.146
Financiële bijdrage 2027	€ 1.703.272
Eigen vermogen	01-01-'27 € 2.812.000 31-12-'27 € 2.812.000
Vreemd vermogen	01-01-'27 € 8.117.000 31-12-'27 € 8.866.000
Procedure begroting	Standaardprocedure.
Uittredingsbepalingen	Een gemeente kan geheel of gedeeltelijk uit de regeling treden. De (gedeeltelijke) uittreding kan in beginsel niet eerder plaatsvinden dan tegen 31 december van het derde kalenderjaar volgend op de datum van ontvangst van het besluit tot uittreding. Het Algemeen Bestuur stelt een uittredingsplan vast. Waarin de gevolgen van de uittreding worden geregeld. Het uittredingsplan bevat de systematiek voor berekening van de financiële gevolgen van de uittreding.
Risico's	Het aantal personen met een Wsw-dienstverband daalt gestaag. Er vindt nieuwe instroom plaats in het kader van de participatievoorziening beschut werk en (tijdelijke) detacheringsbanen in het kader van

Programmabegroting 2027

	Toelichting
	de Participatiewet. De uitstroom is echter groter dan de instroom. Hierdoor is er sprake van een lichte daling van het aantal doelgroep medewerkers.
Ontwikkelingen 2027	In 2024 is aan adviesbureau Berenschot opdracht gegeven om onderzoek te doen naar de toekomstige positie van MidZuid. Eind 2025 hebben bestuur en directie van MidZuid de eindrapportage van Berenschot ontvangen. Op basis hiervan heeft het bestuur keuzes gemaakt over de toekomstrichting. De algemeen directeur heeft de opdracht gekregen om dit verder uit te werken in het bedrijfsplan 2027-2032. De uitvoering hiervan zal dus in 2027 van start gaan. In vervolg op de vaststelling van het bedrijfsplan 2027-2032 wordt het proces van de toekomstige huisvesting van MidZuid vervolgd.

Doel (openbaar belang)

	Toelichting
	De Veiligheidsregio Midden- en West-Brabant (Veiligheidsregio MWB) is een samenwerkingsverband tussen de 24 gemeenten in de regio en de hulpdiensten. Om de fysieke veiligheid in de regio Midden- en West- Brabant te vergroten en beter voorbereid te zijn op rampen en crises, werken de 24 gemeenten, de GHOR (Geneeskundige Hulpverlening bij Ongevallen en Rampen), de brandweer en de politie intensief samen op het gebied van crisisbeheersing, rampenbestrijding, brandweezorg, geneeskundige hulpverlening bij rampen en handhaving van openbare orde en veiligheid.
Wijziging belang in begrotingsjaar	Niet van toepassing.
Betrokkenen	Altena, Alphen-Chaam, Baarle-Nassau, Bergen op Zoom, Breda, Dongen, Drimmelen, Etten-Leur, Geertruidenberg, Gilze en Rijen, Goirle, Halderberge, Hilvarenbeek, Loon op Zand, Moerdijk, Oisterwijk, Oosterhout, Roosendaal, Rucphen, Steenbergen, Tilburg, Waalwijk, Woensdrecht en Zundert.
Bestuurlijke betrokkenheid	Het betreft regulier overleg in de vorm van AB vergaderingen met alle 24 burgemeesters. Burgemeester van Groothoest is lid van het AB.
Financieel belang	De bijdrage bestaat uit een bedrag per inwoner.
Betaalde bijdrage 2025	Bijdrage 2025 € 3.737.540. Overige bijdrage € - 46.869.
Financiële bijdrage 2027	€ 3.993.872
Eigen vermogen 01-01-'27	€ 6.066.000

	Toelichting
31-12-'27	€ 4.091.000
Vreemd vermogen 01-01-'27	€ 52.053.000
31-12-'27	€ 65.423.000
Procedure begroting	Standaardprocedure.
Uittredingsbepalingen	Toe- en uittreding van gemeenten tot deze regeling is slechts mogelijk na wijziging van de indeling van gemeenten in regio's als bedoeld in artikel 8 van de Wet veiligheidsregio's. Het Algemeen Bestuur regelt de gevolgen van de toetreding of de uittreding en kan hieraan voorwaarden verbinden.
Risico's	De drie grootste risico's zijn: • <i>Europese deeltijdschik brandweervrijwilligers:</i> <i>Er is Europese wet- en regelgeving die stelt dat gelijke arbeid gelijk beloond moet worden. In afwachting van landelijk beleid is het mogelijk dat in de toekomst het kazerneren en consigneren van vrijwilligers niet meer mogelijk is waardoor de beroepsposten geconfronteerd worden met een tekort aan medewerkers. Indien veiligheidsregio's brandweervrijwilligers een parttime aanstelling moeten geven, nemen de kosten van de brandweezorg enorm toe.</i> • <i>Informatieveiligheid:</i> <i>De informatieveiligheid wordt versterkt op basis van de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO). Omdat de Veiligheidsregio tot de vitale infrastructuur behoort moet aan een hoger volwassenheidsniveau voldaan worden.</i> • <i>Post Moerdijk Haven:</i> <i>In de vergadering van 12 december 2024 heeft het Algemeen Bestuur besloten om de Publiek Private Samenwerking (PPS) met Stichting Brandweezorg Moerdijk (SBM) met ingang van 1 januari 2027 te beëindigen en de brandweer Post Moerdijk om te vormen naar een 100% overheidsbrandweerpost.</i>
Ontwikkelingen 2027	• <i>Er is een aantal interne en externe ontwikkelingen waarvan de financiële effecten onduidelijk zijn. Denk daarbij aan geopolitieke onrust,</i>

Toelichting

cyberdreigingen, politieke instabiliteit en de gevolgen van klimaatverandering. Landelijk is er veel aandacht voor militaire en hybride dreigingen. Het Rijk doet juist in deze tijd een beroep op Veiligheidsregio's om de maatschappelijke weerbaarheid en veerkracht te vergroten, defensie te ondersteunen en ons voor te bereiden op langdurige crises. Hiermee komen er nieuwe taken op de VRMWB af, waarvan op dit moment de (financiële) gevolgen nog niet te overzien zijn

- De maatschappelijke continuïteit is kwetsbaar geworden. De VRMWB heeft een belangrijke rol als regionale uitvoeringsorganisatie om bij te dragen aan de continuïteit van vitale overheden. De aandacht voor bedrijfscontinuïteit reikt verder dan onze eigen organisatie.
- Vanwege actuele uitdagingen en urgente veiligheidsrisico's heeft het Algemeen Bestuur besloten om de beleidsperiode te verlengen met twee jaar tot 2029. Tegen die achtergrond is de voortgang van de ambities beoordeeld en in een aantal gevallen is de keuze gemaakt om activiteiten te temporiseren en resultaten aan te passen.

Doel (openbaar belang)

Toelichting

De samenwerking tussen de West-Brabantse gemeenten in het Regionaal Bureau Leren West-Brabant (RBL) zal de kwaliteit van dienstverlening verbeteren. De bundeling van mensen en middelen zal leiden tot een verdere verhoging van de deskundigheid van leerplichtambtenaren en trajectbegeleiders en tot meer continuïteit in de dienstverlening naar kinderen, jongeren, ouders en scholen. Het hogere doel is duidelijk: een impuls voor het voorkomen en terugdringen

Toelichting

van verzuim en schooluitval; een ambitie waar gemeenten, onderwijs en andere ketenpartners samen voor staan.

Wijziging belang in begrotingsjaar	Niet van toepassing.
Betrokkenen	Altena, Bergen op Zoom, Breda, Drimmelen, Etten-Leur, Geertruidenberg, Halderberge, Moerdijk, Oosterhout, Roosendaal, Rucphen, Steenbergen, Woensdrecht, en Zundert.
Bestuurlijke betrokkenheid	Wethouder Onderwijs is als portefeuillehouder lid van het AB.
Financieel belang	Voor niveau 1 samenwerking (14 gemeenten) 7,84%, voor niveau 2 samenwerking (7 gemeenten) 16,0% op basis van het aantal jongeren 5 t/m 22 jaar.
Betaalde bijdrage 2025	Bijdrage 2025 € 361.391 Afrekening voorgaand jaar € -12.756
Financiële bijdrage 2027	€ 352.985
Eigen vermogen	01-01-'27 € - 31-12-'27 € -
Vreemd vermogen	01-01-'27 € 1.568.165 31-12-'27 € 1.568.165
Procedure begroting	Standaardprocedure.
Uittredingsbepalingen	Tussentijdse ontbinding kan uitsluitend als alle gemeenten daartoe instemmen.
Risico's	De begroting 2027 is opgesteld op een moment dat er verschillende onzekerheden zijn: 1. Begrotingswijziging 2026: In deze begroting zetten we de in de eerste begrotingswijziging van 2026 ingezette lijn voort. Op het moment van opstellen van de begroting 2027 ligt de begrotingswijziging voor bij de gemeenteraden voor een zienswijze. De begrotingswijziging 2026 is dus nog niet definitief vastgesteld. 2. Formatie: voor de begroting van 2027 gaan we uit van een formatie-uitbreiding bij leerplicht ten opzichte van 2026. 3. Financiering: Het programma Doorstroompunt wordt gefinancierd middels een SPUK subsidie. Voor programma Leerplicht wordt er een bijdrage van de deelnemende gemeenten gevraagd. Daarnaast wordt de VSV-subsidie ingezet voor de verschillende VSV projecten. 4. In 2027 staan voor onze organisatie meerdere wettelijke en privacy kritische opgaven gepland die nog niet in de huidige conceptbegroting zijn opgenomen (vernieuwen verwerkersovereenkomsten, implementatie van de Wet modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer (Wmebv) en vernieuwing van de website. Op dit moment is nog niet duidelijk welke inzet,

	Toelichting
Ontwikkelingen 2027	tijdelijk en financiële middelen nodig zijn. Het budget van 2027 is hiervoor al verhoogd met een bedrag van €49.000 wat is ondergebracht onder overige kosten. In 2027 richt het RBL West-Brabant zich op het versterken van een toekomstbestendige en uniforme aanpak voor leerplicht, leerrecht en het Doorstroompunt. De koers is opgebouwd rond de vijf pijlers die staan beschreven in de Kaderbrief: Governance en sturing, Preventie en vroegsignalering, integrale ondersteuning, aanpak thuiszitters en samenwerkingsafspraken, solide financiële verantwoording en transparantie.

Doel (openbaar belang)

	Toelichting
Doel (openbaar belang)	De Omgevingsdienst Midden- en West-Brabant voert een deel van de VTH-taken (vergunningverlening, toezicht, handhaving, klachten en advies) op het gebied van milieu uit. Het doel van de omgevingsdienst is het investeren in de kwaliteit van de processen die van belang zijn voor de veiligheid van de leefomgeving. Overige doelstellingen zijn: - Verminderen van versnippering in de uitvoering van de VTH-taken om eenduidiger en effectiever op te kunnen treden tegen slecht naleefgedrag; - Versterken van de kritische massa, expertise en deskundigheid voor de taakuitvoering door het bundelen van personeel in één organisatie; - Creëren van een 'level playing field' voor burgers en bedrijven met een gelijke benadering en behandeling; - Een centraal punt met milieu-informatie die uitwisseling en afstemming verzorgt tussen bestuursrecht en strafrecht (politie, OM).
Wijziging belang in begrotingsjaar	Niet van toepassing.
Betrokkenen	Alphen-Chaam, Altena, Baarle-Nassau, Bergen op Zoom, Breda, Dongen, Drimmelen, Etten-Leur, Geertruidenberg, Gilze en Rijen, Goirle, Halderberge, Heusden, Hilvarenbeek, Loop op Zand, Moerdijk, Oisterwijk, Oosterhout, Roosendaal, Rucphen, Steenbergen, Tilburg, Waalwijk, Woensdrecht, Zundert en de provincie Noord-Brabant.
Bestuurlijke betrokkenheid	Het betreft regulier overleg in de vorm van AB vergaderingen met alle 27 portefeuillehouders. De burgemeester van Oosterhout is lid van het AB.
Financieel belang	1. De gemeenten hebben een Dienstverleningsovereenkomst met de OMWB, waarin een contractmaat

	Toelichting
Betaalde bijdrage 2025	met het aantal af te nemen uren is opgenomen en stellen jaarlijks een werkprogramma op voor de uit te voeren werkzaamheden. 2. De gemeenten hebben een startkapitaal gestort. Bijdrage 2025 € 1.349.593 Afrekening voorgaand jaar € -49.079
Financiële bijdrage 2027	€ 1.411.123
Eigen vermogen	01-01-'27 € 3.985.000 31-12-'27 € 3.886.000
Vreemd vermogen	01-01-'27 € 14.130.000 31-12-'27 € 13.578.000
Procedure begroting	Standaardprocedure.
Uittredingsbepalingen	Een deelnemer kan uit de regeling treden tenzij landelijke wetgeving of anderszins de mogelijkheid tot uittreding beperkt. Als het gaat om het "Landelijk Basis-takenpakket" kan een deelnemer de facto niet uittreden.
Risico's	1. Niet betalen facturen door verschillen van inzicht tussen opdrachtgever en opdrachtnemer. 2. Transitie organisatie: Door de organisatie wordt nog steeds gewerkt aan efficiency en hier komen oplossingen uit die soms enige uitwerking tijd vergen voordat er resultaat zichtbaar en merkbaar is. 3. Scheef lopen van de uitvoering t.o.v. de opdrachten en verzoeken: De spanning zit hier in de verschillen per jaar van de opdrachten, zoals vorig jaar en dit jaar in een toename van opdrachten en een nog niet voldoende ingerichte organisatie met benodigde personele inzet. 4. In kaart brengen van de wijzigingen als gevolg van de Omgevingswet gedurende de transitiefase. Het betreft hier met name het bepalen van de impact als gevolg van de omslag in de wetgeving van het begrip inrichtingen naar MBA's, het mogelijk maken van gebiedsgericht werken en het inrichten van monitoringsfunctie t.a.v. leefomgevingswaarden.
Ontwikkelingen 2027	De OMWB werkt in 2027 in een omgeving met toenemende geopolitieke spanningen, hogere energieprijzen en een nieuw kabinet dat klimaat-, energie- en milieu-onderwerpen opnieuw centraal zet. Dit leidt tot extra druk op vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH). De dienst benadrukt dat "de onzekerheden consequenties hebben voor het bedrijfsleven en hun investeringsvermogen" — wat doorwerkt in gemeentelijke projecten en besluitvorming.
	<u>Kaderrichtlijn Water (KRW)</u>

Toelichting

Eind 2027 moeten gemeenten voldoen aan de Europese KRW-eisen. Dit vraagt om:

- *KRW-proof vergunningverlening*
- *Intensivering van toezicht op indirecte lozingen*
- *Uitbreiding van afvalwaterbemonstering*
- *Strenger handhavend optreden*

Deze inzet leidt tot extra kosten en capaciteitsdruk in gemeentelijke werkprogramma's.

PFAS / ZZS-aanpak

Extra inzet op het reduceren van schadelijke stoffen in oppervlaktewater. Gemeenten moeten rekening houden met aanvullende toezicht- en handhavingskosten.

Externe ontwikkelingen met financiële impact

Het nieuwe kabinet kan grote gevolgen hebben voor gemeentelijke VTH-taken:

- *Stikstof → meer vergunningaanvragen, actualisaties, toezicht*
- *Energietransitie → toezicht op energie-infrastructuur, netverzwaring, opslag*
- *Circulaire materialen / staalslakken → extra toezicht en handhaving*
- *Informatiebeveiliging (BIO 2.0, NIS/2) → hogere ICT- en compliancekosten*
- *Europese milieunormen → extra verplichtingen voor gemeenten*

Gemeenten moeten rekening houden met onvoorspelbare kostenstijgingen.

Bedrijfsvoering OMWB

In 2027 investeert de OMWB in:

- *AI en robotisering*
- *Datagedreven werken (GIS/GEO)*
- *Informatiebeveiliging (ISMS moet volledig staan)*
- *Verbetering van locatiebestand (belangrijk voor financiering)*
- *Hybride werken en afronding huisvesting medio 2027*

Deze ontwikkelingen verbeteren de kwaliteit van dienstverlening, maar leiden tot hogere overheadkosten.

Financieringssystematiek (MWB-norm)

Toelichting

De MWB-norm blijft in 2027 de basis voor financiering. Een landelijke herziening is gestart, maar invoering is complex en nog onzeker. Gemeenten moeten rekening houden met mogelijke wijzigingen in bijdragen vanaf 2028.

Doel (openbaar belang)

Toelichting

Deze gemeenschappelijke regeling (GR) betreft de nazorg van de gesloten stortplaatsen Bavel-Dorst en Zevenbergen.

Wijziging belang in begrotingsjaar

Niet van toepassing.

Betrokkenen

Alphen-Chaam, Altena, Baarle-Nassau, Etten Leur, Geertruidenberg, Moerdijk, Zundert, Breda, Drimmelen, Oosterhout.

Bestuurlijke betrokkenheid

De portefeuillehouder Afval neemt deel aan het AB.

Financieel belang

11,96% (op basis van aantal inwoners)

Betaalde bijdrage 2025

Bijdrage op basis van begroting € 79.349
Afrekening voorgaand jaar € -62.217
BTW € 16.810

Financiële bijdrage 2027

€ 73.295

Eigen vermogen

01-01-'27 € 1.530.364

31-12-'27 € 508.421

Vreemd vermogen

01-01-'27 € 25.000.857

31-12-'27 € 18.663.091

Procedure begroting

Standaardprocedure

Uittredingsbepalingen

Niet mogelijk.

Risico's

Mogelijke milieucalamiteiten op of rond de voormalige stortplaatsen en de financiële gevolgen van de provinciale heffing voor stortplaats Zevenbergen. De financiële gevolgen zijn moeilijk te kwantificeren. De Algemene Risicoreserve en de voorzieningen vormen de financiële buffer.

Ontwikkelingen 2027

In 2027 staat de uitvoering van de financiële afwikkeling van de provinciale heffing voor stortplaats Zevenbergen centraal. De GR betaalt haar aandeel van de heffing uit de voorziening en stort dit gedurende tien jaar terug via de gemeentelijke bijdragen. Daarnaast wordt de jaarlijkse gemeentelijke bijdrage geïndexeerd en blijft de focus liggen op de financiering van de eeuwigdurende nazorg van de stortplaatsen Bavel-Dorst en Zevenbergen.

Doel (openbaar belang)

Toelichting	
Doel (openbaar belang)	De BWB verzorgt voor burgers en deelnemers de heffing en inning van gemeentelijke en waterschap belastingen en de uitvoering van de Wet WOZ. Tevens worden onder andere bezwaar- en beroep-schriften behandeld en wordt de informatieverstrek-king aan de betreffende burgers/bedrijven verzorgd.
Wijziging belang in begrotings-jaar	Niet van toepassing.
Betrokkenen	Bergen op Zoom, Breda, Dongen, Etten-Leur, Hal-derberge, Loon op Zand, Moerdijk, Oosterhout, Roo-sendaal, Rucphen, Woensdrecht, Zundert en het wa-terschap Brabantse Delta.
Bestuurlijke betrokkenheid	De portefeuillehouder Financiën is lid van het Alge-meen Bestuur (AB).
Financieel belang	Het algemeen bestuur stelt de berekeningswijze van de bijdrage van de deelnemers aan de begroting van de BWB vast met een versterkte meerderheid van tenminste tweederde van het maximaal aantal in dit bestuur uit te brengen stemmen. De deelnemers staan gezamenlijk garant voor de juiste betaling van rente, aflossing, boeten en kosten van de door het BWB af te sluiten langlopende leningen, kasgeldle-ningen en in rekening courant op te nemen gelden, naar verhouding van voornoemde bijdrage aan de begroting.
Betaalde bijdrage 2025	Bijdrage 2025 € 1.470.000 BTW € -84.000 Afrekening voorgaand jaar € -42.000 Overig € 385
Financiële bijdrage 2027	€ 1.373.000
Eigen vermogen	01-01-'27 € 200.000 31-12-'27 € 200.000
Vreemd vermogen	01-01-'27 € 9.317.000 31-12-'27 € 9.167.000
Procedure begroting	Standaardprocedure.
Uittredingsbepalingen	Gedurende drie jaar na de datum van toetreding tot de regeling is het niet mogelijk om uit de regeling uit te treden. Voor uittreding wordt een opzegter-mijn van tenminste één jaar in acht genomen en vindt plaats per 1 januari. Het AB stelt, na ontvangst van een aangetekend schrijven met hierin het -door de gemeenteraad goedgekeurde- besluit tot uittre-ding het schadebedrag vast en de financiële gevol-gen voor de GR. De bijdrage bedraagt in jaar 1 na uittreding 100% van de jaarbijdrage, in jaar 2 66% en in jaar 3 33%.
Risico's	De drie grootste risico's zijn: - uitvoeringskosten en proceskostenvergoedingen

Toelichting

als gevolg van inspanning van de No Cure-No Pay bedrijven voor beroepszaken; - de uitvoering van de AVG is voor een data gestuurde organisatie als de BWB extra risicogevoelig. Ondanks getroffen maatregelen blijft het risico van bijvoorbeeld een datalek aanwezig. - de schijnzelfstandigheid /handhaving van de wet DBA. De inzet van zzp'ers kan leiden tot nabetaling van loonheffingen, boetes en rente en arbeidsrechtelijke gevolgen als de zzp'er achteraf wordt aangemerkt als werknemers door de Belastingdienst.	
Ontwikkelingen 2027	De deelnemersbijdragen voor 2027 zijn lager dan de vastgestelde kaders. Dit is het resultaat van gerichte sturing op doelmatigheid en efficiency. In de afgelopen jaren is structureel geïnvesteerd in Lean-werken, digitalisering, robotisering en datage-dreven sturing. Deze investeringen vertalen zich in 2027 concreet in een lagere formatie, een verdere daling van externe inhuur en een scherpere in-richting van processen. Er blijft ruimte bestaan om te investeringen in innovatie, informatiebeveiliging en verdere professionalisering van de organisatie. Hierdoor is het mogelijk om ook op langere termijn de dienstverlening op hoog niveau te houden.
Aanpak van geweld in afhan- kelijksheidsrelaties (GIA)	
Toelichting	
Doel (openbaar belang)	Zorgen voor een advies- en meldpunt huiselijk ge-weld en kindermishandeling en het bevorderen van een goede samenwerking tussen dit advies- en meldpunt, de hulpverlenende instanties, de politie, de gecertificeerde instellingen en de raad voor de kinderbescherming.
Wijziging belang in begrotings-jaar	Niet van toepassing
Betrokkenen	Altena, Bergen op Zoom, Breda, Drimmelen, Etten-Leur, Geertruidenberg, Halderberge, Moerdijk, Oos-terhout, Roosendaal, Rucphen, Steenbergen, Woensdrecht en Zundert.
Bestuurlijke betrokkenheid	De Stuurgroep GR bestaat uit minimaal 5 en maxi-maal 8 portefeuillehouders, waarbij elk van de por-tefeuillees jeugd, veiligheid en Wmo in de Stuurgroep GR vertegenwoordigd dient te zijn.
Financieel belang	Niet van toepassing
Betaalde bijdrage 2025	€ 723.728 (in combinatie met Veilig Thuis)

Aanpak van geweld in afhankelijkheidsrelaties (GIA)

	Toelichting
	€ 212.000 bijdrage vrouwenopvang
Financiële bijdrage 2027	€ 912.566 (in combinatie met Veilig Thuis en Meldpunt Crisiszorg)
Eigen vermogen	01-01-'27 is onderdeel van begroting van Breda
	31-12-'27
Vreemd vermogen	01-01-'27 is onderdeel van begroting van Breda
	31-12-'27
Procedure begroting	Standaardprocedure.
Uittredingsbepalingen	Elk van de gemeenten kan besluiten dat de deelneming aan deze regeling wordt opgezegd ingaande twee kalenderjaren na het verstrijken van het jaar waarin het besluit tot opzegging is genomen. De overgebleven gemeenten dienen eensluidend te besluiten over de gevolgen van de uittreding.
Risico's	Binnen GIA vormt de toenemende druk op Veilig Thuis een belangrijk aandachtspunt. Veilig Thuis geeft, evenals andere uitvoerende organisaties binnen de keten, aan dat de huidige subsidieplafonds onvoldoende zijn om de stijgende aantallen meldingen en de toenemende complexiteit van de casuïstiek in 2026 op te vangen. Gezien de aanhoudende stijging van meldingen en casuïstiek kan niet worden uitgesloten dat ook in 2027 aanvullende financiële middelen nodig zijn.
Ontwikkelingen 2027	De ontwikkelingen van de GR GIA in 2027 richten zich voornamelijk op de speerpunten uit het, in eind 2026 vast te stellen, beleidskader GR GIA 2026-2028. Dit betreft onder andere: opzetten regionaal netwerk van expertise ter ondersteuning lokale uitvoering en het komen tot een gedeelde werkwijze; ontwikkeling regionale aanpak Veiligheid voor Vrouwen; het doorontwikkelen van het Meldpunt Crisiszorg om te voldoen aan nieuwe wet- en regelgeving en de samenwerking met GGZ, Politie en Novadic-Kentron te versterken.

Bescherm Wonen regio Breda

	Toelichting
Doel (openbaar belang)	Het bestaan van een maatwerkvoorziening beschermd wonen voor inwoners die vanwege een combinatie van psychische, psychosociale problematiek en langdurig gebrek aan zelfregie niet in staat zijn om zelfstandig te wonen en 24 uur per dag een vorm van zorg in nabijheid nodig hebben.
Wijziging belang in begrotingsjaar	Niet van toepassing.
Betrokkenen	Altena, Breda, Drimmelen, Etten-Leur, Geertruidenberg, Moerdijk, Oosterhout en Zundert.

Bescherm Wonen regio Breda

	Toelichting
Bestuurlijke betrokkenheid	Tenminste 4 maal per jaar is er een plenair overleg met de verantwoordelijke portefeuillehouders van de colleges van de gemeenten.
Financieel belang	Niet van toepassing.
Betaalde bijdrage 2025	De begroting van de GR is onderdeel van de begroting van Breda. In 2025 heeft de gemeente Oosterhout € 900.000 terug ontvangen.
Financiële bijdrage 2027	€ 1.000.000 terug te ontvangen
Eigen vermogen	01-01-'27 is onderdeel van begroting van Breda.
	31-12-'27
Vreemd vermogen	01-01-'27 is onderdeel van begroting van Breda.
	31-12-'27
Procedure begroting	Standaardprocedure.
Uittredingsbepalingen	Elk van de gemeenten kan besluiten dat de deelneming aan deze regeling wordt opgezegd ingaande twee kalenderjaren na het verstrijken van het jaar waarin het besluit tot opzegging is genomen. De overgebleven gemeenten dienen eensluidend te besluiten over de gevolgen van de uittreding.
Risico's	Een knelpunt in het voorzieningenniveau voor mensen met een psychische kwetsbaarheid is de beschikbaarheid van voldoende woonplekken in de wijk.
Ontwikkelingen 2027	We moeten blijven inzetten op het realiseren van voldoende alternatieve woonvormen zoals gemengd wonen, kamers met kansen en housing first.

Regio De Baronie

	Toelichting
Doel (openbaar belang)	De Gemeenschappelijke Regeling (GR) Regio De Baronie behartigt de gezamenlijke belangen van de deelnemende gemeenten en versterkt regionale samenwerking op het gebied van economie, wonen, mobiliteit, duurzaamheid, veiligheid en sociaal beleid. Daarnaast heeft de Regio de Baronie een coördinerende rol bij regionale beleidsontwikkeling en uitvoering van gezamenlijke programma's, waaronder bedrijventerreinen, woningbouwprogrammering, regionale bereikbaarheid en energietransitie.
Wijziging belang in begrotingsjaar	Niet van toepassing.
Betrokkenen	Altena, Alphen-Chaam, Baarle-Nassau, Breda, Drimmelen, Etten-Leur, Geertruidenberg, Moerdijk, Oosterhout en Zundert.
Bestuurlijke betrokkenheid	De burgemeester is lid van het Algemeen Bestuur (AB). Portefeuillehouders overleggen in verschillende (bestuurs)commissies. De Oosterhoutse

Regio De Baronie	Toelichting
	vertegenwoordiging op de beleidsterreinen is gebaseerd op de portefeuilleverdeling.
Financieel belang	Niet van toepassing.
Betaalde bijdrage 2025	€ 97.889
Financiële bijdrage 2027	€ 104.545
Eigen vermogen	01-01-'27 € 165.000
	31-12-'27 € 165.000
Vreemd vermogen	01-01-'27 € -
	31-12-'27 € -
Procedure begroting	De GR Regio de Baronie volgt de termijnen uit de Wet gemeenschappelijke regelingen en de Nota Verbonden Partijen (conceptbegroting vóór 1 april en vaststelling vóór 1 juli).
Uittredingsbepalingen	Uittreding is mogelijk met een opzegtermijn van één jaar. Na uittreding geldt een afbouwregeling voor de gemeentelijke bijdrage gedurende drie jaar (100%, 66% en 33%). De gemeente blijft verantwoordelijk voor eerder aangegane verplichtingen en heeft geen aanspraak op reserves of rekeningresultaten. De financiële gevolgen worden door het algemeen bestuur in overleg met de uittredende gemeente vastgesteld.
Risico's	Zoals bij veel regionale samenwerkingen zijn er risico's op het gebied van: • Personele inzet (uitval, vertrek of schaarste aan capaciteit); • Belangrijkste risico is de kwetsbaarheid van de organisatie door de beperkte formatie. Bij voorgenoemde ziekte of uitval kan tijdelijke inhuur noodzakelijk zijn. De begroting noemt hiervoor een risicowaarde van € 50.000; het weerstandsvermogen van circa € 165.000 wordt als voldoende beschouwd.
Ontwikkelingen 2027	De ontwikkelingen op het terrein van regionale samenwerking volgden elkaar de afgelopen jaren in rap tempo op. Het samenwerkingslandschap is continu in ontwikkeling, waarbij voor Oosterhout vooral Regio De Baronie en de Stedelijke Regio Breda-Tilburg (SRBT) belangrijk zijn. Deze samenwerkingsverbanden hebben deels taken overgenomen van de RWB – met name rond mobiliteit, ruimtelijke ontwikkeling en bedrijventerreinen. In 2027 wordt gewerkt met een nieuwe Kernagenda 2027-2030 die in 2026 na de gemeenteraadsverkiezingen met input vanuit raadsleden, colleges en ambtenaren is gemaakt. Daarnaast vinden verdere ontwikkelingen plaats binnen de SRBT-samenwerking en de doorontwikkeling van RWB/REWIN.

Regio De Baronie	Toelichting
	Eventuele financiële gevolgen worden via begrotingswijzigingen verwerkt.

7.8 Grondbeleid

De paragraaf grondbeleid bevat op basis van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) ten minste:

- een visie op het grondbeleid in relatie tot de realisatie van de doelstellingen van de programma's die zijn opgenomen in de begroting;
- een aanduiding van de wijze waarop de gemeente het grondbeleid uitvoert;
- een actuele prognose van de te verwachten resultaten van de totale grondexploitatie;
- een onderbouwing van de geraamde winstneming;
- de beleidsuitgangspunten omtrent de reserves voor grondzaken in relatie tot de risico's van de grondzaken.

7.8.1 Algemeen

Grondbeleid is in zowel juridisch als financieel opzicht instrumenteel van aard. Het grondbeleid is volgend ten aanzien van de doelstellingen die de gemeente heeft gesteld op het gebied van ruimtelijke ontwikkeling en wonen, verkeer en vervoer, werkgelegenheid en groen. Gezien ons dichtbevolkt land is grond in principe een kapitaalsintensief schaarse product. Gronden zijn onder andere bestemd voor woningbouw en bedrijfsterreinen.

Er is nog steeds krapte op de woningmarkt omdat meer mensen willen verhuizen terwijl er minder woningen vrijkomen door doorstroming. Ook stijgt het aantal eenpersoonshuishoudens door vergrijzing en individualisering wat zorgt voor extra vraag naar woningen.

7.8.2 Kaders grondbeleid

Grond vormt de basis voor de ontwikkeling van ruimtelijke plannen en geeft zeggenschap. Grondbeleid is geen doel op zich, maar een middel om het ruimtelijk beleid op een bestuurlijk en economisch verantwoorde wijze te realiseren. Samengevat zijn de doelen van het gemeentelijk grondbeleid de volgende:

- het bevorderen van maatschappelijk gewenst ruimtegebruik;
- het verhogen van de kwaliteit van het ruimtegebruik, de zeggenschap van de burgers en de marktwerking op de grondmarkt;
- het bevorderen van een rechtvaardige verdeling van kosten en opbrengsten van gebruikers, eigenaren, ontwikkelaars en de gemeente;
- het genereren van inkomsten ten algemeen nut.

De gemeenteraad heeft bij besluit van 9 december 2025 de Nota Grondbeleid 2026 en verder vastgesteld. De nota is kaderstellend. Dat wil zeggen, zij geeft de uitgangspunten voor het te voeren grondbeleid weer. Tevens biedt zij structuur bij de uitvoering van ruimtelijke ontwikkelingen. Belangrijke punten uit de Nota Grondbeleid zijn:

- We kiezen voor een situationeel c.q. dynamisch grondbeleid: per project of plan zal bekeken worden welke vorm van grondbeleid het meest passend of gewenst is. Waar het kan kiezen we voor faciliterend grondbeleid. Daar waar nodig kiezen we voor faciliterend met regie, samenwerking of actief grondbeleid.
- Een afwegingskader wordt gehanteerd bij ontwikkelingen met een zekere maatschappelijke betekenis, financiële of ruimtelijke complexiteit of bestuurlijke afwegingsruimte.
- Bij faciliterend grondbeleid (met of zonder regie) heeft het de voorkeur van de gemeente om een anterieure overeenkomst met de grondeigenaar te sluiten om het kostenverhaal te verzekeren. Indien er geen zicht is op anterieur contracteren dan gaat de gemeente over tot het publiekrechtelijk verhalen van kosten.
- Bij actief grondbeleid wordt er een verwervingsstrategie bepaald. De gemeente zal bij actief grondbeleid veelal gebruik maken van het voorkeursrecht. Strategische en anticiperende grondverwerving past de gemeente terughoudend toe en weegt daarbij zorgvuldig af welke (financiële) risico's ze daarbij kan lopen.
- Uitgangspunt bij verwerving van gronden is dat de gemeente altijd zal trachten om minnelijke overeenstemming te bereiken met als ultimum remedium een onteigening.
- De gemeente continueert het beleid van tender (middels aanbesteding of vormvrije marktselectie) van een locatie, waarbij door marktpartijen een bod gedaan wordt op de grond en eventueel de aanleg van het openbaar gebied.
- Indien er geen tender plaatsvindt dan zal de verkoopprijs van de gronden welke verkocht worden op basis van een onafhankelijke taxatie worden bepaald.
- In geval van projectbouw hanteert de gemeente het grondquote-systeem voor de koopsector en huursector bij complex(woning)bouw.
- Het college stelt de gronduitgifteprijs vast, uitgangspunt is dat deze prijzen marktconform zijn en met inachtneming van de prestatieafspraken gemaakt met de woningbouwcorporatie.
- In het kader van het budgetrecht stelt de raad het beschikbaar krediet vast bij grondaankopen vooruitlopend op een grondexploitatie. Het college is bevoegd tot aankopen passend binnen een door de raad vastgestelde grondexploitatie.

De gemeenteraad heeft bij besluit van 9 december 2025 het programma Kosten-verhaal en financiële bijdrage vastgesteld. Hierin is het beleid ten aanzien van toepassing van kostenverhaal vastgelegd.

Ook heeft de gemeente in 2026 de Nota Uitgifte Snippergroen 2026 en verder vastgesteld. Hierin is het beleid ten aanzien van de uitgifte van grondstroken met een oppervlakte van maximaal 150 m² vastgelegd.

7.8.3 Financieel beleid

7.8.3.1 Begroting grondexploitaties 2027

In 2027 zullen naar verwachting de volgende 6 grondexploitaties geopend zijn:

Complexindeling		
Com-plex	Woningbouw	Industrieterreinen
33	Slotjes Midden	
67	Bloemenhof (Bunthoef)	
79	Zwaaikom	
86	Den Hout nabij Ruiterspoor	
92	De Contreie	
63		Everdenberg Oost

Onderstaand is de begroting van deze complexen (gebaseerd op de actualisatie van de grondexploitaties in maart 2026) verwerkt. Hiertoe is de jaarschijf 2027 van alle afzonderlijke grondexploitaties opgenomen en vervolgens samengevoegd.

De ambtelijke kosten zijn op de urenplannen van de betreffende afdelingen gebaseerd. De rentekosten zijn begroot op 0,5% van de boekwaarde per 1-1 van het betreffende boekjaar.

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Begroting lasten	Begroting baten
Grondverwerving en sloopkosten	141	
Civieltechnische werken	706	
Groen, water en spelen	465	
Openbare verlichting	0	
Archeologie	34	
Milieu	29	
Overige kosten bouw- en woonrijpmaken (incl. post onvoorzien en stortingen in reserves)	516	
Financieringskosten	62	
Ambtelijke uren	984	
Administratie en beheerkosten	71	

Omschrijving	Begroting lasten	Begroting baten
Zakelijke lasten onroerende zaken (zoals onroerend zaak belasting en waterschapslasten)	10	
Opbrengsten grondverkoop/bijdragen derden/inzet voorziening per project:		
Slotjes Midden		70
Zwaaikom		0
Everdenberg Oost		4.057
Bloemenhof (locatie Bunthoef)		46
TOTAAL	3.018	4.173
Saldo mutatie voorraad		1.155

Hieruit blijkt dat de boekwaarde in 2027 naar verwachting ruim € 1,1 miljoen zal afnemen.

7.8.3.2 Actualisatie van grondexploitaties

Alle grondexploitaties worden minimaal twee keer per jaar geactualiseerd, te weten bij de jaarrekening en bij het opstellen van het Meerjarig Perspectief Grondexploitaties (MPG). Als er gedurende het jaar sprake is van een significante wijziging in het programma of resultaat, wordt de raad hierover tussentijds geïnformeerd. In de jaarlijks actualisatie wordt gerapporteerd over het programma en de planning. Relevante ontwikkelingen worden benoemd. Na verloop van een kalenderjaar wordt de boekwaarde bijgewerkt. Dat is het moment om per project de balans op te maken.

Bij de actualisaties wordt per project de risicoanalyse vernieuwd. Deze jaarlijkse herziening die verwerkt wordt in het Meerjaren Perspectief Grondexploitaties (MPG) wordt ter vaststelling voorgelegd aan de gemeenteraad. Na vaststelling vormen de geactualiseerde grondexploitaties het financiële kader voor de verdere uitvoering van elk project. Gronden die de gemeente in bezit heeft maar nog niet in ontwikkeling zijn en of worden genomen, worden beheerd in het zogenaamde MVA (Materiële Vaste Activa).

7.8.3.3 Reserves

De **Algemene Reserve Grondexploitaties (ARG)** is geen bestemmingsreserve maar een reserve om algemene risico's op het gebied van grondexploitatie op te vangen. Om deze reden vervult de ARG een bufferfunctie en is te vergelijken met de Algemene Reserve op concernniveau. De inzetbaarheid van de ARG beperkt zich tot zaken die een duidelijk raakvlak hebben met het taakgebied grondexploitatie. Deze reserve dient als buffer voor het afdekken van mogelijke verliezen en risico's. Ook de afdracht van vennootschapsbelasting over de grondexploitaties ('het grondbedrijf') worden ten laste van de ARG gebracht.

In de nota reserves en voorzieningen 2024 is geen bandbreedte opgenomen voor de reserve. De raad heeft via motie verzocht om zo veel mogelijk te handelen vanuit de voormalige grenzen van de reserve (ondergrens van € 9 miljoen en een bovengrens van € 12,5 miljoen). Inmiddels zijn de nota's grondbeleid en het

programma kostenverhaal en financiële bijdragen vastgesteld. Binnen nu en enkele jaren zal een aantal ontwikkelingen leiden tot het openen van nieuwe grondexploitaties. Voorbeelden hiervan zijn: Oosterhout Oost, Arkendonk, Slotjesveld, locatie huidige Hanze college, Lievenshove. Omdat van al deze plannen de vaststelling van de uitgangspunten nog niet afgerond is en daarom een verantwoorde financiële vertaling nog niet gemaakt kan worden, zijn er ook nog veel financiële onzekerheden. Dit overziend wordt nu voorgesteld een wijziging van de breedte van de ARG niet nu maar in een later stadium aan de raad aan te bieden. Een logisch moment is te zijner tijd herziening van de nota reserves en voorzieningen.

De feitelijke hoogte bedroeg per 1-1-2026 € 9,2 miljoen.

Algemene reserve Grondexploitaties stand op 1-1-2026	9.200
Eventuele winstneming 2026	p.m.
Saldo	9.200

Voor de wenselijke omvang van het weerstandsvermogen zijn een groot aantal factoren van belang, zoals de omvang van de geïnvesteerde bedragen (de boekwaarden), de looptijd van de exploitaties, de risico's van prijs- en rentestijgingen voor de exploitatiekosten, prijsdalingen voor de grondverkoop, tegenvallende subsidies en afzetstagnaties. Ingeval van samenwerking met projectontwikkelaars is ook de soliditeit van de betreffende ontwikkelaar een risicofactor. Tenslotte is de mate waarin voornoemde risico's zijn afgedekt een belangrijk element. Kortom er is een groot aantal factoren van belang bij het bepalen van het benodigd weerstandsvermogen. Deze factoren laten zich niet in alle gevallen vastleggen in concrete cijfers. De hierboven genoemde ARG is primair bedoeld als weerstandsvermogen.

7.8.3.4 Voorziening grondexploitatie

De voorschriften in het BBV geven aan wanneer er een voorziening dient te worden gevormd, onder andere als uit de financiële verkenning of grondexploitatie blijkt dat er een negatief resultaat te verwachten is. In het geval dat er een nadelig saldo wordt verwacht, maar het niet uit te sluiten is dat dit nog omgebogen wordt in een sluitend geheel, dan kan volstaan worden met het vormen van een voorziening voor de afdekking van het verwacht verlies. Indien blijkt dat het verlies lager uitvalt, valt de gevormde voorziening weer ten dele vrij. De gevormde voorziening die op dat moment nog niet feitelijk is ingezet kan gezien worden als een correctie op de boekwaarde, en derhalve als een vermindering van de voorraad grondexploitatie (onderdeel van de vlottende activa).

Omdat voor de grondexploitatie de Zwaaihoek een negatieve eindwaarde wordt verwacht, is hier bij de opening van de grondexploitatie een voorziening voor gevormd. Deze voorziening is inmiddels enkele malen gemuteerd. Op 1-1-2026 bedroeg deze voorziening € 1,17 miljoen. Daarnaast diende per eind 2022 ten gevolge van BBV voorschriften een voorziening gevormd te worden voor de

grondexploitatie Slotjes Midden en deze is inmiddels ook aangepast waardoor het totaal op 1-1-2026 van deze voorziening € 1,28 miljoen bedroeg. En tenslotte is bij de opening van de grondexploitatie Arendsplein (juni 2023) een voorziening gevormd welke inmiddels door aanpassingen afgelopen jaren nu per 1-1-2026 € 1,29 miljoen bedroeg. Ook deze voorzieningen zijn ten laste gebracht van de ARG. Deze gelden worden jaarlijks benut om de boekwaarde van het betreffende project te corrigeren naar nul. De totale boekwaarde van deze voorzieningen bedroeg op 1 januari 2026 € 3,74 miljoen.

7.8.3.5 Rentebeleid

Vanaf 2025 wordt bij de rentetoerekening aan grondexploitaties gebruik gemaakt van de reguliere omslagrente. De toegerekende rentelasten betreffen de begrote (bij de begroting) of toegerekende werkelijke (bij de jaarrekening) rentelasten op basis van het rente-omslagpercentage.

De rentetoerekening op basis de rente-omslag vindt plaats over de bruto-boekwaarden van de geopende grondexploitaties per 1 januari. Ook over grondexploitaties waarbij de verantwoorde opbrengsten hoger zijn dan de kosten, waardoor de boekwaarde van een BIE negatief is, wordt rente (in dit geval een baat) toegerekend. We maken onderscheid in de rente die daadwerkelijk wordt toegerekend (nacalculatorisch) en de rente die voorcalculatorisch bij herijkingen (looptijd van soms 8 tot 10 jaar vooruit) wordt toegepast.

Vanaf 2025 en verder is de volgende berekenwijze binnen de functie grondexploitaties afgesproken:

- ❖ De rekenrente voor zowel de reguliere begroting bedraagt in 2027 0,5%, en daarmee ook de voorcalculatorische rekenrente voor alle prognoses/grondexploitatie-opzetten ongeacht de looptijd.
- ❖ Er wordt een nacalculatorische rente toegepast als de feitelijke omslagrente meer dan 25% afwijking van de voorcalculatorische rekenrente.

7.8.3.6 Kengetal grondexploitatie

In de begroting en het jaarverslag dienen een aantal kengetallen opgenomen te worden. Deze kengetallen maken het de leden van de gemeenteraad gemakkelijker om inzicht te krijgen in de financiële positie van hun gemeente. Eén van deze kengetallen heeft betrekking op de grondexploitatie. De berekening hiervan is onderstaand opgenomen.

Omschrijving	Rek 2025	Begr 2026	Begr 2027	Begr 2028	Begr 2029	Begr 2030
A Niet in exploitatie genomen bouwgronden	0	0	0	0	0	0
B Bouwgronden in exploitatie	12.135	12.800	12.000	10.500	6.000	7.320
C Totale baten (excl. mutaties reserves)	256.237	244.497	253.336	249.142	248.034	242.443

Omschrijving	Rek 2025	Begr 2026	Begr 2027	Begr 2028	Begr 2029	Begr 2030
Grondexploitatie (A+B)/C x 100%	4,7%	5,2%	4,7%	4,2%	2,4%	3,0%

Hieruit blijkt de komende jaren een duidelijk dalende trend in het kengetal grond-exploitaties. Hoe dit te interpreteren is uitgewerkt in paragraaf 6.2. Weerstands-vermogen, onder de kengetallen.

7.9 Wet open overheid

7.9.1 Inleiding

Een goede informatievoorziening met een ordentelijke informatiehuishouding is noodzakelijk om aan de wettelijke taak tot passieve en actieve openbaarmaking te komen. Inwoners dienen toegang te hebben tot de voor hen noodzakelijke informatie. Een open overheid voorziet hierin door tijdens en na afloop van het maken van beleid en wetgeving transparant te zijn in de gemaakte keuzes. Dit verbetert de participatie van onze inwoners.

In de Wet open overheid (Woo) is bepaald dat een bestuursorgaan in de jaarlijkse begroting en verantwoording aandacht besteedt aan de beleidsvoornemens en uitvoering van de Woo.

7.9.2 Passieve openbaarmaking

Dit betreft het openbaar maken van informatie naar aanleiding van een verzoek uit de samenleving, voornamelijk Woo-verzoeken. Iedereen heeft de mogelijkheid om een Woo-verzoek in te dienen en in beginsel moet alle gevraagde informatie openbaar gemaakt worden, behalve als er een uitzondering geldt. In de huidige procedure heeft de organisatie 4 weken de tijd om te reageren, met eventueel 2 weken verdagingstermijn indien het verzoek groot of gecompliceerd blijkt te zijn.

7.9.3 Actieve openbaarmaking

Naast de passieve openbaarmaking is de organisatie verplicht om voor zestien verschillende informatiecategorieën informatie actief openbaar te maken. De categorieën worden gefaseerd verplicht gesteld, waarbij de eerste tranche (vier categorieën) per 1 november 2024 verplicht werd. Hieraan hebben we voldaan. In 2025 hebben we hier vier categorieën aan toegevoegd. Daarnaast is een Woo-platform aangeschaft die ondersteunt bij het zoeken, anonimiseren en publiceren van de informatie. Drie categorieën zijn gereed om te publiceren, afhankelijk van live-gang van het publicatieplatform. In 2027 worden alle categorieën actief openbaar gemaakt.

7.9.4 Organisatie

De organisatie heeft samen met de andere gemeenten in Equalit verband aan een Projectstart Architectuur (PSA) gewerkt waarin naast de Woo ook de WEP (Wet elektronische publicaties) en WMEBV (Wet modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer) worden meegenomen om samen te voldoen aan de Wet Open Overheid. Deze PSA is samen met Equalit uitgewerkt naar een concrete oplossing voor de aangesloten gemeenten. Er is in 2025 gezamenlijk software aangeschaft en deze is verder ontwikkeld. Met deze software is het mogelijk te zoeken naar documenten, te anonimiseren, waarmerken en publiceren. Documenten worden momenteel actief gepubliceerd via DROP, de gemeentewebsite, raadsinformatiesysteem, en de website officiële bekendmakingen.nl om te voldoen aan de WEP. Voor de Woo

wordt dit in 2027 uitgebreid van vijf naar twaalf van de zestien categorieën die voor gemeentes verplicht zijn. Per categorie is bepaald welke documenten actief openbaar gemaakt moeten worden op een daarvoor bestemde website en gekoppeld aan de landelijke Woo-index.

7.9.5 Verbetering informatiehuishouding

Op basis van de eisen die worden gesteld in de Woo is een kwaliteitsanalyse gemaakt van door de gemeente gebruikte applicaties en hoe documenten hiermee worden geïdentificeerd, ontsloten en gepubliceerd. De conclusies inzake de drie grootste applicaties van toepassing voor de Woo, zijn als volgt:

Zaaksysteem

Er is inzichtelijk gemaakt voor welke zaaktypen de Woo impact heeft. Met het Woo platform wordt een koppeling gemaakt die het publiceren van documenten vanuit het zaaksysteem mogelijk maakt. De proceseigenaren worden meegenomen in de werking hiervan en hoe informatie moet worden geregistreerd en openbaar gemaakt moet worden.

iBabs

Bij publicatie vanuit iBabs wordt geen gestandaardiseerd format gebruikt. Documenten blijven in PDF. Alles op het gebied van publicatie is handmatig, zoals agenderen en besluiten. Aanpassingen gaan via het Zaaksysteem en de mail en worden daarna handmatig weer in iBabs geplaatst. Er wordt in 2027 onderzoek gedaan naar verbeteringen in dit proces.

Centric voor Leefomgeving (CLO)

Publicatie is momenteel automatisch vanuit het CLO met een directe koppeling naar DROP (Decentrale Regelgeving en Officiële Publicaties). De documenten uit CLO worden opgeslagen in het zaaksysteem voor duurzame opslag. Voor de Woo is in 2025 geïnventariseerd per team en per categorie welke documenten actief openbaar gemaakt moeten worden.

7.10 Reserves en voorzieningen

7.10.1 Verloop reserves en voorzieningen

Eind 2027 bedraagt de stand van de reserves van € 206,5 miljoen en van de voorzieningen € 7,3 miljoen. Onderstaand is een overzicht gegeven van de ontwikkeling van de reserves en voorzieningen in meerjarig perspectief.

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Rekening 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Raming 2028	Raming 2029	Raming 2030
Algemene reserve	17.183	17.183	17.183	17.183	17.183	17.183
Vrije reserve	17.313	18.598	18.447	19.611	21.111	21.111
Algemene reserve grondexploitatie	9.200	9.200	7.250	7.250	7.250	7.250
Reserve investeringsprojecten	57.557	71.034	105.955	117.015	117.727	120.875
Bestemmingsreserves	101.990	90.813	57.600	43.028	36.561	27.834
Voorzieningen verplichtingen en verliezen	10.858	8.031	1.775	1.300	1.300	1.300
Voorzieningen	6.492	5.571	5.571	5.571	5.571	5.571
Totaal	220.593	220.430	213.781	210.958	206.703	201.124

De conclusie hieruit is dat naar verwachting het saldo van de reserves een dalende trend kent. De verlaging binnen bestemmingsreserves en de vrije reserve is uiteraard gekoppeld aan de ambitie om de gelden vanuit de reserves in te zetten voor de stad.

7.10.2 Reserves

7.10.2.1 Algemene reserve

De algemene reserve is bedoeld om:

- Tijdelijk negatieve exploitatieresultaten op te vangen. De benodigde omvang is sterk afhankelijk van de interne beheersing van de bedrijfsprocessen. Als de planning- en control cyclus goed functioneert dan zullen via bijsturing tekorten/overschotten in de uitvoering van de begroting met behulp van een aanpassingsproces in uiterlijk 2 à 3 jaar weer worden gecorrigeerd.
- Onvoorzienbare externe ontwikkelingen op te vangen.

7.10.2.2 Vrije reserve

De vrije reserve heeft een bestedingsfunctie en is vrij besteedbaar. Het verloop van de vrije reserve in meerjarig perspectief staat verderop in deze paragraaf 7.10.4 weergegeven.

7.10.2.3 Algemene reserve grondexploitatie (ARG)

De algemene reserve grondexploitatie is beperkt zich tot zaken die een duidelijk raakvlak hebben met het taakgebied grondexploitatie. Deze reserve dient als buffer voor het afdekken van mogelijke verliezen en risico's. Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar de paragraaf 7.8 Grondbeleid.

7.10.2.4 Reserve investeringsprojecten

Doel is om jaarlijks de kapitaallasten van gedane investeringen aan de reserve te onttrekken. Deze reserve is niet vrij besteedbaar, maar dient dus om de lasten van investeringen die in het verleden vanuit reserves zijn bekostigd af te dekken.

7.10.2.5 Bestemmingsreserves

Bestemmingsreserves zijn ingesteld voor:

- specifieke doelen die door de gemeenteraad zijn bepaald;
- het afdekken van kosten voortvloeiende uit redelijkerwijs niet in te schatten (omvangrijke) financiële risico's.
- de egalisatie van ongewenste schommelingen, indien de besteding niet dusdanig gebonden is dat de middelen moeten worden teruggegeven als ze niet zijn besteed voor het doel waarvoor ze zijn geheven.

7.10.3 Voorzieningen

Voorzieningen zijn fondsen voor concrete verplichtingen. Beschikking kan alleen plaatsvinden voor het doel of risico waarvoor ze zijn ingesteld. Bij voorzieningen gaat het om min of meer onzekere verplichtingen die te zijner tijd tot schulden kunnen leiden.

Voor meer informatie over het geraamde verloop van de reserves wordt verwezen naar bijlage 9.5 Overzicht reserves en voorzieningen.

7.10.4 Verloop vrije reserve

In onderstaande tabel zijn de verwachte onttrekkingen en stortingen in meerjarenperspectief van de vrije reserve weergegeven. De beginstand (exclusief saldo-bestemming 2025) per 1 januari 2026 bedraagt € 17,3 miljoen.

Vervolgens zijn respectievelijk de uitgaven weergegeven waar de gemeenteraad al toe heeft besloten en de uitgaven waarvan definitieve besluitvorming door de gemeenteraad nog moet plaatsvinden.

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Begroting 2026	Begroting 2027	Raming 2028	Raming 2029	Raming 2030
Uitgaven reeds besloten	4.573	3.146	336	0	0
Projectplan implementatie Omgevingswet	15	200	-	-	-
Stedenbouwkundige visie Slotjesveld	-	31	-	-	-

Omschrijving	Begroting 2026	Begroting 2027	Raming 2028	Raming 2029	Raming 2030
Aanleg EVZ Contreie-Zuid	663	-	-	-	-
POK woningbouw strategisch Den Hout	10	-	-	-	-
Voorbereidingskrediet herontwikkeling Arkendonk	30	50	-	-	-
Sporthal Arkendonk terreinen	140	-	-	-	-
sporthal Arkendonk zonnepanelen	141	-	-	-	-
VV Irene '58	-	-	110	-	-
Opgave strategische woningbouw	300	300	226	-	-
Aanpak illegaal wonen	-	164	-	-	-
Eén tegen eenzaamheid	30	-	-	-	-
Coronamiddelen cultuursector	12	-	-	-	-
Implementatie omgevingswet	-	437	-	-	-
Legaat Cooth	-	48	-	-	-
Bomencompensatiebeleid	120	60	-	-	-
Verbetertraject toegang	50	-	-	-	-
Borging verandering sociaal domein	215	-	-	-	-
Kansengelijkheid	75	-	-	-	-
Groen-blauwe schoolpleinen	56	-	-	-	-
Schuldhelpverlening	36	-	-	-	-
Kunst in het nieuwe gemeentehuis	-	49	-	-	-
Alleenverdienersproblematiek	92	-	-	-	-
Werkzaamheden parkeergarage	160	-	-	-	-
Containers Wilhelminahaven	-	-	-	-	-
Circulariteit	25	-	-	-	-
Energietransitie bebouwde ruimte	18	-	-	-	-
Energiesysteem	27	-	-	-	-
Duurzaamheidsorganisatie	10	-	-	-	-
Kunstgras SCO	288	-	-	-	-
Sprinklerinstallatie parkeergarage Arendshof II	-	330	-	-	-
Snelfietspad Dorst	1.100	-	-	-	-
Schuldhelpverlening	20	-	-	-	-
Inburgering	13	-	-	-	-
Kansengelijkheid	116	-	-	-	-
Tegemoetkoming kinderopvang en BSO pleegkinderen	35	-	-	-	-
Decentralisatie uitkering bibliotheekwerk	79	-	-	-	-
Overdrachtsbelasting Stichting BOCK	16	-	-	-	-
Toevoeging kunstfonds	75	-	-	-	-
Voetpad / fietspad Rederijweg (Weststad)	160	-	-	-	-
Natuurbrandpreventie	-	26	-	-	-
Soortenmanagementplan (SMP)	150	-	-	-	-

Omschrijving	Begroting 2026	Begroting 2027	Raming 2028	Raming 2029	Raming 2030
Uitkering extra werkzaamheden wetsvoorstel Versterking regie volkshuisvesting	-	150	-	-	-
Middelen realisatiestimulans woningbouw	-	1.106	-	-	-
Ontwikkeling AI-beleid	55	195	-	-	-
Aanschaf UV-C installatie Warande	50	-	-	-	-
Hospice Lievenshove - impuls subsidie	100	-	-	-	-
Negatief resultaat 2025	91	-	-	-	-
Nog te voteren	-	1.200	-	-	-
Herontwikkeling AC Arkendonk	-	700	-	-	-
Glijbaan de Warande	-	500	-	-	-
Totaal	4.573	4.346	336	-	-
Cumulatief					9.255

7.10.5 Inkomsten vrije reserve

Een groot deel van het positieve exploitatiesaldo uit de meerjarenbegroting 2027-2030 toegevoegd aan de vrije reserve.

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Begroting 2026	Begroting 2027	Raming 2028	Raming 2029	Raming 2030
Meerjarenbegroting 2027-2030	8.500	4.000	1.500	1.500	-
Totaal	8.500	4.000	1.500	1.500	-

7.10.5.1 Confrontatie beschikbare en benodigde middelen vrije reserve

Wanneer de geactualiseerde inkomsten en uitgaven binnen de vrije reserve worden afgezet tegenover elkaar ontstaat het volgende beeld:

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Begroting 2026	Begroting 2027	Raming 2028	Raming 2029	Raming 2030
Stand per 1 januari	17.313	20.740	20.394	21.528	23.028
Uitgaven	-4.573	-4.346	-366	-	-
Overheveling naar andere reserves	-500	-	-	-	-
Inkomsten	8.500	4.000	1.500	1.500	-
Stand per 31 december	20.740	20.394	21.528	23.028	23.028

Uit het bovenstaande overzicht blijkt de omvang van de vrije reserve op basis van de huidige inzichten in 2030 oploopt tot een hoogte van zo'n **€ 23,0 miljoen**.

7.11 Subsidies

Als gemeente verstrekken we diverse subsidies aan verschillen externe partijen om onze doelstellingen mede te kunnen realiseren. In deze paragraaf geven we inzicht in de verstrekte subsidies. De stijging van de verstrekte subsidies ten opzichte van de begroting 2026 is in de onderstaande tabel opgenomen en bedraagt circa € 0,7 miljoen gedurende de planperiode.

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Begroting 2026	Begroting 2027	Raming 2028	Raming 2029	Raming 2030
Begroting 2027	11.100	11.494	11.459	11.449	11.449
Begroting 2026	-11.100	-10.816	-10.781	-10.771	-10.771
Totaal	-	678	678	678	678

De stijging laat zich als volgt verklaren:

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Begroting 2026	Begroting 2027	Raming 2028	Raming 2029	Raming 2030
Actualisaties	-	62	62	62	62
Indexatie	-	377	377	377	377
Administratieve wijziging kostensoort	-	239	239	239	239
Totaal	-	678	678	678	678

De actualisatie betreffen toename aanvragen automaatje (€ 30.000), systeem 'Oosterhout voor elkaar' (€ 26.000) en een rijksbijdrage voor de Bibliotheek. Verder zijn alle subsidies geïndexeerd op basis van de opbouw van gesubsidieerde lasten.

De subsidies kunnen naar hun aard worden onderscheiden, de verschillende typen subsidies die we verstrekken zien er als volgt uit.

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Rekening 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Raming 2028	Raming 2029	Raming 2030
Waardering	149	128	120	120	120	120
Exploitatie	2.368	1.611	1.562	1.562	1.562	1.562
Doel	8.595	8.947	9.431	9.431	9.431	9.431
Activiteiten	261	251	271	261	251	251
Impuls	678	100	-	-	-	-
Zapbudget	76	63	110	85	85	85
Totaal	12.127	11.100	11.494	11.459	11.449	11.449

De verschillende producten waaraan subsidie wordt toegekend zijn opgenomen in de volgende tabel.

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Rekening 2025	Begroot 2026	Begroot 2027	Raming 2028	Raming 2029	Raming 2030
Jeugdwerk	29	32	33	33	33	33
Jeugdzorg algemeen	1.322	-	-	-	-	-
Vrij toegankelijke jeugd- zorg	214	1.076	1.014	1.014	1.014	1.014
Wet maatschappelijke on- dersteuning	448	470	504	504	504	504
Beleidsontwikkeling wmo	33	-	-	-	-	-
Doelgroep voorzieningen	105	63	67	67	67	67
Samenkracht en burger- participatie	2.656	2.287	2.403	2.403	2.403	2.403
Sociaal beleid	17	-	-	-	-	-
Bijzondere bijstand	428	359	375	375	375	375
Inburgering	260	3	3	3	3	3
Lokaal minimabeleid	41	44	44	44	44	44
Schuldhelpverlening	20	42	44	44	44	44
Uitvoering volksgezond- heid	146	118	122	122	122	122
Dierenwelzijn	83	113	116	116	116	116
Beheerskosten sociaal do- mein	55	-	17	17	17	17
Zorg en werk	5.857	4.607	4.742	4.742	4.742	4.742
Beleid economie	41	-	-	-	-	-
Beleid middenstand	223	236	244	244	244	244
Uitvoering economie	197	82	87	87	87	87
Beleid onderwijs	89	7	153	153	153	153
Leerplicht	-	-	-	-	-	-
Onderwijshuisvesting	-	-	-	-	-	-
Uitvoering toerisme en recreatie	123	81	83	83	83	83
Arbeidsmarkt, econo- mie en onderwijs	673	406	568	568	568	568
Stimulering sport	83	102	105	105	105	105
Bibliotheek	1.889	2.079	1.945	1.945	1.945	1.945
Theater	1.961	1.957	2.022	2.022	2.022	2.022
Overige podia	1.183	1.469	1.577	1.567	1.557	1.557
Musea en archieven	197	174	273	273	273	273
Sport en cultuur	5.313	5.781	5.922	5.912	5.902	5.902
Duurzaam bouwen	136	92	144	119	119	119
Afval	-	30	31	31	31	31
Duurzaamheid en kli- maat	136	122	175	150	150	150
Ruimtelijke ordening	-4	3	3	3	3	3
Beleid volkshuisvesting	29	-	-	-	-	-
Buurt- en wijkbeheer	19	35	37	37	37	37
Openbaar vervoer	6	10	10	10	10	10
Verkeersmaatregelen	68	31	32	32	32	32
Wonen en mobiliteit	118	79	82	82	82	82

Omschrijving	Rekening 2025	Begroot 2026	Begroot 2027	Raming 2028	Raming 2029	Raming 2030
Integrale veiligheid	31	5	5	5	5	5
Veiligheid	31	5	5	5	5	5
Stelposten (begroting)	-1	-	-	-	-	-
Financieel solide	-1	-	-	-	-	-
Realisatie Hospice	-	100	-	-	-	-
Investering	-1	100	-	-	-	-
Totaal	12.127	10.660	11.494	11.459	11.449	11.449

Als gemeente verstrekken we diverse subsidies aan verschillen externe partijen om onze doelstellingen mede te kunnen realiseren. In deze paragraaf geven we inzicht in de verstrekte subsidies.

De subsidies kunnen naar hun aard worden onderscheiden, de verschillende typen subsidies die we verstrekken zien er als volgt uit.

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Rekening 2024	Begroting 2025	Rekening 2025	Afwijking
Waardering	149	169	158	-11 v
Exploitatie	2.368	1.595	2.846	1.251 n
Doel	8.595	8.648	9.079	431 n
Activiteiten	261	248	331	82 n
Zapbudget	76	113	50	-63 v
Impuls	678	-	1.188	1.188 n
Totaal	12.127	10.773	13.651	2.878 n

De verschillende producten waaraan subsidie wordt toegekend zijn opgenomen in de volgende tabel.

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Rekening 2024	Begroting 2025	Rekening 2025	Afwijking
Jeugd	1.565	988	3.128	2.140 n
Jeugdwerk	29	32	31	-1 v
Jeugdzorg algemeen	1.322	-	1.720	1.720 n
Vrij toegankelijke jeugdzorg	214	956	627	-329 v
Toeleiding jeugd	-	-	750	750 n
Wet maatschappelijke ondersteu- ning	3.242	2.778	2.977	199 n
Wet maatschappelijke ondersteuning	448	462	509	47 n
Beleidsontwikkeling Wmo	33	-	46	46 n
Doelgroep voorzieningen	105	111	96	-15 v
Samenkracht en burgerparticipatie	2.656	2.205	2.326	121 n
Sociaal beleid	766	519	618	99 n
Sociaal beleid	17	-	-	-
Re-integratie	-	-	-	-
Bijzondere bijstand	428	432	439	7 n

Omschrijving	Rekening 2024	Begroting 2025	Rekening 2025	Afwijking
Inburgering	260	3	138	135 N
Lokaal minimabeleid	41	43	41	-2 V
Schuldhelpverlening	20	41	-	-41 V
Volksgezondheid	146	116	234	118 N
Uitvoering volksgezondheid	146	116	234	118 N
Dierenwelzijn	83	136	87	-49 V
Dierenwelzijn	83	136	87	-49 V
Ontwikkelingen sociaal domein	55	-	25	25 N
Beheerskosten sociaal domein	55	-	25	25 N
Ruimte om te ondernemen	461	368	488	120 N
Beleid economie	41	50	51	1 N
Beleid middenstand	223	231	231	-
Uitvoering economie	197	87	206	119 N
Onderwijs	89	7	212	205 N
Beleid onderwijs	89	7	212	205 N
Toerisme en recreatie	123	148	119	-29 V
Uitvoering toerisme en recreatie	123	148	119	-29 V
Sport	83	100	128	28 N
Stimulering sport	83	100	128	28 N
Cultuur	5.230	5.342	5.328	-14 V
Bibliotheek	1.889	1.861	1.886	25 N
Theater	1.961	1.918	1.918	-
Overige podia	1.183	1.364	1.303	-61 V
Musea en archieven	197	199	221	22 N
Duurzaam	136	118	168	50 N
Duurzaam bouwen	136	118	168	50 N
Afval	-	30	30	-
Afvalverwijdering	-	30	30	-
Wonen	44	38	32	-6 V
Ruimtelijke ordening	-4	3	1	-2 V
Beleid volkshuisvesting	29	-	-	-
Buurt- en wijkbeheer	19	35	31	-4 V
Verkeer en mobiliteit	74	80	77	-3 V
Openbaar vervoer	6	10	6	-4 V
Verkeersmaatregelen	68	70	71	1 N
Veiligheid	31	5	-	-5 V
Integrale veiligheid	31	5	-	-5 V
Algemene baten en lasten	-1	-	-	-
Stelposten (begroting)	-1	-	-	-
Totaal	12.127	10.773	13.651	2.878 N

8 Begroting

8.1 Overzicht van lasten en baten

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Rekening 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Raming 2028	Raming 2029	Raming 2030
Lasten	243.157	240.116	253.161	253.518	251.625	245.234
Baten	-257.484	-244.497	-253.336	-249.142	-248.034	-242.443
Resultaat voor bestemming	-14.327	-4.381	-175	4.376	3.591	2.791
Stortingen in reserves	39.969	9.340	1.353	1.163	3.060	1.730
Onttrekking aan reserves	-25.551	-4.937	-4.272	-6.066	-6.900	-6.719
Resultaat na bestemming	91	22	-3.094	-527	-249	-2.198

In de onderstaande tabel zijn voor de begroting 2026 en 2027 de lasten en baten per programma inzichtelijk gemaakt.

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Lasten 2026	Baten 2026	Saldo 2026	Lasten 2027	Baten 2027	Saldo 2027
Zorg en welzijn	104.911	-28.440	76.471	111.030	-27.505	83.525
Arbeidsmarkt, economie en onderwijs	6.598	-446	6.152	6.973	-495	6.478
Sport en cultuur	16.096	-5.693	10.403	16.919	-5.703	11.216
Duurzaamheid en klimaat	17.864	-3.319	14.545	18.717	-3.029	15.688
Wonen en mobiliteit	27.822	-9.520	18.302	29.518	-9.326	20.192
Veiligheid	7.105	-737	6.368	7.559	-531	7.028
Meer voor elkaar	7.287	-1.539	5.748	8.030	-2.146	5.884
Subtotaal programma's	187.683	-49.694	137.989	198.746	-48.735	150.011
Financieel solide	506	-170.538	-170.032	956	-179.481	-178.525
Gemeentelijke organisatie	26.843	-435	26.408	27.935	-438	27.497
Equalit	25.082	-23.830	1.252	25.272	-24.682	590
Onvoorzien	-	-	-	250	-	250
Vennootschapsbelasting	2	-	2	2	-	2
Resultaat voor bestemming	240.116	-244.497	-4.381	253.161	-253.336	-175
Mutaties reserves	9.340	-4.937	4.403	1.353	-4.272	-2.919
Resultaat na bestemming	249.456	-249.434	22	254.514	-257.608	-3.094

8.2 Toelichting op het overzicht van lasten en baten

In deze begroting zijn de uitgangspunten voor de begroting 2027 opgenomen en zijn actualiseringen en prijscompensatie doorgevoerd op basis van bestaand beleid.

Deze actualiseringen kunnen het gevolg zijn van:

- budgettaire effecten van wijzigingen in het financiële beleid;
- mutaties in volume, waardoor het beroep op een aantal regelingen autonoom wijzigt;
- volumemutaties die van invloed zijn op de opbrengsten;
- contractueel c.q. wettelijk onvermijdbare mutaties in de lasten.

In onderstaande tabel is een overzicht gegeven van de mutaties ten opzichte van de begroting 2026 per programma.

Bedragen x € 1.000

Par.	Omschrijving	Begroting 2027	Raming 2028	Raming 2028	Raming 2030
8.2.1	Zorg en werk	6.886	6.313	1.591	1.421
8.2.2	Arbeidsmarkt, economie en onderwijs	-86	-86	-86	-86
8.2.3	Sport en cultuur	-117	147	120	155
8.2.4	Duurzaamheid en klimaat	1.750	1.676	1.677	1.678
8.2.5	Wonen en mobiliteit	888	1.117	1.123	1.129
8.2.6	Veiligheid	196	182	182	182
8.2.7	Meer voor elkaar	-171	-93	153	102
8.2.8	Financieel solide	-11.157	-11.428	-9.511	-6.582
8.2.9	Gemeentelijke organisatie	1.010	1.370	1.273	1.273
8.2.10	Equalit	1.063	503	-64	-615
8.2.11	Reserves	-3.100	-1.600	-	-
	Totaal	-2.838	-1.899	-3.542	-1.343

8.2.1 Zorg en werk

8.2.1.1 Jeugd

Bedragen x € 1.000, - = voordeel

Nr	Omschrijving		Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
1.	Jeugdzorg algemeen	A	5.500	4.000	2.400	2.400
2.	GR Jeugdhulp WBO	A	100	-	-	-
3.	Governance SLT	A	100	100	100	100
4.	Niet vrij toegankelijke jeugdzorg regionaal	A	65	30	30	30
5.	Vrij toegankelijke jeugdzorg	A	37	37	37	37
6.	Leerlingenvervoer	A/P	777	777	719	719
	Totaal		6.579	4.944	3.286	3.286

Actualisatie, Correctie, Prijscompensatie

1. Jeugdzorg algemeen:

Vanaf 2027 starten we met het nieuw ingerichte jeugdhulpstelsel. Om de transitie te kunnen maken dient er aan de voorkant geïnvesteerd te worden om later hiervan de financiële vruchten te kunnen plukken. Dit vraagt om eenmalige investeringen in 2027 (€ 3,1 miljoen) en 2028 (€ 1,6 miljoen). Deze middelen worden gedekt uit de vrije reserve (zie 11. Reserves). Daarnaast is er vanaf 2026 een structurele taakstelling van € 1,1 miljoen opgenomen in de gemeentebegroting voor Jeugd. Deze is niet realistisch gebleken voor de korte termijn. Echter vanaf 2030 is het verwachte revenu van het nieuwe stelsel (en de investeringen in 2027 en 2028) ruim € 2,1 miljoen en loopt dit verder op tot € 3,9 miljoen in 2032. Voor de jaren 2027 t/m 2029 is de taakstelling dus uit de begroting gehaald. Daarnaast hebben we jaarlijks te maken met een prijsindex. Voor 2027 is deze begroot op 5,26% wat neer komt op € 1,3 miljoen.

2. GR Jeugdhulpregio West-Brabant Oost (WBO):

Conform de vereisten zoals opgenomen in de Wet verbetering beschikbaarheid jeugdzorg werken we aan de oprichting van een gemeenschappelijke regeling voor de samenwerking binnen jeugdhulpregio WBO. Er is besloten om te streven naar een ingangsdatum van 1 januari 2028 voor de GR. In 2027 zullen hiertoe de voorbereidingen worden getroffen, zoals het opstellen van een GR-tekst en een bedrijfsvoeringsplan en het doorlopen van de zienswijze procedure met de gemeenteraden. Hiervoor is incidenteel extra budget nodig van € 100.000 voor o.a. inhuur externe expertise.

3. Governance SLT:

Binnen de jeugdhulpregio WBO hebben we het Stevig Lokaal Team aanbesteed in verschillende percelen. Oosterhout zit samen met de Donge-mondgemeenten in perceel 1. Dit betekent dat sturing op het SLT niet alleen plaatsvindt op regio en lokaal niveau, maar ook op perceelniveau. Dit vraagt de komende jaren om extra middelen om sturing op en samenwerking met het SLT gezamenlijk goed vorm te kunnen geven.

4. Niet vrij toegankelijke jeugdzorg regionaal:

De gemeentelijke bijdrage aan de GR Aanpak van geweld in afhankelijkheidsrelaties (Veilig thuis) is geactualiseerd op basis van de bijdrage aan de GR (€ 30.000). Verder zijn in de meicirculaire 2026 van de algemene uitkering eenmalig in 2027 middelen opgenomen voor kinderopvang (€ 35.000).

5. Vrij toegankelijke jeugdzorg:

De subsidies voor de jeugdzorg zijn geïndexeerd met 3,99%. Dit is

percentage is gebaseerd op 4,2% loonkosten (90%), 2,1% huur (5%) en 2,1% voor materiele kosten (5%).

6. Leerlingenvervoer:

Vanwege het nieuwe contract met ingang augustus 2026 zijn de tarieven verhoogd met 100 % waardoor er € 719.000 meer budget benodigd is. Daarnaast zijn er extra kosten als gevolg van de uitbesteding van het aanvraag- en toewijzingsproces in 2027 en 2028 van € 58.000 per jaar.

8.2.1.2 Wet maatschappelijke ondersteuning

Bedragen x € 1.000, - = voordeel

Nr	Omschrijving		Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
1.	Wet maatschappelijke ondersteuning	A	118	118	118	118
2.	Beleidsontwikkeling wmo	C	-33	-	-	-
3.	Doelgroepvoorzieningen	A/P	126	126	126	126
4.	Samenkracht en burgerparticipatie	A	161	161	161	161
5.	Onderhoud gebouwen wmo	A	2	2	2	2
6.	Beschermd wonen en opvang	A	-500	-	-	-
7.	Begeleiding wmo	A	91	129	191	204
8.	Huishoudelijke verzorging	A	-500	-500	-3.745	-3.745
9.	Rolstoelvoorzieningen	A/C	100	100	100	100
10.	Vervoersvoorzieningen	A	24	24	24	24
11.	Woonvoorzieningen	A/C	-	-	-	-
Totaal			-411	160	-3023	-3010

Actualisatie, Correctie, Prijscompensatie

1. Wet maatschappelijke ondersteuning:

Vanwege de steeds grotere vraag naar cliëntenondersteuning is het budget verhoogd met € 75.000. Vanwege de stijging van kosten voor het beheer van het platform Oosterhout voor elkaar is het budget verhoogd met € 26.000. De subsidies in het kader van de wmo zijn geactualiseerd met 3,99% of 3,57%. Dit percentage is gebaseerd op 4,2% loonkosten, 2,1% huur en 2,1% voor materiele kosten en afhankelijk van het aandeel van deze componenten (€ 17.000).

2. Beleidsontwikkeling wmo:

Het budget van de inhuur van personeel wordt eenmalig in 2027 administratief overgeheveld naar het budget personele lasten voor wmo toezicht/contractbeheer.

3. Doelgroepvoorzieningen:

Door de stijgende toeloop van de bezoekers van de ontmoetingsplekken is het budget met € 62.000 verhoogd. Verder heeft er een indexatie plaatsgevonden op basis van het contract met 4% (€ 35.000).

Voor de voorzetting van de pilot Beweegzaam is budget toegevoegd aan het budget WMO (€ 25.000).

De subsidies ten behoeve van doelgroepvoorzieningen zijn geactualiseerd met 3,99% of 3,57%. Dit percentage is gebaseerd op 4,2% loonkosten, 2,1% huur en 2,1% voor materiele kosten en afhankelijk van het aandeel van deze componenten (€ 4.000).

4. Samenkracht en burgerparticipatie:

De gemeentelijke bijdrage aan de GR GIA (Veilig thuis) is geactualiseerd op basis van de bijdrage aan de GR (€ 45.000).

Vanwege de toeloop van het aantal aanvragen is het budget verhoogd voor het project Automaatje (€ 30.000).

De subsidies ten behoeve van doelgroepvoorzieningen zijn geactualiseerd met 3,99% of 3,57%. Dit percentage is gebaseerd op 4,2% loonkosten, 2,1% huur en 2,1% voor materiele kosten en afhankelijk van het aandeel van deze componenten (€ 86.000).

5. Onderhoud gebouwen wmo:

Het budget van de energiekosten van de activiteitencentra/dorpshuizen zijn geactualiseerd met € 9.000. Verder zijn de huurinkomsten verhoogd met € 7.000 gelijk aan de verhoging van de subsidie.

6. Beschermd wonen en opvang:

Vanuit de gemeente Breda is aangegeven dat de gemeente Oosterhout een teruggave kan verwachten van € 1 miljoen. In de begroting was hiervoor een bedrag van € 700.000 opgenomen. En tevens is de in begroting opgenomen te betalen bijdrage van € 200.000 hierdoor komen te vervallen.

7. Begeleiding wmo:

In de meicirculaire 2026 van de algemene uitkering zijn middelen toegekend voor beschut werk.

8. Huishoudelijke verzorging:

Het budget is verlaagd met € 500.000 vanwege stabilisatie van de aantallen met lagere tarieven en door strengere toewijzing.

Het kabinet heeft besloten dat huishoudelijke hulp niet langer via de Wmo wordt vergoed voor mensen die dit zelf kunnen betalen. Deze maatregel gaat in op 1 januari 2029. Hierdoor stopt huishoudelijke hulp als maatwerkvoorziening binnen de Wmo. Het gevolg is dat gemeenten minder kosten hebben voor deze voorziening. Omdat gemeenten minder hoeven uit te geven, wordt er geld uit het gemeentefonds gehaald. Het effect voor de gemeente Oosterhout is € 3.245.000 per jaar met ingang van 2029. Dit budget is onttrokken uit het budget.

9. Rolstoelvoorzieningen:

Vanwege de stijging van het aantal duurdere rolstoelen is het budget met € 50.000 verhoogd. Daarnaast is € 50.000 overgeheveld vanuit het budget woonvoorzieningen. Dit betreft een correctie op een

administratieve wijziging die foutief was opgenomen in de 1e concern-rapportage 2026.

10. Vervoersvoorzieningen:

De gemeentelijke bijdrage aan de GR Regio West-Brabant voor het kleinschalig collectief vervoer is geactualiseerd op basis van de conceptbegroting 2027 van GR RWB. Het betreft de verhoging van de vervoerskosten (€ 39.000) en hogere inkomsten uit eigen bijdragen (€ 15.000).

11. Woonvoorzieningen:

Het budget is geactualiseerd op basis van elk jaar een aantal grote woningaanpassingen (€ 50.000). Daarnaast is € 50.000 overgeheveld naar het budget rolstoelvoorzieningen. Dit betreft een correctie op een administratieve wijziging die foutief was opgenomen in de 1e concernrapportage 2026.

8.2.1.3 Sociaal beleid

Bedragen x € 1.000, - = voordeel

Nr	Omschrijving		Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
1.	Sociaal beleid	A	-	-	-	-
2.	Fraudebestrijding	A/C	-29	4	4	4
3.	Inkomensregelingen	A	-593	-593	-593	-593
4.	Inkomensvoorzieningen	A	165	165	165	165
5.	Re-integratie	A	708	708	708	708
6.	Wet sociale werkvoorziening	A	292	250	369	178
7.	Bijzondere bijstand	A	16	16	16	16
8.	Minimabeleid	A	4	4	4	4
9.	Schuldhelpverlening	A	2	2	2	2
Totaal			565	556	675	492

Actualisatie, Correctie, Prijscompensatie

1. Sociaal beleid:

Door de voortschrijdende oorlog is nog steeds de opvang van Oekraïners nodig. De kosten hiervoor zijn gebaseerd op de feitelijke kosten van 2025 voor een bedrag van € 3 miljoen voor het jaar 2027. Vanuit het Rijk is de bijdrage van € 3 miljoen opgenomen voor het jaar 2027.

2. Fraudebestrijding:

In de meicirculaire 2026 van de algemene uitkering zijn middelen opgenomen voor de Wet handhaving sociale zekerheid (€ 4.000). Daarnaast wordt het budget van de inhuur van personeel eenmalig in 2027 administratief overgeheveld naar het budget personele lasten (€ -33.000).

3. Inkomensregelingen:

Op basis van de prognoses van het CPB zijn de inkomsten van het BUIG budget vanuit het Rijk verhoogd met € 1,5 miljoen en de kosten verhoogd voor de uitkeringen WWB jonger dan 65 jaar (€ 458.500),

loonkostensubsidies (€ 248.850), IOAW (€ 140.500), IOAZ (€ 41.500) en BBZ-zelfstandigen (€ 18.000).

4. Inkomensvoorzieningen:

Vanwege de toelopende aanvraag op de toeslagen is het budget voor de studietoelage verhoogd met € 40.000 en het budget voor de WWB individuele inkomensvoorziening met € 125.000.

5. Re-integratie:

Het budget is verhoogd vanwege oplopende kosten voor beschut werk en reguliere re integratietrajecten, onder andere door de instroom van inburgeraars. Daarnaast is in de begroting 2026 het via de integratie uitkering beschut werk ontvangen bedrag voor begeleiding beschut werk voor het eerst afzonderlijk geraamd en in mindering gebracht op het re integratiebudget. De aanpassing van het budget is daarmee onvoldoende gebleken ten opzichte van de feitelijke kostenontwikkeling.

In de meicirculaire 2026 van de algemene uitkering € 30.000 opgenomen voor de re-integratie dienstverlening gericht op jongeren.

6. Wet sociale werkvoorziening:

De gemeentelijke bijdrage voor de GR MidZuid is geactualiseerd op basis van de conceptbegroting 2027 van MidZuid (€ 175.000).

In de meicirculaire 2026 van de algemene uitkering zijn middelen opgenomen voor loonontwikkelingen WSW.

7. Bijzondere bijstand:

De subsidie in het kader van bijzondere bijstand is geactualiseerd met 3,57%. Dit percentage is gebaseerd op 4,2% loonkosten, 2,1% huur en 2,1% voor materiele kosten en afhankelijk van het aandeel van deze componenten.

8. Minimabeleid:

In de meicirculaire 2026 van de algemene uitkering zijn middelen opgenomen voor armoedebestrijding bij kinderen.

9. Schuldhelpverlening:

De subsidie in het kader van schuldhelpverlening is geactualiseerd met 3,99%. Dit percentage is gebaseerd op 4,2% loonkosten, 2,1% huur en 2,1% voor materiele kosten en afhankelijk van het aandeel van deze componenten.

8.2.1.4 Volksgezondheid

Bedragen x € 1.000, - = voordeel

Nr	Omschrijving		Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
1.	Volksgezondheid	A	145	145	145	145
Totaal			145	145	145	145

Actualisatie, Correctie, Prijscompensatie

1. Volksgezondheid

De gemeentelijke bijdrage van GR GGD is geactualiseerd op basis van de conceptbegroting 2027 van de GGD (€ 141.000).

De subsidies in het kader van het sociaal domein zijn geactualiseerd met 3,99% of 3,57%. Dit percentage is gebaseerd op 4,2% loonkosten, 2,1% huur en 2,1% voor materiele kosten en afhankelijk van het aandeel van deze componenten (€ 4.000).

8.2.1.5 Inclusie

Bedragen x € 1.000, - = voordeel

Nr Omschrijving	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Geen aanpassingen	-	-	-	-
Totaal				

Actualisatie, Correctie, Prijscompensatie

8.2.1.6 Dierenwelzijn

Bedragen x € 1.000, - = voordeel

Nr Omschrijving	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
1. Dierenwelzijn A	3	3	3	3
Totaal	3	3	3	3

Actualisatie, Correctie, Prijscompensatie

1. Dierenwelzijn:

De subsidie voor het MEK is geïndexeerd met 3,57%. Dit percentage is gebaseerd op 4,2% loonkosten (70%) en 2,1% materiële kosten (30%).

8.2.1.7 Beheerskosten sociaal domein

Bedragen x € 1.000, - = voordeel

Nr Omschrijving	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
1. Beheerskosten sociaal domein A	5	505	505	505
Totaal	5	505	505	505

Actualisatie, Correctie, Prijscompensatie

1. Beheerskosten sociaal domein:

In de begroting 2025 was een structurele taakstelling opgenomen op het sociaal domein, oplopend tot € 2,5 miljoen in 2028. De laatste tranche van € 500.000, welke in 2028 gerealiseerd moet zijn, wordt niet langer realistisch geacht vanwege de start van het nieuwe ingerichte jeugdhulpstelsel en de financiële kaders die hier rondom zijn afgesproken. Daarom wordt deze laatste tranche van de taakstelling uit de begroting

verwijderd.

De subsidies voor de wmo algemeen zijn geïndexeerd met 3,99% of 3,57%. Dit percentage is gebaseerd op 4,2% loonkosten, 2,1% huur en 2,1% voor materiele kosten en afhankelijk van het aandeel van deze componenten (€ 5.000).

8.2.2 Arbeidsmarkt, economie en onderwijs

8.2.2.1 Ruimte om te ondernemen

Bedragen x € 1.000, - = voordeel

Nr Omschrijving	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
1. Beleid middenstand A	8	8	8	8
2. Markten P	1	1	1	1
Totaal	9	9	9	9

Actualisatie, Correctie, Prijscompensatie

1. Beleid middenstand:

De subsidies in het kader van ruimte om te ondernemen zijn geïndexeerd met 3,57%. Dit percentage is gebaseerd op 4,2% loonkosten (70%) en 2,1% materiële kosten (30%).

2. Markten:

Het budget van de elektriciteitskosten is verhoogd vanwege hogere tarieven.

8.2.2.2 Onderwijs

Bedragen x € 1.000, - = voordeel

Nr Omschrijving	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
1. Beleid onderwijs A	-84	-84	-84	-84
2. Bewegingsonderwijs P	8	8	8	8
3. Leerplicht A	-25	-25	-25	-25
4. Onderwijshuisvesting A	1	1	1	1
Totaal	-100	-100	-100	-100

Actualisatie, Correctie, Prijscompensatie

1. Beleid onderwijs:

De middelen voor de bekostiging van peuteropvang (Asschermiddelen) van € 84.000 worden niet ingezet. Binnen Oosterhout worden de kosten voor peuteropvang bekostigd vanuit de middelen voor het Onderwijsachterstandenbeleid. Dit sluit aan bij de beleidslijn om te werken met gemengde groepen van doelgroep- en niet-doelgroepeuters, wat bijdraagt aan kansengelijkheid. Hierdoor is inzet van de Asschermiddelen niet noodzakelijk.

2. Bewegingsonderwijs:

De kosten van het bewegingsonderwijs zijn geïndexeerd met 4,1% conform de NEA-index in 2026.

3. Leerplicht:

De gemeentelijke bijdrage aan de GR Regionaal Bureau Leren is geactualiseerd op basis van de conceptbegroting 2027 van de GR RBL.

4. Onderwijshuisvesting:

Voor de Muldersteeg wordt een huurovereenkomst opgesteld. De huurinkomsten bedragen € 50.000 waaruit de onderhoudslasten van € 50.000 worden betaald.

De SPUK CDOKE is vervangen door de decentralisatie-uitkering CDOKE, die opgenomen is bij de algemene uitkering. De baten zijn overgeheveld naar de post algemene uitkering (€ 11.000).

Vanwege de aanbesteding in 2025 van de brand- en stormschadeverzekering is het budget verhoogd met € 25.000. En de te betalen eigen bijdrage voor de glasverzekering is verlaagd met € 35.000.

8.2.2.3 Toerisme en recreatie

Bedragen x € 1.000, - = voordeel

Nr Omschrijving		Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
1. Toerisme en recreatie	A	2	2	2	2
Totaal		2	2	2	2

Actualisatie, Correctie, Prijscompensatie

1. Toerisme en recreatie:

De subsidies in het kader van toerisme zijn geïndexeerd met 3,57%. Dit percentage is gebaseerd op 4,2% loonkosten (70%) en 2,1% materiële kosten (30%).

8.2.2.4 Evenementen

Bedragen x € 1.000, - = voordeel

Nr Omschrijving		Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
1. Kermissen en evenementen	P	3	3	3	3
Totaal		3	3	3	3

Actualisatie, Correctie, Prijscompensatie

1. Kermissen en evenementen:

Het budget voor de elektriciteitskosten is verhoogd met 2,5% op basis van de meicirculaire van de algemene uitkering.

8.2.3 Sport en cultuur

8.2.3.1 Sport

Bedragen x € 1.000, - = voordeel

Nr Omschrijving		Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
1. Stimulering sport	A	3	3	3	3
2. Sportparken	A/P	47	29	11	52
3. Sporthallen en gymzalen	A	-368	-77	-78	78
4. Zwembad De Warande	A/P	52	43	35	29
Totaal		-266	-2	-29	6

Actualisatie, Correctie, Prijscompensatie

1. Stimulering sport:

De subsidies in het kader van sportstimulering zijn geïndexeerd met 3,57%. Dit percentage is gebaseerd op 4,2% loonkosten (70%) en 2,1% materiële kosten (30%).

2. Sportparken:

Voor het bouwkundig onderhoud zijn de materiaalkosten geïndexeerd met 2,5% conform de verwachtingen van het Bureau Documentatie Bouwwezen (€ 11.000). Verder is het budget voor het onderhoud van de kunstgrasvelden verhoogd voor de infill, op basis van het onderhoudschema. Het betreft € 36.000 in 2027, € 18.000 in 2028 en € 41.000 in 2030.

3. Sporthallen en gymzalen:

De inkomsten vanuit de SPUK Sport zijn geactualiseerd op basis van het voorschotbedrag van 2026 (€ -294.000).

De inkomsten vanuit verhuur zijn verhoogd met € 50.000. Voor het bouwkundig onderhoud zijn de materiaalkosten geïndexeerd met 2,5% conform de verwachtingen van het Bureau Documentatie Bouwwezen (€ 8.000).

Eind 2026 gaat het horecagedeelte van sporthal Arkendonk verhuurd worden aan een commerciële exploitant. De huurinkomsten en de inkomsten van de servicekosten voor de horeca van sporthal Arkendonk zijn € 37.000 in 2027 oplopend naar € 41.000 in 2030. Tevens is budget voor onderhoud en vervanging van (keuken)inventaris opgenomen van € 5.000.

4. Zwembad de Warande:

Het contract voor het bouwkundig onderhoud is geïndexeerd op basis van de verwachtingen van het Bureau Documentatie Bouwwezen (2027: € 23.000, 2028 € 14.000 en 2029 € 6.000). Na het afsluiten van het contract zijn wettelijke ontwikkelingen geweest voor veiligheid van zwembaden. Deze lasten vallen buiten het contract en de afgelopen jaren waren deze lasten gemiddeld € 80.000. Deze worden grotendeels

opgevangen binnen de huidige budgetten maar daardoor worden keuzes gemaakt en gepland onderhoud uitgesteld. Het budget hiervoor is structureel verhoogd met € 25.000. Verder is € 4.000 opgenomen voor de voortzetting van sfeerbeheer op recreatieoord De Warande na het pilotjaar.

8.2.3.2 Cultuur

Bedragen x € 1.000, - = voordeel

Nr Omschrijving		Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
1. Bibliotheek	A	61	61	61	61
2. Theater De Bussel	A	27	27	27	27
3. Cultuur onderwijs	A	-4	-4	-4	-4
4. Overige podia	A	57	57	57	57
5. Musea en archieven	A	8	8	8	8
Totaal		149	149	149	149

Actualisatie, Correctie, Prijscompensatie

- Bibliotheek:**
In de meicirculaire 2026 van de algemene uitkering zijn middelen opgenomen voor de overheidsbrede dienstverlening (€ 60.000). De huurinkomsten zijn geïndexeerd met 2,1% (-€ 5.500) en de subsidie is geïndexeerd met 3,26% (€ 6.000). Dit percentage is gebaseerd op 4,2% loonkosten, 2,1% huur en 2,1% voor materiele kosten en is afhankelijk van het aandeel van deze componenten.
- Theater De Bussel:**
De huurinkomsten zijn geïndexeerd met 2,1% (€ -28.000) en de subsidie is geïndexeerd met 2,84% (€ 55.000). Dit percentage is gebaseerd op 4,2% loonkosten, 2,1% huur en 2,1% voor materiele kosten en is afhankelijk van het aandeel van deze componenten.
- Cultuur onderwijs:**
De huurinkomsten vanuit de culturele gebouwen zijn geïndexeerd met 2,1% (€ -4.000).
- Overige podia:**
De subsidies zijn geïndexeerd met 3,68% of 3,57%. Dit percentage is gebaseerd op 4,2% loonkosten, 2,1% huur en 2,1% voor materiele kosten en is afhankelijk van het aandeel van deze componenten.
- Musea en archieven:**
De huurinkomsten zijn geïndexeerd met 2,1% (€ -2.000) en de subsidies zijn geïndexeerd met 3,57% (€ 10.000). Dit percentage is gebaseerd op 4,2% loonkosten, 2,1% huur en 2,1% voor materiele kosten en is afhankelijk van het aandeel van deze componenten.

8.2.4 Duurzaamheid en klimaat

8.2.4.1 Duurzaam

Bedragen x € 1.000, - = voordeel

Nr Omschrijving		Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
1. Milieu	A	-3	-3	-3	-3
2. Handhaving milieu	A	40	40	40	40
3. Duurzaam bouwen	A/C	1.074	1.074	1.074	1.074
4. Klimaatadaptatie	A	270	270	270	270
Totaal		1.381	1.381	1.381	1.381

Actualisatie, Correctie, Prijscompensatie

- Milieu:**
De gemeentelijke bijdrage aan de GR Nazorg Gesloten stortplaatsen is geactualiseerd op basis van de conceptbegroting 2027 van de NGS.
- Handhaving milieu:**
De gemeentelijke bijdrage aan de GR Omgevingsdienst Midden- en West-Brabant is geactualiseerd op basis van de conceptbegroting 2027 van de OMWB
- Duurzaam bouwen:**
De SPUK CDOKE is vervangen door de decentralisatie-uitkering CDOKE, die opgenomen is bij de algemene uitkering. De baten zijn overgeheveld naar de post algemene uitkering (€ 1.082.000).
De subsidies in het kader van duurzaamheid zijn geïndexeerd met 3,57%. Dit percentage is gebaseerd op 4,2% loonkosten (70%) en 2,1% materiële kosten (30%) (€ 2.000).
Het budget voor de circulariteit is administratief overgeheveld naar het budget Circulair Ambachtsnetwerk (CAN) ten behoeve van de verdere ontwikkeling van de CAN De Meerwaarde (€ -10.000).
- Klimaatadaptatie:**
De SPUK CDOKE is vervangen door de decentralisatie-uitkering CDOKE, die opgenomen is bij de algemene uitkering. De baten zijn overgeheveld naar de post algemene uitkering (€ 270.000).

8.2.4.2 Water en riolering

Bedragen x € 1.000, - = voordeel

Nr Omschrijving		Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
1. Water en riolering	A/P	245	171	172	173
Totaal		245	171	172	173

Actualisatie, Correctie, Prijscompensatie

1. Water en riolering:

Vanwege het grondwaterconvenant en Europese Kaderrichtlijn Water (KRW) is er extra budget benodigd voor de rioolbeheergegevens voor de aanpak van droogteproblematiek (€ 28.000).

Vanwege areaaluitbreiding is het budget voor inspectie en reiniging verhoogd (€ 25.000) en door een aanbestedingsnadeel voor het onderhoudscontract voor het reinigen, inspecteren en repareren van rioolsystemen is het budget verhoogd (€ 10.000).

Het onderhoudsbudget van de pompen en gemalen is geïndexeerd conform het contract (€ 39.000 in 2027 en oplopend naar € 41.000 in 2030). Verder is het budget voor de elektriciteitskosten verhoogd met € 53.500. Het opgenomen energiebudget is het budget van 2023. Voor gaande jaren is de stijging van de energiekosten opgevangen door onderhoudsbudget. Dat is niet meer mogelijk door de prijsstijgingen van materiaal de afgelopen jaren. Het budget is aangepast op basis van de werkelijke lasten 2024-2025 met de doorkijk van 2026.

In 2027 is eenmalig € 75.000 extra opgenomen voor onderhoud van sloten en duikers voor het uitgraven, reinigen en inspecteren als gevolg van de constatering dat de doorstroming op een aantal locaties moet worden verbeterd.

De afgelopen jaren zijn er minder nieuwe huisaansluitingen gerealiseerd. Op basis hiervan zijn zowel de uitgaven als de inkomsten verlaagd met € 60.000.

De SPUK CDOKE is vervangen door de decentralisatie-uitkering CDOKE, die opgenomen is bij de algemene uitkering. De baten zijn overgeheveld naar de post algemene uitkering (€ 15.000).

8.2.4.3 Afval

Bedragen x € 1.000, - = voordeel

Nr Omschrijving		Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
1. Afvalverwijdering	A/P/C	124	124	124	124
Totaal		124	124	124	124

Actualisatie, Correctie, Prijscompensatie

1. Afvalverwijdering:

De kosten van inzameling van huisvuil zijn verhoogd vanwege de verwachte prijsstijging van 11% voor de stortrechten/CO2 heffing (€ 28.000), de stijging van de inhuurkosten van personeel met 4,5% op basis van de CBS-stijging CAO lonen (€ 30.000) en door de stijging van de inkoopkosten van materiaal (€ 12.000).

Voor de milieustraat is het budget voor de verwerking van klein chemisch afval verhoogd met € 85.000 als gevolg van meer lachgascilinders en hogere tarieven na aanbesteding. Ook zijn er voortaan kosten

verbonden aan de verwerking van harde kunststoffen door marktwerking en globale onrust van € 38.000.

Verder zijn de inkomsten verhoogd vanuit de UPV-vergoeding voor textiel (€ 38.000) en voor het zwerfafval op basis van ervaringscijfers (€ 40.000). De inkomsten vanuit elektrische apparaten zijn verlaagd met € 15.000 op basis van ervaringscijfers.

Er wordt meer textiel opgehaald ten behoeve van derden waardoor de inkomsten hiervoor stijgen met € 14.000.

Het budget voor de circulariteit van € 10.000 is administratief overgeheveld naar het budget Circulair Ambachtsnetwerk ten behoeve van de verdere ontwikkeling van de CAN De Meerwaarde. De subsidie voor het Circulair Ambachtsnetwerk is geïndexeerd met 3,57%. (€ 1.000). Dit percentage is gebaseerd op 4,2 loonkosten (70%) en 2,1% materiële kosten (30%).

De gemeentelijke bijdrage aan de GR Nazorg Gesloten Stortplaatsen is geactualiseerd op basis van de conceptbegroting 2027 van de NGS (€ - 3.000).

8.2.5 Wonen en mobiliteit

8.2.5.1 Openbare ruimte

Bedragen x € 1.000, - = voordeel

Nr Omschrijving		Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
1. Onderhoud openbaar groen	A/P	535	535	535	535
2. Onderhoud wegen	A/P	536	629	635	641
Totaal		1.121	1.164	1.170	1.176

Actualisatie, Correctie, Prijscompensatie

1. Onderhoud openbaar groen:

Voor de kleinschalige reconstructies groen is als gevolg van de laatste aanbesteding het budget verhoogd met € 60.000. Voor de areaaluitbreiding van de Zwaaijk, Laviere, Parck Warande, Everdenberg II en natuurgebied Galgeveld is het onderhoudsbudget verhoogd met € 73.000. Voor het gras en de bermen is budget verhoogd met € 75.000 vanwege ecologische eisen extra bestek posten voor bijmaaien bij obstakels en door hogere aanbesteding door gestegen kosten voor brandstof en arbeid en met € 14.000 voor areaaluitbreiding.

Het budget voor de gazons en trapvelden is vanwege de omvorming naar kruidenrijk gras verlaagd met € 15.000.

Voor het onderhoud van de bomen is het budget verhoogd met € 50.000 vanwege hogere kosten van de aannemers, areaaluitbreiding, meer snoeiwerk en rooien bomen en kosten voor het behoud van waardevolle bomen.

De onderhoudscontracten voor het groot onderhoud zijn geïndexeerd met 4,5% conform de cao-stijging van het CBS voor een bedrag van € 162.000.

De SPUK CDOKE is vervangen door de decentralisatie-uitkering CDOKE, die opgenomen is bij de algemene uitkering. De baten zijn overgeheveld naar de post algemene uitkering (€ 116.000).

2. Onderhoud wegen:

Voor het groot onderhoud wegen is het budget verhoogd met € 500.000. De kostenverhogende omstandigheden als gevolg van marktontwikkelingen zijn o.a. toe te bedelen aan kostenstijgingen (inflatie) van arbeid en materiaal van de afgelopen jaren, maar ook het prijsniveau in de markt is kostenverhogend. Denk hierbij aan concurrentie in de markt als gevolg van de energietransitie. Verder is rekening gehouden met areaaluitbreiding vanaf 2028 (€ 50.000).

Het onderhoudscontract met de aannemer is geïndexeerd met 4,5% conform de cao-stijging van het CBS voor een bedrag van € 20.000. En verder is er eenmalig in 2027 budget opgenomen voor de restauratiewerkzaamheden van de fontein op de Markt (€ 13.000).

Het onderhoudscontract voor de onkruidbestrijding op verharding met de aannemer is geïndexeerd met 4,5% conform de cao-stijging van het CBS voor een bedrag van € 24.000.

Voor de machinale straatreiniging is het onderhoudscontract met de aannemer geïndexeerd met 4,5% conform de cao-stijging van het CBS voor een bedrag van € 3.000.

Vanwege areaaluitbreiding van de openbare verlichting is het budget verhoogd met € 6.000 in 2027 oplopend naar € 24.000 in 2030. Verder zijn de elektriciteitskosten geïndexeerd met 2,5% conform de meicirculaire 2026 van de algemene uitkering (€ 5.000).

De SPUK CDOKE is vervangen door de decentralisatie-uitkering CDOKE, die opgenomen is bij de algemene uitkering. De baten zijn overgeheveld naar de post algemene uitkering (€ 14.000).

1. Ruimtelijke ordening:

De gemeentelijke bijdrage aan de GR Regio West-Brabant voor regio-archeologie is geactualiseerd op basis van de conceptbegroting 2027 van de GR RWB (€ 5.000).

De SPUK CDOKE is vervangen door de decentralisatie-uitkering CDOKE, die opgenomen is bij de algemene uitkering. De baten zijn overgeheveld naar de post algemene uitkering (€ 54.000).

De energiekosten en de te ontvangen bijdragen voor de gebouwen zijn geactualiseerd met € 35.000. Verder zijn de onderhoudslasten en de ontvangen huurinkomsten van de panden Kanaalstraat 5 (€ 32.000) en Arkendonk 98 (€ 30.000) opgenomen. Per saldo budgettair neutraal.

2. Omgevingsvergunningen:

De inkomsten uit de omgevingsvergunningen zijn aangepast op basis van de te verwachten (woningbouw)projecten.

3. Uitvoeren wonen:

De rente-inkomsten van de startersleningen zijn verhoogd door de toename van het aantal leningen en de omvang hiervan.

4. Buurt- en wijkbeheer:

De subsidie in het kader van buurt- en wijkbeheer is geïndexeerd met 3,57%. Dit percentage is gebaseerd op 4,2% loonkosten (70%) en 2,1% materiële kosten (30%).

5. Grondexploitatie:

De doorberekening aan de grondexploitatie voor gemeentelijke bijdrage aan de GR Regio West-Brabant voor regio-archeologie is geactualiseerd op basis van de conceptbegroting 2027 van de GR RWB (€ 24.500).

De en er heeft een administratieve correctie plaatsgevonden voor de doorberekening aan de grondexploitatie (€ 24.500).

De SPUK CDOKE is vervangen door de decentralisatie-uitkering CDOKE, die opgenomen is bij de algemene uitkering. De baten zijn overgeheveld naar de post algemene uitkering (€ 17.000).

8.2.5.2 Wonen

Bedragen x € 1.000, - = voordeel

Nr Omschrijving		Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
1. Ruimtelijke ordening	A	59	59	59	59
2. Omgevingsvergunningen	A	-302	-116	-116	-116
3. Uitvoeren wonen	A	-60	-60	-60	-60
4. Buurt- en wijkbeheer	A	1	1	1	1
5. Grondexploitatie	A	42	42	42	42
Totaal		-260	-74	-74	-74

Actualisatie, Correctie, Prijscompensatie

8.2.5.3 Verkeer en mobiliteit

Bedragen x € 1.000, - = voordeel

Nr Omschrijving		Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
1. Autoparkeren	A/P	12	12	12	12
2. Verkeersmaatregelen	A/P	15	15	15	15
Totaal		27	27	27	27

Actualisatie, Correctie, Prijscompensatie

1. Autoparkeren:

Voor de parkeergarages zijn de onderhoudscontracten geïndexeerd conform het contract (€ 5.000) en is het budget voor de energiekosten

verhoogd voor de parkeergarage Arendshof (€ 17.000). Het budget voor het onderhoud van het technisch parkeerbeheer is op basis van ervaringscijfers van de afgelopen 3 jaren verlaagd met € 10.000.

2. Verkeersmaatregelen:

Vanwege prijsindexatie, de stijging van het aantal storingen, wettelijke noodzakelijke afzettingen en de uitbreiding met 2 aansluitingen is het budget voor de verkeerregelinstanties met € 12.000 verhoogd.

De subsidie in het kader van verkeersveiligheid zijn geïndexeerd met 3,57% (€ 1.000). Dit percentage is gebaseerd op 4,2% loonkosten (70%) en 2,1% materiële kosten (30%)

De SPUK CDOKE is vervangen door de decentralisatie-uitkering CDOKE, die opgenomen is bij de algemene uitkering. De baten zijn overgeheveld naar de post algemene uitkering (€ 2.000).

8.2.6 Veiligheid

Bedragen x € 1.000, - = voordeel

Nr Omschrijving		Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
1. Integrale veiligheid	A/P	10	4	4	4
2. Veiligheidsregio	A	186	178	178	178
Totaal		196	182	182	182

Actualisatie, Correctie, Prijscompensatie

1. Integrale veiligheid:

Het onderhoudsbudget van de gebouwen van de brandweer zijn geïndexeerd met 2,5% op basis van de meicirculaire 2026 van de algemene uitkering (€ 4.000). In de meicirculaire 2026 van de algemene uitkering zijn middelen opgenomen in 2027 voor natuurbrandpreventie en -mitigatie (€ 6.000).

2. Veiligheidsregio:

De gemeentelijke bijdrage voor de GR Veiligheidsregio Midden-West-Brabant is geactualiseerd op basis van de conceptbegroting 2027 van de VRMWB (€ 162.000).

In de meicirculaire 2026 van de algemene uitkering zijn middelen opgenomen voor gemeentelijke antidiscriminatie voorzieningen in 2027 € 8.000). Verder zijn de jaarlijks bijdragen voor WGA Radar Antidiscriminatievoorziening, RIEC Zeeland West-Brabant, stichting HLAT en het Zorg- en veiligheidshuis geactualiseerd (€ 16.000).

8.2.7 Meer voor elkaar

8.2.7.1 Dienstverlening

Bedragen x € 1.000, - = voordeel

Nr Omschrijving		Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
1. Publieke dienstverlening	A	-354	-276	-30	-81
2. GEO-informatie	A	150	150	150	150
Totaal		-204	-126	120	69

Actualisatie, Correctie, Prijscompensatie

1. Publieke dienstverlening:

De legesinkomsten, de rijksleges en de afdrachten van de rijksleges zijn geactualiseerd voor de rijbewijzen, identiteitskaarten en paspoorten op basis van de prognoses 2027-2030. In 2027 € -354.000 aflopend naar € -21.000 in 2030.

Het budget voor de verkiezingen is geactualiseerd in 2030 op basis van de geplande verkiezingen in de periode 2027-2031 (€ -60.000).

2. GEO-informatie:

De SPUK CDOKE is vervangen door de decentralisatie-uitkering CDOKE, die opgenomen is bij de algemene uitkering. De baten zijn overgeheveld naar de post algemene uitkering.

8.2.7.2 Regionale samenwerking

Bedragen x € 1.000, - = voordeel

Nr Omschrijving		Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
1. Regionale samenwerking	A	24	24	24	24
Totaal		24	24	24	24

Actualisatie, Correctie, Prijscompensatie

1. Regionale samenwerking:

De gemeentelijke bijdrage aan de GR Regio West-Brabant voor de apparaatskosten en bijdrage O&O zijn geactualiseerd op basis van de conceptbegroting 2027 van RWB (€ 21.000). Ook de gemeentelijke bijdrage voor de GR Regio De Baronie is geactualiseerd op basis van de conceptbegroting 2027 van De Baronie.

8.2.7.3 Relatie burger en bestuur

Bedragen x € 1.000, - = voordeel

Nr Omschrijving		Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
1. Gemeenteraad	P	9	9	9	9

Nr Omschrijving	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Totaal	9	9	9	9

Actualisatie begroting, Correctie, Prijscompensatie

1. Gemeenteraad:
Het budget voor de accountantskosten zijn geïndexeerd met 4,2% conform het CPI-accountantsdienstverlening.

8.2.8 Financieel solide

8.2.8.1 Algemene lasten en baten

Bedragen x € 1.000, - = voordeel

Nr Omschrijving		Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
1. Stelposten	A/P	498	498	498	498
Totaal		498	498	498	498

Actualisatie, Correctie, Prijscompensatie

1. Stelposten:
De stelpost prijscompensatie is geactualiseerd met € 2.384.000. Dit bedrag is gebaseerd op 2,1% inflatie volgens de IMOC (€ 707.841) en de index van 3,5% op basis van de cao-loon marktsector (€ 1.676.217). Voor de onderdelen op de programma's is in totaal € 1.886.000 aan prijscompensatie opgenomen. Hierdoor resteert een stelpost van € 498.000.

8.2.8.2 Beleggingen

Bedragen x € 1.000, - = voordeel

Nr Omschrijving		Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Geen aanpassingen		-	-	-	-
Totaal		-	-	-	-

Actualisatie, Correctie, Prijscompensatie

8.2.8.3 Belastingen en heffingen

Bedragen x € 1.000, - = voordeel

Nr Omschrijving		Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
1. OZB	A	-1.154	-1.154	-1.154	-1.154
2. GR BWB	A	-30	-30	-30	-30
Totaal		-1.184	-1.184	-1.184	-1.184

Actualisatie, Correctie, Nieuw beleid, Ombuiging, Prijscompensatie

1. Onroerendezaakbelastingen:
De verhoging van de baten is gebaseerd op indexatie met 2,1% (€ - 351.000), de extra groei voortkomend uit het bestuursakkoord (€ - 700.000) en de areaaluitbreiding van 300 woningen (€ -103.000).
2. GR Belastingssamenwerking West-Brabant (BWB):
De gemeentelijke bijdrage aan de GR BWB is geactualiseerd op basis van de conceptbegroting 2027 van de BWB.

8.2.8.4 Algemene uitkering

Bedragen x € 1.000, - = voordeel

Nr Omschrijving		Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
1. Algemene uitkering	A	-10.621	-10.892	-8.975	-6.046
Totaal		-10.621	-10.892	-8.975	-6.046

Actualisatie, Correctie, Prijscompensatie

1. Algemene uitkering:
De actualisatie van de algemene uitkering is gebaseerd op de meicirculaire 2026.
Het accres is bijgesteld op basis van het CEP 2026 met € 3,4 miljoen in 2027, aflopend naar € 3,1 miljoen in 2030.
De opgenomen stelposten in de meerjarenbegroting 2026 voor de herijking van het gemeentepost, onderuitputting compensatie prijsinflatie en stootkussen onzekere (geo)politiek omstandigheden zijn opgenomen voor € 4,7 miljoen in 2027, € 6,1 miljoen in 2028, € 8 miljoen in 2029 en € 4,5 miljoen in 2030 zijn met het opstellen van de meerjarenbegroting 2027 vrijgevallen.
Vanaf 2027 zijn middelen opgenomen voor de uitvoering van taken op het gebied van klimaat- en energiebeleid (€ 1.870.000).
De taakmutaties betreffen loon- en prijsontwikkelingen WSW / Beschut werken, Wet handhaving sociale zekerheid, kinderopvang pleegouders, Overheidsbrede Dienstverlening, Armoedebestrijding kinderen, Natuurbrandpreventie en -mitigatie, Re-integratiedienstverlening gericht op jongeren en Gemeentelijke antidiscriminatie voorzieningen. Voor 2027 is dit € 3 ton, € 2,5 ton in 2028, € 4,3 ton in 2029 en € 2,5 ton in 2030.
Het kabinet heeft besloten dat huishoudelijke hulp niet langer via de Wmo wordt vergoed voor mensen die dit zelf kunnen betalen. Deze maatregel gaat in op 1 januari 2029. Hierdoor stopt huishoudelijke hulp als maatwerkvoorziening binnen de Wmo. Het gevolg is dat gemeenten minder kosten hebben voor deze voorziening. Omdat gemeenten minder hoeven uit te geven, wordt er geld uit het gemeentefonds gehaald. Het effect voor de gemeente Oosterhout is € 3,2 miljoen per jaar met ingang van 2029. In 2029 € 2,7 miljoen en 2030 € 4,0 miljoen hebben we een

stelpost opgenomen voor de prijsontwikkeling. Voorzichtigheidshalve gaan wij ervan uit dat deze lager is dan waar de meircirculaire nu vanuit gaat.

8.2.8.5 Onvoorzien

Bedragen x € 1.000, - = voordeel

Nr	Omschrijving		Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
1.	Onvoorzien	A	150	150	150	150
	Totaal		150	150	150	150

Actualisatie, Correctie, Prijscompensatie

- De post onvoorzien is verhoogd met € 150.000 naar € 250.000, zodat deze post meer in realiteit is met het totaal van de begroting.

8.2.9 Gemeentelijke organisatie

Bedragen x € 1.000, - = voordeel

Nr	Omschrijving		Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
1.	Bestuurs- en management ondersteuning	A	113	113	113	113
2.	Afdelingskosten	A	97	97	-	-
3.	Audit en control	A/P	36	36	36	36
4.	Administratie	P	14	14	14	14
5.	Personeel en organisatie	A	-13	-13	-13	-13
6.	Statistiek	A	-2	-2	-2	-2
7.	Automatisering	A	447	807	807	807
8.	Accommodatiebeheer	A/P	123	123	123	123
9.	Facility	P	16	16	16	16
10.	Documentatie informatie voorziening	A/P	29	29	29	29
11.	Telefonie	A	31	31	31	31
12.	Tractiemiddelen	A/P	119	119	119	119
	Totaal		1.010	1.370	1.273	1.273

Actualisatie, Correctie, Prijscompensatie

- Bestuur- en managementondersteuning:
De SPUK CDOKE is vervangen door de decentralisatie-uitkering CDOKE, die opgenomen is bij de algemene uitkering. De baten zijn overgeheveld naar de post algemene uitkering (€ 133.000). Op basis van ervaringscijfers is het budget voor het voorlichtingsblad verlaagd met betrekking tot het aantal pagina's in het weekblad (€ -20.000).
- Afdelingskosten:
Voor de extra benodigde inzet in 2027 en 2028 voor de verwerking van de piek van de paspoorten en identiteitskaarten is budget opgenomen.

Dit budget is gedekt uit de hogere te verwachten legesinkomsten van de paspoorten en identiteitskaarten.

- Audit en control:
De contributie voor de VNG geactualiseerd voor loon- en prijsontwikkeling en voor de ingroei naar dekking kosten kernorganisatie VNG-bureau (€ 21.000). Verder waren de kosten voor de contributies voor M50 en Midstad nog niet in de begroting opgenomen (€ 15.000).
- Administratie:
De verzekeringspremie voor de aansprakelijkheidsverzekering is geïndexeerd.
- Personeel en organisatie:
De gemeentelijke bijdrage van de GR Regio West-Brabant voor MBC, Netive en Careernet is geactualiseerd op basis van de conceptbegroting 2027 van de RWB. (€ -16.000).
De SPUK CDOKE is vervangen door de decentralisatie-uitkering CDOKE, die opgenomen is bij de algemene uitkering. De baten zijn overgeheveld naar de post algemene uitkering (€ 3.000).
- Statistiek:
Jaarlijks ontvangt de gemeente € 27.000 aan inkomsten van andere gemeenten voor het Cognos beheer. Omdat investeringen onder de € 25.000 niet geactiveerd mogen worden is het investeringsbudget voor datafundament (€ 25.000) vanuit de investeringsplanning overgeheveld naar de exploitatie.
- Automatisering:
Het budget voor het aandeel in Equalit is geïndexeerd met 2,1% (€ 92.000). Vanaf 2028 zijn tevens de kosten opgenomen vanwege de instap in eigen tenant (€ 200.000), licenties co-pilot (€ 200.000) en het vervallen van de eigenaarskorting als de vorming van de gemeenschappelijke regeling definitief is. De inschatting is vanaf 2028.
Het budget voor het onderhoud van de applicaties is verhoogd met € 205.000 vanwege nieuwe applicaties, extra licenties en indexeringen. Daarnaast vindt er steeds meer een verschuiving plaats van niet-SaaS naar SaaS applicaties. De kosten van de SaaS applicaties stijgen hierdoor met € 25.000. Het investeringsbedrag voor de niet-SaaS applicaties is verlaagd. Voor het omzetten van de suite sociaal domein naar een SaaS-applicaties is in 2027 eenmalig € 100.000 opgenomen. Verder is het investeringsbedrag van de niet SaaS-applicaties overgeheveld naar de exploitatie omdat we in toenemende mate SaaS-applicaties gebruiken (€ 25.000).
- Accommodatiebeheer:
Het budget voor de elektriciteit voor de gemeentewerf is verhoogd met € 110.000 vanwege hogere kosten voor de netwerkbeheerder, door met name de uitbreiding van de laadinfrastructuur en de lagere

terugleververgoeding. Het budget voor de onderhoudskosten van het stadhuis zijn verhoogd met € 13.000 vanwege de indexering van de materiaalkosten.

9. Facility:

Het budget voor de bewaking is verhoogd op basis van de indexatie van de tarieven in het contract ten opzichte van 2023.

10. DIV:

Het budget voor het regionaalarchief is geïndexeerd met 2,1% conform het contract (€ 18.000). Door meer poststukken, hogere portokosten en meer bewonersbrieven is het budget voor de postbezorging met € 61.000 verhoogd. En verder is op basis van het voordelig resultaat van de voorgaande jaren het budget voor repro en intern kopiëren verlaagd met € 50.000.

11. Telefonie:

De verhoging betreft de actualisatie van de jaarlijkse bijdrage aan Equalit voor de tablets en het onderhoud van de telefonielijnen.

12. Tractiemiddelen:

Het budget voor de tractiemiddelen is verhoogd voor de hogere brandstofprijzen (€ 18.000), hogere elektriciteitskosten (€ 29.000), de indexatie van het onderhoudscontract met 2,9% (€ 23.000) en door de hogere onderhoudskosten vanwege de uitbreiding van het aantal tractiemiddelen (€ 48.000).

Nr Omschrijving		Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
1. Vrije reserve	A	-3.100	-1.600	-	-
Totaal		-3.100	-1.600	-	-

Actualisatie, Correctie, Prijscompensatie

1. Vrije reserve:

Vanaf 2027 starten we met het nieuw ingerichte jeugdhulpstelsel. Om de transitie te kunnen maken dient er aan de voorkant geïnvesteerd te worden om later hiervan de financiële vruchten te kunnen plukken. Dit vraagt om eenmalige investeringen in 2027 (€ 3,1 miljoen) en 2028 (€ 1,6 miljoen). De dekking hiervan vindt plaats via de vrije reserve.

8.2.10 Equalit

Bedragen x € 1.000, - = voordeel

Nr Omschrijving		Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
1. Equalit	A	1.063	503	-64	-615
Totaal		1.063	503	-64	-615

Actualisatie, Correctie, Prijscompensatie

De meerjarenbegroting is opgesteld door Equalit. Bovenstaand betreft de actualisaties ten opzichte van de meerjarenbegroting 2027-2030 zoals die was opgenomen in de begroting 2026. De resultaten van de begroting zijn verrekend met de bestemmingsreserve.

8.2.11 Reserves

Bedragen x € 1.000, - = voordeel

8.3 Personele lasten

De personele lasten die zijn opgenomen in de begroting stijgen met € 5,5 miljoen ten opzichte van de gewijzigde begroting 2026. In de onderstaande tabel zijn de totale lasten per organisatie onderdeel opgenomen. In de paragrafen daarna worden deze verder uitgewerkt en toegelicht.

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Rekening 2025	Begroot 2026	Begroot 2027	Raming 2028	Raming 2029	Raming 2030
Gemeenteraad	676	760	762	762	762	762
College van Burgemeester en Wethouders	1.127	1.318	1.149	1.149	1.149	1.149
Ambtelijke organisatie	37.575	44.672	50.189	50.599	50.546	50.475
Equalit	7.613	9.000	9.477	9.477	9.477	9.477
Netto lasten	46.991	55.750	61.557	61.987	61.934	61.863
Dekking via grondexploitatie en tarieven	-2.847	-4.554	-4.820	-4.847	-4.847	-4.841
Totaal	44.144	51.196	56.757	57.140	57.087	57.022

8.3.1 Gemeenteraad

De loonkosten zijn gebaseerd op de vergoedingen die gelden in 2026.

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Rekening 2025	Begroot 2026	Begroot 2027	Raming 2028	Raming 2029	Raming 2030
Salarissen en sociale lasten	599	674	670	670	670	675
Overige salariskosten	73	81	87	87	87	87
Werkgeversbijdrage ziektekosten verzekering	4	4	5	5	5	5
Totaal	676	760	762	762	762	762

8.3.2 College van Burgemeester en Wethouders

De loonkosten zijn gebaseerd op de vergoedingen die gelden in 2026, met in achtname van de afname van het aantal wethouders.

De pensioenen (voormalige) politieke ambtsdragers wordt opgenomen op de laatst bekende gegevens.

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Rekening 2025	Begroot 2026	Begroot 2027	Raming 2028	Raming 2029	Raming 2030
Salarissen en sociale lasten	762	925	725	725	725	725
Overige salariskosten	26	29	60	60	60	60

Omschrijving	Rekening 2025	Begroot 2026	Begroot 2027	Raming 2028	Raming 2029	Raming 2030
Pensioenen (voormalige) politieke ambtsdragers	339	364	364	364	364	364
Totaal	1.127	1.318	1.149	1.149	1.149	1.149

8.3.3 Ambtelijke organisatie

De totale personele lasten voor de ambtelijke organisatie, Gemeente en Equalit, zijn € 4,1 miljoen gestegen ten opzichte van de begroting 2026 jaarschijf 2027. Dit betreft een stijging van € 3,9 miljoen voor de Gemeente en een daling van € 0,2 miljoen voor Equalit.

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Rekening 2025	Begroot 2026	Begroot 2027	Raming 2028	Raming 2029	Raming 2030
Salarissen en sociale lasten	38.193	46.056	50.117	50.519	50.466	50.395
Overwerk	137	83	91	99	99	99
Onregelmatigheidstoelag	231	275	425	425	425	425
Werkomstandighedentoeslag	134	132	160	160	160	160
Vergoeding woon-werkverkeer	-	410	410	410	410	410
Overige salariskosten	504	140	95	95	95	95
Werkgeversbijdrage ziektekosten verzekering	108	90	90	90	90	90
Feestdagen gratificatie	32	32	32	32	32	32
Ambtsjubilea	32	40	40	40	40	40
Salaris stagiairs	54	60	60	60	60	60
Buitengewoon ambtenaren burgerlijke stand	25	22	25	25	25	25
Uitkering regeling vervroegde uittreding	358	-	-	-	-	-
Vitaliteitsregeling	151	-	-	-	-	-
Voorziening verlof	224	-	-	-	-	-
Wachtgeld	19	-	-	-	-	-
Bruto lasten	40.202	47.340	51.545	51.955	51.902	51.831
Inkomsten	-1.037	-132	-132	-132	-132	-132
Rijksbijdrage CDOKE	-840	-1.786	-	-	-	-
Dekking Opvang Oekraïners	-	-	-474	-474	-474	-474
Activering loonkosten	-750	-750	-750	-750	-750	-750
Netto lasten	37.575	44.672	50.189	50.599	50.546	50.475
Dekking grondexploitatie	-400	-405	-562	-567	-567	-561
Dekking afvalstoffenheffing	-1.406	-1.959	-1.976	-1.976	-1.976	-1.976
Dekking rioolheffing	-1.041	-2.190	-2.282	-2.304	-2.304	-2.304
Totaal	34.728	40.118	45.369	45.752	45.699	45.634

In de volgende paragraaf wordt de ontwikkeling van de loonkosten voor de Gemeente Oosterhout nader uitgewerkt en toegelicht.

8.3.3.1 Salarissen en sociale lasten

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Begroot 2026	Begroot 2027	Raming 2028	Raming 2029	Raming 2030
Begroting 2026	46.215	47.197	47.166	47.116	47.048
Herwaarderingen	-	36	36	36	36
Loonontwikkeling	-	1.986	2.461	2.458	2.455
Uitbreiding formatie	-	490	495	495	495
Actualisatie begroting 2026	-	21	36	36	36
Subtotaal	46.215	49.730	40.194	50.141	50.070
Taakstelling loonkosten	-159	-153	-153	-153	-153
Overbezetting gedekt door verlaging exploitatiebudget	-	540	478	478	478
Totaal	46.056	50.117	50.519	50.466	50.395

Loonontwikkeling

In de begroting is rekening gehouden met een loonontwikkeling van 4,5% per 1 april 2027 na afloop van de huidige CAO.

Herwaarderingen

De organisatie en werkzaamheden zijn steeds in ontwikkeling dit houdt in dat ook functies steeds tegen het licht gehouden worden. Bij dit periodieke onderhoud van functies wordt volgens HR21 systematiek functies gewogen en gewaardeerd. Voor de begroting 2027 heeft dit geleid tot een stijging van de loonkosten.

Uitbreiding formatie

Binnen de begroting is het team Stadsbeheer uitgebreid met 7,00 fte ten behoeve van afvalinzameling en -verwerking. Deze uitbreiding wordt gedekt vanuit de afvalstoffenheffing.

Overbezetting gedekt door verlaging exploitatiebudget

Binnen de begroting worden de lasten van (eventuele)overbezetting niet opgenomen. Indien de overbezetting direct gedekt wordt vanuit (extra) inkomsten of beschikbaar budget voor kosten derden, worden de lasten opgenomen evenals de dekking.

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Begroot 2026	Begroot 2027	Raming 2028	Raming 2029	Raming 2030
0,70 fte toezichthouder sociaal domein gedekt vanuit budget Sociale recherche	-	67	-	-	-
5,12 fte voor de opvang van Oekraïners gedekt vanuit de inkomsten hiervoor	-	473	478	478	478
Totaal	-	540	478	478	478

8.3.3.2 Werkomstandighedentoeslag

Werkomstandighedentoeslag is gebaseerd op het basissalaris, de lasten volgen dan ook de gemiddelde loonontwikkeling voor de duur van de CAO. Op basis van de ontwikkeling van de afgelopen jaren is een actualisatie nodig van € 18.000.

8.3.3.3 Onregelmatigheidstoelage

Beschikbaarheidstoelage en onregelmatigheidstoelagen zijn gebaseerd op het basissalaris, de lasten volgen dan ook de gemiddelde loonontwikkeling voor de duur van de CAO. Op basis van de werkelijke toeslag in de afgelopen jaren is een actualisatie opgenomen van € 145.000.

8.3.4 Personeelssterkte

De in de begroting opgenomen formatie exclusief Equalit is 520,98 fulltime equivalent (fte). Voor Equalit is 103,69 fte in de begroting opgenomen.

Omschrijving	Fte 2026	Fte 2027	Fte 2028	Fte 2029	Fte 2030
Primitieve begroting 2026	503,22	501,16	500,77	500,33	499,66
• <i>Wijziging 1^e concernrapportage 2026</i>	3,94	7,00	7,19	7,19	7,19
Gewijzigde begroting 2026	507,16	508,16	507,96	507,52	506,85
• <i>Team coördinator afval</i>	-	1,00	1,00	1,00	1,00
• <i>Allround specialist</i>	-	6,00	6,00	6,00	6,00
• Subtotaal	507,16	515,16	514,96	514,52	513,85
• <i>Gedekte overbezetting:</i>					
• <i>Toezichthouder sociaal domein</i>	-	0,70	-	-	-
• <i>Ondersteuner sport, cultuur en overige beleidsthema's</i>	-	1,00	1,00	1,00	1,00
• <i>Projectmedewerker</i>	-	1,34	1,34	1,34	1,34
• <i>Programmamanager migratie</i>	-	0,89	0,89	0,89	0,89
• <i>Projectmedewerker Oekraïne (T)</i>	-	1,67	1,67	1,67	1,67
• <i>Conciërge (T)</i>	-	0,22	0,22	0,22	0,22
Begroting 2027	507,16	520,98	520,08	519,64	518,97

8.3.5 Inhuur personeel derden

Voor werkzaamheden wordt naast eigen personeel en verstrekken van opdrachten ook extern personeel ingehuurd. In de onderstaande tabel wordt het bedrag aan extern personeel aangegeven. De dekking hiervan vindt plaats uit een combinatie van voordeel op de personeelskosten, specifiek budget binnen de exploitatie voor inhuur en/of andere inzet van kosten derden.

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Rekening 2025	Begroot 2026	Begroot 2027	Raming 2028	Raming 2029	Raming 2030
Personeel MidZuid	158	326	280	280	280	280
Personeel van derden	7.392	2.013	2.176	2.031	1.935	1.935
Gemeente Oosterhout	7.550	2.339	2.456	2.311	2.215	2.215
Equalit	2.608	4.360	2.687	2.687	2.687	2.687
Totaal	10.158	6.699	5.143	4.998	4.902	4.902

8.4 Kapitaallasten

De kapitaallasten die zijn opgenomen in de begroting stijgen met € 0,6 miljoen ten opzichte van de begroting 2026. Daartegenover stijgt de dekking van de kapitaallasten vanuit de reserve investeringsprojecten met € 0,6. Daarmee zijn de netto kapitaallasten nagenoeg gelijk aan die vanuit de begroting 2026.

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Rekening 2025	Begroot 2026	Begroot 2027	Raming 2028	Raming 2029	Raming 2030
Afschrijvingen	15.558	15.224	15.649	19.620	21.923	21.856
Toegerekende rente	2.863	1.222	1.440	3.519	3.727	3.786
Bruto kapitaallasten	18.421	16.446	17.089	23.139	25.650	25.642
Dekking reserve investeringsprojecten	-3.475	-2.970	-3.562	-5.946	-6.779	-6.598
Netto kapitaallasten	14.946	13.476	13.527	17.193	18.871	19.044
Dekking Equalit	-2.239	-1.963	-1.884	-1.884	-1.884	-1.884
Dekking afvalstoffenheffing	-393	-460	-434	-448	-434	-435
Dekking rioolheffing	-2.006	-1.758	-1.895	-2.553	-2.700	-2.848
Totaal	10.308	9.295	9.314	12.308	13.853	13.877

8.4.1 Afschrijvingen

De komende jaren worden een aantal grote investeringen gerealiseerd. Hierdoor zullen de afschrijvingen naar verwachting vanaf 2028 aanzienlijk toenemen.

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Begroot 2026	Begroot 2027	Raming 2028	Raming 2029	Raming 2030
Begroting 2027	15.224	15.649	19.620	21.923	21.856
Begroting 2026	-15.224	-15.554	-18.666	-20.751	-20.751
Totaal	-	95	954	1.172	1.105

8.5 Toegerekende rente

De daling van de toegerekende rente wordt veroorzaakt door het tempo waarin investeringen worden uitgevoerd.

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Begroot 2026	Begroot 2027	Raming 2028	Raming 2029	Raming 2030
Begroting 2027	1.222	1.440	3.519	3.727	3.786
Begroting 2026	-1.222	-2.049	-3.294	-4.422	-4.422
Totaal	-	-609	225	-695	-636

8.5.1 Dekking reserve investeringsprojecten

Sommige investeringen worden gedekt vanuit reserves. Om deze dekking te realiseren wordt het investeringsbedrag gestort in de reserve investeringsprojecten,. Vanuit deze reserve worden de kapitaallasten in de begroting gedekt. Door de lagere kapitaallasten is er minder dekking nodig.

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Begroot 2026	Begroot 2027	Raming 2028	Raming 2029	Raming 2030
Begroting 2027	-2.970	-3.562	-5.946	-6.779	-6.598
Begroting 2026	2.970	3.679	5.804	7.976	7.976
Totaal	-	117	-142	1.197	1.378

8.5.2 Dekking

Binnen de begroting zijn er kapitaallasten die worden doorberekend aan Equalit of gedekt door de afvalstoffen- en rioolheffing. Daarmee maken ze geen deel uit van het begrotingssaldo, maar hebben ze wel effect hierop. Meer of minder doorberekening zorgt voor mutatie van het begrotingssaldo. Door de lagere kapitaallasten als gevolg van temporisering van de investeringen, is de dekking gedaald.

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Begroot 2026	Begroot 2027	Raming 2028	Raming 2029	Raming 2030
Begroting 2027	-4.181	-4.213	-4.885	-5.018	-5.167
Begroting 2026	4.181	4.904	5.280	5.467	5.467
Totaal	-	691	395	449	300

8.6 Algemene uitkering

De Rijksoverheid informeert de gemeenten via circulaire in mei, september en december over de omvang en de verdeling van het gemeentefonds. Voor het opstellen van de meerjarenbegroting 2027-2030 wordt de meircirculaire 2026 gehanteerd.

Voorjaarsnota 2026

In de eerste concernrapportage 2026 is gemeld dat de Voorjaarsnota 2026 eind maart 2026 is gepubliceerd. De Voorjaarsnota geeft een vooruitblik op de rijksbegroting voor de komende jaren. Deze uitgangspunten zijn uitgewerkt in de meircirculaire die eind mei 2026 is verschenen.

In de onderstaande tabel zijn de financiële ontwikkelingen vanuit de meircirculaire 2026 verwerkt.

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Begroot 2027	Begroot 2028	Raming 2029	Raming 2030
Meircirculaire 2025, primaire begroting 2026	131.334	127.514	127.950	134.428
Mutaties IU/DU/SU	66	63	50	50
Beschut werken	166			
Taakmutaties	47	41	41	42
Totaal corap1 2026	131.613	127.618	128.041	134.520
Mutaties mei-, decembircirculaire 25	4.880	6.454	8.451	5.260
Mutaties voorjaarsnota 2026	7.435	4.339	1.167	1.187
Uitwerking meircirculaire 2026	-1.694	-1.771	-2.514	-3.071
Stelpost algemene uitkering				-2.700
Meerjarig CDOKE		1.870	1.870	1.870
Totaal bruto effect	142.234	138.510	137.015	137.066
Taakmutatie participatiebudget waartegenover lasten staan	301	248	429	259
Totaal netto effect	141.933	138.262	136.586	136.807

Prijscompensatie.

Bij iedere circulaire worden de accressen geactualiseerd. De meerjarenbegroting wordt opgesteld tegen constante prijzen en is beoordeeld op de gevolgen van inflatie en prijsontwikkelingen. Het Rijk compenseert de gemeente Oosterhout hiervoor met een structureel bedrag van € 3 miljoen.

WOZ-waardering en aanpassing rekentarieven.

Met ingang van 2027 worden wijzigingen doorgevoerd, waaronder de aanpassing van de rekentarieven OZB. De rekentarieven van de Onroerendezaakbelasting (OZB) worden aangepast aan de werkelijke gemiddelde OZB-tarieven en de verevening van de overige eigen middelen worden met hetzelfde bedrag verlaagd. De marktontwikkeling tussen 1 januari 2025 en 1 januari 2026 bij woningen wordt,

op basis van informatie van de Waarderingskamer, geschat op 6,5%. Dit leidt tot een nadeel van € 2 miljoen voor de algemene uitkering gemeente Oosterhout.

Capaciteit decentrale overheden klimaat- en energiebeleid (CDOKE).

CDOKE-regeling staat voor Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid. Het is een rijksregeling waarmee gemeenten en provincies extra middelen kregen om voldoende personeel en expertise in te zetten voor de uitvoering van klimaat- en energiebeleid. Het Rijk heeft voor de gemeente Oosterhout € 1,9 miljoen toegevoegd aan de algemene uitkering. De toezichthouder is akkoord om dit meerjarig op te nemen in de begroting.

Uitstel vervanging abonnementstarief Wmo.

De invoering van de inkomens- en vermogensafhankelijke eigen bijdrage in de Wmo (ter vervanging van het abonnementstarief) is uitgesteld van 1 januari 2027 naar 1 januari 2028. Hierdoor valt de eerder ingeboekte besparing in 2027 tijdelijk weg. Deze uitstel leidt tot een incidenteel voordeel van € 800.000.

BTW compensatiefonds.

Het BTW compensatiefonds heeft een plafond. Op basis van de ruimte onder het plafond van 2025 mogen gemeenten een structurele post opnemen. De provinciaal toezichthouders gebruiken dit als richtlijn bij het beoordelen van de meerjarenbegroting. Voor de gemeente Oosterhout gaat het om een bedrag van € 600.000.

Stelpost algemene uitkering

Wij maken een correctie op de bedragen die in de meircirculaire staan aangegeven. Dat doen wij op twee punten. Allereerst is door het Rijk aangekondigd dat er in 2027 een herijking van het verdeelmodel van het gemeentefonds gaat plaatsvinden. Deze herijking ziet voornamelijk toe op maatstaven die samenhangen met grootstedelijke problematiek en met de zogenoemde overige eigen middelen. Wij verwachten dat deze herijking negatief gaat uitpakken voor Oosterhout en nemen hier een stelpost voor op. Daarnaast nemen wij een stelpost op voor de prijsontwikkeling. Voorzichtigheidshalve gaan wij ervan uit dat deze lager is dan waar de meircirculaire nu vanuit gaat.

Huishoudelijke hulp uit Wmo

Het kabinet heeft besloten dat huishoudelijke hulp niet langer via de Wmo wordt vergoed voor mensen die dit zelf kunnen betalen. Deze maatregel gaat in op 1 januari 2029. Hierdoor stopt huishoudelijke hulp als maatwerkvoorziening binnen de Wmo. De verwachting vanuit het Rijk is dat gemeenten minder kosten hebben voor deze voorziening. Het Rijk heeft de gemeente Oosterhout voor een bedrag van € 3,3 miljoen gekort.

Participatiebudget

Het participatiebudget voor de uitvoering wet sociale werkvoorziening is geactualiseerd. Deze middelen worden toegevoegd aan het uitvoeringsbudget.

Taakmutatie participatiebudget waartegenover lasten staan

In de algemene uitkering worden middelen ontvangen die worden ingezet voor de uitvoering van taken. Hier zijn begrotingswijzigingen voor gemaakt. Totaal gaat het om € 90.000 in 2027 en € 50.000 meerjarig. In de onderstaande tabel is de uitsplitsing gemaakt.

Omschrijving	Begroot 2027	Begroot 2028	Raming 2029	Raming 2030
Taakmutatie participatiebudget waartegenover lasten staan	93.000	44.000	44.000	52.000
Wet handhaving sociale zekerheid	4.000	4.000	4.000	4.000
Kinderopvang pleegouder	35.000			
Overheidsbrede Dienstverlening	6.000	6.000	6.000	6.000
Armoedebestrijding kinderen	4.000	4.000	4.000	4.000
Natuurbrandpreventie en -mitigatie	6.000			
Re-integratiedienstverlening gericht op jongeren	30.000	30.000	30.000	38.000
Gemeentelijke antidiscriminatievoorzieningen	8.000			

8.7 Structureel begrotingssaldo

Om te bepalen of er in de begroting en meerjarenraming sprake is van structureel evenwicht is in deze paragraaf inzichtelijk gemaakt welke incidentele lasten en baten in de begroting zijn opgenomen.

De conclusie hieruit is dat het resultaat na bestemming gecorrigeerd voor incidentele lasten en baten een positief structureel begrotingssaldo kent van € 8,4 miljoen in 2027, aflopend naar afgerond € 2,2 miljoen in 2030.

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Begroting 2027	Raming 2028	Raming 2029	Raming 2030
Resultaat na bestemming	-3.094	-527	-249	-2.198
Incidentele lasten	-11.373	-3.600	-1.800	-
Incidentele baten	6.100	1.600	-	-
Resultaat reguliere bedrijfsvoering	-8.367	-2.527	-2.049	-2.198

Incidentele lasten

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Begroting 2027	Raming 2028	Raming 2029	Raming 2030
Zorg en werk				
Jeugdzorg algemeen	-3.100	-1.600		
GR Jeugdhulpregio West-Brabant Oost	-100			
Bijdrage Animo	-30			
Opvang Oekraïners	-3.000			
Beweging aan de voorkant	-700	-500	-300	
Duurzaamheid en klimaat				
Soortenmanagementplan	-200			
Sloten en duikers	-75			
Wonen en mobiliteit				
Watertechnische kunstwerken	-13			
Fietsenstalling	-29			
Gemeentelijke organisatie				
Uitkering gewezen personeel	-26			
Automatisering	-100			
Reserves				
Vrije reserve	-4.000	-1.500	-1.500	
Totaal	-11.373	-3.600	-1.800	-

-
- Toelichting op de incidentele lasten:
-
- Jeugdzorg algemeen
Vanaf 2027 starten we met het nieuw ingerichte jeugdhulpstelsel. Dit

vraagt om eenmalige investeringen in 2027 (€ 3,1 miljoen) en 2028 (€ 1,6 miljoen).

- GR Jeugdhulpregio West-Brabant Oost (WBO):
- Conform de vereisten zoals opgenomen in de Wet verbetering beschikbaarheid jeugdzorg werken we aan de oprichting van een gemeenschappelijke regeling voor de samenwerking binnen jeugdhulpregio WBO. Er is besloten om te streven naar een ingangsdatum van 1 januari 2028 voor de GR. In 2027 worden hiervoor de voorbereidingen getroffen waarvoor incidenteel extra budget is opgenomen van € 100.000.
- Bijdrage Animo:
Vanaf 2028 stopt de bijdrage aan het samenwerkingsverband Vitaal Oosterhout (Animo).
- Opvang Oekraïners:
Voor de kosten voor de opvang is een budget van € 3 miljoen opgenomen. Omdat het een crisis is, die niet te voorspellen is hoelang deze duurt is de afspraak dit onderdeel jaarlijks bij de begroting te beoordelen en incidenteel op te nemen.
- Beweging aan de voorkant:
Gezien de vele veranderingen en uitdagingen binnen het sociale domein zijn er extra middelen opgenomen voor de noodzakelijke transitie tot en met 2029.
- Soorten managementplan (SMP):
De kosten voor het opstellen van een SMP bedragen in 2027 € 200.000. Het project is doorgeschoven van 2026 naar 2027.
- Sloten en duikers:
In 2027 is eenmalig € 75.000 extra opgenomen voor onderhoud van sloten en duikers voor het uitgraven, reinigen en inspecteren als gevolg van de constatering dat de doorstroming op een aantal locaties moet worden verbeterd.
- Watertechnische kunstwerken:
Voor de restauratiewerkzaamheden van de fontein op de Markt is eenmalig € 13.000 begroot in 2027.
- Fietsenstalling:
Voor het opknappen en moderniseren van de fietsenkelder op de Markt is € 29.000 benodigd in 2027.
- Uitkeringen gewezen personeel:
Voor de betaling van de WW-uitkeringen van gewezen personeel zijn voor de periode t/m 2027 budgetten opgenomen.
- Automatisering
Voor het omzetten van de suite sociaal domein naar een SaaS-applicaties is in 2027 eenmalig € 100.000 opgenomen.
- Storting in de vrije reserve:
Voor toekomstige investeringen zijn gelden gestort in de vrije reserve. Een nieuw college kan, mede op basis van de nieuwe toekomstvisie, bepalen welke investeringen de komende jaren prioriteit dienen te krijgen.
-

Incidentele baten

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Begroting 2027	Raming 2028	Raming 2029	Raming 2030
Zorg en werk				
Opvang Oekraïners	3.000			
Reserves				
Vrije reserve	3.100	1.600		
Totaal	6.100	1.600	-	-

-
- Toelichting op incidentele baten:
-
- Opvang Oekraïners:
Voor de opvang van de Oekraïners is de verwachting dat van het Rijk aan SPUK-inkomsten € 3 miljoen wordt ontvangen. Omdat het een crisis is, die niet te voorspellen is hoelang deze duurt is de afspraak dit onderdeel jaarlijks bij de begroting te beoordelen en incidenteel op te nemen.
- Vrije reserve:
De benodigde investeringen voor het nieuw in te richten jeugdhulpstelsel worden gedekt uit de vrije reserve.

8.8 Structurele exploitatieruimte

Een belangrijke eis voor materieel evenwicht in de begroting is dat structurele lasten zijn afgedekt door structurele baten in de begroting. Incidentele lasten mogen worden gedekt door incidentele baten, waaronder onttrekking aan reserves. Het onderscheid tussen incidenteel en structureel is niet altijd even scherp te trekken. De Commissie BBV heeft in de notitie 'structurele en incidentele baten en lasten' daarom een nadere uitwerking gegeven van dit onderscheid.

In de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing in de begroting en het jaarverslag staan een aantal financiële kengetallen opgenomen. Deze kengetallen maken het de leden van de gemeenteraad gemakkelijker om inzicht te krijgen in de financiële positie van de gemeente. Eén van deze kengetallen betreft de structurele exploitatieruimte van de gemeente. De berekening hiervan is onderstaand opgenomen.

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Begroting 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
A Structurele lasten	232.232	235.896	241.591	239.767
B Structurele baten	242.342	240.845	243.866	242.036
C Structurele toevoeging reserves	290	754	1.033	1.231
D Structurele onttrekking reserves	2.970	3.679	5.804	7.976
E Totale baten	247.895	240.845	243.866	242.036
Structurele exploitatieruimte (B-A+D-C) ÷ E x 100%	5,16	3,27	2,89	3,72

Structurele mutaties reserves

Voor het beoordelen of er sprake is van een sluitende begroting is het ook van belang te kijken naar de inzet van de reserves. Bij de bepaling van het structurele evenwicht, structurele lasten worden gedekt door structurele baten, kan met de toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves rekening worden gehouden. Volgens het BBV worden toevoegingen aan en onttrekkingen uit de reserves als incidenteel beschouwd, tenzij het gaat om reguliere onttrekkingen aan financieringsreserves c.q. dekkingsreserves (kapitaallasten) of om onttrekkingen uit een daartoe toereikende bestemmingsreserve gedurende een periode van minimaal 3 jaar met als doel het dekken van structurele lasten.

8.9 Investerings

8.9.1 Totaal investeringen 2027-2030

Investeringsplafond 2027-2030

In de Kadernota 2026 is besloten tot een structureel investeringsvolume van € 6.014.000, exclusief investeringen op het gebied van riolering en afvalverwijdering (deze worden afzonderlijk beschouwd en worden gedekt via een kostendekkend tarieven), het Integraal Huisvestingsplan Onderwijs (IHP) en de tractiemiddelen. Het investeringsniveau is tevens exclusief specifieke investeringen ten laste van reserves en exclusief de apparaatskosten. Vanaf 2028 is een investeringsplafond van € 2 miljoen opgenomen voor het Huisvestingsplan Onderwijs.

Bij het opstellen van de begroting 2026 is het investeringsplafond voor de openbare ruimte verhoogd met € 500.000 in 2026, € 750.000 in 2027 oplopend tot € 1.000.000 in 2028. Uit het Integraal Maatschappelijk Beheerkader is gebleken dat het beschikbare en benodigd budget voor het onderhoud van verhardingen niet is evenwicht is. Om het onderhoud van de verhardingen op gemiddeld B-niveau te onderhouden is het investeringsplafond verhoogd.

Bij de uitgangspunten voor de begroting 2027 is besloten het investeringsplafond te indexeren met 2,1%. Het investeringsplafond voor 2027 komt hierbij uit op € 6.906.000

Het meerjarige investeringsplafond 2027-2030 is als volgt:

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Plafond 2027	Plafond 2028	Plafond 2029	Plafond 2030
Openbare ruimte	5.258	5.513	5.513	5.513
Sport	883	883	883	883
Informatisering	51	51	51	51
Accommodatiebeheer	313	313	313	313
Incidentele investeringen	401	401	401	401
Onderwijshuisvesting (IHP)	-	2.000	2.000	2.000
Totaal	6.906	9.161	9.161	9.161

Investeringsoverzicht 2027-2030

De totale investeringen zijn onderverdeeld in verschillende beleidsterreinen. De investeringen bestaan uit investeringen waarvan de kapitaallasten in de begroting zijn opgenomen, de zogenaamde reguliere investeringen, en uit investeringen die gedekt worden uit reserves, via een kostendekkend tarief, via de grondexploitatie of door bijdragen van derden.

In onderstaande tabel zijn de totale investeringsbedragen opgenomen, per beleidsterrein:

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Plafond 2027	Begroting 2027	Raming 2028	Raming 2029	Raming 2030
Openbare ruimte	5.258	13.034	5.313	5.313	11.708
Sport	883	883	883	883	883
Informatisering	51	-	-	-	-
Accommodatiebeheer	313	3.587	313	313	313
Incidentele investeringen	401	401	558	401	1.458
Onderwijshuisvesting (IHP)		16.345	6.554	-	-
Subtotaal	6.906	34.250	13.621	6.910	14.434
Afvalverwijdering		132	132	132	132
Riolering		5.304	5.335	5.304	5.176
Tractiemiddelen		1.785	1.100	425	525
Equalit		2.500	2.500	2.500	2.500
Activering personele kosten		1.373	1.373	1.373	1.373
Totaal investeringen		45.344	24.061	16.644	24.068

8.9.2 Investerings per beleidsterrein

In de onderstaande overzichten is per beleidsterrein aangegeven welke investeringen voor 2027-2030 gepland zijn (moment van aanvraag). En tevens is aangegeven waar de investeringen uit gedekt worden.

Openbare ruimte

Omschrijving	2027	2028	2029	2030	
30 km zone Leijzenhoek-Ma-thildastraat-Keiweg	*				Mobiliteitsfonds
Abdis van Thornstraat (Leijzenhoek-Ridderstraat)	*				Reguliere investering
Abdis van Thornstraat onderhoud	*				Mobiliteitsfonds
Achterstraat (Den Hout)	*				Reguliere investering
Arkendonk	*				GreX en subsidie
Burg. Holtropaan- Patersef	*				Reguliere investering
Burg. Huybrechts Schiedonlaan	*				Reguliere investering
Edisonstraat en Ballotstraat	*				Reguliere investering
Elsschot	*				Reguliere investering
Fietspaden recreatief	*				Reguliere investering
Groenestraat (Dorst)	*				Reguliere investering
Haasdijk (Den Hout)	*				Reguliere investering
Houtse Heuvel (i.c.m. 30km zone)	*				Reguliere investering
Kruispunt Abdis van Thornstraat – Leijzenhoek – Veerseweg	*				Mobiliteitsfonds
Kruispunt Provincialeweg Oosteind (Hoge Dijk – Wilhelminalaan)	*				Mobiliteitsfonds
Musschenbroekstraat	*				Reguliere investering
Oostpolderweg (i.c.m. mobiliteit)	*				Mobiliteitsfonds
OV hub Amphia terrein overige functies	*				Mobiliteitsfonds
Patersef (rijbaan en parkeerplaatsen (nieuw straatwerk))	*				Reguliere investering

Omschrijving	2027	2028	2029	2030	
Projecten voortkomend uit onderzoek Wilhelminakanaal Zuid e.o.	*				Mobiliteitsfonds
Reconstructie rotonde Strijenstraat - Pasteurlaan- Amphia	*				Mobiliteitsfonds en subsidie
Snelheid remmende maatregelen Warandelaan	*				Mobiliteitsfonds
Teldershof	*				Reguliere investering
Verbeteren openbare verlichting voor veiligheid op straat	*				Reguliere investering
Vervangen asfalt Statendamweg (Bovensteweg-Oostpolderweg)	*				Reguliere investering
Herinrichting Heistraat/Ekelstraat				*	Mobiliteitsfonds
Verbindingsweg Lievenshove				*	Mobiliteitsfonds
Aandachtsbuurten		*	*	*	Reguliere investering
Bewonersinitiatieven	*	*	*	*	Reguliere investering
Civiltechnische kunstwerken en havens	*	*	*	*	Reguliere investering
Hoofdwegenstructuur en verkeersveiligheid		*	*	*	Reguliere investering
Kwaliteitsverbetering	*	*	*	*	Reguliere investering
Programma groen	*		*	*	Reguliere investering
Programma investeringen wegen	*				Reguliere investering
Programma klimaatadaptieve maatregelen	*	*	*	*	Reguliere investering
Programma openbaar vervoer	*	*	*	*	Reguliere investering
Programma openbare verlichting	*	*	*	*	Reguliere investering
Programma speeltoestellen	*	*	*	*	Reguliere investering
Programma voetpaden	*				Reguliere investering

Sport

Omschrijving	2027	2028	2029	2030	
Renovatie toiletten/kleedlokalen gymzaal Kruidenlaan	*				Reguliere investering
Vervangen hekwerken buitensport/ de Warande	*				Reguliere investering
Lockers contactloos maken De Warande	*				Reguliere investering
Vervangen speeleiland trapjesbad De Warande	*				Reguliere investering
Kleedkamerunits plaatsen De Jonge Renner	*				Reguliere investering
Luchtbehandeling Oosterheidehal	*				Reguliere investering
Renovatie B-veld sportpark Oosteind Irene '58	*				Reguliere investering
Renovatie toplaag kunstgrasveld v.v. Irene '58		*			Reguliere investering
Herinrichting beleefstuin de Warande		*			Reguliere investering
Valbeveiliging en windwerk tussenwanden sporthal Arkendonk		*			Reguliere investering

Omschrijving	2027	2028	2029	2030	
Vervangen verlichting baden De Warande		*			Reguliere investering
Toplaagrenovatie kunstgrasveld v.v. Neerlandia '31			*		Reguliere investering
Toplaag voorzien van spraycoating ATV Scorpio			*		Reguliere investering
Vervanging robotmaaiers				*	Reguliere investering
Nog in te vullen	*	*	*	*	

Informatisering

Omschrijving	2027	2028	2029	2030	
Niet van toepassing					
In toenemende mate zijn de applicaties die we gebruiken SaaS. De kosten hiervan kunnen dan niet als een investering opgenomen worden. De budgetten hiervoor zijn omgezet naar de exploitatie.					

Accommodatiebeheer

Omschrijving	2027	2028	2029	2030	
Activiteitscentrum Arkendonk	*				Dekking Grex, vrije reserve en reguliere investering
Bouwkundige werkzaamheden gemeentelijke accommodaties	*	*	*	*	Reguliere investering
Verduurzamen gemeentelijke accommodaties		*	*	*	Reguliere investering
Technische installaties gemeentelijke accommodaties		*	*	*	Reguliere investering

Incidentele investeringen

Omschrijving	2027	2028	2029	2030	
Doorontwikkeling informatiebeheer	*	*	*	*	Reguliere investering
Landmeetkundige apparatuur	*				Reguliere investering
Urilift Markt	*				Reguliere investering
Afvalbakken	*				Reguliere investering
Parkeerautomaten		*			Reguliere investering
Vervanging coating P-garage Basiliek			*	*	Reguliere investering
Vervanging glijbaan De Warande				*	Reguliere investering
Nog in te vullen	*	-	*	-	Reguliere investering

Afvalverwijdering

Omschrijving	2027	2028	2029	2030	
Cyclische vervanging containers	*	*	*	*	Dekking via tarieven

Riolering

Omschrijving	2027	2028	2029	2030	
Plaatselijke reparaties en renovaties	*				Dekking via tarieven
Vervangen pompen en gemalen	*				Dekking via tarieven
Vervangen persleidingen aanleg voor 1985	*				Dekking via tarieven
Vervangen duikers	*				Dekking via tarieven
Watergerelateerde klimaatmaatregelen bij wegenprojecten	*				Dekking via tarieven
Provinciale weg Oosteind	*				Dekking via tarieven
Aanpassen/nieuwbouw gemaal Pater-serf	*				Dekking via tarieven
Waterberging verbindingsweg Broekstraat	*				Dekking via tarieven
Aanleg waterader centrum	*				Dekking via tarieven
Aanleg hemelwaterriool zuidelijk deel Oud West	*				Dekking via tarieven
Herinrichten Dennenlaan en omgeving i.v.m. afkoppelen hemelwater	*				Dekking via tarieven
Vervangen riolen met onvoldoende kwaliteit	*				Dekking via tarieven
Vervangen oude eivormige riolen	*				Dekking via tarieven
Vervangen ronde riolen aanleg voor 1965	*				Dekking via tarieven
Indexering meerjarenbegroting 2027 2,5%	*				Dekking via tarieven

Tractiemiddelen

Omschrijving	2027	2028	2029	2030	
Algemene vervangingen tractie	*	*	*	*	Reguliere investering

Integraal huisvestingsplan onderwijs (IHP)

Omschrijving	2027	2028	2029	2030	
Kindcentrum De Ontdekking	*				Dekking reserve IHP
OBS Sterrendonk	*				Dekking reserve IHP
KBS De Toekomst		*			Dekking reserve IHP

Equalit

Omschrijving	2027	2028	2029	2030	
Vervangingsinvesteringen klantgebonden hardware	*	*	*	*	Reguliere investering
Acces points voor deelnemers	*	*	*	*	Reguliere investering

8.9.3 Delegeren van investeringen 2027

Voor het delegeren van investeringen door de gemeenteraad aan het college zijn in de programmabegroting de volgende criteria opgenomen:

- *Investeringsen, die vallen onder vervangingsinvesteringen;*
- *Investeringsen passend binnen een vastgesteld beheerplan;*
- *Routinematige investeringen c.q. investeringen die een hoge mat van uitvoerend karakter hebben.*

Uitgezonderd zijn investeringen, waarbij:

- *De kaders onvoldoende duidelijk zijn;*
- *Nieuwe investeringen ten laste van reserves.*

Delegatie vindt uiteraard plaats binnen de vooraf bepaalde budgettaire kaders, zijnde de plafonds per beleidsveld. Bij mogelijke overschrijding ervan, dient de investering alsnog voorgelegd te worden aan de raad. Verantwoording over de voortgang van de investeringen wordt door het college afgelegd via de concern-rapportages en de jaarrekening.

Uitgangspunt bij dit voorstel voor delegatie is wel delegeren tenzij. Na delegatie van de investeringen door de raad aan het college worden individuele investeringen pas beschikbaar gesteld (begrotingswijziging) na concrete uitwerking van de plannen, middels een collegebesluit of door delegatie aan de ambtelijke organisatie door het college. Pas hierna kan door de organisatie gestart worden met de daadwerkelijke uitvoering.

Op basis van bovenstaande criteria en de investeringsplanning 2027 wordt voorgesteld om de volgende investeringen voor 2027 **NIET** te delegeren aan het college:

- *Arkendonk openbare ruimte*
- *Kruispunt Provincialeweg Oosteind (Hoge Dijk- Wilhelminalaan) nieuw*
- *Projecten voortkomend uit onderzoek Wilhelminakanaal Zuid e.o. (WOKT);*
- *Activiteitencentrum Arkendonk*
- *Kindcentrum De Ontdekking*
- *OBS Sterrendonk*
- *Nog niet ingevulde investeringsruimte sport en incidenteel.*

Voor het totale overzicht van de investeringen in 2027 wordt verwezen naar bijlage 9.2 Overzicht investeringen 2027.

9 Bijlagen

9.1 Kerngegevens

Niet alle cijfers per 31 december 2025 zijn bij het opstellen van dit document al definitief vastgesteld door de verschillende organisaties, zoals het CBS en UWV. De cijfers per 31 december 2026 en 2027 zijn gebaseerd op de meest actuele prognoses.

9.1.1 Fysieke structuur

Omschrijving	Rekening 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Oppervlakte in hectares:	7.309	7.309	7.309
• Stedelijk gebied ¹	33%	33%	33%
• Agrarisch gebied	46%	46%	46%
• Bos- en open natuurgebied	19%	19%	19%
• Binnenwater	2%	2%	2%
Aantal woonobjecten:			
• Woningen	26.790	27.200	26.969
• Woonwagens en woonboten	28	28	28
• Recreatiewoningen	781	781	781
• Bijzondere woongebouwen ²	20	20	20
• Centrumfunctie van de gemeente ³ :			
• Lokale centrumfunctie	58.940	59.240	59.240
• Regionale centrumfunctie	52.040	52.620	52.620
• Regionaal Klantenpotentieel	48.250	48.880	48.880
• Overige indicatoren:			
• Gemiddelde woningbezetting ⁴	2,15	2,16	2,15
• Omgevingsadressendichtheid ⁵	1.603	1.593	1.593

9.1.2 Sociale structuur

Omschrijving	Rekening 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Totaal aantal inwoners:	58.726	59.240	59.210
• 0 t/m 19 jaar	12.012	12.070	11.972

¹ Bebouwd terrein plus terrein bestemd voor verkeer en recreatie, conform CBS-definitie. Deze cijfers zijn voor het laatst door het CBS bijgewerkt in 2017.

² Instellingen, tehuizen en opvanglocaties.

³ Aantrekkingskracht van een woonkern. Neemt toe met het kwadraat van het aantal inwoners, waarbij de afstand wordt gemeten over de weg. Hoe groter de woonkern, hoe meer potentiële klanten deze aantrekt (zwaartekrachtmodel).

⁴ Gemiddeld aantal personen in een woning (dus exclusief inwoners die wonen in een zorginstelling, woonwagen, opvanglocatie of recreatiepark).

Omschrijving	Rekening 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
• 20 t/m 64 jaar	32.507	33.850	32.650
• 65 jaar en ouder	14.198	14.320	14.588
Aantal inwoners met migratieachtergrond⁶:	14.516	14.955	14.747
• Uit Europa	4.814	4.935	4.825
• Van buiten Europa	9.702	10.020	9.922
Aantal leerlingen in de Oosterhoutse scholen⁷:	7.938	7.920	7.948
• Primair onderwijs	4.756	4.750	4.694
• Voortgezet onderwijs	3.182	3.170	3.254
Aantal uitkeringsgerechtigden:	4.310	4.465	4.560
• Participatie Wet (PW) tot pensioenleeftijd	812	825	825
• Aanvullende voorzieningen (IOAW, IOAZ)	24	20	20
• Werkloosheidswet (WW)	625	705	765
• Arbeidsongeschiktheid (WAO, WIA, Wajong)	2.849	2.915	2.950

9.1.3 Financiële structuur

Omschrijving	Rekening 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Totaal gemeente (bedragen x € 1.000):			
• Lasten	245.115	247.125	254.514
• Opbrengst onroerendezaakbelastingen	16.493	16.590	17.851
• Afvalstoffen- en rioolheffing	16.294	15.916	17.107
• Algemene uitkering gemeentefonds	127.933	133.752	142.234
• Reserves per 31 december	169.995	194.351	204.435
• Langlopende schulden per 31 december	76.268	76.320	69.900
Per inwoner (bedragen x € 1):			
• Lasten	4.040	4.132	4.298
• Opbrengst onroerendezaakbelastingen	276	277	301
• Afvalstoffen- en rioolheffing	272	266	289
• Algemene uitkering gemeentefonds	2.139	2.236	2.402

⁵ Gemiddeld aantal adressen per vierkante kilometer binnen een straal van één kilometer. Indicator voor de stedelijkheid van een gemeente: Oosterhout is een matig stedelijke gemeente.

⁶ Personen zelf in het buitenland geboren (eerste generatie) plus personen in Nederland geboren uit in het buitenland geboren ouders (tweede generatie).

⁷ Aantal leerlingen in het primair en voortgezet onderwijs in de gemeente Oosterhout (ongeacht de woongemeente), inclusief de leerlingen op het speciaal onderwijs.

Omschrijving	Rekening 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
• Reserves per 31 december	2.842	3.249	3.486
• Langlopende schulden per 31 december	1.275	1.276	1.181

9.2 Overzicht investeringen 2027

Omschrijving	College	Raad
Openbare ruimte		
30 km zone Leijzenhoek-Mathildastraat-Keiweg	*	
Abdis van Thornstraat (Leijzenhoek- Ridderstraat)	*	
Abdis van Thornstraat onderhoud	*	
Achterstraat (Den Hout)	*	
Arkendonk		*
Burg. Holtropaan- Paterserf	*	
Burg. Huybrechts Schiedonlaan	*	
Edisonstraat en Ballotstraat	*	
Elsschot	*	
Fietspaden recreatief	*	
Groenestraat (Dorst)	*	
Haasdijk (Den Hout)	*	
Houtse Heuvel (i.c.m. 30km zone)	*	
Kruispunt Abdis van Thornstraat – Leijzenhoek – Veerseweg	*	
Kruispunt Provincialeweg Oosteind (Hoge Dijk – Wilhelminalaan)		*
Musschenbroekstraat	*	
Oostpolderweg (i.c.m. mobiliteit)	*	
OV hub Amphia terrein overige functies	*	
Paterserf (rijbaan en parkeerplaatsen (nieuw straatwerk)	*	
Projecten voortkomend uit onderzoek Wilhelminakanaal Zuid e.o.		*
Reconstructie rotonde Strijenstraat -Pasteurlaan-Amphia	*	
Snelheid remmende maatregelen Warandelaan	*	
Teldershof	*	
Verbeteren openbare verlichting voor veiligheid op straat	*	
Vervangen asfalt Statendamweg (Bovensteweg-Oostpolderweg)	*	
Bewonersinitiatieven	*	
Civieltechnische kunstwerken en havens	*	
Kwaliteitsverbetering	*	
Programma groen	*	
Programma investeringen wegen	*	
Programma klimaatadaptieve maatregelen	*	
Programma openbaar vervoer	*	
Programma openbare verlichting	*	
Programma speeltoestellen	*	
Programma voetpaden	*	
Sport	*	

Omschrijving	College	Raad
Renovatie toiletten/kleedlokalen gymzaal Kruidenlaan	*	•
Vervangen hekwerken buitensport/ de Warande	*	
Lockers contactloos maken De Warande	*	
Vervangen speeileiland trapjesbad De Warande	*	
Kleedkamerunits plaatsen De Jonge Renner	*	
Luchtbehandeling Oosterheidehal	*	
Renovatie B-veld sportpark Oosteind	*	
Nog in te vullen		*
Accommodatiebeheer		
Activiteitscentrum Arkendonk		*
Bouwkundige werkzaamheden gemeentelijke accommodaties	*	
Incidentele investeringen		
Doorontwikkeling informatiebeheer	*	
Landmeetkundige apparatuur	*	
Urilift Markt	*	
Afvalbakken	*	
Nog in te vullen		*
Afvalverwijdering		
Cyclische vervanging containers	*	
Riolering		
Plaatselijke reparaties en renovaties	*	
Vervangen pompen en gemalen	*	
Vervangen persleidingen aanleg voor 1985	*	
Vervangen duikers	*	
Watergerelateerde klimaatmaatregelen bij wegenprojecten	*	
Provinciale weg Oosteind	*	
Aanpassen/nieuwbouw gemaal Paterserf	*	
Waterberging verbindingsweg Broekstraat	*	
Aanleg waterader centrum	*	
Aanleg hemelwaterriool zuidelijk deel Oud West	*	
Herinrichten Dennenlaan en omgeving i.v.m. afkoppelen hemelwater	*	
Vervangen riolen met onvoldoende kwaliteit	*	
Vervangen oude ei-vormige riolen	*	
Vervangen ronde riolen aanleg voor 1965	*	
Indexering meerjarenbegroting 2027 2,5%	*	
Tractiemiddelen		
Algemene vervangingen tractie	*	
Integraal huisvestingsplan onderwijs		
Kindcentrum De Ontdekking		*
OBS Sterrendonk		*
Equalit		
Vervangingsinvesteringen klantgebonden hardware	*	
Acces points voor deelnemers	*	

9.3 Overzicht taakvelden per programma

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Begroot 2026	Begroot 2027	Raming 2028	Raming 2029	Raming 2030
Zorg en welzijn	76.471	83.525	82.343	77.232	76.637
1.2 Openbare orde en veiligheid	103	103	103	103	103
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	1480	2.276	2.278	2.219	2.219
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	9491	9.112	9.097	8.885	8.577
6.21 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen WMO	817	867	900	900	900
6.22 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Jeugd	4441	15.739	14.164	12.564	12.564
6.3 Inkomensregelingen	4829	5.168	5.158	5.158	5.158
6.4 WSW en beschut werk	9661	10.688	10.591	10.596	10.309
6.5 Arbeidsparticipatie	273	3	3	3	3
6.60 Hulpmiddelen en diensten (WMO)	3146	3.270	3.270	3.270	3.270
6.711 Huishoudelijke hulp (WMO)	8284	7.784	7.784	4.539	4.539
6.712 Begeleiding (WMO)	6172	6.172	6.172	6.172	6.172
6.713 Dagbesteding (WMO)	881	1006	1006	1006	1006
6.751 Jeugdhulp ambulant lokaal	151	140	140	140	139
6.752 Jeugdhulp ambulant regionaal	13431	10079	10079	10079	10079
6.761 Jeugdhulp met verblijf lokaal	500	545	545	545	545
6.762 Jeugdhulp met verblijf regionaal	8074	5939	5904	5904	5904
6.791 PGB WMO	550	550	550	550	550
6.792 PGB Jeugd	275	350	350	350	350
6.811 Beschermd wonen (WMO)	-817	-879	-379	-379	-379
6.821 Jeugdbescherming	1287	1.022	1.022	1.022	1.022
6.822 Jeugdreclassering	203	138	138	138	138
7.1 Volksgezondheid	3085	3.295	3.310	3.310	3.311
7.4 Milieubeheer	113	117	117	117	117
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	41	41	41	41	41
Arbeidsmarkt, economie en onderwijs	6.152	6.478	6.959	8.695	8.919
0.5 Treasury	1	1	2	2	2
3.1 Economische ontwikkeling	978	849	846	846	846
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	51	94	95	95	93
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	25	15	15	15	15
3.4 Economische promotie	507	452	456	455	455
4.2 Onderwijshuisvesting	2942	3365	3840	5629	5855
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	1207	1242	1244	1191	1191
5.6 Media	364	376	376	377	377
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	74	79	80	80	80
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	3	5	5	5	5
6.4 WSW en beschut werk	0	0	0	0	0
Sport en cultuur	10.403	11.216	11.835	11.633	11.565

Omschrijving	Begroot 2026	Begroot 2027	Raming 2028	Raming 2029	Raming 2030
5.1 Sportbeleid en activering	648	743	751	751	751
5.2 Sportaccommodaties	3924	4568	5133	4.948	5058
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	3560	3714	3748	3733	3556
5.4 Musea	256	318	319	319	319
5.5 Cultureel erfgoed	28	25	26	25	25
5.6 Media	1987	1848	1858	1857	1856
Duurzaamheid en klimaat	14.545	15.688	16.114	16.208	16.335
2.4 Economische havens en waterwegen	81	86	79	79	79
7.2 Riolering	5435	5858	6492	6623	6738
7.3 Afval	4450	5123	5216	5192	5204
7.4 Milieubeheer	4561	4606	4312	4299	4299
8.3 Wonen en bouwen	18	15	15	15	15
Wonen en mobiliteit	18.302	20.192	21.787	22.442	22.661
0.1 Bestuur	115	110	111	111	111
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	1256	1285	1297	1288	1288
0.5 Treasury	-198	-258	-258	-258	-258
0.63 Parkeerbelasting	-433	-433	-613	-653	-653
0.64 Belastingen overig	-142	-142	-142	-142	-142
1.2 Openbare orde en veiligheid	358	375	378	378	378
2.1 Verkeer en vervoer	9.107	9993	11044	11558	11733
2.2 Parkeren	-592	-840	-816	-781	-765
2.4 Economische havens en waterwegen	34	38	48	52	56
2.5 Openbaar vervoer	109	108	114	114	113
5.5 Cultureel erfgoed	73	112	116	115	110
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	5375	6103	6235	6349	6398
8.1 Ruimte en leefomgeving	2264	2108	2473	2517	2499
8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	7	25	24	24	24
8.3 Wonen en bouwen	969	1608	1776	1770	1769
Veiligheid	6.368	7.028	7.054	7.040	7.038
0.64 Belastingen overig	-133	-133	-133	-133	-133
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	4370	4531	4.546	4.532	4531
1.2 Openbare orde en veiligheid	2131	2630	2641	2641	2640
Meer voor elkaar	5.748	5.884	5.829	6.310	6.301
0.1 Bestuur	3423	3329	3335	3335	3320
0.2 Burgerzaken	1984	2112	2046	2527	2.533
0.8 Overige baten en lasten	295	306	306	306	306
2.1 Verkeer en vervoer	46	137	142	142	142
Algemene middelen	-	-	-	-	-
	170.132	178.525	178.041	176.095	176.091
0.5 Treasury	-80	-79	-79	-79	-79
0.61 OZB woningen	-8915	-9906	-10406	-10406	-10406

Omschrijving	Begroot 2026	Begroot 2027	Raming 2028	Raming 2029	Raming 2030
0.62 OZB niet-woningen	-6601	-6893	-7893	-7893	-7893
0.64 Belastingen overig	-163	-163	-163	-163	-163
0.7 Algemene uitkeringen en overige uitkeringen gemeentefonds	-135911	-142234	-138510	-137015	-137066
0.8 Overige baten en lasten	-1173	-737	-1307	-720	-569
3.4 Economische promotie	-1710	-1710	-1710	-1710	-1710
7.2 Riolering	-8157	-8632	-9.547	-9710	-9822
7.3 Afval	-7422	-8171	-8426	-8399	-8383
Overhead	26.408	27.497	30.466	30.320	29.820
0.4 Overhead	26408	27497	30466	30320	29820
Equalit	1.252	590	-221	-446	-646
0.4 Overhead	1252	590	-221	-446	-646
Onvoorzien	100	250	250	250	250
0.8 Overige baten en lasten	100	250	250	250	250
Vennootschapsbelasting	2	2	2	2	2
0.9 Vennootschapsbelasting (VpB)	2	2	2	2	2
Mutaties reserves	4.403	-2.919	-4.903	-3.840	-4.989
0.10 Mutaties reserves	4403	-2919	-4903	-3840	-4989
Resultaat	22	-3.094	-526	-249	-2.198

9.4 Sustainable Development Goals

De 17 Sustainable Development Goals (SDG's), oftewel de duurzame werelddoelen, geven houvast en richting aan hoe we van de wereld en de lokale samenleving een betere plek kunnen maken voor 2030. Gemeente Oosterhout is een Global Goals Gemeente. Samen met bedrijven, organisaties en de bewoners van Oosterhout, Den Hout, Oosteind en Dorst maken we impact om onze gemeente mooier en gezonder te maken.

In 2019 maakte 6,2 procent van de Nederlandse bevolking deel uit van een huishouden met een inkomen onder de lage-inkomensgrens. SDG 1 is gericht op de afname van armoede in al haar vormen. Zowel financiële aspecten als de impact van armoede op het leven van mensen maken daar deel van uit.

Als lokale overheid verkeert gemeente Oosterhout in de ideale positie om mensen die in armoede leven ter plekke te identificeren. De gemeente biedt bovendien hulp bij een laag inkomen, van informatie over ondersteuning en regelingen tot handvaten om inkomsten te verhogen en uitgaven te verlagen. Door ondersteuning van initiatieven als "Stichting Leergeld" en de "Goederenbank De Baronie" biedt gemeente Oosterhout verbinding en praktische hulp. [Indicatoren](#)

Belangrijke taken voor de gemeente

- *Omvang, aard en oorzaken van armoede en ongelijkheid in de gemeente in kaart brengen*
- *Kinderarmoede bestrijden*
- *Bijstand toekennen*
- *Schuldpreventie*
- *Schuldhelpverlening*
- *Burgers pro-actief informeren over toeslagen waar zij recht op hebben en over beslagvrije voet*
- *Maatregelen om woon- en zorgkosten te beperken*
- *Inzet en professionalisering sociale wijkteams*
- *Maatregelen ter versterking zelfredzaamheid burgers*
- *Inzetbaarheid van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt versterken.*

Vergeleken met andere landen komt ondervoeding in Nederland niet vaak voor. Bij ons ligt de nadruk van dit doel op de duurzaamheid van de voedselproductie en de impact ervan op de kwaliteit van de leefomgeving en het dierenwelzijn. Ook voedselverspilling moet afnemen.

In Oosterhout wil de gemeente met lokale partners een voedselstrategie opstellen die gezonde eetgewoonten bevordert en het aanbod van gezond

en vers voedsel stimuleert. Met onder meer aandacht voor het tegengaan van verspilling binnen de (schuld)hulpverlening. Gemeente Oosterhout ondersteunt het particuliere initiatief "Goederenbank De Baronie" dat ernaar streeft om (onverkoopbare) kwalitatief goede levensmiddelen in te zamelen en uit te delen aan particuliere huishoudens met onvoldoende inkomsten om in hun levensonderhoud te voorzien.

[Indicatoren](#)

Belangrijke taken voor de gemeente

- *Aandacht voor goede voeding binnen (schuld)hulpverlening*
- *Bevorderen gezonde eetgewoonten en voorkomen obesitas, vooral bij kinderen*
- *Maatschappelijk verantwoord inkopen en bevorderen duurzame productie/consumptie zodat voedselzekerheid elders in de wereld en voor toekomstige generaties niet wordt ondermijnd*
- *Zie ook: VNG programma 'Landelijk gebied'.*

Het voorkomen van voortijdige sterfte veroorzaakt door overdraagbare en niet-overdraagbare ziektes en psychische problemen staat hoog op de VN-agenda. Het aanpakken van roken, overgewicht en problematisch alcoholgebruik kan de gezondheid van veel Nederlanders verbeteren.

Gemeente Oosterhout vindt het belangrijk dat iedereen in de samenleving mee kan doen. De gemeente streeft er daarom naar om met professionele wijkteams en partners in de zorgketen betaalbare en tijdige zorg op maat te bieden en sociaaleconomische gezondheidsverschillen tegen te gaan. Niet alleen ondersteuning van de zelfredzaamheid van ouderen en mensen met een beperking staan centraal in verschillende initiatieven waaronder de "Wijk GGZ-er", maar ook waardering van de mantelzorg krijgt bijzondere aandacht. [Indicatoren](#)

Belangrijke taken voor de gemeente

- *Lokale regie over en inkoop jeugdzorg, ouderenzorg en zorg voor verwarde personen*
- *Betaalbaarheid, tijdigheid en continuïteit van de zorg*
- *Gezonde leefstijl bevolking bevorderen*
- *Voorzieningen voor sport, recreatie en ontmoeting*
- *Zelfredzaamheid en zelfstandig wonen van ouderen en mensen met beperking ondersteunen*
- *Dagbesteding ouderen*
- *Ondersteuning mantelzorgers*
- *Ondersteuning inwoners met complexe problematiek m.b.t. straf en zorg*
- *Tegengaan suïcide*
- *Maatregelen gericht op preventie en behandeling verslaving*

- *Zorgen voor verkeersveiligheid en schone lucht, terugdringen fijnstof uit verkeer en veehouderij.*

4 KWALITEITS- ONDERWIJS

Adequaat onderwijs is voor mensen in alle leeftijdscategorieën en in alle levensfasen van belang, van voorschoolse educatie tot 'een leven lang leren'. Onderwijs zorgt ervoor dat de werkenden over vaardigheden beschikken om te kunnen functioneren in een kennisintensieve omgeving.

Gemeente Oosterhout wil optimale en gelijke ontwikkelingskansen bevorderen door met lokale partners integrale en inclusieve kindcentra te creëren. De gemeente zorgt bijvoorbeeld voor goede huisvesting van alle scholen, handhaaft de leerplicht en regelt waar nodig het leerlingenvervoer. Centraal staat het voor alle kinderen mogelijk maken van deelname aan sport, schoolreisjes en andere activiteiten. [Indicatoren](#)

Belangrijke taken voor de gemeente

- *Onderwijsinfrastructuur (gebouwen), gezonde en veilige scholen*
- *Voor- en voerschoolse educatie*
- *Handhaven leerplicht, voortijdig schoolverlaten*
- *Zorgen voor passend onderwijs*
- *Aansluiting onderwijs en arbeidsmarkt verbeteren*
- *Aanpak laaggeletterdheid en taalachterstanden*
- *Segregatie en ongelijke kansen tegengaan*
- *Brede toegang tot kunst en cultuur*
- *Creëren zinvol werk*
- *Onderwijs voor vluchtelingen*
- *Soepele overgang 18- naar 18+ Effectief jongerenwerk*
- *Ontwikkelingsmogelijkheden voor werknemers gemeente*
- *Educatie voor duurzame ontwikkeling.*

5 GENDER- GELIJKHEID

De mate van gelijkheid wordt onder meer afgemeten aan verschil in beloning voor arbeid, arbeidsdeelname en de positie van mannen en vrouwen in bedrijfsleven en bestuur. Een andere specifieke doelstelling binnen deze SDG is het terugdringen van geweld gericht tegen vrouwen.

Met aandacht voor gendergelijkheid in gemeentelijk beleid levert de gemeente een actieve bijdrage aan het behalen van dit doel. Zo zorgt de gemeente onder meer voor veilige, voldoende verlichte straten en openbare ruimtes en bevordert het de participatie van vrouwen in lokale activiteiten. [Indicatoren](#)

Belangrijke taken voor de gemeente

- *(Huiselijk) geweld tegen vrouwen en seksuele exploitatie tegengaan, zorgen voor veilige opvang*

- *Bevorderen participatie (laagopgeleide en allochtone) vrouwen op lokale arbeidsmarkt, in maatschappelijke en publieke functies, consultaties*
- *Als werkgever: gelijke betaling voor mannen en vrouwen*
- *Opties voor parttime werk*
- *Zorgen voor evenredige vertegenwoordiging van vrouwen in leidinggevende functies*
- *Inzet ten behoeve LHBT*
- *Maatschappelijk verantwoord inkopen, rekening houdend met arbeidsomstandigheden.*

6 SCHOON WATER EN SANITAIR

De toegang tot schoon drinkwater en sanitaire voorzieningen is goed geregeld in Nederland. De focus van deze SDG ligt bij ons op waterkwaliteit en de efficiëntie van watergebruik.

De gemeente biedt toegang tot veilig en betaalbaar drinkwater voor iedereen en toegang tot gepaste sanitaire voorzieningen. Zo worden in gemeente Oosterhout op scholen watertappunten geplaatst en kunnen kinderen tijdens de pauze op een makkelijke en gezonde manier hun dorst lessen. Dankzij de regeling Gezonde School kunnen scholen een of meerdere watertappunten aanschaffen. [Indicatoren](#)

Belangrijke taken voor de gemeente

- *Inzameling en transport van stedelijk afvalwater*
- *Doelmatige inzameling en verwerking van afvloeiend hemelwater*
- *Structurele nadelige gevolgen grondwaterstand zoveel mogelijk beperken.*

7 BETAALBAAR EN DUURZAAM ENERGIE

De ontwikkeling en het gebruik van technologieën voor energiebesparing en hernieuwbare energiebronnen zijn een wezenlijk middel om energieverbruik en de afhankelijkheid van fossiele brandstoffen te verminderen. Dit heeft een positief effect op onze welvaart.

Gemeente Oosterhout heeft verschillende ambities op het gebied van duurzaamheid en klimaatbeleid en werkt samen met andere gemeenten aan de Regionale Energiestrategie (RES). Een van de wensen is genoeg groene stroom opwekken voor alle huishoudens binnen Oosterhout. Dit wordt onder meer gerealiseerd door Zon op Bedrijfsdaken en het Energiepark A59, waar zonne- en windenergie zullen worden opgewekt. [Indicatoren](#)

Belangrijke taken voor de gemeente

- *Met stakeholders in kaart brengen en gebruiken van het lokale en regionale (ruimtelijke) potentieel voor opwekking van*

hernieuwbare energie; opbrengsten herinvesteren in regio; integrale en regionale aanpak

- *Met burgers, bedrijven, woningcorporaties e.a. verduurzamen bebouwde omgeving; duurzaam ontwerp en beheer van het eigen en maatschappelijk vastgoed*
- *Pro-actief handhaven energie-prestatiecoëfficiënt*
- *Stimuleren/afspraken over energiebesparing/isolatie en duurzame energie in particuliere en sociale (huur)woningen*
- *Bij inkoop en aanbesteding sturen op energiezuinigheid en vermijden negatieve effecten elders (eg biomassa; grondstoffen).*

8
EERLIJK WERK
EN ECONOMISCHE
GROEI

Economische groei is pas duurzaam als kapitaal, arbeid en grondstoffen verantwoordelijk worden ingezet en als winsten en inkomens eerlijk verdeeld worden tussen burgers en bedrijven.

In Oosterhout streeft de gemeente ernaar om de economische groei in te stand houden. We ondersteunen productieve activiteiten, waardevolle banen, ondernemerschap, creativiteit en innovatie, en de bevordering van groei van het mkb. Een van de bijdragen die de gemeente levert is ervoor te zorgen dat mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt begeleid worden naar passend en blijvend werk. [Indicatoren](#)

Belangrijke taken voor de gemeente

- *Lokale en regionale economische ontwikkeling, regionale (innovatie)clusters versterken*
- *Samen met provincies, waterschappen, bedrijven en burgers strategie maken voor circulaire economie (zie Global Goal 12)*
- *Lokale arbeidsmarkt versterken, begeleiding naar werk*
- *Aantrekkelijk ondernemings- en vestigingsklimaat*
- *(Digitale) verbindingen en bereikbaarheid*
- *Aanpak (winkel)leegstand*
- *Link tussen stad en platteland versterken*
- *Als werkgever goede en gezonde arbeidsomstandigheden bevorderen en inzetten op diversiteit*
- *Toerisme en recreatie in de regio stimuleren*
- *Zelf maatschappelijk verantwoord inkopen en bij lokale bedrijven MVO stimuleren.*

9
INDUSTRIE,
INNOVATIE EN
INFRASTRUCTUUR

SDG 9 streeft ernaar de mobiliteit en infrastructuur te verbeteren, en de nadelen ervan – zoals tijdverlies als gevolg van files, onveiligheid in het verkeer en druk op het milieu – te verminderen. Ook moet het bedrijfsleven innoveren en verduurzamen.

De gemeente levert een bijdrage door het aanleggen en onderhouden van veilige, duurzame en toegankelijke publieke gebouwen en infrastructuur. Belangrijk hierbij is de ontwikkeling van een betrouwbare, duurzame en veerkrachtige infrastructuur ter ondersteuning van de economische ontwikkeling en het menselijk welzijn, met betaalbare en billijke toegang voor iedereen. Een voorbeeld van duurzame infrastructuur vind je in het Wilhelminakanaal voor vervoer over water van Eindhoven, via Tilburg en Oosterhout naar de zeehaven van Rotterdam en terug.

Daarnaast is er ruimte voor een nieuw bedrijventerrein, Everdenberg-Oost: goed bereikbaar en met veel aandacht voor groen en duurzaamheid. Bovendien besteedt gemeente Oosterhout structureel aandacht aan verkeersveiligheid zodat iedereen veilig kan deelnemen aan het verkeer. Nieuwe wegen worden al op de tekentafel veilig ontworpen en de verkeersveiligheid van bestaande wegen wordt waar nodig verbeterd. [Indicatoren](#)

Belangrijke taken voor de gemeente

- *Sturen op duurzame bouw, inrichting en beheer bedrijventerreinen, energiezuinigheid (zie ook Global Goal 7) en hergebruik materialen*
- *Handhaving/toezicht op uitstoot en verontreiniging*
- *Bevorderen 'smart industry', digitale bereikbaarheid vergroten; snel internet buitengebied*
- *(Binnen)stedelijke en agrarische leegstand tegengaan, dorpen bereikbaar houden (doelgroepenvervoer)*
- *Eigen wagenpark verduurzamen*
- *Infrastructuur voor elektrisch verkeer, schoon openbaar vervoer en fiets; beleid gericht op tegengaan verstopping*
- *Bij planning infrastructuur schade aan natuur en cultuurhistorische elementen beperken/voorkomen.*

10
ONGELIJKHEID
VERMINDEREN

SDG 10 gaat over het verminderen van ongelijkheid tussen landen. Maar ook in eigen land is sociale samenhang onontbeerlijk voor het goed functioneren van de samenleving. Iedereen moet gelijke kansen krijgen om deel uit te maken van de sociale infrastructuur.

Oosterhout kent een rijk cultureel leven. Culturele voorzieningen en activiteiten maken de stad aantrekkelijk. De gemeente wil een samenleving bevorderen die er voor iedereen is ongeacht leeftijd, geslacht, handicap, ras, etniciteit, herkomst, godsdienst of economische of andere status. Daarom worden sport, cultuur en kunst breed toegankelijk gemaakt. [Indicatoren](#)

Belangrijke taken voor de gemeente

- *Positie kwetsbare groepen in kaart brengen*

- *Segregatie in onderwijs tegengaan, schooluitval voorkomen; participatie en zelfredzaamheid van ouderen en mensen met een beperking*
- *Tegengaan discriminatie, intimidatie en geweld tegen minderheden*
- *Bevorderen sociale cohesie in wijken, ook via ruimtelijke planning en woonbeleid*
- *Sport, cultuur en kunst breed toegankelijk en maken*
- *Culturele diversiteit stimuleren, ook in de eigen organisatie*
- *Opvang vluchtelingen*
- *Huisvesting, integratie, onderwijs, gezondheid en participatie startershouders.*

Het aanbod van betaalbare woningen bepaalt waar mensen gaan wonen, naast de werklocatie en sociale relaties. Beweging op de woningmarkt is belangrijk voor starters en doorstromers. Buitenshuis is een gezonde en veilige leefomgeving van belang.

Gemeente Oosterhout bouwt aan een veilige en leefbare toekomst voor haar inwoners. Met voldoende betaalbare woningen en voorzieningen voor alle bevolkingsgroepen. Hierbij werken we samen met organisaties, partners en inwoners aan een fijne leefomgeving. Samen bouwen we aan een duurzame toekomst waarin iedereen meedoet.

Daarnaast is er aandacht voor een gevarieerd en gespreid aanbod van passende en betaalbare woonruimte voor alle doel- en inkomensgroepen. Bovendien is het voor eigenaar-bewoners mogelijk om met een duurzaamheidslening hun bestaande woning te verbeteren en de woning energiezuiniger te maken. [Indicatoren](#)

Belangrijke taken voor de gemeente

- *Stedelijke vernieuwing in samenspel met burgers, bedrijven en maatschappelijke organisaties; (binnen)stad en dorpskernen leefbaar en toegankelijk houden o.a. door functievermenging, passende huisvesting voor iedereen, leefbaar platteland, sociale cohesie*
- *Leegstand tegengaan*
- *Bereikbaarheid, verkeersveiligheid, openbaar vervoer*
- *Eigen wagenpark verduurzamen en prestatieafspraken met leveranciers*
- *Ruimtelijke ordening/stadsplanning en regelgeving inzetten voor behoud en versterking leefklimaat*
- *Monumentenzorg*
- *Groenbeheer, natuur- en landschapsbeheer, beeldkwaliteit dorps-entrees*
- *Ont-tegeling/vergroening*

- *Waterafvoer*
- *Toetsing, handhaving geluidshinder, geurhinder*
- *Luchtkwaliteit (actieve monitoring rond bedrijven-terreinen, wegen, veehouderij)*
- *Afvalbeheer*
- *Vergroening samen met bewoners; bomenbeleid*
- *Groenvoorziening en duurzaam onderhoud groen, natuur en parken in de stad, natuurspeelplaatsen.*
-

Duurzame productie en consumptie, met een efficiënter gebruik van grondstoffen, verlaagt de druk op het milieu en vermindert de afhankelijkheid van die grondstoffen.

Centraal staan voor de gemeente een duurzaam beheer en efficiënt gebruik van natuurlijke hulpbronnen. Oosterhout heeft verduurzaming hoog in het vaandel staan en wil bij aanleg en onderhoud van vastgoed, gronden en wegen gebruik maken van circulaire, gifvrije materialen en verspilling tegengaan. Een mooi voorbeeld is het NACO-initiatief. Hierin wil de gemeente Oosterhout circulair ondernemen bevorderen en samen met Avans Hogeschool bedrijven helpen om vervolgstappen te zetten in circulariteit. [Indicatoren](#)

Belangrijke taken voor de gemeente

- *Toepassen en handhaven van duurzaamheidseisen bij nieuwbouw en renovatie*
- *Stimulering circulaire en biobased economy, duurzame business modellen; samen met stakeholders lokale/regionale strategie uitwerken*
- *Eigen bedrijfsvoering en gemeentelijk vastgoed verduurzamen; stadsafval hergebruiken als brandstof*
- *Duurzaam/circulair inkopen, ook internationaal; bijscholing inkoopafdeling op duurzaamheid*
- *Tegengaan (voedsel)verspilling*
- *Afvalinzameling en scheiding, hergebruik, terugdringen restafval, aanpak zwerfvuil*
- *Handhaving en voorlichting, gedragsverandering stimuleren*
- *Eigen afvalproductie gemeenten terugdringen*
- *Actieve voorlichting burgers en bedrijven, natuur- en milieueducatie verzorgen.*
-

13

KLIMAATACTIE

SDG 13 is gericht op de aanpak van door mensen veroorzaakte klimaatcrisis. In 2015 is het Parijs-akkoord tot stand gekomen dat beoogt klimaatverandering en de nadelige effecten daarvan te verminderen. De effecten van klimaatverandering vormen een bedreiging voor mens en natuur.

Oosterhout wil goed voorbereid zijn op een toekomst waarin het klimaat verandert. Daarom bestaan er tal van initiatieven die bewoners en bedrijven enthousiast maken voor het besparen of zelf opwekken van energie, het aanleggen van klimaatvriendelijke tuinen of het terugbrengen van de hoeveelheid afval die geproduceerd wordt. [Indicatoren](#)

Belangrijke taken voor de gemeente

- *Toepassen en handhaven van duurzaamheidseisen bij nieuwbouw en renovatie*
- *Stimulering circulaire en biobased economy, duurzame business modellen; samen met stakeholders lokale/regionale strategie uitwerken*
- *Eigen bedrijfsvoering en gemeentelijk vastgoed verduurzamen; stadsafval hergebruiken als brandstof*
- *Duurzaam/circulair inkopen, ook internationaal; bijscholing in-koopafdeling op duurzaamheid*
- *Tegengaan (voedsel)verspilling*
- *Afvalinzameling en scheiding, hergebruik, terugdringen restafval, aanpak zwerfvuil*
- *Handhaving en voorlichting, gedragsverandering stimuleren*
- *Eigen afvalproductie gemeenten terugdringen*
- *Actieve voorlichting burgers en bedrijven, natuur- en milieueducatie verzorgen.*

14

LEVEN IN HET WATER

Zeewater vormt het grootste ecosysteem ter wereld. De toenemende negatieve effecten van klimaatverandering, overbevissing en vervuiling vormen een bedreiging voor zowel de intrinsieke waarde van het ecosysteem zelf, als het nut en plezier dat mensen eraan onttelen.

De gemeente wil de waterlopen beschermen en watervervuiling tegen gaan. Een duurzaam gemeentelijk riool- en afvalwaterbeheer staat centraal. Gemeente Oosterhout zoekt hierbij samenwerking met ketenpartners. Door samen te werken ontstaan duurzame oplossingen en kostenbesparingen, kan overlast voorkomen worden en de veiligheid worden gewaarborgd. [Indicatoren](#)

Belangrijke taken voor de gemeente

- *Rioolbeheer*
- *Integraal plan voor aanpak zwerfvuil, plastic*
- *Schoonhouden strand/kustgebied*

- *Bouwvoorschriften kust, beschermen kustlijn (met Rijk en provincie).*

15

LEVEN OP HET LAND

SDG 15 gaat over bescherming, herstel en duurzaam beheer van het leven op het land in al zijn vormen. Bescherming en herstel van ecosystemen en biodiversiteit kunnen de weerbaarheid tegen toenemende bevolkingsdruk, intensivering van landgebruik en klimaatverandering versterken.

We willen samen zorgen voor behoud, herstel en duurzaam gebruik van zoetwaterecosystemen, waaronder bossen, heide, grondwaterlagen, moerassen en meren. Hierbij willen we vrijwilligers ondersteunen en bewoners bewustmaken van bijvoorbeeld eenvoudige mogelijkheden om de tuinen klimaatvriendelijk te maken en biodiversiteit te bevorderen. [Indicatoren](#)

Belangrijke taken voor de gemeente

- *Inrichting landelijk gebied, natuurbehoud, lokale flora en fauna versterken*
- *Handhaving lucht-, water-, bodemkwaliteit, bescherming biodiversiteit*
- *Toetsing (bouw)plannen op schadelijke milieu effecten, compensatie verloren gegane natuur*
- *Milieuvriendelijk en actief groenbeheer, bomenbeleid gericht op behoud van bomen, landschappelijk raamwerk ontwikkelen, en behouden en versterken van waardevolle landschappen*
- *Duurzame inkoop, minimaal volgens de wettelijke norm.*

16

VREDE, JUSTITIE EN STERKE PUBLIEKE DIENSTEN

Het ervaren van onveiligheid kan een grote impact hebben op het persoonlijke leven en heeft effect op de welvaart. Doeltreffende, verantwoordelijke en transparante instituties zijn essentieel voor het ontwikkelen en behouden van die welvaart.

De gemeente draagt zorg voor de openbare orde en veiligheid, gaat overlast tegen en zet in op preventie. Bovendien wil de gemeente burgers actief in begrijpelijke taal informeren en een mogelijke kloof dicht maken door extra inzet voor jongeren, ouderen en 'moeilijk te bereiken' groepen. De veiligheid en leefbaarheid in een wijk, buurt of straat is belangrijk om prettig te kunnen wonen en werken.

JONG is een onderdeel van gemeente Oosterhout en zet zich specifiek in voor kinderen en jongeren. JONG streeft naar een relatie met kinderen en jongeren die bij hen leidt tot meer betrokkenheid bij de samenleving en de gemeente: voor nu én voor later. [Indicatoren](#)

Belangrijke taken voor de gemeente

- *Zorgdragen voor orde en veiligheid: toezicht en handhaving, preventie; regie op veiligheidshuizen*

- *Publieke verantwoording begroting, monitoring maatschappelijke impact*
- *Actuele communicatie strategie, burger (tevredenheids-)survey*
- *Versterken lokale democratie, draagvlak voor besluiten zoeken, heldere structuren voor stakeholderbetrokkenheid bij besluitvorming en uitvoering*
- *(Digitale) toegang tot informatie verbeteren,*
- *Integriteit bestuur, bestrijden corruptie.*
- *Transparant, interactief en zorgvuldig besturen.*
-

Internationale samenwerking is nodig om de capaciteit en middelen te versterken om de duurzame ontwikkelingsagenda uit te voeren. Het realiseren van de doelen vereist samenhangend beleid, een co-operatieve omgeving en het aangaan van nieuwe mondiale partnerschappen.

De gemeente wil met inwoners en organisaties samenwerken en partnerschappen oprichten. Dit doet gemeente Oosterhout met maatschappelijke organisaties, onderwijsinstellingen en ondernemingen en bewoners. Ze wil initiatieven steunen en bedrijven en inwoners actief betrekken. Van stimuleringsprogramma's en duurzaamheidsregelingen tot specifieke programma's gericht op 'kwetsbare' doelgroepen zoals jongeren, senioren, minima en mensen met een functiebeperking. [Indicatoren](#)

Belangrijke taken voor de gemeente

- *Deelname aan (regionale) interbestuurlijke samenwerking*
- *Beschikbaar stellen gemeentelijk duurzaamheidsfonds, subsidies voor innovatie*
- *Verbinden van mensen, kennis en geld; ontmoetingsplaatsen creëren*
- *Samenwerking binnen en tussen gemeentelijke afdelingen, bijvoorbeeld duurzaamheid en inkoop.*
-

9.5 Reserves en voorzieningen

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	31-12-'26	Mutatie 2027	31-12-'27	Mutatie 2028	31-12-'28	Mutatie 2029	31-12-'29	Mutatie 2030	31-12-'30
Reserves	206.828	-393	206.435	-2.348	204.087	-4.255	199.832	-5.579	194.253
Algemene reserves	35.781	-151	35.630	1.164	36.794	1.500	38.294	-	38.294
Reserves grondexploitatie	9.200	-1.950	7.250	-	7.250	-	7.250	-	7.250
Bestemmingsreserves	161.847	1.708	163.555	-3.512	160.043	-5.755	154.288	-5.579	148.709
Voorzieningen	13.602	-6.256	7.346	-475	6.871	-	6.871	-	6.871
Voorzieningen voor verplichtingen en verliezen	8.031	-6.256	1.775	-475	1.300	-	1.300	-	1.300
Voorzieningen middelen derden	5.571	-	5.571	-	5.571	-	5.571	-	5.571
Totaal	220.430	-6.649	213.781	-2.823	210.958	-4.255	206.703	-5.579	201.124

9.5.1 Algemene reserves

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	31-12-'26	Mutatie 2027	31-12-'27	Mutatie 2028	31-12-'28	Mutatie 2029	31-12-'29	Mutatie 2030	31-12-'30
Algemene reserve (bufferfunctie)	17.183	-	17.183	-	17.183	0	17.183	-	17.183
Vrije reserve	18.598	-151	18.447	1.164	19.611	1.500	21.111	-	21.111
Totaal	35.781	-151	35.630	1.164	36.794	1.500	38.294	-	38.294

9.5.2 Reserves grondexploitatie

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	31-12-'26	Mutatie 2027	31-12-'27	Mutatie 2028	31-12-'28	Mutatie 2029	31-12-'29	Mutatie 2030	31-12-'30
Algemene reserve grondexploitatie	9.200	-1.950	7.250	-	7.250	-	7.250	-	7.250

9.5.3 Bestemmingsreserves

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	31-12-'26	Mutatie 2027	31-12-'27	Mutatie 2028	31-12-'28	Mutatie 2029	31-12-'29	Mutatie 2030	31-12-'30
Investeringsprojecten (bestedingsfunctie)	71.034	34.921	105.955	11.060	117.015	712	117.727	3.148	120.875
Mobiliteitsfonds	19.436	-3.478	15.958	-5416	10.542	-678	9.864	-7348	2.516
Equalit	6.773	-	6.773	-	6.773	-	6.773	-	6.773
Groenfonds	1131	20	1.151	20	1.171	-	1.171	-300	871
Sociaal domein	185	-	185	-	185	-	185	-	185
Ontwikkelreserve bedrijfsvoering	168	-84	84	-84	0	-	-	-	-
Vitaliteitsregeling	83	13	96	-16	80	-15	65	-65	-
Toerisme fonds	1.023	-	1.023	-	1.023	-	1.023	-	1.023
Aandachtsgroepen	2.652	-435	2.217	-195	2.022	-75	1.947	-	1.947
Stadhuis	8.065	-8.065	0	-	-	-	-	-	-
IHP	50.932	-21.246	29.686	-8.881	20.805	-5.699	15.106	-1.014	14.092
Ruimtelijke ontwikkeling	327	100	427	-	427	-	427	-	427
APPA fonds	38	-38	-	-	-	-	-	-	-

Omschrijving	31-12-'26	Mutatie 2027	31-12-'27	Mutatie 2028	31-12-'28	Mutatie 2029	31-12-'29	Mutatie 2030	31-12-'30
Totaal	161.847	1.708	163.555	-3.512	160.043	-5.755	154.288	-5.579	148.709

9.5.4 Voorzieningen voor verplichtingen en verliezen

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	31-12-'26	Mutatie 2027	31-12-'27	Mutatie 2028	31-12-'28	Mutatie 2029	31-12-'29	Mutatie 2030	31-12-'30
Regeling vervroegde uittreding (RVU)	341	-266	75	-95	-20	-	-20	-	-20
Verlofsparen Equalit	160	-	160	-	160	-	160	-	160
Bovenwettelijk verlof Equalit	121	-	121	-	121	-	121	-	121
IKB verlof Equalit	141	-	141	-	141	-	141	-	141
Spaarverlof	683	-	683	-	683	-	683	-	683
Waardering participaties APPA fonds	5.020	-5.020	-	-	-	-	-	-	-
Zwaaikom	370	-370	-	-	-	-	-	-	-
Bovenwettelijk verlof	215	-	215	-	215	-	215	-	215
Slotjes Midden	980	-600	380	-380	-	-	-	-	-
Totaal	8.031	-6.256	1.775	-475	1.300	-	1.300	-	1.300

9.5.5 Voorzieningen middelen van derden

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	31-12-'26	Mutatie 2027	31-12-'27	Mutatie 2028	31-12-'28	Mutatie 2029	31-12-'29	Mutatie 2030	31-12-'30
Exploitatie reiniging	1.912	-	1.912	-	1.912	-	1.912	-	1.912
Exploitatie riolering	3.659	-	3.659	-	3.659	-	3.659	-	3.659
Totaal	5.571	-	5.571	-	5.571	-	5.571	-	5.571

9.6 Staat van geldleningen

9.6.1 Lening opgenomen geld Gemeente Oosterhout

Omschrijving	31-12-'26	Mutatie 2027	31-12-'27	Mutatie 2028	31-12-'28	Mutatie 2029	31-12-'29	Mutatie 2030	31-12-'30
40110169 N.V. Bank Nederlandse Gemeenten	4.000.000	-1.000.000	3.000.000	-1.000.000	2.000.000	-1.000.000	1.000.000	-1.000.000	-
40112560 N.V. Bank Nederlandse Gemeenten	5.000.000	-	5.000.000	-	5.000.000	-5.000.000	-	-	-
40112561 N.V. Bank Nederlandse Gemeenten	5.000.000	-	5.000.000	-	5.000.000	-	5.000.000	-	5.000.000
40112562 N.V. Bank Nederlandse Gemeenten	5.000.000	-	5.000.000	-	5.000.000	-	5.000.000	-	5.000.000
40113390 N.V. Bank Nederlandse Gemeenten	-	-	-	-	-	-	-	-	-
40113764 N.V. Bank Nederlandse Gemeenten	4.000.000	-1.000.000	3.000.000	-1.000.000	2.000.000	-1.000.000	1.000.000	-1.000.000	-
40114559 N.V. Bank Nederlandse Gemeenten	5.000.000	-5.000.000	-	-	-	-	-	-	-
10030859 NWB bank	5.000.000	-	5.000.000	-	5.000.000	-	5.000.000	-	5.000.000
40116620 BNG of derden	5.000.000	-	5.000.000	-	5.000.000	-	5.000.000	-	5.000.000
1-40146 NWB bank(1-40146)	5.000.000	-	5.000.000	-	5.000.000	-	5.000.000	-	5.000.000
1-40147 NWB bank(1-40147)	5.000.000	-	5.000.000	-	5.000.000	-	5.000.000	-	5.000.000
Onbekend, nog af te sluiten in 2027	-	25.000.000	25.000.000	-	25.000.000	-	25.000.000	-	25.000.000
Onbekend, nog af te sluiten in 2028	-	-	-	25.000.000	25.000.000	-	25.000.000	-	25.000.000
Onbekend, nog af te sluiten in 2029	-	-	-	-	-	10.000.000	10.000.000	-	10.000.000
Onbekend, nog af te sluiten in 2030	-	-	-	-	-	-	-	10.000.000	10.000.000
Totaal	48.000.000	18.000.000	66.000.000	23.000.000	89.000.000	3.000.000	92.000.000	8.000.000	100.000.000

9.6.2 Leningen opgenomen geld ten behoeve van Thuisvester

Omschrijving	31-12-'26	Mutatie 2027	31-12-'27	Mutatie 2028	31-12-'28	Mutatie 2029	31-12-'29	Mutatie 2030	31-12-'30
40.105886 N.V. Bank Nederlandse Gemeenten	4.245.000	-283.000	3.962.000	-283.000	3.679.000	-283.000	3.396.000	-283.000	3.113.000

9.6.3 Leningen uitgeven geld

Omschrijving	31-12-'26	Mutatie 2027	31-12-'27	Mutatie 2028	31-12-'28	Mutatie 2029	31-12-'29	Mutatie 2030	31-12-'30
Thuisvester	4.245.000	-283.000	3.962.000	-283.000	3.679.000	-283.000	3.396.000	-283.000	3.113.000

9.7 Afkortingenlijst

Afkorting	Betekening
AB	Algemeen bestuur
APPA	Algemene pensioen- en uitkeringswet politieke ambtsdragers
APV	Algemene Plaatselijke Verordening
ARG	Algemene Reserve Grondexploitatie
ASV	Algemene subsidie verordening
AVG	Algemene Verordening Gegevensbescherming
BAG	Basisregistratie Adressen en Gebouwen
BBP	Bruto Binnenlands Product
BBV	Besluit Begroten en Verantwoorden
Bbz	Bijzondere bijstand zelfstandigen
BCF	BTW Compensatiefonds
BGT	Basisregistratie Grootchalige Topografie
BIG	Baseline Informatiebeveiliging gemeenten
BIO	Baseline Informatiebeveiliging Overheid
BIZ	Bedrijven Investerings Zone
BNG	Bank Nederlandse Gemeenten
BPM	Belasting van personenauto's en motorrijtuigen
BRO	Basisregistratie Ondergronden
BRP	Basisregistratie Personen
BTW	Belasting Toegevoegde Waarde
BUIG	Bundeling Uitkeringen Inkomensvoorzieningen Gemeenten
BWB	Belastingsamenwerking West-Brabant
BWRM	Bouw- en woonrijp maken
CAO	Collectieve arbeidsovereenkomst
CBS	Centraal Bureau voor de Statistiek
COELO	Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden
COVID-19	Coronavirus disease 2019
CPB	Centraal Planbureau
DB	Dagelijks bestuur
DPIA	Data Protection Impact Analyses
DPRA	Delta Programma Ruimtelijke Adaptatie
DRIS	Dynamische Route Informatie Displays
EMU	Europese Monetaire Unie
EMVI	Economisch voordelige inschrijving
ENSIA	Eenduidige Normastiek Single Information Audit
EVZ	Ecologische verbindingzone
FIDO	Wet Financiering Decentrale Overheden
FTE	Fulltime equivalent
GBA	Gemeentelijke Basis Administratie
GFE	Groente, fruit en etensresten
GGD	Gemeenschappelijke Gezondheid Dienst
GGZ	Geestelijke gezondheidszorg
GHOR	Geneeskundige Hulpverlening bij Ongevallen en Rampen
GI	Gecertificeerde instelling
GOP	Geregelde oversteekplaats
GR	Gemeenschappelijke Regeling

Afkorting	Betekening
GREX	Grondexploitatie
GRIP	Gecoördineerde Regionale Incidentbestrijdings Procedure
GR NGS	Gemeenschappelijke Regeling Nazorg Gesloten Stortplaatsen
Hbh	Hulp bij huishouden
HOF	Houdbare Overheidsfinanciën
IBT	Interbestuurlijk toezicht
IFLO	Financiën Lokale Overheden
IHP	Integraal Huisvestingsplan
ILA	Integrale Leefbaarheidsaanpak
IOAW	Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers
IOAZ	Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen
ITV	Intensief Toezicht op Veehouderijen
JGZ	Jeugd Gezondheidszorg
JOGG	Jongeren op gezond gewicht
JOR	Jaarplan Openbare Ruimte
KDV	Kinderdagverblijf
KPI	Kritische prestatie indicator
LV	Landelijke voorziening
MBO	Middelbaar Beroepsonderwijs
MJPOR	Meerjarenprogramma Openbare Ruimte
MPG	Meerjarenperspectief Grondexploitaties
MVA	Materiële vaste activa
MVI	Maatschappelijk Verantwoorde Inkoop
MWB	Midden- en West-Brabant
NAZ	Niet aanspreekbare zij-instromer
NHG	Nationale Hypotheekgarantie
NIEEG	Niet in bouwgrond exploitatie genomen gronden
NPO	Nationaal programma onderwijs
ONE	Oosterhout Nieuwe Energie
OMWB	Omgevingsdienst Midden- en West-Brabant
OV	Openbaar vervoer
OZB	Onroerendzaakbelasting
Pb	Privacybeheerder
PGB	Persoonsgebonden budget
PBS	Personeels Budgetteringssysteem
P&C	Planning & Control
PIA	Privacy Impact Assessment
PRIO	Prioriteit voor de renovatie van de inrichting van de openbare ruimte
PSZ	Peuterspeelzaal
RAV	Regionale Ambulancevoorziening
RBL	Regionaal Bureau Leren
RES	Regionale Energie Strategie
REWIN	Regionaal werkgelegenheidsinstituut West-Brabant
RIA	Regionale investeringsagenda
RIEC	Regionaal Informatie- en Expertise Centrum
RIVM	Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu

Afkorting	Betekening
RRE-W	Regeling reductie energieverbruik woningen
RWB	Regio West-Brabant
RWS	Rijkswaterstaat
SDE	Stimulering Duurzame Energie
SDG	Sustainable development goals
SER	Sociaal Economische Raad
SPUK	Specifieke uitkering sport
SRBT	Stedelijke Regio Breda Tilburg
SSC	Shared Service Center
Suwinet	Structuur uitvoeringsorganisatie Werk en Inkomen
SVn	Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederlandse gemeenten
SWWB	Samenwerking waterhuishouding West-Brabant
SZW	Sociale zaken en werkgelegenheid
TONK	Tijdelijke ondersteuning noodzakelijke kosten
Tozo	Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandige ondernemers
TVW	Transitie Visie Warmte
UWV	Uitvoeringsinstituut Werknemers Verzekeringen
VGO	Voorziening gastouder
VNG	Vereniging Nederlandse Gemeenten
VPB	Vennootschapsbelasting
VRI	Verkeersregelinstallatie
VRMWB	Veiligheidsregio Midden- en West-Brabant
VTH	Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving
VSO	Vaststellingsovereenkomst
VSV	Voortijdig schoolverlater
WAVA	Werkvoorzieningsschap Arbeid Voor Allen
WEW	Waarborgfonds Eigen Woningen
Wgs	Wet gemeentelijke schuldhelpverlening
Wi	Wet inburgering
WIBON	Wet informatie-uitwisseling bovengrondse en ondergrondse netten en netwerken
WLZ	Wet langdurige zorg
WMO	Wet Maatschappelijke Ondersteuning
WNRA	Wet normalisering rechtspositie ambtenaren
WOB	Wet Openbaar Bestuur
WOO	Wet Open Overheid
WOZ	Waardering Onroerende Zaken
WRP	Water- en rioleringsplan
Wsw	Wet Sociale Werkvoorziening
WSW	Waarborgfonds Sociale Woningbouw
Wvg	Wet voorkeursrecht gemeenten
Wvggz	Wet verplichte ggz